

การศึกษาวิเคราะห์ “ศาสตรากรະบวนไทย”
จากราชอาณาจักรกัมพูชา

สุวัชญ ชาญเชี่ยว

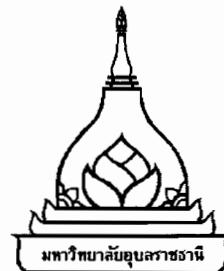
วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาคิลปศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาสังคมศาสตร์และการพัฒนา คณะคิลปศาสตร์
มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี
ปีการศึกษา 2557
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยอุบลราชธานี

AN ANALYTICAL STUDY OF “PROPHETIC SASTRAS” FROM THE
KINGDOM OF CAMBODIA

SUWACHAN CHANCHIAW

A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT OF THE REQUIREMENTS
FOR THE DEGREE OF MASTER OF ARTS
MAJOR IN SOCIAL SCIENCES AND DEVELOPMENT
FACULTY OF LIBERAL ARTS
UBON RATCHATHANI UNIVERSITY
ACADEMIC YEAR 2014
COPYRIGHT OF UBON RATCHATHANI UNIVERSITY

ใบรับรองวิทยานิพนธ์
มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี
ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาสังคมศาสตร์และการพัฒนา คณะศิลปศาสตร์

เรื่อง การศึกษาวิเคราะห์ "ศาสตราระบวนไทย" จากരากณาจักรกัมพูชา

ผู้วิจัย นางสุวชัญ ชาญเชี่ยว

คณะกรรมการสอบ

รองศาสตราจารย์สมหมาย ขันนาก

ประธานกรรมการ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชาญชัย คงเพียรธรรม

กรรมการ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บัญญัติ สาลี

กรรมการ

อาจารย์ที่ปรึกษา

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชาญชัย คงเพียรธรรม)

(รองศาสตราจารย์ ดร.กนกวรรณ มะโนรมย์)

คณบดีคณะศิลปศาสตร์

(รองศาสตราจารย์ ดร.อริยาภรณ์ พงษ์รัตน์)

รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยอุบลราชธานี
ปีการศึกษา 2557

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดีด้วยความกรุณาปราณีและความช่วยเหลือเป็นอย่างดียิ่งจากหลายฝ่าย ขอขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตรา ดร.ชาญชัย คงเพียรธรรม ประธานกรรมการที่ปรึกษา วิทยานิพนธ์ รวมถึงคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ซึ่งประกอบด้วย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บัญญัติ สาลี และรองศาสตราจารย์สมหมาย ขินนาค

ขอขอบคุณนายพิสุทธิ์ พิศโภม อตีดผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านศรีเมืองคล ที่เปิดโอกาสให้ผู้วิจัยได้มีโอกาสได้มาศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ขอขอบคุณนายเมธี ชัยนาโย อตีดผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านศรีเมืองคลที่ให้คำแนะนำนำปรึกษาที่เป็นประโยชน์ในการวิจัย ขอขอบคุณนางนวลละออง อุทามนตรี นักวิชาการศึกษา คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ที่ให้คำแนะนำนำปรึกษาและช่วยเหลือผู้วิจัย ขอขอบคุณ นายบุญโชค ศรีลักษณ์และนางสาววิมลวรรณ โพธิ์ใบ น้องๆ ร่วมสาขาวิชาสังคมศาสตร์ และการพัฒนา สาขาย่อยภูมิภาคลุ่มน้ำโขงศึกษา ที่ให้ความช่วยเหลือและให้กำลังใจผู้วิจัยสืบมา ขอขอบคุณคณะครุศาสตร์โรงเรียนบ้านศรีเมืองคลทุกท่านที่รับภาระหน้าที่อยู่เบื้องหลังในระยะที่ผู้วิจัยยังศึกษา เล่าเรียนจนสำเร็จด้วยดี ขอขอบคุณอาจารย์ทุกท่านในคณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ที่ได้ประสิทธิ์ประสานวิชาความรู้รุ่นทำให้ผู้วิจัยได้มีในวันนี้ ขอขอบคุณพี่สุตีม ทาง ครุผู้สอนวิชา ภาษาเขมร โรงเรียนบัวเชดวิทยา พี่ชายผู้อำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนาม ณ ราชอาณาจักรกัมพูชา ขอกราบขอบพระคุณหลวงพ่อดารา ทาง ผู้ให้คำแนะนำและให้กำลังใจ และ ขอขอบคุณพี่รุ่งอรุณ นันทา เจ้าของหัวร่องรอยมีเกรวอล ผู้ร่วมเดินทางในการเก็บรวบรวมข้อมูล ภาคสนาม ณ ราชอาณาจักรกัมพูชาและเป็นผู้ที่ให้กำลังใจผู้วิจัยด้วยดีเสมอมา ขอกราบขอบพระคุณ นักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ไทยที่มาจากการเวียดนามและราชอาณาจักรกัมพูชาทุกรูปที่ให้การช่วยเหลือและให้กำลังใจแก่ผู้วิจัย ทำให้งานวิจัยนี้สำเร็จไปด้วยดี

ท้ายที่สุดนี้ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณพ่อเสร์ฯ สีดาหอม และคุณแม่สุวรรณ์ สีดาหอม ตลอดจนนายเชิด ชาญเชี่ยว ผู้เป็นสามี รวมทั้งน้องชาย น้องสาวและลูกๆ ทั้งสามคน ที่เป็นพลังสำคัญด้านกำลังใจและให้การสนับสนุนการวิจัยจนสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ในส่วนของคุณค่า ความรู้ และประโยชน์ใดๆ ที่เป็นกุศลอันเกิดจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้ศึกษาขอขอบคุณแด่ผู้ที่ให้ความช่วยเหลือทั้งที่กล่าวถึงและไม่ได้กล่าวถึงด้วยความเคารพยิ่ง

สุวัชญ ชาญเชี่ยว
ผู้วิจัย

บทคัดย่อ

ชื่อเรื่อง : การศึกษาวิเคราะห์ “ศาสตราระบวนไทย” จากราชอาณาจักรกัมพูชา
โดย : สุวชัญ ชาญเชี่ยว
ชื่อปริญญา : ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชา : สังคมศาสตร์และการพัฒนา
อาจารย์ที่ปรึกษา: ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ชาญชัย คงเพียรธรรม
คำสำคัญ : ศาสตราระบวนไทย, วรรณกรรมเขมร, การเสียงไทย

วิทยานิพนธ์เล่มนี้มุ่งศึกษาลักษณะของวรรณกรรมศาสตราระบวนไทย ทั้งในด้านรูปแบบเนื้อหาและหน้าที่ทางสังคม โดยใช้การศึกษาวิเคราะห์โดยตรงจากการอ่านวรรณกรรมศาสตราระบวนไทยจำนวน 7 ตัวบท จากราชอาณาจักรกัมพูชาและใช้การสัมภาษณ์วิทยากร ตลอดจนศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง โดยเสนอผลการวิจัยแบบพรรณนาวิเคราะห์

ผลการวิจัยด้านรูปแบบของศาสตราระบวนไทย ศาสตราระบวนไทยเป็นวรรณกรรมที่สร้างขึ้นเพื่อทำนายโชคชะตาของบุคคลในเรื่องต่างๆ โดยมีองค์ประกอบในการเสียงไทยอยู่ 5 ประการ คือ สถานที่เสียงไทย หมօศาสตราระบวนไทย ศาสตราระบวนไทย ผู้เสียงไทยและวิธีการเสียงไทย

รูปแบบของศาสตราระบวนไทย จำแนกได้เป็น 2 ส่วน ได้แก่ 1) ส่วนที่ 1 เป็นเรื่องราวที่อ้างอิงเหตุการณ์ หรือพฤติกรรมของตัวละครจากนิทานชาดก นิทานธรรมบท พุทธประวัติ นิทานที่อ้างมาจากพระพุทธศาสนาในแหล่งที่มาอื่นๆ และนิทานที่มาจากแหล่งที่มาอื่นๆ ได้แก่ วรรณคดีในศาสนาพราหมณ์ และนิทานพื้นบ้าน ขึ้นต้นว่า “นีกາລ” “ກາລ” “ຖຸກຕຽງ” และไม่มีคำขึ้นต้น และ 2) ส่วนที่ 2 เป็นคำทำนาย ขึ้นต้นว่า “ทำนายไทยว่า” “ทำนายว่า” หรือ “ไทยว่า” แล้วตามด้วยภาพรวมของดวงชะตาว่า ดี หรือ ไม่ดี แล้วจึงแจกแจงรายละเอียดเป็นเรื่องๆ

ผลการวิจัยด้านเนื้อหาของศาสตราระบวนไทย ในส่วนของแหล่งที่มาของนิทานที่อ้างถึงในศาสตราระบวนไทย พบร่วมนิทานที่ศาสตราระบวนไทยนำมาอ้างอิงประกอบคำทำนายมี 3 แหล่ง ได้แก่ 1) เนื้อหาที่อ้างมาจากวรรณคดีในพระพุทธศาสนา 2) เนื้อหาที่อ้างมาจากนิทานในแหล่งที่มาอื่นๆ ได้แก่ 2.1) เนื้อหาที่อ้างมาจากวรรณคดีในศาสนาพราหมณ์ 2.2) เนื้อหาที่อ้างมาจากนิทานพื้นบ้าน และ 3) เนื้อหาที่ปราภกแหล่งที่มาไม่ชัดเจน กล่าวคือ ไม่สามารถระบุเหตุการณ์หรือตัวละครในเรื่องได้

ผลการศึกษาด้านหน้าที่ทางสังคมที่ปรากฏในศาสตราระบวนไทย พบร่วมศาสตราระบวนไทย มีหน้าที่ทางสังคม 3 ประการ ได้แก่ 1) ช่วยเหลือคนในสังคมให้คลาย ความคับข้องใจ โดยพิจารณาจากคำทำนายส่วนใหญ่เป็นคำทำนายที่ดี เพื่อเป็นการให้กำลังใจผู้เสียงไทย 2) ช่วยขัดเกลาพฤติกรรมของคนในสังคม โดยศาสตราระบวนไทยได้หยิบยกเหตุการณ์ หรือพฤติกรรมของตัวละครในนิทานจากแหล่งที่มาต่างๆ เพื่อแสดงอันสิ่งของการประพฤติดนที่เหมาะสมไว้เป็นแบบอย่างที่ดีงามในการดำเนินชีวิต และแสดงให้เห็นว่าการประพฤตินามีเหมาะสมไว้ป้องปราบมิให้มีการกระทำที่ไม่พึงประสงค์เกิดขึ้นในสังคม สามารถจำแนกการขัดเกลาพฤติกรรมของคนในสังคมผ่านคำสอน 2 ประการ ได้แก่ 1) สอนโดยตรง (พบร่วมจำนวนน้อย) ปราภกในส่วนของคำทำนาย และ

2) คำสอนโดยอ้อม (พบเป็นจำนวนมาก) ปรากฏในส่วนของเหตุการณ์ หรือพฤติกรรมของตัวละครในนิทาน และ 3) ให้ความรู้และสืบทอดพระพุทธศาสนา โดยศาสตราจารย์บานทายทำให้คนเขมรได้รับรู้เรื่องราว หรือเหตุการณ์ต่างๆ จากพระธรรมบทและนิบາตชาดกทางพระพุทธศาสนาที่นำมาแสดงไว้อย่างย่นย่อ ทำให้นิทานเหล่านี้ดึงอยู่ในสังคม ถือเป็นการสืบอายุพระพุทธศาสนาได้อีกทางหนึ่ง

ABSTRACT

TITLE : AN ANALYTICAL STUDY OF “PROPHETIC SASTRAS” FROM THE KINGDOM OF CAMBODIA
AUTHOR : SUWACHAN CHANCHIAW
DEGREE : MASTER OF LIBERAL ARTS
MAJOR : SOCIAL SCIENCES AND DEVELOPMENT
ADVISOR : ASST.PROF.DR. CHANCHAI KHONGPHIANTHUM
KEYWORDS : PROPHETIC SASTRA, KHMER LITERATURE, DIVINATION

This objective of this thesis is to examine the characteristics of Prophetic Sastra literature as regards form, substance, and social function by conducting a direct analytical study of 7 texts of Prophetic Sastra literature from the Kingdom of Cambodia, interviewing experts and studying pertinent documents. The research results are presented in the style of descriptive analysis.

Regarding the research results about the form of Prophetic Sastras, the purpose of creating this kind of literature is to divine the fortune of people in different aspects. There are 5 elements of divination: locale of divination, Prophetic Sastra diviner, Prophetic Sastra, inquirer and method of divination. The form of Prophetic Sastra is divided into 2 parts. 1) The first part is stories with allusions to events or behavior of characters from Jatakas, Dhammapada tales, the Story of the Lord Buddha, tales with allusions to Buddhism from other sources and tales from other sources, namely literature of Brahmanism and folktales. The stories begin with “this is in accordance with the situation”, “the situation”, or “here is the right page” and have no introductory words. 2) The second part is prophecies beginning with “here is a prophecy”, “here is a prediction” or “here is a divination” and then continuing with the general fortune, whether it is good or bad, and then the details by topics.

On the results regarding the substance of Prophetic Sastras as regards the sources of the alluded tales in the Prophetic Sastras, it was found that the tales alluded to in accompaniment with the prophecies are from 3 sources: 1) Buddhist literature, 2) tales in other sources, that is, 2.1) literature of Brahmanism, 2.2) a folktale, and 3) no definite source, that is, the events or characters in the stories cannot be identified.

As for the results about the social functions manifested in Prophetic Sastras, it was found that Prophetic Sastras have 3 social functions: 1) Help resolve the frustration of people in society, for most of the prophecies are good, so as to give encouragement to the inquirer. 2) Refine the behavior of people in society, with

Prophetic Sastras presenting events or behavior of characters from different sources to show the merits of behaving properly as good examples for conducting one's life and the negative results of behaving improperly to hinder unwanted actions in society. The teachings for the refinement of the behavior of people in society can be categorized into 2 types: 1) direct teachings (found in a small quantity), which are found in the part of prophecies and 2) indirect teachings (found in a large quantity), which are found in the part of events or behavior of the characters in the tales. 3) Provide knowledge of and continue Buddhism, with Prophetic Sastras allowing the Khmer people to be informed of stories or events from Dhammapada and Nipata Jatakas in Buddhism, which are presented briefly, making these tales remain in society, which is one way of prolonging Buddhism.

สารบัญ

	หน้า
กิตติกรรมประกาศ	ก
บทคัดย่อภาษาไทย	ข
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ง
สารบัญ	ฉ
สารบัญตาราง	ซ
สารบัญภาพ	ณ
บทที่ 1 บทนำ	
1.1 ที่มาและความสำคัญของการวิจัย	1
1.2 วัตถุประสงค์ในการทำวิจัย	6
1.3 คำาถามในการวิจัย	6
1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย	6
1.5 ขอบเขตของการวิจัย	6
1.6 กรอบแนวคิดในการวิจัย	7
1.7 แหล่งที่มาของข้อมูล	8
1.8 การนิยามศัพท์	10
1.9 ขั้นตอนในการวิจัย	11
1.10 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย	12
บทที่ 2 องค์ประกอบของการเสียงไทยศาสตราระบวนไทย	
2.1 สถานที่เสียงไทยศาสตราระบวนไทย	14
2.2 หมօศาสตราระบวนไทย	19
2.3 ศาสตราระบวนไทย	20
2.4 ผู้เสียงทางศาสตราระบวนไทย	20
2.5 วิธีการเสียงไทยศาสตราระบวนไทย	21
บทที่ 3 รูปแบบและเนื้อหาของศาสตราระบวนไทย	
3.1 รูปแบบของศาสตราระบวนไทย	22
3.2 ที่มาของนิทานที่อ้างถึงในศาสตราระบวนไทย	25
บทที่ 4 หน้าที่ทางสังคมที่ปรากฏในศาสตราระบวนไทย	
4.1 ศาสตราระบวนไทยช่วยเหลือคนในสังคมเขมรให้คลายความคับข้องใจ	70
4.2 ศาสตราระบวนไทยช่วยขัดเกลาพฤติกรรมของคนในสังคม	71
4.3 ศาสตราระบวนไทยที่ปรากฏการสอนโดยตรง	71
4.4 ศาสตราระบวนไทยที่ปรากฏการสอนโดยอ้อม	73
4.5 ศาสตราระบวนไทยให้ความรู้และช่วยเหลืออายุพระพุทธศาสนา	79

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 5 บทสรุปและข้อเสนอแนะ	
5.1 สถานที่เสียงไทยศาสตราระบวนไทย	81
5.2 หมօศาสตราระบวนไทย	81
5.3 ศาสตราระบวนไทย	82
5.4 ผู้เสียงไทยศาสตราระบวนไทย	82
5.5 วิธีการเสียงไทยศาสตราระบวนไทย	82
5.6 ข้อเสนอแนะ	82
เอกสารอ้างอิง	85
ภาคผนวก	
ก รูปภาพการเสียงไทยศาสตราระบวนไทย	92
ข ศาสตราระบวนไทย 7 ตัวบท	99
ค รายชื่อผู้ให้สัมภาษณ์	164
ประวัติผู้วิจัย	167

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
3.1 ความถี่ของเนื้อหาที่อ้างมาจากการนิบทชาดก	62
3.2 ความถี่ของเนื้อหาที่อ้างมาจากการนิทานธรรมบท	63
3.3 ความถี่ของเนื้อหาที่อ้างมาจากการพุทธประวัติ	64
3.4 ความถี่ของเนื้อหาที่อ้างมาจากการพุทธศาสนาในแหล่งที่มาอื่นๆ	65
4.1 ประเภทของคำทำนาย	71
4.2 ประเภทของเนื้อหาคำทำนาย	71
4.3 การจำแนกหลักธรรมคำสั่งสอนของนิทานที่ปรากฏในศาสตราภรรบวนไทย	77
ค.1 รายชื่อหมอดานาศาสตราภรรบวนไทย	165
ค.2 รายชื่อผู้มาเสียงทาง	165

สารบัญภาพ

ภาคที่		หน้า
ก.1	หมวดศาสตราระบวนไทย ปราสาทพระโศ กรุงพนมเปญ ราชอาณาจักรกัมพูชา	93
ก.2	ผู้มาเสี่ยงทาย ปราสาทพระโศ กรุงพนมเปญ ราชอาณาจักรกัมพูชา	93
ก.3	การเสี่ยงทาย ปราสาทพระโศ กรุงพนมเปญ ราชอาณาจักรกัมพูชา	94
ก.4	การเสี่ยงทาย ปราสาทพระโศ กรุงพนมเปญ ราชอาณาจักรกัมพูชา	94
ก.5	การบูชาสิ่งศักดิ์สิทธิ์ก่อนเสี่ยงทาย ปราสาทวัดอุณາโลม กรุงพนมเปญ ราชอาณาจักรกัมพูชา	95
ก.6	ศาลイヤเพญ วัดพนมໂගນເປັນ ກຽມພະນັກງານ ກຽມພະນັກງານ ກຽມພະນັກງານ	95
ก.7	การรับฟังคำทำนาย วัดพนมໂගນເປັນ ກຽມພະນັກງານ ກຽມພະນັກງານ	96
ก.8	พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ กรุงพนมเปญ ราชอาณาจักรกัมพูชา	96
ก.9	ตัวอย่างศาสตราระบวนไทย (ตัวบทที่ 1) จากพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ กรุงพนมเปญ ราชอาณาจักรกัมพูชา	97
ก.10	ตัวอย่างศาสตราระบวนไทย (ตัวบทที่ 2) จากพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ กรุงพนมเปญ ราชอาณาจักรกัมพูชา	97
ก.11	ตัวอย่างศาสตราระบวนไทย (ตัวบทที่ 1) จากวัดพนมໂගນເປັນ ກຽມພະນັກງານ ราชอาณาจักรกัมพูชา	97
ก.12	ตัวอย่างศาสตราระบวนไทย (ตัวบทที่ 2) จากวัดพนมໂගນເປັນ ກຽມພະນັກງານ ราชอาณาจักรกัมพูชา	98
ก.13	ตัวอย่างศาสตราระบวนไทย ปราสาทพระโศ ພຣະຈະວັງຈຕຸມຸ່ນມົງຄລ ກຽມພະນັກງານ ราชอาณาจักรกัมพูชา	98
ก.14	ตัวอย่างศาสตราระบวนไทยปราสาทเข้าไกรลาສ ພຣະຈະວັງຈຕຸມຸ່ນມົງຄລ ກຽມພະນັກງານ ราชอาณาจักรกัมพูชา	98

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของการวิจัย

ราชอาณาจักรกัมพูชาตั้งอยู่ทางตอนใต้ของคาบสมุทรอินโดจีน มีอาณาเขตติดกับประเทศไทย เพื่อนบ้านดังนี้คือ ทิศตะวันออกและทิศตะวันออกเฉียงใต้มีพรมแดนติดกับประเทศไทย เวียดนาม ทิศตะวันออกเฉียงเหนือมีพรมแดนติดกับประเทศลาว ทิศตะวันตกและตะวันตกเฉียงเหนือมีพรมแดนติดกับประเทศไทย ราชอาณาจักรกัมพูชา มีพื้นที่ประมาณ 181,035 ตารางกิโลเมตร ซึ่งน้อยกว่า ประเทศไทย มีพื้นที่ประมาณ 513,115.02 ตารางกิโลเมตร และยังน้อยกว่าประเทศไทยเวียดนามซึ่งมีพื้นที่ประมาณ 331,689 ตารางกิโลเมตร (เขียน ธีรวิทย์ และสุณีย์ พาสุก, 2543: 6)

แม้ว่าราชอาณาจักรกัมพูชาจะเป็นประเทศเล็กๆ หากแต่ราชอาณาจักรกัมพูชาเป็นดินแดนที่มีอารยธรรมยิ่งใหญ่และมีความเจริญรุ่งเรืองมาตั้งแต่ครั้งอดีต古老 โดยเฉพาะอย่างยิ่งทางด้านสถาปัตยกรรม เห็นได้จากปราสาทนครวัด ซึ่งสร้างขึ้นในสมัยพระเจ้าสุริยวรมันที่ 2 (พ.ศ. 1656-1688) ที่ถือเป็นหนึ่งในเจ็ดสิ่งหัศจรรย์ของโลก และเป็นเทวสถานที่มีขนาดใหญ่ที่สุดในโลก นอกจากนี้ยังมีความเจริญรุ่งเรืองทางด้านศิลปกรรม การเมืองการปกครอง ขนบธรรมเนียมประเพณี ภาษาและวรรณคดี เป็นต้น (อุรศรี วงศ์วนิช, 2545: 84)

ความเจริญรุ่งเรืองทางด้านสถาปัตยกรรมดังกล่าว才ให้เห็นว่า พื้นฐานสำคัญของอารยธรรมเขมร นั้นมาจากการ “ศาสนา” เนื่องจากศาสนาเป็นรากฐานของความคิดความเชื่อของชาวเขมรมาข้านาน ศาสนาสำคัญที่ประกอบสร้างอารยธรรมเขมรขึ้นมา มี 2 ศาสนา คือ ศาสนาพราหมณ์และศาสนาพุทธ

ก่อนที่ศาสนาสำคัญจากประเทศอินเดียจะเผยแพร่เข้ามายังอาณาจักรเขมร สันนิษฐานว่าคนเขมร น่าจะนับถือผู้มาก่อน หมู่มอเจ้าสุวัທริดิศ ดิสกุล (2547: 14) นักโบราณคดีสำคัญท่านหนึ่งของไทยได้กล่าวว่า ไม่อาจสรุปได้ว่า ศาสนาพราหมณ์หรือศาสนาพุทธเผยแพร่เข้ามายังก่อนในอาณาจักรพูนัน (พุทธศตวรรษที่ 8) เพราะหลักฐานที่มีอยู่นั้นมีอายุไม่เกินพุทธศตวรรษที่ 11 อย่างไรก็ตาม ตำนานเกี่ยวกับการตั้งอาณาจักรพูนัน ทำให้สันนิษฐานได้ว่าศาสนาพราหมณ์คงเข้ามายังก่อน

แนวความคิดที่กล่าวมาข้างต้นนั้นสอดคล้องกับตรึง เงย (ตรึง เงย, 2518: 14) นักประวัติศาสตร์ชาวกัมพูชา ได้กล่าวโดยสรุปว่า ศาสนาพราหมณ์ได้เผยแพร่เข้ามายังประเทศไทยเขมร ก่อนพระพุทธศาสนา โดยผ่านทางบรรดาพ่อค้าชาวอินเดียที่เดินเรือสำเภาเข้ามาค้าขายกับคนไทย เมื่อซึ่งพ่อค้าเหล่านี้เป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถทางด้านศาสนาพราหมณ์ด้วย นอกจากนั้นแล้วยังมีพ่อค้าบางคนได้แต่งงานกับสาวเขมร ด้วยเหตุนี้อิทธิพลของศาสนาพราหมณ์จึงได้เจริญรุ่งเรืองและได้เข้ามายึดบ탕าในอาณาจักรกัมพูชา ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางด้านสถาปัตยกรรมที่สำคัญ ประการหนึ่ง คือ การก่อสร้างปราสาทหินหรือเทวสถานต่างๆ เพื่อเป็น ศาสนสถานตามความเชื่อในเรื่องการเคารพบุชา บวงสรวงเทพเจ้า ในปัจจุบันเทวสถานเหล่านั้นตั้งอยู่ทั้งในและนอกราชอาณาจักรกัมพูชา

นอกจากศาสนาพราหมณ์ที่เข้ามาอิทธิพลในการยธรรมเขมรแล้ว ศาสนาพุทธก็เข้ามามีบทบาทในอาณาจักรแห่งนี้ด้วยเช่นกัน สันนิษฐานว่าศาสนาพุทธในช่วงแรกที่เข้ามาในอาณาจักรพูนัน (พุทธศตวรรษที่ 8) คือ นิกายเถรวาท ซึ่งเป็นนิกายที่ได้รับการเคารพนับถือควบคู่กับศาสนาพราหมณ์ มาตั้งแต่ช่วงแรกเริ่ม นิกายเถรวาทในสมัยนี้ใช้ภาษาสันสกฤตในการเผยแพร่สืบทอดมาถึงอาณาจักรเจนละ (ประมาณกลางพุทธศตวรรษที่ 11-ปลายพุทธศตวรรษที่ 13) ศาสนาพุทธนิกายเถรวาทได้รับการเคารพนับถือเป็นอย่างมาก ในเวลาเดียวกันนั้นเองศาสนาพุทธนิกายมหายานก็ได้เกิดขึ้นครั้งแรกในอารยธรรมเขมร โดยมีหลักฐานที่ชี้ให้เห็นว่าศาสนาพุทธนิกายมหายานนี้ได้เผยแพร่เข้ามายังแต่ก่อนพุทธศตวรรษที่ 12 เป็นต้นมา

ครั้นในสมัยอาณาจักรพระนคร(พุทธศตวรรษที่ 15-19) ศาสนาพุทธนิกายมหายานได้รับการเคารพเลื่อมใสscrัทตราควบคู่ไปกับศาสนาพราหมณ์อย่างต่อเนื่อง ต่อมานิสมัยพระเจ้าธนกรมันที่ 2 (พ.ศ. 1693) ผู้เป็นพระราชนิพัตติของพระเจ้าชัยวรมันที่ 7 นั้น ได้ทรงอุปถัมภ์ศาสนาพุทธนิกายมหายาน ทำให้ศาสนาพุทธนิกายมหายานเจริญรุ่งเรืองมาก อาจกล่าวได้ว่าศาสนาพุทธนิกายมหายานได้กลายมาเป็นศาสนาประจำสำนักเป็นครั้งแรก

ครั้นล่วงมาถึงรัชสมัยของพระเจ้าชัยวรมันที่ 7 (พ.ศ. 1724) พระองค์ทรงนับถือศาสนาพุทธนิกายมหายานเช่นเดียวกับพระราชนิพัตติ ทรงสร้างพุทธสถานไว้มากมาย ทำให้พระพุทธรูปศาสนานิกายมหายานได้เจริญรุ่งเรืองถึงขีดสุด (**欽定 ศรีสุธรรมราชนิกาย**, 2554: 4-16)

ต่อมามีราชอาณาจักรกัมพูชาเข้าสู่ยุคหนึ่งเมืองพระนคร(พุทธศตวรรษที่ 19) ผู้ปกครองประเทศในสมัยนั้น คือ เจ้าพญา yat พระองค์ต้องแข่งขันทั้งในด้านทรัพยากรและการค้ากับประเทศเพื่อนบ้านใหม่ คือ ออยรยา ซึ่งตรงกับรัชกาลสมเด็จพระบรมราชอิริยาบุตรที่ 2 (เจ้าสามพระยา) ที่เจริญรุ่งเรืองขึ้นทางทิศตะวันตกและที่สำคัญต้องทำศึกสงครามกับอยุธยาอยู่เนื่องๆ จนกระทั่งพ่ายแพ้แก้อยุธยาในที่สุด ผลสืบเนื่องจากสงครามดังกล่าวทำให้มีการเกณฑ์ผู้คน คัมภีร์ ตลอดจนสถาบันต่างๆ จากราชอาณาจักรกัมพูชาไปสู่อยุธยา และที่สำคัญผู้นำกัมพูชาได้เปลี่ยนไปนับถือศาสนาพุทธนิกายเถรวาทตามอยุธยา นับตั้งแต่นั้นมาชาวเขมรก็ได้นับถือศาสนาพุทธนิกายเถรวาทเป็นศาสนาประจำชาติจนกระทั่งถึงปัจจุบัน (เดวิด แซนด์เลอร์ แปลโดย พรพรรณ เง่าธรรมสาร, สดใส ขันติรพวงศ์และวงศ์เดือน นราสัจจ์, 2546: 116-117)

จะเห็นได้ว่าศาสนาพราหมณ์และศาสนาพุทธได้ทำหน้าที่เป็นรากฐานของการยธรรมเขมรมาตั้งแต่ต่อต้านกระทั่งปัจจุบัน นอกจากนั้นแล้วศาสนาทั้ง 2 ศาสนาดังกล่าวยังทำให้สังคมสงบสุขด้วยหลักคุณธรรม จริยธรรมและเป็นที่พึ่งทางใจให้แก่คนในสังคมอีกด้วย กล่าวคือในด้านการทำให้สังคมสงบสุขนั้น ศาสนาเป็นเครื่องยืนยันความยั่งยืนของบุคคลในสังคมให้เข้ามาร่วมกันเป็นสังคม สร้างความเสมอภาค และเอกสารภาพแห่งภารträภาพให้เกิดขึ้นในสังคม โดยมีพิธีกรรมทางศาสนาทำหน้าที่เป็นตัวละครชับความกลมเกลียว และการทำงานของสมาชิกในสังคม เพื่อประโยชน์สุขแก่สังคม ส่วนรวม ส่วนในด้านการเป็นที่พึ่งทางใจของคนในสังคมนั้น ศาสนา มีความสำคัญในระดับบุคคลเป็นอย่างมาก เพราะเป็นเครื่องยืนยันความเชื่อในสังคมให้เข้ามาร่วมกันเป็นสังคม ทำให้เกิดความอบอุ่น ผ่อนคลายความกลัว ความวิตก กังวล ลดthonความทุกข์โศก และเป็นเครื่องนำทางชีวิต (ฉัตรสุมาลัย กบลสิงห์ และคณะ, 2540: 5)

จากการนำหลักธรรมคำสั่งสอนของศาสนาเขมรที่อีกปฎิบัติร่วมกันและเป็นที่พึ่งทางใจของคนในสังคมเขมรนั้น ทำให้เกิดการหลอมรวมความเชื่อในสังคมให้ปรากฏออกมาในรูปพิธีกรรมต่างๆ ทั้งที่เป็นพิธีกรรมที่เกี่ยวเนื่องกับศาสนา และพิธีกรรมที่ไม่ได้เกี่ยวเนื่องกับพิธีกรรมทางศาสนา เช่น

พิธีกรรมการรับขวัญเด็กแรกเกิด การสะเดาะเคราะห์ การดูฤกษ์ยามในการประกอบกิจกรรมต่างๆ หรือการทำนายทายทักในเรื่องโชคชะตาอาศัย เป็นต้น พิธีกรรมดังกล่าวเป็นพิธีกรรมในระดับท้องถิ่นที่ไม่ขัดแย้งกับพิธีกรรมทางศาสนา เพราะพิธีกรรมต่างๆ มีหน้าที่ในการตอบสนองความต้องการของคนในสังคมในด้านสติยรภพ และความมั่นคงทางด้านจิตใจ (ศิรารพ ฐิตฐาน และคณะ, 2539: 260)

เมอกล่าวถึงการทำนายทายทักในเรื่องโชคชะตาศินั้น ในสังคมเขมรมีรูปแบบความเชื่อและพิธีกรรมที่ใช้ในการเสียงทาย เรียกว่า “ศาสตรากระบวนไทย” ซึ่งชาญชัย คงเพียรธรรม (2551: 107) ได้อธิบายถึงประโยชน์ของศาสตรากระบวนไทยว่า เป็นการทำความสะอาดอบในชีวิตของคนเขมรที่มีมานานแล้ว เนื่องจากเป็นสิ่งที่ช่วยระบายน้ำค้างคืนในสังคม เพราะคำทำนายที่ปรากฏจากการเสียงทายช่วยตอบปัญหาในเรื่องต่างๆ ของชีวิต เช่น การงาน โชคลาภ คดีความ โรคภัยไข้เจ็บ ของหาย การเดินทาง มิตรสหาย หรือคู่ครอง เป็นต้น นอกจากนี้แล้ว ศาสตรากระบวนไทยยังทำหน้าที่ช่วยขัดเกลาภพฤติกรรมของสมาชิกในสังคม โดยนำหลักธรรมทางศาสนาที่ปรากฏในพุทธประวัติ นิทานธรรมบท และนิทานชาดก เป็นต้น หากล่าวอ้างซึ่งเป็นการให้ความรู้และสืบทอดพระพุทธศาสนาให้ยั่งนานอีกด้วย

ความเชื่อและพิธีกรรมในการเสียงทาย โดยใช้ศาสตรากระบวนไทยนั้นยังปรากฏให้เห็นอยู่ในปัจจุบัน เช่น บริเวณสถานที่ศักดิ์สิทธิ์ ซึ่งเป็นที่崇拜พุชของคนในสังคมเขมร เช่น ปราสาทนครวัด บริเวณพระพัน ศาลาพระองค์เจกพระองค์จอม จังหวัดเสียมราฐ พระบรมมหาพระราชนวัง วัดพนมโภูมิ เปณุ วัดอุณาโลม กรุงพนมเปญ และวัดพนมตาเมາ จังหวัดตากาev เป็นต้น ความเชื่อดังกล่าวมีอิทธิพลต่อสังคมเขมรในปัจจุบัน ดังปรากฏในวรรณกรรมเขมร เรื่อง “พการอย¹ (ផ្សេងៗ) ” ของ នូ មាស (ឡុ មាស) ซึ่งแต่งขึ้นเมื่อปีพ.ศ.2523 (ឡុ មាស, 2523: 58-59) ในตอนที่มารดาของ ตัวละครเอกฝ่ายหญิงที่ชื่อวิເរីវ (អចារ) ได้ไปเสียงทายโดยใช้ศาสตรากระบวนไทย เพราะต้องการทราบดวงชะตาของบุตรสาวและชายหนุ่มที่ตนเองหมายตาอย่างจะได้มาเป็นบุตรเขย วรรณกรรมนี้ชี้ให้เห็นว่า การแหงศาสตรากระบวนไทยน่าจะมีอยู่ในสังคมเขมรมาเป็นเวลาช้านาน และคนเขมรน่าจะคุ้นเคยกับการแหงศาสตรากระบวนไทยพอสมควร ดังปรากฏในข้อความต่อไปนี้

“បើដូចខ្លះ អ្នព្រះក្រុណាសូមជួសចាក់គំរូរម៉ែលមួនទៀត។ លោកគ្រួមក៍ ក្រោកឈរពាណិកម្ពុជា ហើយស្រាយលាតក្របាបញ្ចញ្ញមួយឱ្យស្អីកែត លាបីកមាសភី ន្ទាល់ដែលមានឯម្ធ័ណ្ឌណាតិតិត្រក្របាបលើវិនាទាក់ដ្ឋាសក្នុងចំណុចទី១ លោកលីក គម្ពុរោនោះដោក់លីតោក លីធម៌ លាបថ្នាំខ្លួនបំអេដាយក្នុងទី២ ហើយលោកស្អីកយក ទៀតក្រមួនយុទ្ធដាន យកមកប្រគេងមកអុដបិទិន្ទីក្របាបោក។ រួចស្រែច លោកក៏បានសង្ឃឹមឱ្យការ៖

-អាពូព្រោយចាក់ទៅ

យាយមួនភាពក៏លីកហានុស់ពេះគ្រប់បិដនហើយ ភាពក៏ស្វួយតាកកគម្ពុរោនោះដោក់ លីក្បាល ដែលទ្រួសភាពទៅបំពេកដែលមានឯម្ធ័ណ្ឌណាតិត្រក្របាបលើវិនាទាក់ដ្ឋាសក្នុងចំណុចទី១ ហើយទីបាត់

¹ ผู้แปลชื่อวรรณกรรมเรื่องนี้เป็นภาษาไทยคือ อาจารย์ดร. ใกล้รุ่ง อามระดิษ อาจารย์ประจำภาควิชาภาษาไทย คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ប្រភេទនគរគម្ពុរាទោះទៅព្រៃះថវិក កិច្ចនេះកើតឡើងសារ្យយកមកមិនបាន ត្រូវកែវិធីដែលកញ្ចប់
ផ្តូវបានស្ថិតចង្វឹមហើយ ត្រូវព្រៃះមហាមិនធមួយទៅជួយបានអាមេរិក ហើយមានព្រៃះហប្បីទៅយកត្រូវ
នានា នៅពេលប្រមាណ។ លើពាន់នានាសម្រាប់ប្រើប្រាស់ នៅក្នុងការបង្កើតនីមួយៗ គឺជាអាជ្ញាប្រើប្រាស់
យុទ្ធសាស្ត្របានប្រើប្រាស់ត្រូវបានប្រើប្រាស់។ (ខ្លួនឯង, 2529: 58-59)

“ถ้าอย่างนั้นอีกนิดขอเสียงไทยคัมภีร์ดูอีกสักอย่างหนึ่งนะเจ้าคะ”

เมื่อพระกระได้ยินเช่นนั้นจึงลุกไปหยิบคัมภีร์ศาสตราแล้วแกะเขือกมัดออก แผ่ให้เห็นในลานลงทะเบียนรำม มีสายสนองสีเขียว แดง เหลือง สลับกันไปปิงดงงามอย่างน่าอศจรรย์ ท่านได้นำคัมภีร์นั้นวางไว้บนโต๊กไม้ตัวหนึ่งลงรักสีดำประดับด้วยมุก แล้วนำเทียนชี้ฟังที่ร่ายวนวนนำมาประคน จำนวน 1 เล่ม มาจุดไฟและกล่าวกับยาณวนว่า “เชิญย้ายเสียงไทยเถอะ”

รายงานนวนยกมือไหว้ 3 ครั้งแล้วนำคัมภีร์มาวางไว้เหนือศีรษะ มือซ้ายประคองคัมภีร์ มือขวานำก้านธูปสอดเข้าไปในคัมภีร์ใบลานนั้น แล้วประเคนกลับแด่พระกระ ภิกขุนั้นก็หยิบคัมภีร์มาคลื่ด ตรงที่ก้านธูปเสียบอยู่ เนื้อความในคัมภีร์กล่าวถึง พระมหาสดได้ประสบพเนชกับนางอมรา แล้วมีจิตเสน่ห่าต่อนางเป็นยิ่งนัก เมื่อพระกระได้อ่านเนื้อความเป็นที่เรียบร้อยแล้วก็กล่าวอธิบายว่า “ดังอาทิตยว่าวนันแหะ พากษาหมายสมกันมาก” (แปลและเรียบเรียงโดยผู้วิจัย)

เมื่อยานวนได้ฟังคำทำงานายจากพระกระเช่นนั้นก็มีจิตโสมนัสเป็นยิ่งนัก นางเขือคำทำงานานนั้นอย่างสนิทใจ จากนั้นนางจึงไปพบแม่สืบเพื่อบอกให้ญาติผู้ใหญ่ของชายหนุ่มได้ยกขบวนขันหมากมาสู่ขอบตรสาวของตนตามประเพณีต่อไป

จากการลงพื้นที่ภาคสนามของผู้วิจัยโดยได้สัมภาษณ์ผู้รู้ (Key Informants) พบว่าชาวเขมรนิยมการเสียงไทยด้วยศาสตรากรระบวนไทยเสมอ ดังที่ほとนศาสตรากรระบวนไทยประจำพิธีกับสถานแห่งชาติ² กรุงพนมเปญ ราชอาณาจักรกัมพูชา ได้กล่าวถึงปริมาณของผู้ที่มาเสียงไทยในแต่ละวันว่า มีจำนวนมาก โดยเฉพาะในช่วงฤดูกาลท่องเที่ยว (ตุลาคม-มีนาคม) ในช่วงวันหยุดสงกรานต์ (13-16 เมษายน) และวันສาราท (แรม 13-15 ค่ำ เดือน 10) ซึ่งคล้ายคลึงกับการให้ข้อมูลของหมวดศาสตรากรระบวนไทยประจำวัดพนมโภูวนเปญ³ กรุงพนมเปญ ราชอาณาจักรกัมพูชา ได้กล่าวว่า ผู้ที่มาเสียงไทยส่วนใหญ่จะเป็นเพศหญิง อายุตั้งแต่ 18 ปี ขึ้นไป นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับการให้ข้อมูลของหมวดศาสตรากรระบวนไทยประจำปราสาทเขาไกรลาส⁴ พระราชนวจตุมุขมงคล กรุงพนมเปญ ราชอาณาจักรกัมพูชา ได้กล่าวว่า สังคมเขมรยังมีความเชื่อในเรื่องการเสียงไทย โดยใช้ศาสตรากรระบวนไทยอย่างเหนี่ยวนำ เพื่อคลายความคับข้องใจในชีวิต สังเกตได้จากตามสถานที่สำคัญในราชธานีพนมเปญ ซึ่งเป็นเมืองหลวงของราชอาณาจักรกัมพูชา เช่น พระบรมราชวัง วัดพนมโภูวนเปญ

² เมียร์ท ชีม (ჟას ცეი) เป็นผู้ให้สัมภาษณ์ สุวัชญ ชาญเชี่ยว เป็นผู้สัมภาษณ์ ที่พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ กรุงเทพมหานคร ราชอาณาจักรกัมพูชา เมื่อวันที่ 23 มิถุนายน 2554

³ ໂছນ ປັບ (ງະຊຸລ ແກ) ເປັນຜູ້ໄທສັນກາຜົນ ສຸວັຫຍ ຂາງເຊີຍ ເປັນຜູ້ສັນກາຜົນ ທີ່ວິທາຮັດພນມໂກນ ເປັນ ກຽມພັນນມເປັນ ຮາຊອານາຈັກກົມພູ່ຈາກ ເມື່ອວັນທີ 23 ມິຖຸນາຍ 2554

⁴ ยิน ชาธิน (ເຢີລ ສະໂຮງ) ເປັນຜູ້ທີ່ສັນກາຍົນ ສຸວັດ ຂາຍຸເຊິ່ງ ເປັນຜູ້ສັນກາຍົນ ທີ່ພຣະບຣມຣາຈວັງຈຸດຸນຸ່ມນົມຄລ ກຽງພັນມເປັນ ຮາຂອານາຈັກກົມພູ່າ ເມື່ອວັນທີ 23 ມັງກອນ 2554

รวมทั้งในจังหวัดใกล้เคียงมักจะมีสถานที่หรือบริเวณสำหรับการเสียงทางโดยใช้ศาสตรากระบวนไทย ทั้งสิ้น จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้นจะเห็นว่า การเสียงทางโดยใช้ศาสตรากระบวนไทย เป็นความเชื่อ และพิธีกรรมที่มีการสืบทอดและดำรงอยู่คู่กับวิถีการดำรงชีวิตของคนในสังคมเขมรอย่างต่อเนื่อง ซึ่งศาสตรากระบวนไทยเป็นวรรณกรรมที่มีอิทธิพลต่อสังคมเขมรเป็นอย่างยิ่ง

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษา วิเคราะห์ที่ต่อยอดจากการของชาญชัย คงเพียรธรรม เรื่อง “วรรณกรรมคัมภีร์เชียงซีเมืองเขมร” ตีพิมพ์ในวารสารลุ่มน้ำโขง ปีที่ 4 ฉบับที่ 3 กันยายน-ธันวาคม 2551 ซึ่งงานดังกล่าวนำเสนอในรูปบทความวิชาการ และเป็นการศึกษาวิเคราะห์วรรณกรรมศาสตราระบวนไทยเพียงตัวบทเดียวเท่านั้น ผู้วิจัยจึงศึกษาต่อ โดยใช้ศาสตรา กระบวนการทายจำนำวน 7 ตัวบท มีการลงพื้นที่เก็บข้อมูลภาคสนาม เพื่อให้องค์ความรู้ดังกล่าวสมบูรณ์ยิ่งขึ้น อันจะเป็นประโยชน์ต่อการทำความเข้าใจประเทศไทย วิธีคิดของคนไทย และเป็นพื้นฐานในการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างประเทศไทย-ราชอาณาจักรกัมพูชา รองรับการเปิดประชาคมอาเซียนในปลายปี พ.ศ. 2558 ที่กำลังจะมาถึงนี้

ในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้เป็นการศึกษาวรรณกรรมศาสตราระบวนไทย จำนวน 7 ตัวบท ที่ได้มาจากการบรรยาย (ព្រះមន្ត្រីសាស្ត្រ) จำนวน 2 ตัวบท วัดพนมโภูมเปญ (អត្ថបន្ទុលពេញ) จำนวน 2 ตัวบท ปราสาทพระอุณาโลม วัดอุณาโลม (ព្រះមន្ត្រីឧន្ទាយជាមួយ អត្ថបន្ទុលពេញ) จำนวน 1 ตัวบท และพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ (សាខាអង្គភាព) จำนวน 2 ตัวบท ซึ่งสถานที่ดังกล่าวล้วนแต่เป็นสถานที่ที่คุณเขมรให้ความเคารพนับถือว่าเป็นสถานที่ศักดิ์สิทธิ์ สมควรแก่การแสดงความเคารพสักการะ ไม่ว่าจะเป็นพระบรมราชวัง ซึ่งเป็นที่รู้จักโดยทั่วไปในนามพระบรมราชวังจตุمخมงคล ตั้งอยู่ในเมืองจตุ_mx ซึ่งเป็นชื่อเก่าของเมืองพนมเปญ เป็นพระราชนิเวศน์ที่สร้างขึ้นสำหรับเป็นที่ประทับของสมเด็จพระนโรดมบรมราชนเทว渥าตรา (ครองราชย์ระหว่าง พ.ศ.2403-2447) ต่อมาราชวังจตุمخมงคลแห่งนี้ก็เป็นที่ประทับของพระมหาtagatiriy สืบต่อกันจนกระทั่งปัจจุบัน ส่วนวัดพนม หรือวัดพนมโภูมเปญ เป็นเป็นวัดสำคัญที่มีปรากฏในตำนานเล่าขานในนิทานพื้นบ้านเกี่ยวกับราชธานีพนมเปญของกัมพูชาซึ่งมีอายุเพียงเป็นตัวละครสำคัญ ในนิทานพื้นบ้าน ชาวกัมพูชา มีความเคารพสูงอายุผู้นี้เป็นอย่างยิ่ง จึงมีการสร้างศาลเพื่อเป็นที่เคารพสักการะสืบมาจนกระทั่งปัจจุบัน อีกทั้งปราสาทพระอุณาโลม ก็เป็นพระมหาเจดีย์บรรจุพระอุณาโลมของพระอัสสัมชี阁ะ ตั้งอยู่ในวัดอุณาโลมซึ่งวัดนี้เป็นวัดสำคัญประจำเมืองพนมเปญ กล่าวคือ เป็นวัดที่ประทับสมเด็จพระสังฆราชมahanikay และพิพิธภัณฑสถานแห่งชาตินั้น ก็มีความสำคัญไม่น้อยหน้าไปกว่ากัน กล่าวคือบริเวณพระองค์ร้อยในพิพิธภัณฑสถานแห่งชาตินั้นเป็นที่ประดิษฐานพระพุทธรูปไม้มากกว่าร้อยองค์ ซึ่งประดิษฐานรายรอบตัวห้อง นับเป็นศูนย์รวมจิตใจของชาวเขมรที่มีการนำพระพุทธรูปไม้มาประดิษฐานรวมกัน จึงนับเป็นสถานที่ศักดิ์สิทธิ์อีกแห่งหนึ่งของคนเขมร และนอกจากนี้ในบริเวณพระองค์สัมฤทธิ์ในพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ ก็ยังเป็นที่ประดิษฐานพระพุทธรูปองค์ใหญ่ในบริเวณ ใจกลางห้อง และเป็นที่ประดิษฐานพระพุทธรูปมากมายในสมัยอาณาจักรพระนคร ซึ่งประดิษฐาน รายรอบรูปหล่อพญาครุฑ์ ผู้คนมากมายที่มาเยี่ยมชมในบริเวณแห่งนี้ต่างพากันมาสักการะบูชาพระพุทธรูปและขอพรจากท่าน พร้อมทั้งเสียงไทย ศาสตราระบวนไทยเพื่อให้ทราบโดยละเอียดของตนเอง (หมวดศาสตราระบวนไทยในสถานที่แห่งนี้ไม่ได้เป็นผู้อธิบายหรือตีความคำทำนายที่ปรากฏในศาสตราระบวนไทยแต่อย่างใด เป็นแต่เพียงผู้กำกับการเสียงไทยเท่านั้น ผู้เสียงไทยจะต้องตีความคำทำนายเอง) ดังนั้นศาสตราระบวนไทย

จำนวน 7 ตัวบท ที่ผู้วิจัยได้นำมาวิจัยจึงเป็นศาสตรากรระบบทายที่มาจากการที่สำคัญในกรุงพนมเปญ ราชอาณาจักรกัมพูชาทั้งสิ้น จึงเหมาะสมแก่การนำมาศึกษา วิเคราะห์เป็นอย่างยิ่ง อีกทั้งการศึกษาวิเคราะห์ศาสตรากรระบบทายในราชอาณาจักรกัมพูชา ก็ยังไม่เคยมีผู้ศึกษาวิจัยมาก่อน ดังนั้นจึงสมควรนำมาศึกษาวิจัย เพื่อเป็นการต่อยอดองค์ความรู้ด้านวรรณกรรมเขมรต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ในการวิจัย

- 1.2.1 เพื่อศึกษารูปแบบและเนื้อหาของวรรณกรรมศาสตรากรระบบทาย
- 1.2.2 เพื่อศึกษาหน้าที่ทางสังคมของวรรณกรรมศาสตรากรระบบทาย

1.3 คำถานในการวิจัย

- 1.3.1 รูปแบบและเนื้อหาของวรรณกรรมศาสตรากรระบบทาย ของราชอาณาจักรกัมพูชา มีอะไรบ้าง
- 1.3.2 หน้าที่ทางสังคมของวรรณกรรมศาสตรากรระบบทาย ของราชอาณาจักรกัมพูชา มีอะไรบ้าง

1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

- 1.4.1 ทำให้ทราบรูปแบบและเนื้อหาของวรรณกรรมศาสตรากรระบบทาย
- 1.4.2 ทำให้เข้าใจหน้าที่ทางสังคมของวรรณกรรมศาสตรากรระบบทาย

1.5 ขอบเขตของการวิจัย

- 1.5.1 ขอบเขตด้านพื้นที่
วิจัยวรรณกรรมศาสตรากรระบบทาย จำนวน 7 ตัวบท ที่ได้จากการที่สำคัญในราชอาณาจักรกัมพูชาเท่านั้น
- 1.5.2 ขอบเขตด้านเนื้อหา
วิจัยรูปแบบ เนื้อหาและหน้าที่ทางสังคมของวรรณกรรมศาสตรากรระบบทาย เช่น วารณกรรมศาสตรากรระบบทาย จำนวน 7 ตัวบท ที่ได้จากการที่สำคัญในราชอาณาจักรกัมพูชาเท่านั้น ดังนี้
 - 1.5.2.1 วรรณกรรมศาสตรากรระบบทาย จากปราสาทพระโคในพระบรมราชวังจตุมุขมงคล ราชอาณาจักรกัมพูชา (จำนวน 60 ข้อ)
 - 1.5.2.2 วรรณกรรมศาสตรากรระบบทาย จากปราสาทเขาไกรลาสในพระบรมราชวังจตุมุขมงคล ราชอาณาจักรกัมพูชา (จำนวน 81 ข้อ)
 - 1.5.2.3 วรรณกรรมศาสตรากรระบบทาย จากวัดพนมโภูนเปญ ราชอาณาจักรกัมพูชา ตัวบทที่ 1⁵ (จำนวน 34 ข้อ)
 - 1.5.2.4 วรรณกรรมศาสตรากรระบบทาย จากวัดพนมโภูนเปญ ราชอาณาจักรกัมพูชา

⁵ การระบุตัวบทที่ 1 และตัวบทที่ 2 นั้น เป็นเลขที่ผู้วิจัยได้ใส่กำกับไว้เพื่อให้ทราบว่า เป็นวรรณกรรมศาสตรากรระบบทายที่มาจากการที่สำคัญในราชอาณาจักรกัมพูชาแต่เป็นตัวบทที่แตกต่างกัน

ตัวบทที่ 2 (จำนวน 60 ข้อ)

1.5.2.5 วรรณกรรมศาสตราระบวนไทย จากปราสาทพระอุณาโลม วัดอุณาโลม ราชอาณาจักรกัมพูชา (จำนวน 70 ข้อ)

1.5.2.6 วรรณกรรมศาสตราระบวนไทย จากพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ ราชอาณาจักรกัมพูชา ตัวบทที่ 1 (จำนวน 40 ข้อ)

1.5.2.7 วรรณกรรมศาสตราระบวนไทย จากพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ ราชอาณาจักรกัมพูชา ตัวบทที่ 2 (จำนวน 99 ข้อ)

1.6 กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการศึกษารูปแบบ เนื้อหาและหน้าที่ทางสังคมของศาสตราระบวนไทย จำนวน 7 ตัวบท จากราชอาณาจักรกัมพูชา โดยอาศัยแนวคิดทฤษฎีทางคดิชนวิทยา จำนวน 2 ทฤษฎี เป็นหลักในการวิเคราะห์เนื้อหาของศาสตราระบวนไทย ได้แก่ 1) ทฤษฎีการแพร่กระจายของนิทาน (Dissemination of literature Theory) ซึ่งเป็นทฤษฎีของคอล โครhn (Kaarle Krohn) นักคดิชนวิทยาชาว芬แลนด์ และสติธ ทอมป์สัน (Stith Thompson) นักคดิชนวิทยาชาวอเมริกัน ได้กล่าวไว้ว่า นิทานน่าจะเกิดขึ้นจากที่ใดที่หนึ่งก่อน แล้วแพร่กระจายไปสู่แหล่งอื่นๆ ซึ่งการเล่านิทานนั้นเป็นสิ่งที่ปรากฏในทุกสังคม โดยแต่ละสังคมต่างก็มีการอนุรักษ์นิทานที่คล้ายคลึงหรือแตกต่างกันไป ดังนั้นบรรดาผู้คนที่มีจุดกำเนิดเดียวกัน หรือเนื้อเรื่องเดียวกันเมื่อแพร่เข้าสู่สังคม หรือวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน จะเกิดเป็นลักษณะภาษาที่หลากหลาย ซับซ้อน หรือผสมกลมกลืนในรายละเอียดที่แตกต่างกันไป ทั้งนี้ทฤษฎีการแพร่กระจายของนิทานนี้มีเนื้อหาปรากฏในบทที่ 3 ของวิทยานิพนธ์เล่มนี้ จากทฤษฎีดังกล่าวผู้วิจัยมองว่า ด้วยเหตุที่ศาสตราระบวนไทยเป็นวรรณกรรมที่มีการกล่าวอ้างเหตุการณ์ หรือพฤติกรรมของตัวละครในนิทานปรากฏอยู่ จึงทำให้มีการหยิบยกนิทานจากแหล่งที่มาต่างๆ แพร่กระจายเข้ามาในสังคมเขมร ทำให้คุณเขมรรับรู้เรื่องราวของนิทานดังกล่าววนั้นในแบบฉบับของตนเอง นับเป็นการสืบทอดนิทานนั้นๆ ให้คงอยู่คู่สังคมเขมรสืบไป และ 2) ทฤษฎีการหน้าที่นิยม (Functionalism) ซึ่งเป็นทฤษฎีของวิลเลียม แบสคอม (William Bascom) นักคดิชนวิทยาชาวอเมริกัน ได้กล่าวไว้ว่า คดิชนเป็นสิ่งที่ไม่อยู่นิ่ง แต่มีความเคลื่อนไหว ไม่โดดเดี่ยว แต่มีการรวมตัวกัน เป็นส่วนประกอบที่เป็นศูนย์กลางของวัฒนธรรม ไม่ใช่เขตบริเวณใดๆ ของวัฒนธรรม ดังนั้นคดิชนวิทยาจึงมีบทบาทหน้าที่เฉพาะในวัฒนธรรมต่างๆ จำนวน 4 ประการ ดังนี้คือ 1) คดิชนเป็นกระจากเจ้าที่ห้อนวัฒนธรรม 2) คดิชนทำให้แฝงคิดต่างๆ ในวัฒนธรรมมีเหตุผล 3) คดิชนเป็นวิถีทางของการศึกษา และ 4) คดิชนรักษาความเป็นแควร่วมในการยอมรับแบบแผนพุทธิกรรมของคนในสังคม ทั้งนี้ทฤษฎีการหน้าที่นิยมนี้มีเนื้อหาปรากฏในบทที่ 4 ของวิทยานิพนธ์เล่มนี้ ซึ่งมีความสอดคล้องกับงานวิจัยคือ งานวิจัยเล่มนี้มีเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับหน้าที่ทางสังคมที่ปรากฏในศาสตราระบวนไทย โดยผู้วิจัยมองว่า ศาสตราระบวนไทยเป็นผลิตผลของคนในสังคมเขมร จึงจัดได้ว่าเป็นคดิชน ดังนั้นศาสตราระบวนไทยจึงมีหน้าที่เป็นกระจากเจ้าที่ห้อนวัฒนธรรมของคนในสังคมเขมร ทำให้พิธีกรรมและความเชื่อในการเสียงโโซค เสียงวาสนा โดยใช้ศาสตราระบวนไทยของคนในสังคมเขมร มีเหตุผล รวมทั้งเป็นวิถีทางในการศึกษา ขัดเกลาพุทธิกรรมของคนในสังคมเขมร

1.6.1 ปัจจัยนำเข้า ได้แก่ วรรณกรรมศาสตราระบวนไทย จำนวน 7 ตัวบท จากราชอาณาจักร กัมพูชา

1.6.2 กระบวนการ ได้แก่ การศึกษาวิเคราะห์วรรณกรรมในด้านรูปแบบ เนื้อหาและหน้าที่ทางสังคม โดยใช้ทฤษฎีทางคดีชนวิทยา จำนวน 2 ทฤษฎี ได้แก่ 1) ทฤษฎีการแพร่กระจายของนิทาน (Dissemination of literature Theory) และ 2) ทฤษฎีการหน้าที่นิยม (Functionalism)

1.6.3 ผลลัพธ์ ได้แก่ รูปแบบ เนื้อหา และหน้าที่ทางสังคมของวรรณกรรมศาสตรา ระบวนไทย

การวิจัยวรรณกรรมศาสตราระบวนไทย เป็นการวิเคราะห์เอกสารจากวรรณกรรมศาสตราระบวนไทย จำนวน 7 ตัวบท จากการสัมภาษณ์ผู้รู้ (Key Informants) ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับศาสตราระบวนไทย เพื่อนำมาประกอบการวิเคราะห์ตามวัตถุประสงค์ต่อไป

1.7. แหล่งที่มาของข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดแหล่งข้อมูลคือ วรรณกรรมศาสตราระบวนไทย จำนวน 7 ตัวบท จากราชอาณาจักร กัมพูชา เนื้อหาของวรรณกรรมศาสตราระบวนไทยทุกตัวบทในแต่ละหน้า จะมีองค์ประกอบที่สำคัญอยู่ 2 ส่วน ได้แก่ 1) เหตุการณ์ เรื่องราวหรือตัวละครจากวรรณกรรมทางพระพุทธศาสนา รวมทั้งจากแหล่งที่มาอื่นๆ และ 2) การทำนายโชคชะตา โดยแหล่งข้อมูลที่นำมาใช้ในการวิจัยสามารถจำแนกออกเป็น 2 แหล่ง ดังนี้

1.7.1 ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนามในราชอาณาจักร กัมพูชา อันเป็นแหล่งที่มาของวรรณกรรมศาสตราระบวนไทยจำนวน 7 ตัวบท นอกจากนี้ยังมีการ สัมภาษณ์ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ได้แก่

1.7.1.1 หมօศาสตรา ระบวนไทย

1) นายดุจ ดีม (ឯក ឱ្យិ) หมօศาสตรา ระบวนไทยแห่งปราสาทพระโค ในพระบรมราชวังจตุمخงคล อายุ 68 ปี

2) นายยิน ชา林 (ឃិន សារិន) หมօศาสตรา ระบวนไทยแห่งปราสาท เข้าไกรลาส ในพระบรมราชวังจตุمخงคล อายุ 74 ปี

3) นายจิน เบียร (ឈិន មេរី) หมօศาสตรา ระบวนไทยแห่งศาลายาเพญ วัดพนมໂගនເបូណុយ อายุ 65 ปี

4) นายโซន ปុវ (សុខ លោន) หมօศาสตรา ระบวนไทยแห่งวิหารວัด พนมໂගនເបូណុយ อายุ 67 ปี

5) นายกวง ໄដ (កុង ថែង) หมօศาสตรา ระบวนไทยแห่งปราสาท พระอุណាលូម วัดอุណាលូម อายุ 75 ปี

6) นายเมียะទំ មីន (មាស ម៉ីន) หมօศาสตรา ระบวนไทยแห่งพិភពឯក័ណ្ឌភាព แห่งชาติ กรุงพนมເបូណុយ อายุ 76 ปี

7) นายซอม ទួរកី (សុខ សុខ) หมօศาสตรา ระบวนไทยแห่งพិភពឯក័ណ្ឌភាព แห่งชาติ กรุงพนมເបូណុយ อายุ 90 ปี

1.7.1.2 ជូនមាតីយោងទាយ

- 1) លោកស្រី ពានី (ស៊ុខា ចាសី) អាយុ 40 ឆ្នាំ ខាងតាំងអគ្គសាយរើស (ស្រួលប្រឈរ)
- 2) លោកស្រី ចំណាំ (ស៊ុខា ចាសី) អាយុ 46 ឆ្នាំ ខាងតាំងអគ្គសាយរើស

(ស្រួលប្រឈរ)

- 3) លោកស្រី កុំ ចាសី (ស៊ុខា ចាសី) អាយុ 42 ឆ្នាំ ខាងតាំងអគ្គសាយរើស (ស្រួលប្រឈរ)
- 4) លោកស្រី ស៊ុខា សិរិទម (ស៊ុខា សិរិទម) អាយុ 26 ឆ្នាំ ខាងតាំងអគ្គសាយរើស

(កំពង់ចាយ)

- 5) លោកស្រី ចំណាំ (ស៊ុខា ចាសី) អាយុ 43 ឆ្នាំ ខាងតាំងអគ្គសាយរើស

(កំពង់ចាយ)

- 6) លោកស្រី កុំ ចាសី (ស៊ុខា ចាសី) អាយុ 20 ឆ្នាំ ខាងតាំងអគ្គសាយរើស (កំពង់ចាយ)

(កំពង់ចាយ)

- 7) លោកស្រី ស៊ុខា សិរិទម (ស៊ុខា ចាសី) អាយុ 22 ឆ្នាំ ខាងតាំងអគ្គសាយរើស (កំពង់ចាយ)

- 8) លោកស្រី វិបល (ស៊ុខា សិរិទម) អាយុ 30 ឆ្នាំ ខាងតាំងអគ្គសាយរើស (កំពង់ចាយ)

- 9) លោកស្រី ពិនិត្យ (ស៊ុខា ចាសី) អាយុ 46 ឆ្នាំ ខាងតាំងអគ្គសាយរើស (កំពង់ចាយ)

- 10) លោកស្រី ស៊ុខា សិរិទម (ស៊ុខា ចាសី) អាយុ 59 ឆ្នាំ ខាងតាំងអគ្គសាយរើស (កំពង់ចាយ)

- 11) លោកស្រី ស៊ុខា សិរិទម (ស៊ុខា ចាសី) អាយុ 35 ឆ្នាំ ខាងតាំងអគ្គសាយរើស (កំពង់ចាយ)

- 12) លោកស្រី ស៊ុខា សិរិទម (ស៊ុខា ចាសី) អាយុ 58 ឆ្នាំ ខាងតាំងអគ្គសាយរើស (កំពង់ចាយ)

- 13) លោកស្រី ស៊ុខា សិរិទម (ស៊ុខា ចាសី) អាយុ 22 ឆ្នាំ ខាងតាំងអគ្គសាយរើស (កំពង់ចាយ)

(កំពង់ស្អី)

- 14) លោកស្រី កុំ ចាសី (ស៊ុខា ចាសី) អាយុ 33 ឆ្នាំ ខាងតាំងអគ្គសាយរើស (កំពង់ស្អី)

(កំពង់ស្អី)

- 15) លោកស្រី ឲធម៌ (ស៊ុខា ចាសី) អាយុ 21 ឆ្នាំ ខាងតាំងអគ្គសាយរើស (កំពង់ស្អី)

(កំពង់ស្អី)

- 16) លោកស្រី ស៊ុខា សិរិទម (ស៊ុខា ចាសី) អាយុ 20 ឆ្នាំ ខាងតាំងអគ្គសាយរើស (កំពង់ស្អី)

- 17) លោកស្រី ស៊ុខា សិរិទម (ស៊ុខា ចាសី) អាយុ 47 ឆ្នាំ ខាងតាំងអគ្គសាយរើស (កំពង់ស្អី)

- 18) លោកស្រី ស៊ុខា សិរិទម (ស៊ុខា ចាសី) អាយុ 20 ឆ្នាំ ខាងតាំងអគ្គសាយរើស (កំពង់ស្អី)

- 19) លោកស្រី ស៊ុខា សិរិទម (ស៊ុខា ចាសី) អាយុ 48 ឆ្នាំ ខាងតាំងអគ្គសាយរើស (កំពង់ស្អី)

- 20) លោកស្រី ស៊ុខា សិរិទម (ស៊ុខា ចាសី) អាយុ 36 ឆ្នាំ ខាងតាំងអគ្គសាយរើស (កំពង់ស្អី)

(កំពង់ស្អី)

- 21) លោកស្រី ស៊ុខា សិរិទម (ស៊ុខា ចាសី) អាយុ 24 ឆ្នាំ ខាងតាំងអគ្គសាយរើស (កំពង់ស្អី)

22) นางอึม เซี่ยมลี (**ເໜີ້ມ ເສີຍມລື**) อายุ 34 ปี ชาวจังหวัดมณฑลคีรี (**ເມືອງ
ຮະສວມ**)

23) นางเลน กุหลาบ (**ເຮັດ ຂຸ່ງຈາຍ**) อายุ 54 ปี ชาวจังหวัดรัตนคีรี (**ຮະຄະສົກ**)

1.7.2 ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ได้จากการเก็บข้อมูลเบื้องต้นจากเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องจากแหล่งข้อมูลในประเทศไทย และรายงานจากกัมพูชา

1.8 การนิยามศัพท์

1.8.1 วรรณกรรมศาสตราระบวนไทย คือ วรรณกรรมสีียงโขค เสียงภาษาเขมร มีลักษณะ เป็นคัมภีร์ที่มีขนาดพอดี มีความกว้างประมาณ 13 ซ.ม. ยาวประมาณ 18-20 ซ.ม. ทำมาจากใบ ลานหรือกระดาษแข็งเคลือบพลาสติก จารด้วยตัวอักษรมูล ร้อยด้วยด้ายที่เรียกว่าสายสนองทั้งสอง ด้าน ที่ปลายด้านหนึ่งมีเชือกผูกเศษไม้แบนเล็กใช้สำหรับเสียงหาย (ชาญชัย คงเพียรธรรม, 2551: 104-105)

1.8.2 หมวดศาสตราระบวนไทย คือ ผู้รู้ ผู้ชำนาญ ใน การใช้วรรณกรรมศาสตราระบวนไทย เป็นคู่มือในการพยากรณ์ โดยมากมักเป็นอุบาสกหรืออาจารย์ เป็นชายสูงอายุที่ผ่านการบวชเรียนและ มีครอบครัวมาแล้ว มีหน้าที่ดูแลกิจการในวัดและประกอบพิธีกรรมทางศาสนา (ชาญชัย คงเพียรธรรม, 2551: 106)

1.8.3 รูปแบบของศาสตราระบวนไทย คือ การแบ่งส่วนประกอบของศาสตราระบวนไทย ออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่ 1) รูปแบบของศาสตราระบวนไทยส่วนที่ 1 เป็นเรื่องราวที่อ้างถึงจาก นิทานธรรมบท นิทานชาดกทางพระพุทธศาสนา หรือนิทานที่มาจากการแหล่งที่มาอื่นๆ จะขึ้นต้นว่า “นึกกາລ” “ກາລ” “ຖຸກຕຽງ” และ ไม่มีคำขึ้นต้น แล้วตามด้วยเนื้อเรื่องตอนใดตอนหนึ่งในนิทาน ธรรมบท นิทานชาดกทางพระพุทธศาสนาและนิทานที่มาจากการแหล่งที่มาอื่นๆ และ 2) รูปแบบของ ศาสตราระบวนไทยส่วนที่ 2 เป็นคำทำนาย โดยขึ้นต้นว่า “ทำนายதາຍວ່າ” “ทำนายວ່າ” “ທາຍວ່າ” และไม่มีคำขึ้นต้น แล้วตามด้วยภาพรวมของดวงชะตาว่าดีหรือไม่ดี หรือแจกแจงคำทำนายเป็นเรื่องๆ ในรายละเอียดปลีกย่อย (ชาญชัย คงเพียรธรรม, 2551: 106)

1.8.4 เนื้อหาของศาสตราระบวนไทย คือ เรื่องราวที่ศาสตราระบวนไทยอ้างถึงได้แก่ เหตุการณ์หรือพฤติกรรมของตัวละครจากนิทานธรรมบท นิทานชาดกทางศาสนาพุทธ หรือนิทานที่มา จากแหล่งที่มาอื่นๆ (ชาญชัย คงเพียรธรรม, 2551: 106)

1.8.5 การแปลและเรียบเรียงวรรณกรรมจากภาษาเขมรเป็นภาษาไทย ในงานวิจัยนี้เป็นผลงาน ของผู้วิจัยทั้งหมด

1.8.6 วิถีมนต์ยานมที่เป็นชื่อหนังสือ ชื่อบุคคล และชื่อสถานที่ต่างๆ ที่อ้างถึงในงานวิจัยฉบับนี้ ผู้วิจัยจะถ่ายทอดเสียงชื่อต่างๆ ตามที่ออกจริงในภาษาเขมร ไม่ใช้การถ่ายทอดตัวอักษร ทั้งนี้เพื่อให้ ผู้อ่านสามารถออกเสียงภาษาเขมรได้อย่างถูกต้อง โดยยึดตามระบบคำอธิบายการถอดเสียงคำเขมร ของ ดร.ไกลรุ่ง อามระดิษ ภาควิชาภาษาไทย คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ปรากฏ ในหนังสือ คนสองแผ่นดิน ของรุ่งมณี เมฆสิกกัน

1.8.7 การสัมภาษณ์ผู้ที่มาเสียงไทยศาสตราระบวนไทยเป็นการสัมภาษณ์แบบไม่เฉพาะเจาะจง เพราะในกรุงพนมเปญเป็นศูนย์รวมของคนที่มาจากหลากหลายจังหวัด ดังนั้นมีผู้สัมภาษณ์พบร้า ที่มาเสียงไทยศาสตราระบวนไทยก็สัมภาษณ์ผู้นั้น

1.9 ขั้นตอนในการวิจัย

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้เป็นการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ คือศึกษารูปแบบตามที่ต้องการ จำนวน 7 ตัวบท จากราชอาณาจักรกัมพูชา เป็นแหล่งข้อมูลหลัก จากนั้นเป็นการรวบรวมข้อมูลอื่นๆ จากเอกสาร ตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนการสัมภาษณ์ การสังเกต เพื่อสรุปเป็นผลการวิจัยโดยมีวิธีการศึกษาตามขั้นตอนดังนี้

1.9.1 การเก็บข้อมูลและงานวิจัย

1.9.1.1 ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับรัฐธรรมนูญประเทศชาติในประเทศไทย เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดกรอบการศึกษาวิจัย

1.9.1.2 การเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนามเพื่อให้ได้รัฐธรรมนูญประเทศชาติในประเทศไทย จำนวน 7 ตัวบท จากราชอาณาจักรกัมพูชา โดยการคัดสำเนา การถ่ายภาพ การสัมภาษณ์ การบันทึกเสียง และการสังเกต

1.9.1.3 การศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการวิจัยต่อไป

1.9.2 เครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล

1.9.2.1 ผู้ศึกษา

1.9.2.2 สมุดบันทึก

1.9.2.3 แบบสัมภาษณ์

1.9.2.4 กล้องถ่ายภาพ

1.9.2.5 เครื่องบันทึกเสียง

1.9.3 ผู้ให้ข้อมูลหลัก

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมุ่งศึกษารูปแบบชาติในประเทศไทย จำนวน 7 ตัวบท จากราชอาณาจักรกัมพูชาเป็นหลัก เพื่อให้ทราบถึงลักษณะของรัฐธรรมนูญประเทศชาติทั้งในด้านรูปแบบ เนื้อหาและหน้าที่ทางสังคม และการสร้างองค์ประกอบใหม่ในการเปรียบเทียบ รัฐธรรมนูญประเทศชาติในประเทศไทยจากแหล่งที่มาอื่น โดยผู้วิจัยได้กำหนดบุคคลผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informants) ออกเป็น 2 แหล่ง ดังนี้

1.9.3.1 หมօศาตรากระบวนการไทย

1.9.3.2 ผู้เสียงทางศาสนาในประเทศไทย

1.9.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

1.9.4.1 ศึกษาวิเคราะห์ ตีความเนื้อหารูปแบบชาติในประเทศไทยจำนวน 7 ตัวบท จากราชอาณาจักรกัมพูชา

1.9.4.2 นำรายละเอียดที่ได้จากการวิเคราะห์ ตีความ เพื่อนำไปสู่ข้อสรุปทั้งในด้านรูปแบบเนื้อหาและหน้าที่ทางสังคมโดยใช้แนวคิดทฤษฎีทางคติชนวิทยา จำนวน 2 ทฤษฎี ได้แก่ 1) ทฤษฎีการแพร่กระจายของนิทาน (Dissemination of literature Theory) และ 2) ทฤษฎีการหน้าที่นิยม (Functionalism)

1.10 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย

ผู้วิจัยสำรวจเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวรรณกรรมศาสตราระบบทای พบว่า มีงานที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กับงานที่ผู้วิจัยศึกษา ดังนี้

1.10.1 งานที่เกี่ยวข้องกับวรรณกรรมศาสตราระบบทایของเขมร

ชาญชัย คงเพียรธรรม (2551) เขียนบทความเรื่อง “วรรณกรรมคัมภีร์ เชี่ยมซีเมืองเขมร” ตีพิมพ์ในสารลุ่มน้ำโขง ปีที่ 4 ฉบับที่ 3 กันยายน-ธันวาคม 2551 จากการศึกษาพบว่า คัมภีร์เขมรเป็นวรรณกรรมทำนายโชคชะตา โดยมีการแบ่งเนื้อหาออกเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนแรก เป็นส่วนที่อ้างถึงนิทานธรรมบทหรือนิทานชาดก และส่วนที่ 2 เป็นคำทำนายชาดชาชีวิต ซึ่ง เหตุการณ์ หรือพฤติกรรมของตัวละครจากนิทานที่นำมากรล่าวอ้างนั้นจะมีความสัมพันธ์กับคำทำนาย ชาดชาชีวิตของผู้เสียงไทย หน้าที่สำคัญของคัมภีร์เขมรคือ เป็นเครื่องช่วยระบายความ คับข้องใจ ของคนในสังคม เป็นเครื่องมือในการขัดเกลาสังคม และนอกจากนี้ยังเป็นการให้ความรู้และสืบทอด พระพุทธศาสนาอีกด้วย

มิเชล ตราณ (មិសែន ត្រានោ, 2548) เขียนหนังสือชื่อ “វណ្ណនរោមខេមសុរិនទំរាប់ភាពទី 2” เรียงร้อยกระบานເວທមន៍ (មហាមួលខ្មែរសុទ្ធសាស្ត្រ ភាគ២ កម្មុជាលេខមួល) โดยได้รวบรวม ศาสตราระบบทайн้ำโขง หรือที่ชาวบ้านเรียกว่า วัดໄດងទrong (មត្តិថ្វិថ្វិថ្វិ) อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์ จำนวน 1 ตัวบท แม้จะดังกล่าวเป็นงานรวมเพียงอย่างเดียว หากแต่่งานดังกล่าวช่วยยืนยันว่า วรรณกรรมศาสตราระบบทайн้ำโขงเป็นสิ่งที่มีอยู่เดิมในวัฒนธรรม ของกลุ่มชาติพันธุ์เขมร

อึ๊ม บุรินทร์ (អីម អូរិត្រូ, 2553) เขียนหนังสือชื่อ “មានសក្រារណ៍ពីខាងក្រោម គ្រប់គ្រងក្រោម 1372 មានសក្រារ 1932” (មហាមួលខ្មែរសុទ្ធសាស្ត្រ ចំណាំ សារភាព ឆ្នាំ១៣៧២ មហាមួលខ្មែរ ១៩៣២) ได้กล่าวถึงขั้นตอนและวิธีการเสียงไทยศาสตราระบบทайн้ำโขงโดยเริ่มจากบอก วิเคราะห์เช่นเดียวกับมิเชล ตราณ (មិសែន ត្រានោ) แต่มีสิ่งที่น่าสนใจประกายอยู่ในงานชิ้นนี้คือ การเรียกชื่อวรรณกรรมศาสตราระบบทайн้ำโขงว่า “ตำราเสียงโชคเสียงวาสนา” (ត្រូវយកដោយ ជ្រួញប្រាក់) ซึ่งชี้ให้เห็นว่าชาวเขมรนั้นเรียกศาสตราระบบทайн้ำโขงในชื่อที่หลากหลายแตกต่างกันแต่ทำ หน้าที่อย่างเดียวกัน

1.10.2 งานที่มีเนื้อหาสอดคล้องสัมพันธ์กับวรรณกรรมศาสตราระบบทайн้ำโขง

จรุณ ตันสูนเนิน (2527) ได้เขียนวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ศาสตรา” วรรณกรรมพยากรณ์ชีวิตจาก จังหวัดนครศรีธรรมราช” ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาและวรรณคดีไทย เสนอต่อ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทร์วิโรฒ จากการศึกษาพบว่า ศาสตราระบบทайн้ำโขงเป็น วรรณกรรมประเภทตำราเสียงไทยเพื่อการพยากรณ์ชีวิต โดยมีจุดมุ่งหมายหลักคือการเสียงไทยเพื่อ บอกโชคดีหรือโชคร้าย และมีจุดมุ่งหมายรองคือ การสั่งสอนศีลธรรม ซึ่งการใช้ศาสตราระบบทайн้ำโขง ประกอบด้วย 1) หมวดศาสตรากระบบทайн้ำโขง ซึ่งเป็นเจ้าของวรรณกรรมศาสตราระบบทайн้ำโขง 2) ผู้เสียงไทยซึ่งหมายถึง ผู้ที่มาเสียงไทย 3) การอธิฐาน คือ การตั้งจิตสำรวมก่อนที่จะเสียงไทย เพื่อให้การทำนายมีความแม่นยำตามโชคชะตาของผู้เสียงไทยจริงๆ 4) ไม่เสียงศาสตราระบบทайн้ำโขง คือ ไม้แบบฯ ที่เหลาเป็นรูปพญาคใช้สำหรับเสียงศาสตราระบบทайн้ำโขง 5) การอ่านคำพยากรณ์

ซึ่งเป็นหน้าที่ของหมวดศาสตราจารย์บวนไทย คำทำนายที่ปรากฏในศาสตราจารย์บวนไทยมี 3 ลักษณะ คือ คำพยากรณ์ในทางดี ทางปานกลาง และทางร้าย 6) การเสี่ยงไทยใหม่ เมื่อผลการเสี่ยงไทย เป็นไปในทางร้าย จะเปิดโอกาสให้เสี่ยงไทยใหม่ได้อีกไม่เกิน 2 ครั้ง 7) การถือชะตา เมื่อผลการเสี่ยงไทยเป็นผลดี กล่าวคือ เป็นการจบด้วยการเรียกเก็บค่าไถ่ตามจำนวนที่ศาสตราจารย์บวนไทย ระบุ อาจจะเป็น 2 บาท หรือตามค่าทำเลิงทองตรา เป็นต้น และ 8) ข้อปฏิบัติหลักการเสี่ยงไทย เป็น การแนะนำถึงวิธีการปฏิบัติตนหลักการเสี่ยงไทยเรียบร้อยแล้ว ในส่วนของการศึกษาความสัมพันธ์ของ ศาสตราจารย์บวนไทยกับวรรณกรรมอีนๆ พบว่า วรรณกรรมที่ศาสตราจารย์บวนไทยนำมาอ้างอิง มี 3 ประเภท คือ 1) วรรณคดี เช่น เรื่องรามเกียรติ ปฐมโพธิกถา พระมาลัย เป็นต้น 2) นิทานชาวบ้าน เช่น เรื่องจะระเข้กับสุนัข ชาญเขณูใจ ยายหอย เป็นต้น และ 3) วรรณกรรมเบ็ดเตล็ดที่มีอิทธิพลต่อ ศาสตราจารย์บวนไทยมากที่สุดคือ วรรณกรรมกลุ่มพรหมชาติ ซึ่งเป็นชื่อตำราหมอดูอย่างหนึ่ง ถือกันว่าเป็นตำราพื้นฐานทางโภราศาสตร์ ส่วนของการอ้างอิงในวรรณกรรมศาสตราจารย์บวนไทยมี 6 ลักษณะ คือ 1) อ้างอิงเหตุการณ์ 2) ตัวละครและอุปนิสัย 3) ชื่อ 4) ชื่อและคุณสมบัติ 5) ชื่อและ พฤติกรรม และ 6) ความหมายของสำนวนโดยวิธีการอ้างอิงจะอ้างอิงเพียงสั้นๆ โดยเน้นใจความสำคัญ อย่างได้อย่างหนึ่งและใช้ใจความสำคัญนั้นเป็นแนวทางในการพยากรณ์ ทั้งนี้การศึกษา “ศาสตรา” วรรณกรรมพยากรณ์ชีวิต จากจังหวัดนครศรีธรรมราช สามารถสรุปผลการศึกษาได้ 5 ประการ คือ 1) ศาสตราจารย์บวนไทยมีบทบาทในการส่งเสริมสุขภาพจิตและแนะนำแนวทางชีวิตแก่ชาวบ้าน 2) ศาสตราจารย์บวนไทยเป็นวรรณกรรมที่มีความสมบูรณ์ทั้งรูปแบบและเนื้อหา 3) ศาสตราจารย์บวนไทยแสดงให้เห็นความฉลาดรอบรู้และสนิยมในด้านวรรณกรรมของชาวบ้าน 4) ศาสตราจารย์บวนไทยเป็นแหล่งรับรวมวัฒนธรรมทางความคิดที่สืบทอดมาแต่โบราณของคนในท้องถิ่น และ 5) ศาสตราจารย์บวนไทยแสดงให้เห็นว่าพระพุทธศาสนา มีอิทธิพลต่องานสร้างสรรค์ทางวรรณกรรม ของชาติ

ชาคริต อนันทรawan (2539) ได้เขียนหนังสือเรื่อง “วรรณกรรมใบเชี่ยมชี” เป็นการศึกษาวิเคราะห์วรรณกรรมคำทำนายใบเชี่ยมชีของภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบนของประเทศไทย ผลการศึกษาพบว่า การเสี่ยงใบเชี่ยมชี ได้รับอิทธิพลมาจากชนชาติจีน โดยเริ่มต้นจากศาลเจ้าจีน ต่อมามีการแปลใบเชี่ยมชีจากภาษาจีนเป็นภาษาไทย แล้วพิมพ์เผยแพร่ไปยังพุทธสถานศักดิ์สิทธิ์ทั่วประเทศ ในส่วนของรูปแบบการแต่งใบเชี่ยมชีโดยทั่วไปนั้นนิยมแต่งเป็นกลอนสุภาพ มีเนื้อหาแปลมาจากภาษาจีน จึงมีการสอดแทรกหลักธรรมคำสอน ตลอดจนวัฒนธรรมประเพณีจีน นอกจากนี้ยังมีการสอดแทรกพุทธปรัชญาและวัฒนธรรมไทยบางอย่างเข้าไปด้วย ทำให้ใบเชี่ยมชีเป็นที่นิยมแพร่หลายไปในหมู่คนไทย คนจีนหรือคนไทยเชื้อสายจีน เนื่องจากผู้คนเหล่านี้มีความเชื่อถือในพระพุทธศาสนาและอำนาจเรنัลล์ศักดิ์สิทธิ์ ดังนั้นใบเชี่ยมชีจึงเป็นส่วนประกอบของสถานที่ศักดิ์สิทธิ์ และถือว่าเป็นคำพูดของสิงค์ศักดิ์สิทธิ์ จึงมีประโยชน์ต่อผู้ประพฤติปฏิบัติตาม ในส่วนที่เกี่ยวเนื่องกับหลักธรรมคำสั่งสอนทางพุทธศาสนา เนื้อหาในใบเชี่ยมชีแบ่งเป็น 2 ประเด็น คือ 1) การให้คำทำนาย และ 2) การให้คัด ให้คำแนะนำ ตักเตือน มักจะเขียนในเชิงอุปมาอุปมาัย ทำให้เข้าใจได้ง่ายว่าเป็นไปที่ดี หรือไม่ดี ใบเชี่ยมชีมีคำที่ใช้เฉพาะulatory คำ เช่น “ขอทายว่า” “ใบที่” และคำลงท้ายว่า “อยู่” ซึ่งเป็นเอกลักษณ์ของใบเชี่ยมชี และในด้านความเชื่อในการเสี่ยงไทยใบเชี่ยมชีนั้น บางคนเชื่อถือจริงๆ บางคนเชื่อถือบ้าง ไม่เชื่อถือบ้าง และบางคนอาจทดลองเสี่ยงไม่ได้จริงจังแต่อย่างใด

บทที่ 2

องค์ประกอบของการเสียงไทยศาสตราระบวนไทย

ศาสตราระบวนไทยมีองค์ประกอบในการเสียงไทยอยู่จำนวน 5 องค์ประกอบ ได้แก่
2.1) สถานที่เสียงไทย 2.2) หมօศาสตราระบวนไทย 2.3) ศาสตราระบวนไทย 2.4) ผู้เสียงไทย
ศาสตราระบวนไทย และ 2.5) วิธีการเสียงไทยศาสตราระบวนไทย ดังรายละเอียดต่อไปนี้

2.1 สถานที่เสียงไทยศาสตราระบวนไทย

สถานที่เสียงไทยศาสตราระบวนไทย หมายถึง สถานที่สำหรับให้ผู้เสียงไทยศาสตราระบวนไทย มาเสียงไทยโดยชัชชาตของตนเอง การเสียงไทย “ศาสตราระบวนไทย” ในราชอาณาจักร กัมพูชานั้นจะให้ความสำคัญกับสถานที่ที่ใช้เสียงมากที่สุด ซึ่งสถานที่ที่ใช้เสียงไทยศาสตราระบวนไทย ส่วนใหญ่อยู่ในบริเวณศาสนสถาน เช่น ศาลายายเพญ ในวัดพนมโภนเปญ บริเวณวัดพระแก้วในพระบรมราชวังจตุมุขมงคล เป็นต้น (ชาญชัย คงเพียรธรรม, 2551: 105) จากข้อมูลของผู้วิจัยพบว่าสถานที่ที่ใช้เสียงไทยศาสตราระบวนไทยอยู่ในบริเวณศาสนสถานที่สำคัญซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของชาญชัย คงเพียรธรรม กล่าวคือ การเสียงไทยศาสตราระบวนไทยปรากฏในสถานที่ศักดิ์สิทธิ์ที่เป็นที่เคารพสักการะของคนเขมร เช่น “ศาลายายเพญ” และ “วัดพนมโภนเปญ” ซึ่งถือว่าวัดพนมโภนเปญ เป็นศูนย์รวมจิตใจของคนเขมร ในฐานะที่イヤเพญเป็นผู้ที่มีความสำคัญในดำเนินการก่อตั้งกรุงพนมเปญ เมืองหลวงของราชอาณาจักรกัมพูชา (Paul Brunon อិច សុខនោះ ថ្វីថាយោ, 2545: 6) “ศาลพระองค์ภูองក៏” (អ្នកតាមព្រៃនេរោគ) ซึ่งเป็นศาลเนียมตาศักดิ์สิทธิ์ คู่บ้านคู่เมืองของคนเขมร (ថា នាល, 2551: 1-14) “มนตประไตรปฎก” (មន្ទ្របញ្ជាញេងសិទ្ធិ) ในพระบรมราชวังจตุมุขมงคล กรุงพนมเปญ หรือที่คนเขมรรู้จักกันในนาม “ปราสาทพระโค” นั้น สถานที่แห่งนี้เป็นที่ประดิษฐานพระไตรปฎกและยังเป็นสถานที่ประดิษฐานรูปหล่อพระโคนันทិ ซึ่งคนเขมรถือว่า พระโคนันทិเป็นพاهනะของพระอิศวร ผู้เป็นเทพเจ้าสูงสุดที่คนเขมรเคารพสักการะตามความเชื่อของลัทธิศาสนาในศาสนาพราหมณ (ស្រី សាស្រ្រែ, 2547: 146) และ “พนมขันหมាតី นาทិបរពទ្ទិករាល់” (ស្អែកលូហានិចារិបតីស៊ែខោស) หรือ “พนมມណ្ឌប” (ស្អីមន្ទាយ) หรือที่คนเขมรรู้จักในนาม “ปราสาทខោករាល់” ในพระบรมราชวังจตุมุขมงคล กรุงพนมเปญ นั้นคนเขมรถือว่า ปราสาทខោករាល់นี้เป็นสถานที่ประดิษฐานรอยพระพุทธบาทซึ่งพระพุทธองค์ทรงประทับบนแผ่นสัมฤทธิ์ซึ่งมีลายมงคล 108 จำหลักอยู่ (គានធន វាកីតា, 2556: 143) การเสียงไทยศาสตราระบวนไทยจะเน้นความศักดิ์สิทธิ์ของสถานที่ เพราะความศักดิ์สิทธิ์ของสถานที่มีผลทางด้านจิตใจเป็นอย่างยิ่งของผู้ขอรับคำทำนาย จึงอาจกล่าวได้ว่า คนเขมรให้ความสำคัญต่อสถานที่ที่ใช้เสียงไทยศาสตราระบวนไทยเป็นอย่างมาก ความศักดิ์สิทธิ์ของสถานที่ถือเป็นเรื่องสำคัญ

ในการเสียงไทยด้วยศาสตราระบวนไทย เห็นได้ว่าสถานที่ศักดิ์สิทธิ์ ที่เป็นที่เคารพสักการะของคนเขมรทุกแห่งในราชอาณาจักรกัมพูชานั้น จะต้องมีการเสียงไทยด้วยศาสตราระบวนไทย

ทั้งนี้ (เหมือนตามวัดความต่างๆ ที่มีการเสียงเชยมชี) เช่นที่จังหวัดเสียมราฐ ซึ่งเป็นที่ตั้งของอาณาจักรพระนครในอดีต ได้มีการเสียงทางศาสตราภรรบวนไทยเช่นกัน คือ บริเวณศาลาพระองค์เจกพระองค์จอม หรือที่ศาลพระองค์โคกโกลก ที่อยู่ใกล้กับบริเวณปราสาทบายน ซึ่งสถานที่ดังกล่าวข้างต้นถือเป็นศาลาเนื้อyletaที่ศักดิ์สิทธิ์คู่บ้านคู่เมืองเสียมราฐ

จากข้อมูลของผู้วิจัยพบว่าศาสตราภรรบวนไทย จำนวน 7 ตัวบท ที่ผู้วิจัยนำมาศึกษานั้น สามารถจำแนกสถานที่ที่ใช้เสียงไทยได้ จำนวน 3 แหล่ง(เรียงลำดับตามความเชื่อของคนเขมร) ได้แก่ 1) ศาสตราภรรบวนไทยจากความเชื่อดั้งเดิมของคนเขมร ได้แก่ ศาลายายเพญ ในวัดพนมโภูนเปญ 2) ศาสตราภรรบวนไทยจากความเชื่อในศาสนาพราหมณ์ ได้แก่ พนมขันมาลีนาทีบรรพตไกรลาส หรือ พนมມณฑป หรือที่คนเขมรรู้จักในนาม “ปราสาทเข้าไกรลาส” และมณฑปพระไตรปีฎิก หรือ ที่คนเขมรรู้จักกันในนาม “ปราสาทพระโค” ในพระบรมราชวังจตุมุขมงคล 3) ศาสตราภรรบวนไทย จากความเชื่อในพระพุทธศาสนา ได้แก่ วิหารในวัดพนมโภูนเปญ ปราสาทพระอุณาโลม ในวัดอุณาโลม บริเวณพระองค์ร้อย และบริเวณพระองค์สัมฤทธิ์ ในพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ สามารถอธิบายประวัติ ความเป็นมาของสถานที่ดังกล่าวดังนี้

2.1.1 ศาสตราภรรบวนไทยจากความเชื่อดั้งเดิมของคนเขมร

แหล่งที่มาของศาสตราภรรบวนไทยจากความเชื่อดั้งเดิมของคนเขมร กล่าวคือ สังคมเขมรเป็นสังคมที่นับถือผีมาก่อน (Animism) เท็นได้จากสังคมเขมรมีพิธีกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับวิญญาณ ได้แก่ เช่นพิธีเลี้ยงอารักษ์ (พิธีเลี้ยงวิญญาณที่ค่อยปักปีกรักษาบุคคล คล้ายเทวดาประจำตัว) ซึ่งจัดขึ้นเมื่อสมาชิกในครอบครัวเจ็บไข้ได้ป่วย หรือพิธีขึ้นเนียะตา (พิธีเลี้ยงผีบรรพบุรุษผู้สร้างคุณปการให้แก่ชุมชน) (ชาญชัย คงเพียรธรรม, 2555-2556) ซึ่งพิธีกรรมดังกล่าวมีความเกี่ยวเนื่องกับระบบความเชื่อดั้งเดิมของคนเขมรที่สืบทอดมาจนกระทั่งปัจจุบัน ได้แก่ ศาสตราภรรบวนไทยจากศาลา ยะเพญ ในวัดพนมโภูนเปญ ซึ่งวัดพนมโภูนเปญตั้งอยู่บนภูเขาที่สมมติว่าเป็นเมืองหลวงของราชอาณาจักรกัมพูชา คือกรุงพนมเปญนั้น มีมาตั้งแต่ก่อนสถาปนาพระราชวังจตุมุขมงคล(พ.ศ.1977) โดยตำนานที่เกี่ยวข้องกับการสร้างเมืองพนมเปญนั้นมีอยู่ว่า เมื่อปี พ.ศ. 1919 มีหญิงสูงอายุ ท่านหนึ่งชื่อว่า “เพญ” เป็นหญิงผู้มีทรัพย์สมบัติมาก อาศัยอยู่ในบ้านริมฝั่งแม่น้ำจตุมุข ซึ่งแม่น้ำจตุมุขนี้เป็นแม่น้ำ 4 สายที่ไหลมาบรรจบกันหน้ากรุงพนมเปญ ได้แก่ แม่น้ำทะเลสาบ (แม่น้ำจราบเฉี่ยม) แม่น้ำโขงตอนบน แม่น้ำสาக และรวมกันเป็นแม่น้ำโขงตอนล่างไหลไปทางใต้ ออกทะเลที่ปากแม่น้ำโขงในประเทศเวียดนาม (ศานติ ภักดีคำ, 2556) วันหนึ่งฝนตกหนักมาก เมื่อฝนหยุดลงやはりเพญจึงเดินไปสำรวจบริเวณท่าน้ำ ทันใดนั้นท่านก็เห็นต้นตะเคียนต้นใหญ่ต้นหนึ่ง กำลังลอกใบวนเวียนไปมา อัญชัญหัวน้ำริมฝั่ง เมื่อท่านเห็นดังนั้นจึงรีบไปบอกให้ชาวบ้านช่วยกันตะเคียนต้นนั้นขึ้นจากน้ำ จากนั้นพยายามเพย์จึงลังทำความสะอาดด้วยตะเคียนต้นนั้น ขณะที่กำลังลังอยู่นั้นท่านได้เห็นพระพุทธรูปองค์เล็กๆ ทำจากสัมฤทธิ์ จำนวน 4 องค์ และยังพบเทวรูปเล็กๆ ทำจากหิน จำนวน 1 องค์ ซ่อนในโพรงไม้น้ำ ซึ่งเทวรูปหินนี้ มีพระเกศมุ่นmäßig ประทับยืนพระหัตถ์ข้างหนึ่งทรงถือกระบอง ส่วนพระหัตถ์อีกข้างหนึ่งทรงถือสังข์

เมื่อยাযเพญและชาวบ้านได้เห็นดังนั้นจึงพาภันปลื้มปีติเป็นอย่างยิ่ง ชวนกันแท้แน ลุณเชิญพระพุทธรูปและเทวรูปดังกล่าวมาที่บ้านของyahyayเพญ แล้วyahyayเพญก็สั่งให้สร้างศาลาชั่วคราวหลังเล็กๆ เพื่อประดิษฐานพระพุทธรูปนั้น วันต่อมาyahyayเพญได้ให้ชาวบ้านช่วยขันดินมาก่อเป็นภูเขาลูกเล็กๆ ที่ติดกับบ้านของท่านให้กลายเป็นภูเขาที่สูงใหญ่ จากนั้นท่านและชาวบ้านได้ช่วยกันสร้าง

วิหารบนยอดภูเขาเน้น โดยใช้ไม้ตะเคียนทำเสา มุงด้วยหลังคา เมื่อสร้างวิหารเสร็จแล้วจึงอัญเชิญพระพุทธรูปสัมฤทธิ์ทั้ง 4 องค์ มาประดิษฐานในวิหารนั้น ส่วนเทวรูปทินนั้น ท่านได้อัญเชิญไปประดิษฐาน ณ สถานที่แห่งหนึ่งทางด้านทิศตะวันออกของภูเขาลูกนั้น และท่านได้สมมตินามเทวรูปทินนี้ว่า “เนียมตาพระเจ้า” ซึ่งนามนี้ปรากฏตามกราฟทั้งปัจจุบัน

เมื่อยายເປັນແລະຫາວັນສ້າງວິທາຮເສຣີແລ້ວໄດ້ນິນຕີພະສົງມາຈຳພຣະຈາໃນບຣິເວັນເຊີງເຂົາດ້ານທີ່ສະກຸນທີ່ກຳໄດ້ຮັບການຂານນາມວ່າ “ວັດພນມໂගນເປັນ” ແລະຕ້ອມາຄນີ້ເຮັກສັນາ ວ່າ “ວັດພນມ” ຈົນກະທຳທີ່ປັຈຈຸບັນ ກລ່າວົງພຣະພູທຣູບສັນຖື໌ 4 ອົງຄໍ ແລະເນື່ອຍຕາພຣະເຈົ້ານັ້ນ ມັກຖານານຸພາມາກ ກລ່າວົງວ່າຜູ້ໄດ້ໄປບັນບານສາລກລ່າວົງໄດ້ສໍາເຮົາດັ່ງໃຈປຣອນາ (ຮຽມເລີ້ສູ່ເລີ້ແລງຢະລູບເຊີ້ເຊີ້ແລງຢະລູບເຊີ້ ຂາຕ່ອລະເຫັນ ເພື່ອສູ່ເລີ້ສູ່ ລົລະສູ່ ລົລະສູ່ ໄລຢະແສກລູບໆ ລາຕ ៥, ມ.ປ.ປ. :22-23) ວັດພນມໂಗນເປັນອາຈານທີ່ມີຄວາມສຳຄັນໃນເຮືອງຂອງການເປັນຄຸນຍົງວົງຈົດໃຈຂອງຄົນເຂມຣອມຮັບນັບຄື່ອມເປັນຮະຍະເວລານານັ້ນແຕ່ສັນຍາຄາຈັກພູນັນ (ພູທຄຕວຣະທີ່ 8) ທຶງແມ່ວ່າໃນປັຈຈຸບັນຮາຈານາຈັກພູຈາຈະຍອມຮັບນັບຄື່ອສານາພູທຣ ນິກາຍເຕຣວາຫເປັນສານປະຈຳຫາຕີແລ້ວກີ່ ຕາມ ແຕ່ຮ່ວງຮອຍກາຮັມພູນຄວາມເຂົ້ອດັ່ງເດີມໃນສານພຣາມນີ້ຢັ້ງປຣາກງວົງຄູ່ກັບສານາພູທຣ ສິບເນື່ອມາຍ່າງໆໄໝ່ເຂົາສາຍ ປຶ້ງຮ່ວງຮອຍຂອງສັນຕະກຳທີ່ທີ່ນຳສາສົກຮາກຮະບານທາຍມາສຶກຂາຈາກຄວາມເຂົ້ອໃນສານພຣາມນີ້ ໄດ້ແກ່

2.1.2.1 ພັນຂັນທານລົນາທີ່ບຣັດໄກຣລາສ ອຣີອພັນມນັບຕປ ອຣີທີ່ຄົນເຂມຮູ້ຈັກໃນນາມ “ປຣາທເຫຼາໄກຣລາສ” ໃນພະບານຮາຈວັງຈຸມຸ່ນຂົງຄລ ແມ່ວ່າໃນປັຈຈຸບັນສັນຕະກຳທີ່ດັ່ງກ່າວນີ້ຈະເປັນສານສັນຕະກຳໃນພຣະພູທຣສານໄປແລ້ວ ແຕ່ສັນຕະກຳທີ່ແກ່ນີ້ຢັ້ງມີຮ່ວງຮອຍ ແທ່ງສານພຣາມນີ້ປຣາກງວົງຈາກຊື່ອ ອື່ນວ່າ “ບຣັດໄກຣລາສ” ປຶ້ງເປັນວິມານກູ່ເຂົກຕື່ສິທີ່ຂອງພຣະອີສວຣ ຜູ້ເປັນເຫັນເຫັນສູງສຸດ ແທ່ງສານພຣາມນີ້ ໂດຍພະບານຮາຈວັງຈຸມຸ່ນຄລ ກຽມພນມເປັນ ເປັນພຣະວັງທີ່ສ້າງຂັ້ນແຕ່ຮັກສາມີມາດີພຣະນໂຮມຮ່ວມຮາມເທວາຕາຣ (ຄອງຮາຍ່ຍະໜ່ວງ ພ.ສ. 2403-2447) ຕ່ອມໄດ້ມີການປັບປຸງເປົ້າຢັ້ງແປງໃນຮັກສາມເດືອງ ພຣະສິວສັດ (ຄອງຮາຍ່ຍະໜ່ວງ ພ.ສ. 2447-2470) ແລະໃນຮັກສາມເດືອງ ມາຈັນຄົງປັຈຈຸບັນ ໂດຍ ພຣະບານຮາຈວັງແກ່ນີ້ໃໝ່ເປັນທີ່ປະທັບຂອງອົງຄໍພຣະນໂຮມຫາກຫຼົມ ແລະເປັນສັນຕະກຳທີ່ຮັບຮອງພຣະວັງກັນຕຸກະ (ສານຕີ ກັກດີຄຳ, 2556: 118)

ສ່ວນພັນຂັນທານລົນາທີ່ບຣັດໄກຣລາສ ອຣີອພັນມນັບຕປ ອຣີທີ່ຄົນເຂມຮູ້ຈັກໃນນາມ “ປຣາທເຫຼາໄກຣລາສ” ໃນພະບານຮາຈວັງຈຸມຸ່ນຄລນັ້ນ ສ້າງຂັ້ນໃນຮັກສາມເດືອງພຣະນໂຮມບຣມຮາມເທວາຕາຣ ກ່ອສ້າງເປັນພຣະນັບຕປ ສໍາຫຼັບປະຕິຫຼາມຮອຍພຣະບາທ່າງໆພຣະພູທຣອົງຄໍ ທຽບປະທັບບານແຜ່ນສັນຖື໌ທີ່ມີລາຍມຄລ 108 ຈຳລັກອູ້ (ສານຕີ ກັກດີຄຳ, 2556: 143)

2.1.2.2 ມນຕປພຣະໄຕຣປິກ ອຣີທີ່ຄົນເຂມຮູ້ຈັກໃນນາມ “ປຣາທພຣະໂຄ” ໃນພະບານຮາຈວັງຈຸມຸ່ນຄລ ປຶ້ງປຣາທພຣະໂຄເປັນປຣາທທັງໆໃນພະບານຮາຈວັງຈຸມຸ່ນຄລ

ภายในตัวปราสาทนอกจากจะมีพระพุทธรูปสำหรับผู้เข้ามาเยี่ยมชมได้สักการะบูชาแล้ว ที่ปราสาทแห่งนี้ยังมีสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่สำคัญอีกประการหนึ่งคือ รูปหล่อพระโคนันทิ เป็นพระโคที่มีหอนอกสูง มีขาสัน្ត ทั้งสองข้าง มีตาดวงที่สามอยู่กลางหน้าปาก ที่คอมีกระดิ่งและพวงมาลัยคล้องอยู่ พระโคอยู่ในอิริยาบถอนอนหมอบเอียงไปทางขวา เข้าทั้งสองแนวขิดกับพื้น อาการปริยาราชานี้คล้ายกับว่าเป็นอิริยาบถที่สามารถถูกขึ้นได้อย่างรวดเร็ว (**ฐธ. ส. ๔๕๒**, 2547: 146) ซึ่งเรื่องราวของพระโคนันทิตามความเชื่อของคนเขมรนั้นเชื่อว่าเป็นพระพاهනของพระอิศวรผู้เป็นเทพเจ้าสูงสุดของศาสนาพราหมณ์ เป็นศาสนามีคุณเข้มยมรับน้ำถือมาตั้งแต่ครั้งโบราณกาล ดังนั้นคนเขมรจึงเคราะห์น้ำถือพระโคว่าเป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์ และความเชื่อในเรื่องดังกล่าวได้เคลื่อนคลายจากโคนันทิมาเป็น พระโคในนิทานพื้นบ้านของคนเขมร ที่กล่าวถึงความศักดิ์สิทธิ์และอิทธิฤทธิ์ปักษิหาริย์ของพระโคจากนิทานพื้นบ้านเรื่อง “พระโค พระแก้ว” โดยมีเนื้อเรื่องโดยสังเขปคือ พระโคกับพระแก้วเป็นพี่น้องกันโดยพระโคเป็นโภค ส่วนพระแก้วนั้นเป็นคน ทั้งสองเป็นเด็กกำพร้าต้องอาศัยอยู่ในป่ามาตั้งแต่เด็ก พระโคเป็นผู้มีอิทธิฤทธิ์สามารถบันดาลทุกสิ่งทุกอย่างให้แก่พระแก้วได้ หากพระแก้วต้องการสิ่งใดก็สามารถล้วงเอาสิ่งนั้นในห้องของพระโคได้ตามปรารถนา (คนเขมรให้ความสำคัญกับพระโคนากว่าพระแก้ว เพราะ ในห้องพระโคบรรจุพระเวทซึ่งเป็นคัมภีร์ที่สำคัญของคนเขมร) เมื่อทั้งสองเจริญวัยขึ้นนั้น พระแก้วได้นางสาวเป็นพระชายาและได้ชั่งพันนชั่งและชนไก่กับพระเจ้ากรุงสยาม ทำให้พระเจ้ากรุงสยามทรงพระพิโรธมาก ต่อมาระเจ้ากรุงสยามได้นำโโคยนต์มาท้าพันนกับพระโค พระโคพ่ายแพ้ และได้พาพระแก้วหนีไปทุกหนทุกแห่งด้วยอิทธิฤทธิ์ แต่ก็ไม่พ้นความพ่ายแพ้ของพระเจ้ากรุงสยามที่สามารถตามหานจนพบ ด้วยเหตุที่ว่าแม้ว่าพระโคกับพระแก้วจะหนีไปที่แห่งใด สถานที่แห่งนั้นจะมีความอุดมสมบูรณ์ด้วยพระบารมีของพระแก้ว ดังนั้นพระเจ้ากรุงสยามจึงสามารถจับ พระโคและพระแก้วได้ในที่สุด และนำไปเป็นเชลยแห่งกรุงสยามตั้งแต่นั้นมา (**ព្រះសេរីព្រះអគ្គមករា**, 2495) หลังจากนั้นอาณาจักรเขมรก็เสื่อมลง ขณะที่อาณาสยามได้เจริญขึ้นตามลำดับ

2.1.3 ศาสตรากระบวนการไทยจากความเชื่อในศาสนาพุทธ

แหล่งที่มาของศาสตรากระบวนการไทยจากความเชื่อในศาสนาพุทธ ซึ่งเป็นความเชื่อที่คนเขมรยอมรับนับถือมาเป็นระยะเวลานานเช่นกัน กล่าวคือหลังจากที่พระพุทธเจ้าเสด็จดับขันธ์ ปรินิพานเป็นระยะเวลากว่า 218 ปี มีพระมหาภิกษุตริย์ทรงพระนามว่า พระเจ้าอโศกมหาราช ได้เขียนครองราชย์ ในกรุงปาตเลบุตร ในแคว้นม殒 พระมหาภิกษุตริย์ทรงองค์นี้ทรงมีพระปรีชาสามารถและอุทิราณภาพมาก พระเดชานุภาพของพระองค์แผ่ขยายไปทั่วทั้งประเทศอินเดีย และที่สำคัญพระองค์ทรงเลื่อมใสในศาสนาพุทธอย่างแรงกล้า โดยทรงเป็นองค์อุปถัมภ์ในการสังคายนาพระไตรปิฎก ครั้งที่ 3 (พ.ศ.234) เมื่อการทำสังคายนา ครั้งดังกล่าวเสร็จสิ้นแล้ว พระองค์ทรงส่ง สมณะทูตจำนวน 2 รูป ได้แก่ พระสอน gere และพระอุตตร gere มาเผยแพร่ศาสนาพุทธในบริเวณอาณาจักรต่างๆ รวมทั้งดินแดนในราชอาณาจักรกัมพูชาแห่งนี้ (**ព្រះមហាម្យាភ្ល-આສ**, 2501: 3) ตั้งแต่นั้นมา คนในสังคมเขมรก็ยอมรับนับถือศาสนาพุทธ เป็นที่พึงทางใจของจักรวรรดิปัจจุบัน ซึ่งแหล่งที่มาของศาสตรากระบวนการไทยจากความเชื่อในศาสนาพุทธ ได้แก่

2.1.3.1 วิหารวัดพนมigonapey จากการสัมภาษณ์ หนอศาสตรากระบวนการไทย¹ ประจำ

¹ ใจรุน ป้า (**ឃុំលេង**) เป็นผู้ให้สัมภาษณ์ สุวัฒน์ ชาญเชี่ยว เป็นผู้สัมภาษณ์ ที่วิหารวัดพนมigonapey กรุงพนมเปญ ราชอาณาจักรกัมพูชา เมื่อวันที่ 23 มิถุนายน 2554

สถานที่แห่งนี้ตามด้านนั้นเป็นวิหารหลังใหญ่ที่มีรายเพลุได้ก่อสร้างขึ้นเป็นครั้งแรก ตั้งอยู่บนยอดสูงสุดของวัดพนมโภูนเปญ ในอดีตนั้นใช้ตะเคียนที่ลอยน้ำมาเป็นเสา มุงด้วยหญ้าคา แต่ในปัจจุบันได้รับการบูรณะ ปฏิสังขรณ์ตามสมัยนิยม ก่อสร้างหอ ตัววิหารสร้างด้วยปูน มุงหลังคาด้วยกระเบื้อง วิหารแห่งนี้เป็นที่ประดิษฐานพระพุทธรูปสัมฤทธิ์ ทั้ง 4 องค์ มาตั้งแต่อดีต古老 แม้ว่าวิหารหลังนี้จะไม่มีพระสงฆ์จำพรรษา แต่ทุกวันสำคัญทางพระพุทธศาสนาทางคณะกรรมการบริหารวัดพนมโภูนเปญ จะนิมนต์พระสงฆ์จากวัดต่างๆ ในบริเวณใกล้เคียงเพื่อประกอบพิธีทางศาสนา หมุนเวียนกันไปในแต่ละครั้ง

ความศักดิ์สิทธิ์ของวิหารหลังนี้คือ เป็นที่ประดิษฐานพระพุทธรูปสัมฤทธิ์ทั้ง 4 องค์ ที่มีถุณภาพ และเป็นที่เคารพศรัทธาแก่คนเขมรมาตั้งแต่อดีตกาล ดังนั้นการเสียงไทยด้วยศาสตราจะช่วยให้สถานที่แห่งนี้จึงถือว่ามีความศักดิ์สิทธิ์มากที่เดียว

2.1.3.2 ปราสาทพระอุณาโลม ในวัดอุณาโลมเป็นพระเจดีย์ที่บรรจุพระอุณาโลม (ขนก) ของพระอัสซิเกระ ซึ่งเป็นหนึ่งในปัญจวัคคีย์และเป็นพระอาจารย์ของพระสารีบุตรけれど ปราสาทพระอุนาโลมนี้ประดิษฐานอยู่ทางตะวันตกของวิหารพระอุนาโลม (**ក្រុមចំណុងជ័យមន្ត្រប័ណ្ណបុរាណ** និង **ក្រុមសាស្ត្រ នៃប្រព័ន្ធសាស្ត្រ** និង **ក្រុមសាស្ត្រ នៃប្រព័ន្ធអាមេរិក**) โดยวัดอุนาโลมเป็นวัดที่สำคัญประจำเมืองพนมเปญมาตั้งแต่ครั้งโบราณกาล แต่เดิมวัดแห่งนี้จะเคยเป็นศาสนสถานโบราณ เนื่องจากภายในมีพระมหาเจดีย์อุนาโลมซึ่งสร้างครอบปราสาททินสมัยพระนคร วัดนี้สร้างขึ้นในรัชกาล พระบาทสมเด็จพระบรมราช (เจ้าพญายาต) และเรียกว่า “วัดอุนาโลม” ซึ่งเป็นชื่อเจดีย์ใหญ่กลางเจดีย์ทั้งห้าที่อยู่ทางตะวันตกของวัดอุนาโลม หลังจากก่อสร้างแล้วเสร็จ วัดอุนาโลมมีพระสังฆ์จำพรรษาสืบเนื่องมา ความสำคัญของวัดนี้คือ เป็นวัดที่ประทับสมเด็จพระสังฆราชามหา尼กายสืบมาถึงปัจจุบัน หนึ่งในสมเด็จพระสังฆราชที่เคยจำพรรษาในวัดแห่งนี้คือ สมเด็จพระมหาสุเมราธิบดี (สมเด็จพระสังฆราชawan ณາត) ซึ่งเป็นสมเด็จพระสังฆราชที่มีคุณปการต่อสังคมเขมรในด้านอักษรศาสตร์เป็นอย่างมาก ผลงานสำคัญของท่านคือ พจนานุกรมภาษาเขมร (ศานติ ភក្តិគា, 2556; 162)

2.1.3.3 บริเวณพระองค์ร้อย ในพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ ซึ่งพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ พนมเปญ ก่อสร้างครั้งแรกในปี พ.ศ. 2460 และได้มีพิธีเฉลิมฉลองอย่างเป็นทางการ ในปี พ.ศ. 2463 ในรัชสมัยพระบาทสีสุวัตติ์(พระศรีสวัสดิ์) พิพิธภัณฑสถานแห่งนี้แต่เดิมตั้งอยู่ในบริเวณวิทยาลัย พระสีสุวัตติ์ (พระศรีสวัสดิ์) โดยมีชื่อเรียกในขณะนั้นว่า “พิพิธภัณฑ์พนมเปญ” ต่อมามีการย้ายที่ตั้ง มาอยู่ที่บริเวณโรงเรียนวิจิตรศิลปะ แล้วเปลี่ยนชื่อมาเป็น “พิพิธภัณฑ์กรุงกัมพูชาอิบดี” หรือเป็นที่ รั้วักในนาม “พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติพนมเปญ” (ฐานะ ๒๕๔๗, 2547: 42)

จากการสัมภาษณ์หมօศาสตรากรະບວນທາຍทີພິພົກສະຕັບແຫ່ງຈາຕີ ກຽມພູມເປັນ² ໄດ້ກລ່າວວ່າ ພິພົກສະຕັບແຫ່ງນີ້ມີການຕັ້ງແສດງວັດຖຸໂປຣານທີ່ມີຄຸນຄ່າທາງດ້ານປະວັດຄວາມເປັນມາຂອງ ຂອງຈາຕີເຂມເປັນຈຳນວນນຳກຳ ເນື້ອເດີນທາງເຂົ້າໄປໃນບຣິເວນທີ່ສະຫະວັນອອກເຊີ່ງເໜືອ ຈະພັບບຣິເວນ ອັນເປັນທີ່ປະຕິບັດຮູນພະພູທຮູບໄມ້ນຳກາມຍໍາກວ່າຮ້ອຍອອງຄໍ ຈຶ່ງປະຕິບັດຮູນຮາຍຮອບຕົວຫອງ ນັບເປັນ ສູນຍົວມີຈີຕີໃຈຂອງໜາເຂມທີ່ມີການນຳພະພູທຮູບໄມ້ນຳປະຕິບັດຮູນຮາຍຮອບຕົວຫອງ ຈົວເຂມຮົງພາກີນເຮັດວຽກ

² เมียห์ ชีน (หาด แซ่บ) เป็นผู้ให้สัมภาษณ์ สุวัฒน์ ชาญเชี่ยว เป็นผู้สัมภาษณ์ ที่พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ กรุงเทพมหานคร เมื่อวันที่ 23 มิถุนายน 2554

บริเวณแห่งนี้ว่า “พระองค์ร้อย” สถานที่แห่งนี้จึงนับเป็นสถานที่ศักดิ์สิทธิ์แห่งหนึ่งของคนเขมร ในบริเวณใจกลางห้องมีที่สำหรับเสียงทางศาสนากระบวนการไทยด้วยเช่นเดียวกัน

3.1.3.4 บริเวณพระองค์สัมฤทธิ์ ในพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ บริเวณที่เรียกว่าพระองค์ สัมฤทธิ์ในพิพิธภัณฑสถานแห่งชาตินั้นต้องอยู่ด้านทิศตะวันออกเฉียงเหนือ เป็นบริเวณที่ตั้งพระพุทธรูป ในสมัยอาณาจักรพระนคร มีพระพุทธรูปมากมายประดิษฐานรายล้อมรูปหล่อพญาครุฑ นอกจากนี้ ยังมีการตั้งแสดงวัตถุที่ทำมาจากสัมฤทธิ์มากมายในตู้กระจกอีกด้วย ซึ่งวัตถุดังกล่าวล้วนแต่มี ความสำคัญต่อ ชนชาติเขมรทั้งสิ้น (ฐานะ ฐานะ, 2547: 65) ในบริเวณนี้มีพระพุทธรูปองค์ใหญ่ ประดิษฐานอยู่ใจกลางห้อง บรรดาผู้คนที่มาเยี่ยมชมในบริเวณนี้ต่างมาสักการะบูชาและขอพรจากท่าน พร้อมทั้งได้เสียงทางไทยโขคชะตาของตนเองโดยใช้ศาสตรากระบวนการไทย

จากข้อมูลข้างต้นนี้ให้เห็นว่าศาสตรากระบวนการไทยจำนวน 7 ตัวบท ที่ผู้วิจัยนำมาศึกษา นั้นล้วนแล้วแต่เป็นศาสตรากระบวนการไทยที่นำมาจากสถานที่สำคัญและเป็นสถานที่ศักดิ์สิทธิ์ของคน เขมรทั้งสิ้น ดังนั้นจึงหมายความว่าจะนำมาศึกษา วิเคราะห์เพื่อต่อยอดวรรณกรรมเขมรต่อไป

2.2 หมวดศาสตรากระบวนการไทย

หมวดศาสตรากระบวนการไทยหมายถึง ผู้รู้ ผู้ชำนาญในการใช้วรรณกรรมศาสตรากระบวนการไทยเป็น คู่มือในการพยากรณ์ โดยมากเป็นอุบาสกหรืออาจารย์ เป็นชายสูงอายุที่ผ่านการบวชเรียน และมี ครอบครัวมาแล้ว มีหน้าที่ดูแลกิจการในวัดและประกอบพิธีกรรมทางศาสนา อาจารย์ทั้งหมดจะไม่ โภนศีรษะ มักสวมเสื้อสีขาว และมีผ้าขาวม้าพาดไหล่อยู่ตลอดเวลา ภาพลักษณ์นี้ได้ช่วยสร้างความ นั่นใจให้แก่ผู้มารับคำทำนาย เนื่องจากเป็นผู้ที่มีความรอบรู้และครองตนอยู่ในศีลธรรมอันดี (ชาญชัย คงเพียรธรรม, 2551: 106)

การเสียงทางศาสนากระบวนการไทย นอกจากความศักดิ์สิทธิ์ของสถานที่แล้วผู้ที่มีความสำคัญไม่ น้อยกว่าสถานที่คือ หมวดศาสตรากระบวนการไทย เพราะหมวดศาสตราเป็นผู้ที่ทำหน้าที่ดูแลความศาสนา กระบวนการไทย เพื่ออธิบายหรือตอบคำถามให้ผู้เสียงทางได้ฟังผลการทำนายของตนเอง จากข้อมูลของ ผู้วิจัยพบว่า หมวดศาสตรากระบวนการไทยที่ประจำอยู่ในวิหารวัดพนมโภนเปญ ราชอาณาจักรกัมพูชา ได้ ดูแลความศาสนากระบวนการไทยให้ผู้เสียงทางทุนท่านหนึ่งที่มีความประสงค์อย่างจะทราบว่าตนเองจะมี บุตรหรือไม่ ผู้เสียงทางคนนี้เสียงทางได้ศาสตรากระบวนการไทยใบที่อ้างอิงมาจากนิทานชาดกเรื่อง เวสสันตราชากมีเนื้อความตอน “ชูชกมาขอพระกัมพะราชาลีจากพระเวสสันดร” หมวดศาสตรา กระบวนการไทยได้ตีความว่า “คิดสิ่งใดได้สมปรารถนา” และได้กล่าวว่าผู้เสียงทางจะมีลูกถึงสองคน โดย พิจารณาจากบุตรทั้งสองคนของพระเวสสันดรที่ประทานให้แก่ชูชก ในความเป็นจริงนั้นศาสตรา กระบวนการไทยไม่ได้เชื่อพำนัชเช่นเดียวกัน แต่เชื่อว่า “ผู้เสียงทางจะมีลูกถึงสองคน” ตั้งที่ หมวดศาสตรา กระบวนการไทยได้ตีความบอกแก่ผู้รับคำทำนาย แต่การที่หมวดศาสตรากระบวนการไทยได้ทำนายเช่นนั้น โดยอาศัยการอ้างอิงมาจากนิทานชาดก เรื่องเวสสันตราชาก “กุมารกัมพ” ที่กล่าวถึง ตัวละครสำคัญ 4 ตัว ได้แก่ พระเวสสันดร ชูชก พระกัมพะราชาลี และพระกัมพะ

การที่หมวดศาสตรากระบวนการไทยได้ตีความว่า “คิดสิ่งใดได้สมปรารถนา” นั้น หมวดศาสตรา กระบวนการไทยได้ตีความบอกผู้รับคำทำนายว่าจะมีลูกสมดังปรารถนา โดยใช้การพิจารณาจากเนื้อเรื่อง ที่ว่า “ชูชกได้ทำการตามความปรารถนาของภรรยาสาวที่ต้องการให้สามีไปขอพระกัมพะราชาลีเพื่อ มาเป็นเด็กช่วยงานบ้านของตน ก็ได้สมดังปรารถนา” และ “ผู้เสียงทางจะมีลูกถึงสองคน” นั้น หมวด

ศาสตรากระบวนการไทยได้ตีความจากเรื่องโดยอ้างอิงตัวละครในเรื่อง จำนวน 2 ตัว คือ พระกัณฑ์และพระชาลี ผู้เป็นพระโกรสและพระธิดาของพระเวสสันดรนั้นเอง

2.3 ศาสตรากระบวนการไทย

ศาสตรากระบวนการไทยเป็นคัมภีร์ที่มีลักษณะเป็นหนังสือพอก สามารถพกพาไปในที่ต่างๆ ได้ ทำจากใบลาน จารด้วยตัวอักษรมูล รูปลักษณ์ตั้งกล่าวทำให้ศาสตรากระบวนการไทยกลายเป็นหนังสือสักดิสิทธิ์ น่าเชื่อถือ แม้ว่ารูปแบบของศาสตรากระบวนการไทยในระยะหลังนิยมทำจากราดษฎา เช่น เคลือบพลาสติกเพื่อความคงทนแทนการใช้ใบลาน และใช้วิธีพิมพ์คอมพิวเตอร์แทนการเจาะเมื่อสมัยก่อน ทว่าตัวอักษรที่ใช้ยังคงเป็นตัวอักษรมูลไม่เปลี่ยนแปลง ทั้งนี้เพราะคนเขมรให้ความสำคัญกับตัวอักษรที่ใช้มากกว่าวัสดุที่ใช้ เนื่องจากตัวอักษรมูลถือเป็นตัวอักษรสักดิสิทธิ์ที่ใช้เขียนเรื่องราว ที่เกี่ยวกับศาสนา หรือเรื่องสำคัญๆ (ชาญชัย คงเพียรธรรม, 2551: 105)

ศาสตรากระบวนการไทยที่ผู้วิจัยได้นำมาศึกษา จำนวน 7 ตัวบทนั้น มีความสอดคล้องกับ คำกล่าวของ ชาญชัย คงเพียรธรรม ทั้งในส่วนของวัสดุที่ใช้และประเภทของตัวอักษรที่ใช้เพียง 2 ตัวบท เท่านั้น ได้แก่ 1) ศาสตรากระบวนการไทยจากศาลายาเพญ ในวัดพนมโภูนเปญ 2) ศาสตรา กระบวนการไทยจากวิหารวัดพนมโภูนเปญ ส่วนศาสตรากระบวนการไทยอีก 4 ตัวบท ได้แก่ 1) ศาสตรากระบวนการไทย จากพนมขันมาเลี่นาทีบรรพตไกรลาส ในพระราชวังจตุมุขมงคล (เรียกชื่อตัวบทในการศึกษา วิเคราะห์ว่า ปราสาทเข้าไกรลาส ในพระราชวังจตุมุขมงคล) 2) ศาสตรากระบวนการไทยจากปราสาทพระอุณาโลม ในวัดอุณาโลม 3) ศาสตรากระบวนการไทยในบริเวณพระองค์ร้อย ในพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ และ 4) ศาสตรากระบวนการไทยจากมณฑปพระไตรปิฎก (เรียกชื่อตัวบทในการศึกษา วิเคราะห์ว่า ปราสาทพระโโค ในพระราชวังจตุมุขมงคล) ในพระบรมราชวังจตุมุขมงคล นั้น แม้จะจารหรือเขียนลงบนใบลานแต่อักษรที่ใช้กลับเป็นอักษรเชริย แทนที่จะใช้อักษรมูล นอกจากนี้ยังมีศาสตรากระบวนการไทยอีกจำนวน 1 ตัวบท ได้แก่ ศาสตรากระบวนการไทยในบริเวณพระองค์สัมฤทธิ์ ในพิพิธภัณฑสถานแห่งชาตินั้น มีความแตกต่างมากไปกว่าที่อื่น อีก กล่าวคือ เป็นศาสตรากระบวนการไทยที่ไม่ได้ทำมาจากใบลานและไม่ได้จารด้วยอักษรมูลแต่ใช้การเขียนด้วยปากกา ลงบนกระดาษ เช่น เคลือบพลาสติกโดยใช้อักษรเชริย ซึ่งถือว่าเป็นศาสตรากระบวนการไทยที่มีพัฒนาการตามสมัยนิยม

จากการศึกษา วิเคราะห์ถึงวัสดุและตัวอักษรที่ใช้ในศาสตรากระบวนการไทย จำนวน 7 ตัวบท ที่ผู้วิจัยนำมาศึกษานั้น มีสิ่งที่น่าสนใจอันเป็นข้อค้นพบใหม่ของวรรณกรรมศาสตรากระบวนการไทย ที่แสดงให้เห็นถึงวิวัฒนาการของวรรณกรรมประเพณี สามารถสรุปได้ 3 ประเภท คือ 1) ศาสตรากระบวนการไทยที่ยึดถือวัสดุ (ใบลาน) และตัวอักษรดั้งเดิม (อักษรมูล) อย่างเคร่งครัด มีจำนวน 2 ตัวบท 2) ศาสตรากระบวนการไทยที่ยึดถือเพียงวัสดุที่ใช้แบบดั้งเดิม (ใบลาน) แต่จารด้วยอักษรสมัยใหม่ (อักษรเชริย) มีจำนวน 4 ตัวบท 3) ศาสตรากระบวนการไทยที่ไม่ยึดวัสดุดั้งเดิม (กระดาษ เช่น) และใช้การเขียนด้วยตัวอักษรสมัยใหม่ (อักษรเชริย) มีจำนวน 1 ตัวบท

2.4 ผู้เสียงไทยศาสตรากระบวนการไทย

ผู้เสียงไทยศาสตรากระบวนการไทย หมายถึง คนที่ว่าไปที่มีความประสงค์จะขอรับคำทำนาย โชคชะตาของตนเอง ส่วนใหญ่มักเป็นหญิง-ชาย ที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป หากผู้ที่มีอายุน้อยกว่าเนี้ม ขอเสียงไทยจะไม่ได้รับอนุญาตจากหมօศาสตรากระบวนการไทยให้เสียงไทย เพราะคนที่มีอายุต่ำกว่า

18 ปี ถือว่าเป็นคนที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ ยังต้องพึ่งพาอาศัยบิดามารดาอยู่ ส่วนคนที่อายุ 18 ปี ขึ้นไปนั้นถือว่าบรรลุนิติภาวะแล้ว จึงสามารถขอรับคำทำนายโชค ชะตา วาสนาของตนเองได้ โดยไม่มีข้อยกเว้น แม้แต่นักพิการก็สามารถเสียงทางได้เช่นกัน จากข้อมูลของผู้วิจัยพบว่า โดยทั่วไปแล้ว ผู้ที่มาเสียงทางศาสตรากรระบวนไทยนั้นมีทั้งผู้หญิงและผู้ชาย โดยผู้เสียงทางส่วนใหญ่จะมาจากเสียงทางในเรื่องต่างๆ เช่น ขอให้มีเงินทองใช้จ่าย ให้พ้นจากความลำบากยากจน ตลอดจนให้ธุรกิจเจริญรุ่งเรือง ไม่ว่าจะเป็นการซื้อขายที่ดิน หรือรถยนต์ เป็นต้น

ปริมาณของผู้มาเสียงทางนั้นไม่น่นอน หากเป็นวันสำคัญทางพระพุทธศาสนาหรือในช่วงเทศกาลสำคัญประจำปี หรือฤดูกาลท่องเที่ยว (ตุลาคม-มีนาคม) ผู้คนจะมาเสียงทางด้วยศาสตรากระบวนการไทยกันมาก

2.5 วิธีการเสียงทางศาสตรากระบวนการไทย

วิธีการเสียงทางศาสตรากระบวนการไทย จะกระทำภายหลังจากสักการะสิ่งศักดิ์สิทธิ์ ที่อยู่ภายในสถานที่นั้นๆ แล้วเมื่อจะขอรับคำพยากรณ์มักอธิษฐาน แล้วจึงนำเงินมาใส่ในพานครูเบื้องหน้าสิ่งศักดิ์สิทธิ์ และนำมือเสียงทางแหงเข้าไปในศาสตรากระบวนการไทย เรียกว่า “แหงศาสตรากระบวนการไทย” แล้วยืนศาสตรากระบวนการไทยส่งคืนให้หมօศาสตรากระบวนการไทยอ่าน ถ้าคำทำนายออกมามีดี ผู้ขอรับคำทำนายสามารถแหงศาสตราได้ใหม่อีก 2 ครั้ง จึงเป็นอันยุติ ถ้าคำทำนายออกมายังไงก็ต้องรับคำทำนายไม่จำเป็นต้องแหงศาสตรากระบวนการไทยซ้ำ (ชาญชัย คงเพียรธรรม, 2551: 106) จากข้อมูลข้างต้นสามารถสรุปลำดับขั้นตอนในการเสียงทางได้ดังนี้คือ 1) การอธิษฐาน หมายถึง การกราบไหว้บูชาสิ่งศักดิ์สิทธิ์ในศาสนสถานนั้น แล้วยกมือประนมระหว่างอก สำรวมด้วยกาย วาจา ใจแล้วตั้งจิต อธิษฐานขอให้สิ่งศักดิ์สิทธิ์ช่วยชี้โชคชะตาจากการเสียงทางให้ประจักษ์ โดยทั่วไปการอธิษฐานผู้เสียงทางจะอธิษฐานเอง แต่บางแห่งหมօศาสตรากระบวนการไทยจะเป็นผู้นำท่องบทอธิษฐาน โดยมีใจความสำคัญว่า ขออาบุภาพสิ่งศักดิ์สิทธิ์ในศาสนสถานแห่งนี้ได้ชี้ชะตาของตนเองให้ประจักษ์ 2) การวางปัจจัยบูชาครู หมายถึง การน้อมวางเงินบนพานที่วางไว้หน้าสิ่งศักดิ์สิทธิ์เพื่อเป็นการบูชาครู โดยทั่วไปไม่ระบุว่าจำนวนเท่าใดแล้วแต่กำลังศรัทธา 3) การแหงศาสตรากระบวนการไทย หมายถึง การยืนมือไปรับศาสตรากระบวนการไทยจากหมօศาสตราอย่างอบน้อมแล้วนำมาร่วงไว้บนศีรษะของตนแล้ว หยับไม่เสียงทางศาสตราสดตไปที่หน้าโดยหน้านั่งของศาสตรา แล้วน้อมส่งศาสตรากลับคืนหมօศาสตรา เพื่อขอรับคำทำนาย และ 4) การขอรับคำทำนายจากหมօศาสตรากระบวนการไทย หมายถึง การขอฟังคำทำนาย หรือการตีความคำทำนายจากหมօศาสตราในเรื่องโชค ชะตาของตนเอง โดยหมօศาสตราจะทำนายโชค ชะตาของผู้รับคำทำนายจากหน้าศาสตราที่ไม่เสียงทางศาสตราเสียงบ้างอยู่ หากคำทำนายออกมายังไงก็ไม่ต้องเสียงทางใหม่ ในทางตรงกันข้ามถ้าคำทำนายออกมามีดีก็สามารถเสียงทางได้อีกถึง 2 ครั้ง ถือเป็นอันยุติ

บทที่ 3

รูปแบบและเนื้อหาของศาสตรากระบวนไทย

การศึกษาวิเคราะห์รูปแบบและเนื้อหาของศาสตรากระบวนไทย จำนวน 7 ตัวบท จำแนกเนื้อหาเป็น 2 ส่วน ได้แก่ 3.1) รูปแบบของศาสตรากระบวนไทย ซึ่งสามารถแบ่งเนื้อหาได้อีก 2 ส่วน กล่าวคือ รูปแบบของศาสตรากระบวนไทย ในส่วนที่ 3.1.1) เป็นเรื่องราวที่อ้างมา จากนิทานในแหล่งที่มาต่างๆ จะขึ้นต้นว่า “นึกกາລ” “ກາລ” “ถูกตรง” และไม่มีคำขึ้นต้น ส่วน รูปแบบของศาสตรากระบวนไทย ในส่วนที่ 3.1.2) เป็นคำทำนาย จะขึ้นต้นว่า “ทำนายไทยว่า” “ทำนายว่า” “ไทยว่า” และไม่มีคำขึ้นต้น 3.2) ที่มาของนิทานที่อ้างถึงในวรรณกรรมศาสตรากระบวนไทย สามารถจำแนกแหล่งที่มา ได้ 3 แหล่ง ดังนี้ แหล่งที่ 3.2.1) เนื้อหาที่อ้างมาจาก วรรณคดีในพระพุทธศาสนา ได้แก่ นิบทาชาดก นิทานธรรมบท พุทธประวัติ และนิทานที่อ้างมาจาก พระพุทธศาสนาในแหล่งที่มาอื่นๆ ได้แก่ อสิติกลสูตร มิลินทปัญหา และเรื่องพระเจ้าอโศกและ พระนางอสันธิมิตตา , แหล่งที่ 3.2.2) เนื้อหาที่อ้างมาจากแหล่งที่มาอื่นๆ ได้แก่ เนื้อหาที่อ้างมาจาก วรรณคดีในศาสนาพราหมณ์ ได้แก่ มหากาพย์รามายณะ และเนื้อหาที่อ้างมาจากนิทานพื้นบ้าน ได้แก่ จันท์โครพ และแหล่งที่ 3.2.3) เนื้อหาที่ปรากฏแหล่งที่มาไม่ชัดเจน

3.1 รูปแบบของศาสตรากระบวนไทย

3.1.1 รูปแบบของศาสตรากระบวนไทยส่วนที่ 1

รูปแบบศาสตรากระบวนไทยส่วนที่ 1 เป็นเรื่องราวที่อ้างถึงจากธรรมบท นิทานชาดก ทางพระพุทธศาสนา หรือนิทานที่มาจากการแหล่งที่มาอื่นๆ นั้น จะขึ้นต้นว่า กົມທີ¹.....ນິກາລ (ຂອງຂີ.....ເຕະຄະ) แล้วตามด้วยเนื้อเรื่องตอนใดตอนหนึ่งในนิทานธรรมบท นิทานชาดกทาง พระพุทธศาสนาหรือนิทานที่มาจากการแหล่งที่มาอื่นๆ (ชาญชัย คงเพียรธรรม, 2551: 106)

นอกจากนี้จากการเก็บข้อมูลภาคสนามของผู้วิจัยยังพบศาสตรากระบวนไทยที่ขึ้นต้นด้วย คำอื่นๆ ได้แก่ คำว่า “ກາລ” (ຂອງຂີ) พับในศาสตรากระบวนไทยจากปราสาทพระโค ในพระราชวัง จตุมุขมงคล กรุงพนมเปญ และจากพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ กรุงพนมเปญ ตัวบทที่ 2 คำว่า “ถูกตรง” (ຖູກທຽກຕ່ວ່າ) พับในศาสตรากระบวนไทยจากปราสาทເຫຼົາໄກຣລາສໃນพระราชวังจตุมุขมงคล กรุงพนมเปญ และไม่มีคำขึ้นต้น พับในศาสตรากระบวนไทยจากปราสาทເຫຼົາໄກຣລາສ พระราชวัง จตุมุขมงคล กรุงพนมเปญ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

3.1.1.1 ຂາຜະໜາຍບຸດຸນັກ:ເສົ້າສູ່ເງື່ອ ແຮງຕະຫຼາຍກົມທີເສົ້າໄງໝູ້ຫຼາລະບູ້ເງົາ: ບະເຫຼືອກຸດຸນ ໄກເສະ:ຫຼາລະຫັກຕໍ່ຫຼາລໍ່ຫຼາຍງົາ:ມໍເຫັນກົມທີເສົ້າ: ອົບຕິດກຸດສູ່ເງື່ອ

¹ ศาสตรากระบวนไทยที่ผู้วิจัยนำมาศึกษา จำนวน 7 ตัวบท ไม่ปรากฏตัวอย่างที่ระบุคำขึ้นต้นว่า “ກົມທີ” (ຂອງຂີ) แต่อย่างใด

นายบุณยะไพบูลย์ ภรรยานำข้าวไปให้สามี ได้พบรอบป่าเจกโพธิ นางนันได้ตักจังหันความประ ด้วยบุญกุศลนั้น ทำให้สามีที่กำลังโกรธ รอยโรคเข้ามายังก้อนๆ เต็มทั่วทั้งห้องนา ทำนายว่าดี ถ้าประทานหากินอาชีพอะไร ได้ดังใจหวัง (ศาสตราจารย์วนทยา จากปราสาทพระโศ ในพระราชวังจตุจักร กรุงเทพฯ)

กาลแห่งสหัสน์ส่องตัวควบคู่กับผู้เป็นมิตรไปเที่ยวที่ป่าหินพานต์ ทรงสืบงานปล่ายไม้ทั้งสองข้าง เต่าควบตรองกลาง ทรงห้ามเต่าผู้เป็นมิตรไม่ให้พูดแต่เต่าลีมตัว ได้ยินเขากำกับอ้าปากตอบเข้าไป ปากที่ควบอยู่ก็เปิดอ้าทำให้ตกลงมากระดองแตกตาย ทำนายว่าไม่มีเดินรอกรักับมิตรๆ นั้นไม่ฟังคำตักเตือนเราหรอก (ศาสตราจารย์จากพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ กรุงเทพฯ ตัวบทที่ 2)

ถูกترجمมาบาลลาจุลลบาลไปบัวช ดีนัก (ศาสตรากรระบวนไทยจากปราสาทเขา
ไกรลาส ในพระราชวังจตุมงคล กรุงพนมเปญ)

3.1.1.4 ဖော်ပြန်လုပ်မှုများလွှဲပြောင်းမှုများ

มหาบาลลังก์พระนเรศวรแตกบอด ไม่ดีหรอก (ศาสตราจารย์บวนทายจากปราสาท
เข้าไกรลาส ในพระราชวังจตุขมคงค กรุงพนมเปญ)

จากตัวอย่างที่ยกมาข้างต้นนั้นซึ่งให้เห็นว่ารูปแบบส่วนที่ 1 ของศาสตราจารบวนไทยจำนวน 7 ตัวบท ที่ผู้วิจัยนำมาศึกษานั้นสามารถสรุปคำขึ้นต้น เป็น 2 ประเภท ได้แก่ 1) มีคำขึ้นต้น ได้แก่ “นี้กาล” “กาล” “ถกตรง” และ 2) ไม่มีคำขึ้นต้น

3.1.2 รูปแบบของศาสตรากรระบบทายส่วนที่ 2

รูปแบบของศาสตราจาระบทไทยส่วนที่ 2 เป็นคำทำนาย โดยขึ้นต้นว่า “ทำนายไทยว่า” หรือ “ทำนายว่า” แล้วตามด้วยภาพรวมของดวงชะตาว่าดีหรือไม่ดี แล้วจึงแจกแจงรายละเอียด เป็นเรื่องๆ เช่น เรื่องการงาน เรื่องคดีความ เรื่องลาภผลต่างๆ เป็นต้น คำทำนายในบางแผ่นอาจ มีแต่คำทำนายภาพรวมของดวงชะตาหรือบางแผ่นอาจมีแต่คำทำนายในรายละเอียดปลีกย่อยเท่านั้น ไม่มีคำทำนายภาพรวมของดวงชะตาแต่อย่างใด (ชาญชัย คงพิยอรรัม, 2551:106)

นอกจากนี้จากการเก็บข้อมูลภาคสนามของผู้วิจัยยังพบศาสตราจาระบวนไทยที่ขึ้นต้นด้วยคำอื่น “ได้แก่ คำว่า “ไทยว่า” พbinศาสตราจาระบวนไทยจากวัดพนมโภูเงินเปญ หั้ง 2 ตัวบท จากปราสาทพระอุณาโลม วัดอุณาโลม จากพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ ตัวบทที่ 1 และไม่มีคำขึ้นต้น แต่ขึ้นต้นด้วยคำนำนายทันที “ได้แก่ ศาสตราจาระบวนไทยที่ไม่มีคำขึ้นต้นโดยสิ้นเชิง มีเพียงการ แบ่งวรรค เพื่อระบุว่าเป็นส่วนของคำนำนาย พbinศาสตราจาระบวนไทยจากปราสาทเข้าไกรลาส ในพระราชวัง

จตุมุขมงคล จากรัตพนนโภเนษฐ ทั้ง 2 ตัวบท จากราถารพธโรณาโถม และจาก พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ ตัวบทที่ 1 ดังตัวอย่างต่อไปนี้

3.1.2.1 အာရာများနှင့်အဆိုဒါနများမြတ်စွာသော ပြုဌာနများနှင့်အဆိုဒါနများ

นักก่ออาชีวภัยกินอุจจาระหนอน พระองค์ไปโปรดได้สำเร็จอรหันตผล หมายว่า เลวร้ายต่อนั้น ดีภัยหลังแล (ศาสตราจารย์บวนไทยจากวัดพนมโภูเมณู กรุงพนมเปญ ตัวบทที่ 1)

น้ำกalemพระอินทร์ กษัตริย์ครุฑ กษัตริย์นาคและกษัตริย์โกรกparaช รักษาศีลทุกองค กษัตริย์บางองคว่าศีลเรารสุทธิ บางองคv่าศีลข้าบรสุทธิ ทายว่าดี ถ้าทำการอะไรๆ สรรพสารพันจะได้สำเร็จแล (ศาสตราจารย์batchanทายจากวัดพนมโนนเปญ กรุงพนมเปญ ตัวบทที่ 2)

นี้ก้าลพระชนະมาราธิราช ดีนัก หายว่าถ้าเกิดคดีความจะชนะเข้าและออกไป
กำราบศัตรู มีชัยชนะแล (ศาสตราจารย์วนไทยจากปราสาทพระอุณาโลม วัดอุณาโลม กรุง
พนมเปญ)

นี้ก้าวพระมหานกว่าในน้ำอยู่ในทะเล 7 วัน ลำบากนัก ทายว่ามีโรคภัย จงอย่าไปเลย เลวร้ายนักแล ถ้ามีการเดินทางไปที่ไหนๆ จงอย่าไปเลยหนา (ศาสตรากระบวนไทยจากพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ กรุงพนมเปญ ตัวบทที่ 1)

3.1.2.5 ශ්‍රී ලංකාවේ ජාතියාන්ත්‍රික ප්‍රජාත්‍රාත්මක ප්‍රජාත්‍රාත්මක ජාතියාන්ත්‍රික

ถูกทรงแพที่ใส่ยาทำให้สตอร์คหนึ่งตาบอด ทำการอะไร มีคนเขานินทา
(ศาสตราจารย์กิตติมศักดิ์ ดร. วิรชัย ใจดี)

นักการเมืองกุมาร เศรษฐีเข้าไปให้ช่างปันหม้อผ่าแต่ไม่ตาย คนที่ตายกล้ายเป็นลูกชายเศรษฐีแทน ต่อมานักการเมืองได้สมบัติทั้ง 4 เลวร้ายตอนต้น บันปลายดีนัก (ศาสตราจารย์วนทายจากวัดพนมโภนเปญ กรุงพนมเปญ ตัวบทที่ 1)

3.1.2.7 ແລະ ຂາຍ້າລະ ປຸ່ມທະເສດຖາວອນ ແຫວງ ແກ້ວມະນີ ເພື່ອ ດັ່ງນັ້ນ

นักงานปทุมวีเด็กในดอกบัว พระมหาဏันนำไปเลี้ยงเป็นลูกบุญธรรม ทำ
การงานอะไร ประเสริฐนักแล (ศาสตราจารย์วานதயจากวัดพนมโภนเมญ กรุงพนมเมญ ตัวบทที่ 2)

นึกถึงนายจุนทสูกริกผ่าหมูลี้ยงชีวิตเป็นระยะเวลา 55 ปี เมื่อตายไปตกนรกทันทุกเวหนาอย่างแสนสาหัส ทำการอะไรจะอันตราย เลวร้ายนักแล (ศาสตราจารย์วนทยจากปราสาทพะอูณไม้ม วัดอูณไม้ม กรุงพนมเปญ)

3.1.2.9 ເລ:ຄາະເງິນ:ລືມູກລັບຜູ້ທີ່ຕ່າງປະເທດໄດ້ຮັບອະນຸຍາຍ ເພີ້ມ
ເຊື້ອຍ ນາງຕັດຕິບັນດາສີເຫວັນ

น้ำกากพระเนมิราชลงทอดพระเนตรนรก มีพระทัยสั่นรันทดกลัวนรก ไม่ดีเลย
เล่าวัยนักแล (ศาสตราจารย์บุญธรรม พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ กรุงพนมเปญ ตัวบทที่ 1)

จากตัวอย่างที่ยกมาข้างต้น ชี้ให้เห็นว่ารูปแบบส่วนที่ 2 ของศาสตราจาระบวนไทยจำนวน 7 ตัวบท ที่ผู้วิจัยนำมาศึกษานั้นสามารถสรุปคำขึ้นต้น เป็น 2 ประเภท ได้แก่ 1) มีคำขึ้นต้น ได้แก่ “ท่านายไทยว่า” “ท่านายว่า” “ไทยว่า” และ 2) ไม่มีคำขึ้นต้น

3.2 ที่มาของนิทานที่อ้างถึงในศาสตราจาระบวนไทย

ศาสตราจารย์บวนไทยมีส่วนประกอบสำคัญในส่วนที่ 1 คือ เป็นเรื่องราวที่อ้างถึงจาก ธรรมบท หรือชาดกทางพระพุทธศาสนา (ชาญชัย คงเพียรธรรม, 2551:106) ซึ่งที่มาของนิทาน ที่อ้างถึง ในวรรณกรรมศาสตราจารย์บวนไทย จำนวน 7 ตัวบท ที่ผู้วิจัยนำมาศึกษาวิเคราะห์นั้น สามารถ จำแนกเหลลงที่มาของนิทานได้ 3 แหล่ง ดังนี้ 1) เนื้อหาที่อ้างมาจากวรรณคดีในพระพุทธศาสนา ได้แก่ นิباتชาดก นิทานธรรมบท พุทธประวัติ และเนื้อหาที่อ้างมาจากพระพุทธศาสนาใน แหล่งที่มาอื่นๆ ได้แก่ อิสติกลิสตร มิลินทปัญหา และพระเจ้าอโศกและ พระนางอสันธิมิตตา และ 2) เนื้อหาที่อ้างมาจากแหล่งที่มาอื่นๆ ได้แก่ 1) เนื้อหาที่อ้างมาจากวรรณคดีในศาสนาราหมณ์ ได้แก่ มหาการย์รามายณะ 2) เนื้อหาที่อ้างมาจากนิทานพื้นบ้าน ได้แก่ จันท์โครพและ 3) เนื้อหาที่ ปรากฏแหล่งที่มาไม่ชัดเจน ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

3.2.1 เนื้อหาที่อ้างมาจากวรรณคดีในพระพಥศาสนา

3.2.1.1 เนื้อหาที่อ้างมาจากการบันทึก

ชาดก หรือ ชาตก แปลว่า “ผู้เกิด” หมายถึง การเล่าเรื่องที่พระพุทธเจ้าทรง เวียนว่ายตายเกิดในชาติต่างๆ และได้พยายามทำความดีสืบทอดกันมา จนกระทั่งได้ตรัสรู้เป็น พระพุทธเจ้าในชาติสุดท้าย นิบัตชาดก คือ ชาดกทั้ง 547 เรื่อง ที่มีอยู่ในคัมภีร์อุทกนิกาย ของ พระสูตรตันตปิฎก เป็นชาดกที่แต่งเป็นคณา โดยจะมีการแต่งขยายความเป็นร้อยแก้ว เรียกว่า “อรรถ คณาชาดก” ส่วนที่เรียกว่า “นิบัตชาดก” เพราะชาดกในพระไตรปิฎกนี้จะถูกจัดหมวดหมู่ตาม จำนวนคณา มีทั้งหมด 22 หมวด หรือ 22 นิบัต (ร่วมวิทย์ สวรรณอภิชาน, 2539: 21)

จากการเก็บข้อมูลภาคสนามของผู้วิจัยพบศาสตราระบบทวนไทยที่มีการอ้างถึงนิทานชาดก จำนวน 30 เรื่อง ได้แก่ 1) มอรชาดก 2) กัจฉปชาดก¹⁻³ 3) กัจฉปชาดก 2-4) สังขชาดก

² เลข 1 และ เลข 2 ที่กำกับป้ายหลังชื่อนิท่านชาดก หรือนิท่านธรรมบพ เป็นเลขที่ผู้วิจัยใส่กำกับไว้ เพื่อให้ทราบว่า ในนิท่านชาดก หรือนิท่านธรรมบพ มีนิท่านที่มีชื่อเข้ากันอยู่ ไม่ใช่นิท่านเรื่องเดียวกัน

5) ฉัททันตชาดก 6) กุสชาดก 7) เตมิยชาดก 8) มหาชนกชาดก 9) เนมิราชชาดก 10) มโนสตชาดก 11) ภูริหัตชาดก 12) วิญญาชาดก 13) เวสสันตราชาก 14) เทเวธรรมชาดก 15) กุลากาชาดก 16) วญญา กษชาดก 17) มัจฉาชาดก 18) อุปโถอภูริชาดก 19) โสมหัตชาดก 20) โลหกุเมธีชาดก 21) ที่ชีติโก สลชาดก 22) จุลรบุคชาดก 23) กุมมาสปณพชาดก 24) โภสัมพิยชาดก 25) สาลิกเทราชาดก 26) อุಮมาหันตีชาดก 27) กุณาลชาดก 28) มหาสุตตโสมชาดก 29) สุวรรณสามชาดก และ 30) จันทกุมาตรชาดก (เรียงลำดับตามนิบทชาดก) มีรายละเอียดดังนี้

1) เอกนิبات หมายถึง นิباتที่ 1 มี 1 คคลา ประกอบด้วยชาดก จำนวน 150 เรื่อง ได้แก่ 1) อปัณณกชาดก 2) วัณณุปถชาดก 3) เสรีวารามิชชาดก 4) จุลอกเสภูริชาดก 5) ตันทุลนาพิชาดก 6) เทเวธรรมชาดก 7) กัญญาหาริชาดก 8) คำนนิชาดก 9) มะเทวชาดก 10) สุชี หาริชาดก 11) ลักษณชาดก 12) นิโครชาดก 13) กัณฑินชาดก 14) วาตมิคชาดก 15) ขรاثิยชาดก 16) ติปปัลลัตถมิคชาดก 17) มาลุตชาดก 18) มตถกัตตชาดก 19) อายาจิตตชาดก 20) นพปานชาดก 21) กรุงคุมิคชาดก 22) กุกรุชาดก 23) โภชาานิยชาดก 24) อาชัญญชาดก 25) ตีติชาดก 26) มหิพามุขชาดก 27) อภิมเหชาดก 28) นันทิวิสลาลชาดก 29) กัณฑชาดก 30) มุณิกชาดก 31) กุลา วงศชาดก 32) นัจจาชาดก 33) สัมโนทมานชาดก 34) มัจฉาชาดก 35) วญญาภกษาดก 36) ศกุณชาดก 37) ติตติราชาก 38) พกชาดก 39) นันทชาดก 40) ขทิรังการชาดก 41) โลสกชาดก 42) กปอตกชาดก 43) เวสุกชาดก 44) มากชาดก 45) โรหิณีชาดก 46) อารามทุสกชาดก 47) วารุณีทุลกชาดก 48) เวทพพชาดก 49) นักขัตตชาดก 50) ทุมเมธชาดก 51) มหาสีลุวชาดก 52) จุพชนกชาดก 53) ปุณณปติชาดก 54) ผลชาดก 55) ปัญຈາວุธชาดก 56) กาญจนขันธชาดก 57) วารินทชาดก 58) ตโยธรรมชาดก 59) เกริรา渥ชาดก 60) สังขรมนชาดก 61) օສາตมัณฑชาดก 62) อัณฑกชาดก 63) ตักกชาดก 64) ทุราานชาดก 65) օນกิรติชาดก 66) มุทุลักษณชาดก 67) อุจฉังคชาดก 68) สาเกต ชาดก 69) วิสวันตชาดก 70) กุทธาลชาดก 71) វรุณชาดก 72) สีลวนاكชาดก 73) สัจจังกิรชาดก 74) รุกขธรรมชาดก 75) มัจฉาชาดก 76) օสังกิยชาดก 77) มหาสุบินชาดก 78) อิลลีสชาดก 79) ขรัส สรชาดก 80) ภีมเสนชาดก 81) สุราปานชาดก 82) มิตตวินทชาดก 83) กาพกัณณิชาดก 84) อัตถสสทวารชาดก 85) กิมปักกชาดก 86) สีลวิมังสนชาดก 87) มังคลชาดก 88) สารัมภชาดก 89) กุหกชาดก 90) อกตัญญุชาดก 91) ลิตตชาดก 92) มหาสารชาดก 93) วิສสาสโภชนชาดก 94) โลเมหงชาดก 95) มหาสุทสสนชาดก 96) เตลป็ตตชาดก 97) นามสิทธิชาดก 98) กุญญาวณิชชาดก 99) ปรรสหสสชาดก 100) օສາตรูปชาดก 101) ໂປຣສหชาดก 102) ปັນຜົນິກชาดກ 103) ເວີชาດກ 104) ມິຕຕົວທໜາດກ 2 105) ທຸພພລກັງຫຼູ້ชาດກ 106) ອຸທ້ຽນນິ້ชาດກ 107) ສາລືຕຕາຈາດກ 108) ພາທີຍ ชาດກ 109) ກຸມທກປຸວชาດກ 110) ສັພສັງຫາຮກປົ່ງໜ້າชาດກ 111) ດັກກະປົ່ງໜ້າชาດກ 112) ອມຮາເຫວີ ບັ່ງໜ້າชาດກ 113) ສີຄາລชาດກ 114) ມິຕຈົນທໜາດກ 115) ອຸນສາສິກชาດກ 116) ທຸພພຈ້າດກ 117) ຕິຕິຮ ชาດກ 118) ວິໝາກໍາชาດກ 2 119) ອກາຄຣາວິຈາດກ 120) ພັນຮນໂມກ້ຈາດກ 121) ກຸສນາພິຈາດກ 122) ຖຸມເມຮ້າຈາດກ 123) ນັກຄລືສ້າດກ 124) ອັ້ນພ້າຈາດກ 125) ກົງຫາກ້ຈາດກ 126) ອສີລັກຂົນໜາດກ 127) ກລັນທຸກ້ຈາດກ 128) ມຸສິກ້ຈາດກ 129) ອັກຄິກ້ຈາດກ 130) ໂກສີຍ້ຈາດກ 131) ອສັ້ນປຖານໜາດກ 132) ປົ່ງຈົກກຸກ້ຈາດກ 133) ຂົຕາສນ້າຈາດກ 134) ພານໄສຮນ້າຈາດກ 135) ຈັນທາກ້ຈາດກ 136) ສຸວຽນ ສັ້ງສ້າດກ 137) ທັພພູຈາດກ 138) ໂຄຮ້າຈາດກ 139) ອຸກໂຕອັງຫຼູ້ຈາດກ 140) ກາກ້ຈາດກ 141) ໂຄ ຈາດກ 2 142) ສີຄາລ້າຈາດກ 143) ວິໂຈນ້າຈາດກ 144) ນັກຄຸງຫຼູ້ຈາດກ 145) ຮາຮ້າຈາດກ 146) ກາກ້ຈາດກ 2

147) บุปผัตตาดก 148) สิคากาดก 149) เอกปัณฑาดก และ 150) สัญชีชาดก นิทานในหมวดนี้ที่อ้างถึงในศาสตร์กราบทวายไทย ได้แก่

1.1) เทวธรรมชาดก ในครั้งพระเจ้าพรหมทัตต์ทรงองครพารามสีแคว้นกาสีนั้น พระโพธิสัตว์เสวยพระราชติเป็นพระราชโอรสองค์ที่หนึ่งของพระเจ้าพรหมทัตต์ ทรงพระนามว่า พระมหิสสกุมา และพระราชโอรสองค์ที่สอง ทรงพระนามว่า พระจันทกุมา ต่อมา พระราชนารดาของพระโอรสทั้งสองสืบเชื้อพระชนม์ ดังนั้นพระราชนิรบิดาจึงแต่งตั้งพระสนมองค์หนึ่งเป็น พระอัครมเหสี แทนพระราชนารดาของพระราชนิรสหัสดง ต่อมาพระอัครมเหสีองค์ใหม่ได้ประสูติพระราชโอรสทรงพระนามว่า พระสุริยกุมา พระอัครมเหสีองค์ใหม่นี้ทรงเป็นที่โปรดปรานของพระราชนิรบิดาเป็นอย่างมาก ดังนั้นพระราชนิรบิดาจึงได้ประทานพรให้พระนางหนึ่งประการ แต่พระนางทรงยังไม่ทูลขอพรในบัดนี้ เวลาล่วงไปจนกระทั่งพระราชนิรสหัสดงสามพระองค์เจริญวัย พระราชนารดาของพระราชนิรสหัสดงที่สาม จึงทูลขอพระราชทานพระราชนิรบิดาให้พระองค์ทรงยกราชสมบัติให้แก่ พระสุริยกุมา พระเจ้าพรหมทัตต์ทรงไม่สามารถคัดค้านได้ แม้ว่าพระองค์จะไม่ทรงเห็นด้วยก็ตาม ฝ่ายพระราชโอรสองค์โต และพระโอรสองค์กลาง เมื่อทรงทราบเรื่องราวดังนั้นก็ไม่ได้ทรงคัดค้าน สิ่งใด จากนั้นทั้งสองพระองค์ก็ได้ตั้งพระทัยที่จะทรงเดินทางไปใช้ชีวิตในป่า ในขณะที่พระเจ้าพรหมทัตต์กับพระโอรสหัสดงสองพระองค์กำลังทรงปรึกษากันอยู่นั้น พระสุริยกุมาทรงทราบเรื่องราวทั้งหมด จึงเดี๋ยวไปกับพระเชษฐาหัสดงพระองค์ เนื่องจากพระองค์ไม่ทรงต้องการที่จะทรงรายสิ่ง

เมื่อพระโอรสหัสดงสามพระองค์เดี๋ยวจากพระราชวัง เพื่อมุ่งไปยังป่าทิมพานตันนั้น ระหว่างทางก็ได้ทรงหยุดพักใกล้สะระน้ำแห่งหนึ่ง ขณะที่พระสุริยกุมาทรงไปตักน้ำในสะระเพื่อนำมาให้พระเชษฐาหัสดงสองและพระองค์เองเสวย พระองค์ก็ถูกอารักษ์น้ำจับตัวไป จากนั้นพระจันทกุมาได้เสด็จออกตามหาพระอนุชา และเมื่อทรงตักน้ำก็ถูกอารักษ์น้ำจับไปอีก เมื่อพระอนุชาหัสดงพระองค์หายไปนาน พระมหิสสกุมาจึงเดี๋ยวไปทรงดูร่องรอยจนได้ทราบว่าพระอนุชาหัสดงพระองค์ถูกอารักษ์น้ำจับไป โดยอารักษ์น้ำได้ให้เหตุผลในการจับว่า ตนเองมีสิทธิ์ที่จะจับบุคคลที่ไม่รู้เทวธรรมแล้วมาตักน้ำเพื่อเป็นอาหารได้

พระมหิสสกุมาทรงได้ยินเช่นนั้นก็ได้แสดงเทวธรรมให้อารักษ์น้ำฟัง และในเวลาเดียวกันนั้นเองพระองค์ยังทรงสั่งสอนให้อารักษ์น้ำดูจากการทำงาน เมื่อได้ฟังธรรมแล้ว อารักษ์น้ำจึงได้ปล่อยพระโอรสหัสดงให้เป็นอิสระ พร้อมทั้งขอเป็นข้ารับใช้พระราชโอรสหัสดงสามพระองค์ด้วยความเต็มใจ หลายปีผ่านไปเมื่อพระราชบิดาเสด็จสวรรคต พระมหิสสกุมาจึงเสด็จนิวัติพระราช เพื่อเสวยราชสมบัติต่อจากพระราชนิรบิดา จากนั้นพระองค์ทรงแต่งตั้งพระอนุชาหัสดงพระองค์ให้เป็นอุปราชและเสนาบดี ตามลำดับ ส่วนอารักษ์น้ำก็ได้อาศัยอยู่ในเขตพระราชอุทยาน จนสิ้นอายุขัย (มหามงคลกุฏิราชวิทยาลัย, 2525(ภ)): 201-212)

1.2) กุลากาชาดก พระโพธิสัตว์เสวยพระราชติเป็นพระอินทร์ ด้วยกุศลผลบุญในชาติที่เกิดเป็นมนьяวนพ ท่านได้สร้างศาลาที่พักให้แก่คนเดินทางและได้รักษาศิล ปฏิบัติธรรม จนสิ้นอายุขัย มนьяวนพมีภรรยาอยู่ 4 นาง และทุกนางก็ได้มาเสวยทิพยสมบัติ เช่นเดียวกับท่าน ยกเว้นนางสุชาดาเพียงคนเดียวเท่านั้นที่ไม่ได้สั่งสมบุญบารมีมาด้วยกันในครั้งที่เกิดเป็นมนุษย์ ทำให้ไปถือกำเนิดเป็นนางนกยางอาศัยอยู่ในที่แห่งหนึ่ง พระอินทร์ทรงบรรณาจัสถะเคราะห์นางสุชาดา จึงทรงแนะนำให้นางสุชาดารักษาศิลจนสิ้นอายุขัย ชาติต่อมานางได้ถือกำเนิดเป็นลูกสาวข้างบ้านม้า ในชาตินี้นางได้รักษาศิลเช่นกัน เมื่อสิ้นจากชาตินี้ นางไปถือกำเนิดเป็นลูกสาวของพญาอสูร และ

พระอินทร์ได้ไปนำตัวงามมาเสวยสุขในทิพย์วิมานของพระองค์ (มหามงคลภูราชนิพัทธ์, 2536(ค): 320-331)

1.3) วัญญาณชาดก ๒ พระโพธิสัตว์เสวยพระชาติเป็นนกคุ่มน้อย ออาศัยอยู่ในรังกับพ่อนกและแม่นกในป่าใหญ่ วันหนึ่งเกิดไฟไหม้ป่าและลมมาถึงรังของพระโพธิสัตว์ พ่อนกและแม่นก ต่างบินหนีเอาตัวรอด ทิ้งให้พระโพธิสัตว์อยู่ในรังเพียงลำพัง เมื่อพระโพธิสัตว์เห็นดังนั้น แล้วจึงตั้งจิตระลึกถึงศีล พิจารณาทำกลังแห่งธรรม อิกหั้งระลึกถึงคุณแห่งพระพุทธเจ้าทุกพระองค์ในปางก่อน จากนั้นจึงทำสักจิริยาขอให้ไฟป่าอย่าได้ลามมาถึงรัง ด้วยอำนาจของการทำสักจิริยาของพระโพธิสัตว์นั้น ทำให้ไฟป่าดับหมดสิ้น พระโพธิสัตว์จึงปลดภัย (มหามงคลภูราชนิพัทธ์, 2525(ภ): 341-346)

1.4) มัจฉาชาดก ๘ สาระใหญ่แห่งหนึ่งเป็นที่อยู่ของผู้งดปลาเป็นจำนวนมาก ต่อมาก็ฝันแล้ง น้ำในสาระแห่งน้ำ ปลาจึงตกเป็นอาหารของนกและสัตว์อื่นๆ ครั้นนั้น พระโพธิสัตว์เสวยพระชาติเป็นพญาปลาช่อนตัวอยู่ในโคลนลึกในสาระใหญ่แห่งน้ำ เมื่อน้ำแห้ง ดินตามก็เริ่มแห้ง พญาปลาช่อนจึงดำริว่า หากเป็นเช่นนี้ต่อไป บรรดาบริวารของตนเองคงจะต้องสังเวยชีวิตเพื่อเป็นอาหารของนกและสัตว์อื่นๆ เป็นแน่แท้ พญาปลาช่อนจึงหาวโคلنตามขึ้นมาแหงนดูพ้าเพื่อขอความเมตตาต่อสิงศักดิ์สิทธิ์ โดยกล่าวว่าตนเองเป็นผู้มีศีล เนื่องจากไม่กินเนื้อสัตว์ด้วยกัน กินแต่เพียงพืชผักเท่านั้น ในเมื่อตนเองได้รับความเดือดร้อนเช่นนี้ ขอให้สิงศักดิ์สิทธิ์ช่วยดลบันดาลให้ฝนตกทั่วทั้งแผ่นดินเพื่อนำความอุดมสมบูรณ์กลับมายังดิน ด้วยอานุภาพแห่งศีลและการกล่าวคำสัตย์ของพญาปลาช่อน เทวรากผู้เป็นใหญ่ได้ดลบันดาลให้ฝนตกทั่วทั้งแผ่นดิน สร้างความชุ่มชื้นให้แก่ทุกชีวิต สืบไป (มหามงคลภูราชนิพัทธ์, 2525(ง): 204-210)

1.5) อุกโตอัญญาชาดก ๘ หมู่บ้านแห่งหนึ่งเป็นที่อยู่อาศัยของครอบครัวพرانแห肯หนึ่ง วันหนึ่งพرانแห่ไปหอดแท็บลูกชาย แทูกหัววนลงไปคลุมตัวไม่ให้หาย เขาหลงคิดว่าเป็นปลาใหญ่ เพราะดึงไม่ขึ้น เขาเกิดความโลภขึ้นในใจจึงไม่ต้องการแบ่งปลาตัวนี้ให้แก่เพื่อนบ้าน จึงอกอุบายนะเละกับเพื่อนบ้าน คิดได้ดังนั้นแล้วจึงบอกให้ลูกชายไปบอกให้แม่ดำเนินการตามแผนที่วางแผนไว้ ส่วนตนเองได้กระโนนลงน้ำ ถูกต่อไม้ที่มีตาบอดทั้งสองข้าง เขาตะเกียกตะกายขึ้นมาบนฝั่งด้วยความเจ็บปวด ความหาผ้านุ่งก็ไม่เจอะพระถูกคนลัก แม้กระนั้นเขา ก็เดินแปบแปบเพื่อหาทางกลับบ้านจนได้

ฝ่ายกรรยาท้าเรื่องทะเลกับเพื่อนบ้านไปทั่ว ท้ายที่สุดนางกีถูกตัดสินให้รับโทษโดย ครั้นนั้นพระโพธิสัตว์เสวยพระชาติเป็นรุกขเทวดาได้เห็นเหตุการณ์ทั้งหมดจึงกล่าวว่า “พرانแหเอ่ย ตาบอดทั้งสองข้าง ผ้านุ่งกีถาย เมียกีทะเลกับเพื่อนบ้านไปทั่ว เสียประโยชน์ทั้งทางบกและทางน้ำ นั่นเพราะความโลภนั่นเอง” (มหามงคลภูราชนิพัทธ์, 2536(ค): 551-554)

2) ทุกนิบท หมายถึง นิบทที่ 2 มี 2 คata ประกอบด้วยชาดก จำนวน 100 เรื่อง ได้แก่ 1) รา祚ษาชาดก 2) สีคាលชาดก 3) สูตรชาดก 4) อุรุชาดก 5) ภัคชาดก 6) อelin จิตชาดก 7) คุณชาดก 8) สุนนุชาดก 9) โมรชาดก 10) วินีลกชาดก 11) อินทasma โโคตชาดก 12) สันควรชาดก 13) สุสีมชาดก 14) คิชฌชาดก 15) นกุชาดก 16) อุปสاضชาดก 17) สมิทธิชาดก 18) สกุณัคชิชาดก 19) อรณาชาดก 20) กัณภูกชาดก 21) กัลยานธรรมชาดก 22) ทัททราชาก 23) มักกูชาดก 24) ทุพกิมมักกูชาดก 25) อาทิจุปภูราชนิพัทธ์ชาดก 26) กพายมุภูริชาดก 27) ตินทุกชาดก 28) กัจฉชาดก 29) สตอร์มชาดก 30) ทุททราชาก 31) อสทิสชาดก 32) สังคมาว哈尔

ชาดก 33) วาโลทกชาดก 34) คิริทัตชาดก 35) อนกิรตชาดก 36) ทิริวานชาดก 37) จตุมัณฑูชาดก 38) สีหโกตถุกชาดก 39) สีหจัมมชาดก 40) สีลานิสังสชาดก 41) รุหุกชาดก 42) สิริกาฬกัณณิชาดก 43) จุลปทุมชาดก 44) มนิโรจชาดก 45) ปัพพตุปัตตรชาดก 46) วลาหกัสสชาดก 47) มิตตามิตรชาดก 48) ราธชาดก 49) คหปติชาดก 50) สารุสีลชาดก 51) พันธนาการชาดก 52) เกษสิลชาดก 53) ขันธปริตชาดก 54) วีรคชาดก 55) คังเคลยชาดก 56) กรุงคมิคชาดก 57) อัสสกชาดก 58) สุงสมารชาดก 59) กักกรคชาดก 60) กันทคลกชาดก 61) โสมทตชาดก 62) อุจฉวีญูภัตตชาดก 63) ภูรราชชาดก 64) บุณณทีชาดก 65) กัจฉปชาดก 66) มัจฉชาดก 67) เศคคุชาดก 68) คุณวานิชชาดก 69) ครหิตชาดก 70) รัมมัทธชาดก 71) กาสาวชาดก 72) จุลนันทิยชาดก 73) ปุญภัตตชาดก 74) ภูมเกลชาดก 75) ขันติวรรณชาดก 76) โภสิยชาดก 77) คุณปานกชาดก 78) ภารນีตชาดก 79) ปลายชาดก 80) ทุติยปลายชาดก 81) อุปahanชาดก 82) วีณาถุณชาดก 83) วีกัณณกชาดก 84) อสิตาภุชาดก 85) วัจฉนชาดก 86) พกชาดก 87) สาเกตชาดก 88) เอกปทชาดก 89) หริตมาตชาดก 90) มหาปิงคลชาดก 91) สัพพทาธิชาดก 92) สุนชาดก 93) คุตติลชาดก 94) วิคติจฉชาดก 95) müลปริยายชาดก 96) พาโลว่าหาชาดก 97) ปากหัญชลิชาดก 98) กิงสุโภปมชาดก 99) สาลกชาดก และ 100) กปชาดก นิทานในหมวดนี้ที่อ้างถึงในศาสตราภรบวนไทย ได้แก่

2.1) โมรชาดก พระโพธิสัตว์เสวยพระชาติเป็นนกยูงทอง ทุกๆ เช้าก่อนที่จะออกไปหาอาหารจะแฝเมตตาและสวัดพระปริตร เพื่อขอให้พระรัตนตรัยคุ้มครองตลอดเวลา กลางวัน ครั้นตกเย็นก็จะสวัดพระปริตรเพื่อให้พระรัตนตรัยคุ้มครองในเวลากลางคืน พระโพธิสัตว์ทำเช่นนี้ทุกวันจึงไม่มียกอันตรายใดๆ มาเบียดเบียน

อยู่ม้วนหนึ่งพระมหาเหลือของพระราชาพระองค์หนึ่งทรงพระสุบินเห็นพญาณกยูงมาแสดงธรรมให้ฟัง เมื่อทรงตื่นบรรหมิ่งมีพระประสังค์จะฟังธรรมจากพญาณกยูงทองมาก พระสวามีจึงให้นายพرانไปดักจับพญาณกยูงแต่ไม่สามารถจับได้ จนกระทั่งพระมหาเหลือสินพระชนม์พระราชาทรงกริ่วมากดังนั้นพระองค์จึงทรง Jarvis ลงในแผ่นทองว่า “ใครได้กินเนื้อพญาณกยูงจะมีชีวิตเป็นอมตะ” พระองค์พยายามให้นายพرانดักจับพญาณกยูงจนกระทั่งสิ้นรักษาลงของพระองค์ก็ยังไม่สามารถที่จะจับพญาณกยูงได้

เมื่อพระราชาองค์ใหม่ได้เด็จเดลิงกวัลย์ราชสมบัติ พระองค์ก็ทรงพยายามส่งนายพرانให้ไปดักจับพญาณกยูงทองแต่ก็ไม่สำเร็จ จนกระทั่งสิ้นรักษาลงไปแล้วถึง 6 รักษา เมื่อถึงรัชสมัยของพระราชาองค์ที่ 7 นายพرانสามารถหาวิธีจับพญาณกยูงทองได้ โดยการใช้นางนกยูงมาเป็นนกต่อ เพื่อให้พระโพธิสัตว์เกิดตัณหาครอบงำ กระวนกระวายใจ จนไม่สามารถที่จะเจริญพระปริตรได้ แต่ด้วยอานุภาพที่พระโพธิสัตว์ได้สวัดพระปริตรเป็นประจำ ทำให้นายพرانเกิดความเมตตาสงสารพระองค์ พระโพธิสัตว์แสดงธรรมให้แก่นายพران จากนั้นจึงให้นายพرانพาระองค์ไปเข้าเฝ้าพระราชาและพระมหาเหลือในพระราชวัง เพื่อแสดงธรรมโปรดทั้งสองพระองค์ เมื่อทั้งสองพระองค์ได้ทรงสดับเทศนาธรรมแล้วก็ทรงโสมนัสเป็นอย่างยิ่ง จากนั้นทั้งสองพระองค์จึงมีพระบัญชาให้นำพระโพธิสัตว์กลับไปยังถิ่นที่อยู่อาศัยดังเดิม (มหามงคลราชนิพัทธ์, 2526(ค): 60-70)

2.2) กัจฉปชาดก ณ สารน้ำแห่งหนึ่ง น้ำที่กำลังจะแห้งขอด บรรดาสัตว์น้อยใหญ่ต่างพยายามอพยพย้ายถิ่นไปยังที่อยู่ใหม่ที่อุดมสมบูรณ์กันหมวด ยังเหลือแต่เต่าตัวหนึ่งที่ไม่

ยอมไปหาที่อยู่ใหม่ เมื่อเวลาผ่านไปนานในระยะแห่งนี้ เต่าจึงมุดลงไปทำฟอร์อยู่ใต้โคลนตามด้วยหวังว่าสักวันหนึ่งฝนจะตกลงมา

พระโพธิสัตว์เสวยพระชาติเป็นช่างปั้นหม้อกำลังหาดินมาปั้นหม้อ ได้เดินทางมาชุดเดินที่ระยะแห่งนั้น เมื่อชุดลงไปได้สักครู่ เสียงกีปะกระหบเข้ากับกระดองเต่าและเสียงน้ำที่ได้สับกลางกระดองเต่าจนแตกแต่เต่ายังไม่ตาย พระโพธิสัตว์จึงนำเต่าที่นอนหายใจรายรินมาใส่ไว้ในภาชนะแล้วกีลงมือชุดเดินต่อไป ต่อมานำเตาตัวนั้นตายลง แต่ก่อนที่มันจะตาย มันได้อุทานว่า “ตนเองหวังที่อยู่จนเกินไปจึงทำให้ต้องมาตายอย่างอนาคต” เมื่อเต่าตายแล้ว พระโพธิสัตว์จึงนำเต่ากลับบ้านและสอนลูกหลานไม่ให้ยืดติดในที่อยู่ (มหามงคลภูราษฎร์, 2526(ค): 156-160)

2.3) โสมทัตชาดก พระโพธิสัตว์เสวยพระชาติเป็นกุลบุตรยากจนในกรุงพาราณสี ต่อมาก็ได้เป็นข้าราชการของพระเจ้ากรุงพาราณสี พระโพธิสัตว์เป็นที่โปรดปรานของพระองค์ยิ่งนัก ต่อมาก็ได้เป็นบิดาของพระโพธิสัตว์มีความประสังค์จะขอจากพระเจ้ากรุงพาราณสี พระโพธิสัตว์จึงให้บิดาฝึกซ้อมคำกราบบังคมทูลขอโค เป็นระยะเวลา 1 ปี จนคล่องแคล่ว แต่เมื่อถึงเวลาเข้าเฝ้าต่อหน้าพระพักตร์จริงๆ บิดาของพระโพธิสัตว์กลับกราบทูลถวายโคของตนเองที่เหลืออยู่ 1 ตัว แต่พระเจ้ากรุงพาราณสีแทน พระเจ้ากรุงพาราณสีทรงเมตตาต่อพระโพธิสัตว์จึงได้พระราชทานทรัพย์สินเงินทองมากมายให้แก่บิดาของพระโพธิสัตว์ ทำให้บิดาของพระโพธิสัตว์กลายเป็นเศรษฐีในทันที (มหามงคลภูราษฎร์, 2525(ง): 321-325)

2.4) กัจฉปชาดก 2 สารน้ำที่แห้งขอดแห่งหนึ่ง มีเต่าตัวหนึ่งกำลังหากินอย่างยากลำบาก ขณะนั้นมีแห้ง 2 ตัว บินผ่านมา จึงร้องขอเต่าให้หยุดลงที่อยู่ไปยังที่ใหม่ที่มีอาหารอุดมสมบูรณ์ เต่าตกลงรับคำที่จะเดินทางไปกับแห้งสองตัวนั้น โดยแห้งทั้งสองตัวควบไม้ตัวละข้าง และให้เต่าควบตระวงกลางไม้เพื่อบินพาเต่าไปยังที่อยู่ใหม่ ก่อนที่จะเดินทาง แห้งได้กำชับเต่าไม่ให้พูดเด็ดขาด เพราะถ้าพูดออกม่าจะตกลงมาจากอากาศและได้รับอันตรายถึงแก่ชีวิตได้ เต่าได้ฟังดังนั้นก็รับคำ แต่แล้วเมื่อเดินทางผ่านเมืองพาราณสี พากเด็กๆ ได้เห็นเหตุการณ์เช่นนั้นก็ร้องตะโกนจากข้างล่างด้วยความแปลกใจที่เห็นแห้งสีสถาบันไม้พานเต่าบินไปในอากาศว่า “เต่าเหล่าฯ” เต่านั้นด้วยความโกรธ จึงลีบตัวอ้าปากหมายต่อว่าพากเด็กๆ จึงตกลงมากระดองแตกตาย (มหามงคลภูราษฎร์, 2526(ค): 343-347)

3) จตุกนิบท หมายถึง นิบที่ 4 มี 4 คata ประกอบด้วยชาดก จำนวน 50 เรื่อง ได้แก่ 1) จุลกาลิงคชาดก 2) มหาอัssaโรหชาดก 3) เอกราชชาดก 4) ทัททราชชาดก 5) สีลวิมังสชาดก 6) สุชาตชาดก 7) ปลาสชาดก 8) ชวสกุณชาดก 9) ฉวชาดก 10) สัยชาดก 11) ปุจิมันฑชาดก 12) กัสสปมันทิยชาดก 13) ขันติวิทิชาดก 14) โลหกุณกีชาดก 15) มังสชาดก 16) สสปัลติชาดก 17) มตโرونชาดก 18) กณเวรชาดก 19) ติตติราชชาดก 20) สุจจชาดก 21) กุญฐสกชาดก 22) ทุททุภายชาดก 23) พรหมทัตชาดก 24) จัมมสาภูกชาดก 25) โครชาดก 26) กักการชาดก 27) กากติชาดก 28) อนนูโสจิยชาดก 29) กາพพາทุชาดก 30) สีลวิมังสชาดก 31) ໂກกาลิกชาดก 32) ຮຄລັງສືชาดก 33) ໂຄชาดก 2 34) ရາໂວຫชาดก 35) ຂໍມພຸກชาดก 36) ພຣහຊຕທชาดก 37) ປິສູชาดก 38) ອຸສชาดก 39) ພາວເຮຸชาดກ 40) ວິສັຍຫชาดກ 41) ກຸນຫລິກชาดກ 42) ວານຮາດກ 43) ກຸນດີນichaดก 44) ອັນພชาดກ 45) ຄະກຸນກພชาดກ 46) ເກສວชาดກ 47) ອິຍກຸງໝາດກ 48) ອັຮັງໝູ້ໝາດກ 49) ສັນທິເກທ້າດກ และ 50) ເຫວົາປັນຫ້າດກ นิทานในหมวดนี้ที่อ้างถึงในศาสตราภาระบวนไทย ได้แก่

3.1) โลหกุณกีชาดก พระเจ้าพรหมทัตต์แห่งกรุงพาราณสี ทรงได้ยินเสียง สัตว์นรกร้องในเวลากลางคืน ทำให้พระองค์ทรงหาดกลัว พากพราหมณ์กุลว่า วิธีการที่จะแก้ไขเหตุร้ายนี้ต้องมีการบูชาขัยัญคนและสัตว์เป็นจำนวนมาก พระเจ้าพรหมทัตต์ก็ทรงเห็นชอบในการบูชา ขัยัญนี้ แต่มีมานพผู้เป็นลูกศิษย์ของบรรดาพราหมณ์เหล่านั้นไม่เห็นด้วยกับการบูชาขัยัญในครั้งนี้ เขา จึงไปนมัสการพระดาบสโพธิสัตว์ เพื่อให้ช่วยมาทูลให้พระราชาได้ทราบความจริงว่า เสียงที่พระองค์ ทรงหาดกลัวนั้น ไม่ได้มีอันตรายต่อพระองค์และบ้านเมืองแต่อย่างใด เป็นแต่เพียงเสียงร้องของสัตว์ นรกร 4 ตน ที่ถูกธรรมனอยู่ในขุมนรก เนื่องจากผลกรรมที่ทำไว้ในครั้งที่เกิดเป็นมนุษย์ คือทำแต่ ความชั่วและไม่เคยทำบุญสุนทาน (มหามงคลวิทยาลัย, 2537(๒): 465-474)

4) ปัญจกนิบท หมายถึง นิบที่ 5 มี 5 คาถา ประกอบด้วยชาดก จำนวน 25 เรื่อง ได้แก่ 1) มนิกุณชาดก 2) สุชาตชาดก 3) เวนสาขชาดก 4) อุรุชาดก 5) รังกชาดก 6) ภารันทิยชาดก 7) ลภกิกชาดก 8) จุลธรรมปาลชาดก 9) สุวรรณมิคชาดก 10) สุสันธีชาดก 11) วราโนโรชาดก 12) สีสวัมพ์ชาดก 13) หิริชาดก 14) ข้อเชปนกชาดก 15) อติตนติกชาดก 16) คุณพิยชาดก 17) สาลิยชาดก 18) ตจารชาดก 19) มิตตวินทุกชาดก 20) ปลาชาดก 21) ทีฆีติ โภสชาดก 22) มิคโปตกชาดก 23) มนสิกชาดก 24) จุลธนุคุคชาดก และ 25) กไปตกชาดก นิทานในหมวดนี้ที่อ้างถึงในศาสตราภรรบวนไทย ได้แก่

4.1) ทีฆีติโภสชาดก พระโพธิสัตว์เสวยพระชาติเป็นพระราชนูรของพระเจ้าทีฆีติโภส นามว่า “ทีฆานุกุมาร” ตั้งแต่พระโพธิสัตว์ประสูตินั้น พระราชนิคและการดา ต้องทรงอยู่อย่างหลบๆ ซ่อนๆ เนื่องจากทรงถูกชิงราชสมบัติจากพระเจ้าพรหมทัตต์ และต่อมาก็ถูก สองพระองค์ กู้ภัยพระเจ้าพรหมทัตต์ป Kling พระชนม์ ในวันที่หันส่องพระองค์จะถูกป Kling ชนม์นั้น พระโพธิสัตว์ได้หอดพระเนตรเห็นเหตุการณ์พอดี พระราชนิคและการดาได้ทรงสั่งสอนพระโพธิสัตว์ไม่ให้จ้องเระพระเจ้าพรหมทัตต์ ต่อมาระโพธิสัตว์ได้มีโอกาสสรับราชการกับพระเจ้าพรหมทัตต์โดยที่พระเจ้ากรุงพรหมทัตต์ไม่ทรงทราบว่า พระองค์เป็นพระราชนูรของพระเจ้าทีฆีติโภส เมื่อพระโพธิสัตว์เข้ารับราชการได้ม่นนา้นก็เป็นที่พ่อพระราชหฤทัยของพระเจ้าพรหมทัตต์ เป็นอย่างมาก ต่อมาระโพธิสัตว์ได้มีโอกาสที่จะประหารพระเจ้าพรหมทัตต์ในขณะที่ทรงบรรหม หลับอยู่บนตักของพระโพธิสัตว์ พระโพธิสัตว์เงื่องดรามะจะประหารอยู่ท้ายครั้ง แต่เมื่อนึกถึงคำสั่ง สอนของ พระราชนิคและการดา พระองค์จึงตัดสินพระทัยไม่ประหาร พระเจ้าพรหมทัตต์ และเล่าเหตุการณ์ทั้งหมดทูลถวายพระเจ้าพรหมทัตต์ให้ทรงทราบ พระเจ้าพรหมทัตต์ทรงเมตตา พระโพธิสัตว์เป็นอย่างมากจึงได้ยกพระอิດีของพระองค์ให้อยู่กับพระโพธิสัตว์ และให้พระโพธิสัตว์ ครองราชบัลลังก์เป็นพระเจ้ากรุงทีฆีติโภสสืบไป ตั้งแต่นั้นมาหันส่องเมืองนี้ก็เป็นมิตรที่ดีต่อกัน (มหามงคลวิทยาลัย, 2525(๒): 848-853)

4.2) จุลธนุคุคชาดก มาณพหนุ่มคนหนึ่งเป็นชาวเมืองพาราณสี เป็นผู้มี ความสามารถในการยิงธนูเป็นเลิศ จึงได้เชื่อว่า จุลธนุคุคหนักติด เมื่อสำเร็จการศึกษาแล้ว อาจารย์ ได้ยกถูกสาวคนสวยให้เป็นภรรยา จากนั้นเขามีภาระเป็นอาจารย์เพื่อพำนยาราษฎร์ จนกระทั่งเมื่อได้ต่อสู้กับ หัวหน้าใจจึงไม่มีลูกธนูเหลือสักดอตเพื่อที่จะประหารนายใจ ขณะที่เขากำลังต่อสู้กับนายใจด้วย มือเปล่านั้น เขายังได้ ร้องตะโกนบอกภารยาราษฎร์ให้ส่งคำมาให้เขาเพื่อสังหารนายใจ แต่นางผู้เป็น

ภารยากลับส่งด้านตาบไปให้นายโจรแทน ทำให้นายโจรได้โอกาสใช้ด้านนั้นสังหารเขาในที่สุด สาเหตุที่นางผู้เป็นภารยาทำเช่นนั้นเนื่องจากว่ามีใจให้โจรนั้นเอง

หลังจากผู้เป็นสามีตายแล้ว นางก็เดินทางไปกับนายโจร เมื่อมาถึงแม่น้ำแห่งหนึ่ง นายโจรมีความคิดว่า นางผู้นี้แม่สามีของตนเองยังประหารได้ แล้วต่อไปถ้านางได้ไปเป็นภารยาของตนก็คงจะหาวิธีประหารตนเป็นแน่ นายโจรคิดได้ดังนั้นแล้วจึงหลอกเอาทรัพย์สินของนางแล้วหนีข้ามฝั่งไปแต่เพียงผู้เดียว เมื่อนางรู้ว่าตนเองถูกนายโจรทิ้งแล้วจึงได้แต่ร้องให้ครัวครัวญอยู่เพียงลำพัง ในครั้งนั้นพระโพธิสัตว์เสวยพระชาติเป็นพระอินทร์ทรงมีความประสงค์จะให้นางสำนึกผิด จึงแปลงร่างเป็นสุนัขจึงจากคำเนื้อมารินฝั่งแม่น้ำนั้น จากนั้นทรงให้เทพบุตรสองตน ผู้เป็นบริวารแปลงกาย ตนหนึ่งแปลงเป็นปลา และอีกตนหนึ่งแปลงเป็นนก โดยทรงสร้างสถานการณ์ให้สุนัขจึงจากที่กำลังคำเนื้อยู่ในปาก และเห็นปลาที่กระโดดขึ้นมาบนฝั่ง แล้วสุนัขจึงจากนั้นได้ปล่อยเนื้อที่คำบอยู่เพื่อไปจับปลา ทันใดนั้นปลา ก็กระโดดลงน้ำไป ยังไม่ทันที่สุนัขจึงจะจับได้ทัน และช้ำร้ายเนื้อที่วางแผนอยู่บนฝั่งก็ถูกนกคำปักกลางอากาศด้วย เมื่อนางเห็นเหตุการณ์ทั้งหมดก็สำนึกได้ (มหาลงกุฎราชวิทยาลัย, 2525(๗): 870-879)

5) สัตตนิบาต หมายถึง นิบทัทที่ 7 มี 7 คาถา ประกอบด้วยชาดก จำนวน 31 เรื่อง ได้แก่ 1) กุกกุชาดก 2) มโนชาดก 3) สุตุชาดก 4) มาตุโภสกิชฌชาดก 5) หัพพุปุพกชาดก 6) ทสรณกชาดก 7) เสนกชาดก 8) อัญชัญเสนชาดก 9) กปชาดก 10) พกพรหมชาดก 11) คันธารชาดก 12) มหาปีชาดก 13) กุมภารชาดก 14) หัพธรรมชาดก 15) โสมทตชาดก 16) สุเมชาดก 17) โกญสิมพลิชาดก 18) ฐุมการีชาดก 19) ชาครชาดก 20) กุมมาสปิณฑชาดก 21) ปรันตปชาดก 22) กัจจนิชาดก 23) อัญชัญสัทธชาดก 24) สุลสาชาดก 25) สุมังคลชาดก 26) คั่งคามาลชาดก 27) เจติราชชาดก 28) อินทริยชาดก 29) อาทิตชาดก 30) อัญชานชาดก และ 31) ทีปชาดก นิทานในหมวดนี้ที่อ้างถึงในศาสตราภรรบวนไทย ได้แก่

5.1) กุมมาสปิณฑชาดก พระโพธิสัตว์เสวยพระชาติเป็นบุรุษยากจนเข็ญใจ ได้ปรับจังที่บ้านเศรษฐีเพื่อนำรายได้มาเลี้ยงชีพ วันหนึ่งได้นำค่าจ้างไปซื้อขนมกุมมาส³ 4 ก้อน เพื่อที่จะรับประทานเป็นอาหารเช้า แต่ยังไม่ทันได้รับประทานก็เห็นพระปัจเจกพุทธเจ้า จำนวน 4 องค์ กำลังเดินบิณฑบาตผ่านมา พระโพธิสัตว์ศรัทธาราในพระพุทธเจริญอันดงงามของพระปัจเจกพุทธเจ้าจึงได้นำขนมกุมมาสมាតกบานตรพระปัจเจกพุทธเจ้าทั้ง 4 องค์ พร้อมทั้งอธิฐานขอให้ตนเองอย่าได้เกิดมาเป็นคนยากจนเข็ญใจ และขอให้ตนเองได้บรรลุพระสัมมาสัมโพธิญาณ

พระปัจเจกพุทธเจ้าทุกพระองค์ทรงทำอนุโมทนาและอวยพรให้สมปรารถนา จากนั้น พระปัจเจกพุทธเจ้าทุกพระองค์จึงเหลาไปที่เงื่อนเขานั่นทมุคละ พระโพธิสัตว์เห็นดังนั้นก็ ประกอบอัญชัญแล้วดีดเอารีติที่มีต่อพระปัจเจกพุทธเจ้าเป็นอารมณ์ ครั้นละสังขารไปแล้วได้ถือกำเนิดในพระครรภ์ของพระอัครมเหศีแห่งพระเจ้ากรุงพาราณสี ทรงพระนามว่า “พระมหาทตตกุมา” (มหาลงกุฎราชวิทยาลัย, 2525(๗): 417-439)

6) นวกนิบาต หมายถึง นิบทัทที่ 9 มี 9 คาถา ประกอบด้วยชาดก จำนวน 12 เรื่อง ได้แก่ 1) คิชฌชาดก 2) โภสัมพิษชาดก 3) มหาสุวรรณชาดก 4) จุลสุวรรณชาดก 5) หริจชาดก 6) ปทกสุลามณวชาดก 7) โลมสกัสสปชาดก 8) จักกวากชาดก 9) หลิทธราคชาดก 10) สมุคค

³ ขนมถั่ว, ขนมเบื้อง หรือขนมแป้งทอด ซึ่งเป็นอาหารสำหรับคนยากจน

ชาดก 11) ปูติมังสชาดก และ 12) ทัททราชชาดก นิทานในหมวดนี้ที่อ้างถึงในศาสตรากระบวนไทย ได้แก่

6.1) โภสัมพิยชาดก พระติสสะธรรมและพระวินัยธรรมเหตุพิพากษ์กันจนลูกคามใหญ่โต พระพุทธองค์ทรงห้ามปราบกีไม่ฟัง ดังนั้นพระพุทธองค์จึงเสด็จไปประทับจำพรรษาที่ป่ารักขิตวนโดยมีพญาช้างและพญายลิง เป็นผู้รับใช้ ต่อมากาเมืองโภสัมพไม่เลื่อมใสในวัตรปฏิบัติของพระพุทธสาวกทั้งหลายจึงไม่ตักบาตรพระภิกษุสงฆ์ ทำให้พระภิกษุสงฆ์ได้รับทุกข์เวหนาอย่างมาก พอก็งวนออกพระราษฎร์ที่ประชุมสงฆ์จึงได้พร้อมใจกันให้พระอาນท์ไปนิมนต์พระพุทธองค์ให้เสด็จมาประทับ ที่วัดบุปผารามดังเดิม (มหามงคลภูราชนิพัทธ์, 2525(จ): 614-626)

7) ทสกนิبات หมายถึง นิบทาที่ 10 มี 10 คata ประกอบด้วยชาดก จำนวน 16 เรื่อง ได้แก่ 1) จตุทวารชาดก 2) กัณฑชาดก 3) จตุปโลสชาดก 4) สังขชาดก 5) จุลโลโพธิชาดก 6) มัณฑพยชาดก 7) นิโครชาดก 8) ตักกลอชาดก 9) มหาธรรมปาลชาดก 10) กุกกฎชาดก 11) มัฏฐกุณฑลชาดก 12) พิลารโภสิยชาดก 13) จักกวากชาดก 14) ภูริปัญหาชาดก 15) มหาแมงคลชาดก และ 16) ฉตปัณฑิชาดก นิทานในหมวดนี้ที่อ้างถึงในศาสตรากระบวนไทย ได้แก่

7.1) สังขชาดก พระโพธิสัตว์เสวยพระชาติเป็นพระมหาณผู้หนึ่งซึ่งสังขอาศัยอยู่ในเมืองพาราณสี พระโพธิสัตว์เป็นผู้ที่มีความเลื่อมใสศรัทธาในการบริจากทานและรักษาศีลมาก วันหนึ่งมีความประสังค์จะบรรทุกสินค้าลงเรือสำเภาเพื่อเดินทางไปค้าขาย ก่อนที่จะออกเดินทางนั้น พระโพธิสัตว์ได้ถวายรองเท้าและร่มแด่พระป้าเจกพุทธเจ้า

ในระหว่างที่พระโพธิสัตว์เดินทางอยู่ในมหาสมุทรนั้น เรือสำเภาของท่านได้ถูกลมพายุกระหน่ำ จนทำให้แตกหัก จมลงใต้มหาสมุทร พระโพธิสัตว์ต้องลอยคอว่ายน้ำอย่างยกลำบากอยู่นานถึง 7 วัน ด้วยกุศลผลบุญที่ได้ถวายทานแด่พระป้าเจกพุทธเจ้า ทำให้ได้รับการช่วยเหลือจากนางมณีเมฆาผู้เป็นนางฟ้ารักษามหาสมุทร และก่อนที่นางจะไปนั้นนางได้มอบทรัพย์สินเงินทองให้แก่พระโพธิสัตว์มากมาย (มหามงคลภูราชนิพัทธ์, 2525(ค): 799-814)

8) ปกิณณกนิبات หมายถึง นิบทาที่ 14 มี 14, 15, 17, 22, 25 คata ประกอบด้วยชาดก จำนวน 13 เรื่อง ได้แก่ 1) สาลิเกثارชาดก 2) จันทกินนรชาดก 3) มหาอุกฤษชาดก 4) อุทาลกชาดก 5) ภิสชาดก 6) สรุจิชาดก 7) ปัญจุปโลสิกชาดก 8) มหาโนรชาดก 9) ตัจอกสุกรชาดก 10) มหาวนิชชาดก 11) สาธินราชชาดก 12) ทสพราหมณ์ชาดก และ 13) ภิกษาปรัมปราชาดก นิทานในหมวดนี้ที่อ้างถึงในศาสตรากระบวนไทย ได้แก่

8.1) สาลิเกثارชาดก กลางป่าใหญ่ที่อุดมสมบูรณ์เป็นที่อยู่อาศัยของพญา นกแขกเต้าและบริwarmากมาย วันหนึ่งในฤดูที่ข้าวกำลังอกรวงสีทองเหลืองอร่าม บริwarmตัวหนึ่งได้มารับเร็วให้พญาแขกเต้าพาพวกตนไปหากินในท้องนาของมนุษย์ เนื่องจากอาหารในป่าขาดแคลน พญาแขกเต้าจำต้องพาบริwarmไปหากินในนาข้าวนั้น หลังจากนกทุกตัวกินอิ่มแล้ว ก็พากันบินกลับตัวเปล่า เว้นแต่พญาแขกเต้าคำเรอรางข้าวกลับไปด้วยทุกวัน ข้าวนาเห็นดังนั้นก็สังสัย จึงทำ บ่วงดักพญาแขกเต้า และวันต่อมาแผนการของเขากลับถูก识破

เมื่อข้าวนาเห็นดังนั้นจึงเข้าไปต่ำถึงเหตุที่พญาแขกเต้าต้องคำบ รุงข้าวกลับรังไปด้วยทุกวัน พญาแขกเต้าจึงบอกแก่ข้าวนาว่า ตนเองนำข้าวไปเลี้ยงพ่อแม่ที่แก่ ชรา และเลี้ยงลูกน้อยที่ยังช่วยเหลือตนเองไม่ได้ ข้าวนาได้ฟังดังนั้นก็ซาบซึ้งใจและอนุญาตให้พญาแขกเต้ามาหากินที่นาของตนเองได้อย่างอิสระ (มหามงคลภูราชนิพัทธ์, 2525(ฉ): 349-360)

9) ติงสตินิบاث หมายถึง นิบاثที่ 16 มี 30 ค่าา ประกอบด้วยชาดก จำนวน 10 เรื่อง ได้แก่ 1) กิงฉันชาดก 2) กุมภาษชาดก 3) ชัยทิศชาดก 4) อัพทันชาดก 5) สัมภราชาดก 6) มหาปิชาดก 7) ทกรักษาชาดก 8) ปัณฑรภาษาชาดก 9) สัมพุลภาษาชาดก และ 10) ภัณฑุติณฑกชาดก นิทานในหมวดนี้ที่อ้างถึงในศาสตราภาระวนไทย ได้แก่

9.1) อัพทันชาดก พระโพธิสัตว์เสวยพระราชติเป็นพญาช้างอัพทันต์ มีถิ่นที่อยู่ในป่าลึก พญาช้างมีภารຍาอยู่ 2 ตัว ซึ่ว่า นางมหาสุกัททา และนางจุลสุกัททา ต่อมานางจุลสุกัททาน้อยใจพระโพธิสัตว์ เพราะคิดไปเองว่าพญาช้างเสน่หานางมหาสุกัททา มากกว่าตน นางจึงตั้งจิตอธิษฐานที่จะจองเรวกับพระโพธิสัตว์ให้ถึงแก่ชีวิต จากนั้นนางก็อดอาหารจนกระหั้นสิ้นใจตาย

ในชาติต่อมานางได้เกิดเป็นเมเสีของพระราชาพระองค์หนึ่ง พระนางทรงระลึกชาติได้ และมีความมุ่งมั่นที่จะปองร้ายต่อพระโพธิสัตว์ จึงได้มีพระราชนสาวนี้ให้นายพรานไปฆ่าพญาช้างโพธิสัตว์เพื่อเลือยເเจາມภารຍาพระนาง นายพรานทำงานสนองพระราชนสาวนี้ได้สำเร็จ โดยเข้าสามารถนำหัวทั้งสองกิ่งของพระโพธิสัตว์มาภารຍาพระนางได้ หันที่ที่พระนางทอดพระเนตรเห็น ขาของพระโพธิสัตว์แล้ว พระนางก็ทรงเคราะห์โศกเป็นอย่างมากและได้สื้นพระชนม์ ณ ที่นั้นเอง (มหา מגุฏราชวิทยาลัย, 2526(๖): 377-408)

10) ปัญญาสนิบاث หมายถึง นิบاثที่ 18 มี 50 ค่าา ประกอบด้วยชาดก จำนวน 3 เรื่อง ได้แก่ 1) นาพินิกชาดก 2) อุਮมาทันตีชาดก และ 3) มหาโพธิชาดก นิทานในหมวดนี้ที่อ้างถึงในศาสตราภาระวนไทย ได้แก่

10.1) อุมมาทันตีชาดก พระโพธิสัตว์เสวยพระราชติเป็น พระกุมารสีวี ต่อมามีพระกุมารสีวีได้ทรงครองราชสมบัติต่อจากพระราชนบิดาในแคว้นสีวีแล้ว พระองค์ทรงมีเสนาบดีซึ่ว อภิปาระ ในครั้งนั้นมีชายผู้หนึ่งมีบุตรสาวที่มีความงามเป็นเลิศ แม้ชายได้มีโอกาสเห็นนางนั้น ทุกคนจะต้องลุ่งหลงในความงามของนางจนไม่สามารถควบคุมตนเองได้ เหตุที่ทำให้นางสมบูรณ์ไปด้วยรูปสมบัติเช่นนี้นี่เองจากว่า ในอดีตชาตินั้นนางได้ถวายผ้าที่มีความสวยงามมากแด่พระป้าเจ้าพุทธเจ้า

วันหนึ่งบิดาของนางนั้นมีความประஸค์จะยกนางให้เป็นพระยาของพระเจ้าสีวี ดังนั้นพระโพธิสัตว์จึงทรงส่งพระมหาณกลุ่มนหนึ่งให้ไปปดูด้านางก่อน เมื่อพระมหาณกเหล่านั้นได้มีโอกาสเห็นนางก็ลุ่งหลงในด้านาง จนแสดงอาการที่ไม่สมควรอ กมา เมื่อนางเห็นดังนั้นก็ตำหนิพระมหาณก ทำให้บรรดาพระมหาณกต่างโกรธแค้น และผูกใจเจ็บต่อนาง ครั้นพระเจ้าสีวีตรัสตามเรื่องของนาง พระมหาณกเหล่านี้จึงกราบทูลว่า นางไม่คุ้มครองกับพระองค์ เมื่อพระองค์ทรงทราบเช่นนั้นจึงยกนางให้เป็นภรรยาของเสนาบดีอภิปาระแทน

ในภายหลังเมื่อพระเจ้าสีวีมีโอกาสได้ทอดพระเนตรนาง พระองค์ทรงลุ่งหลงในความงามของนางยิ่งนัก เมื่อเสนาบดีทราบเรื่องเช่นนั้นก็ถูลถวายภรรยาสาวของตนแต่พระองค์พระเจ้าสีวีทรงสามารถหักห้ามพระทัยของพระองค์ได้ โดยไม่ทรงรับนาง เนื่องจากว่าทรงไม่อยากให้立刻มาตำหนิพระองค์ในภายหลัง และพระองค์ขอคำขออยู่ในธรรมต่อไป (มหา מגุฏราชวิทยาลัย, 2525(๗): 35-76)

11) สัตตตินิบาต หมายถึง นิบทาที่ 20 มี 70 คากา ประกอบด้วยชาดกจำนวน 2 เรื่อง ได้แก่ 1) กุสชาดก และ 2) โสณนันทชาดก นิทานในหมวดนี้ที่อ้างถึงในศาสนาพระบูรพาทาย ได้แก่

11.1) กุสชาดก พระโพธิสัตว์เสวยพระชาติเป็นพระเจ้ากุสราช ครองกรุงกุสราชนคร พระองค์ทรงเป็นกษัตริย์ที่มีพระปรีชาสามารถเป็นยิ่งนัก แต่ด้วยบุพกรรมในอดีตชาติ ทำให้พระสิริโฉมของพระองค์นั้นอับลักษณ์ยิ่งนัก พระองค์ทรงมีพระเมหสีพระองค์หนึ่ง ซึ่งมีพระสิริโฉมงดงามมาก เนื่องจากในอดีตชาตินั้น พระนางได้ตักบาตรกับพระป้าเจกพุทธเจ้า

ในขณะที่ทั้งสองพระองค์ทรงครองคู่กันในกรุงกุสราชนครนั้น พระเมหสีไม่ทรงทราบเลยว่า พระสาวมีของพระนางทรงมีพระพักตร์อับลักษณ์ ต่อมามีพระนางทรงทราบความจริงแล้วจึงได้เดินจันวิดิพวนครเดิมของพระนาง พระเจ้ากุสราชต้องไปตามพระนางและทรงทำทุกอย่างเพื่อให้พระนางยอมรับในตัวพระองค์ จนกระทั่งพระอินทร์ทรงหาอุบາຍให้พระเจ้ากุสราชได้แสดงพระปรีชาสามารถจนเป็นที่ประทับใจแก่พระนาง พระนางจึงทรงยอมรับในความสามารถของพระองค์ จากนั้นพระอินทร์ได้ทรงประทานของวิเศษให้แก่พระเจ้ากุสราชเพื่อให้พระองค์แปรเปลี่ยนเป็นพระมหากษัตริย์ที่มีพระสิริโฉมงดงาม ตั้งแต่นั้นมาทั้งสองพระองค์ก็ทรงครองคู่กันอย่างผาสุกจนสิ้นพระชนม์ (มหา מגุฏราชวิทยาลัย, 2526(ง): 208-271)

12) อิสิตินิบาต หมายถึง นิบทาที่ 21 มี 80 คากา ประกอบด้วยชาดก จำนวน 5 เรื่อง ได้แก่ 1) จุลหังสชาดก 2) มหาหังสชาดก 3) สุรากาณชาดก 4) กุณาลชาดก และ 5) มหาสุตตโสมชาดก นิทานในหมวดนี้ที่อ้างถึงในศาสนาพระบูรพาทาย ได้แก่

12.1) กุณาลชาดก นางปัญจป้าปีเป็นหญิงที่มีสัมผัสอันเป็นทิพย์เนื่องจากว่าในอดีตชาตินางได้ตักบาตรพระป้าเจกโพธิ์ด้วยดินเหนียว แต่พระความไม่เต็มใจ พร้อมทั้งมีว่าจาระที่ไม่ดีในขณะที่กำลังตักบาตรจึงทำให้ในชาตินี้นางมีหน้าตาและรูปร่างที่อับลักษณ์ ถึงแม้ว่านางจะมีหน้าตาและรูปร่างที่อับลักษณ์ แต่มีชายได้สัมผัสตัวนางแล้วชายนั้นก็จะหลงใหลในตัวนาง ต่อมานางได้เป็นพระเมหสีของกษัตริย์ถึง 2 พระองค์ เนื่องจากพระราชาทั้ง 2 พระองค์ มีโอกาสได้สัมผัสตัวนาง ตั้งแต่นั้นมา Nagar ได้เสวยสุขจนสิ้นอายุขัย (มหา镁กุฏราชวิทยาลัย, 2537(ง): 514-616)

12.2) มหาสุตตโสมชาดก พระโพธิสัตว์เสวยพระชาติเป็นพระเจ้าสุตตโสม ครองราชสมบัติอยู่ในพระนครอินทปัตต์ แคว้นกุรุ พระองค์ทรงมีพระสหายมากมายมาตั้งแต่ครั้งทรงพระเยาว์ โดยเฉพาะพระสหายที่เป็นพระราชนอรสของพระมหากษัตริย์ มีจำนวนถึง 100 พระองค์ บรรดาพระสหายเหล่านั้น เมื่อสำเร็จการศึกษาแล้ว ต่างก็ได้สืบราชสมบัติต่อจากพระราชาบิดาทุกพระองค์ แต่ละพระองค์ก็ทรงครองราชสมบัติด้วยทศพิธราชธรรม และทุกพระองค์ไม่ทรงเสวยเนื้อสัตว์ ยกเว้นพระเจ้าพรหมทัตต์เท่านั้นที่ยังคงทรงเสวยเนื้อสัตว์ ต่อมาราพระเจ้าพรหมทัตต์ทรงพอพระทัยยิ่งในการเสวยเนื้อมนุษย์ เนื่องจากในอดีตชาติพระองค์ทรงเคยเกิดเป็นยักษ์

เมื่อเสนาอํามาตย์ได้ทราบความจริงเช่นนั้น ก็ขอร้องให้พระองค์เลิกเสวยเนื้อมนุษย์ ไม่เช่นนั้นพระองค์จะต้องถูกขับไล่ออกจากราชสมบัติ พระเจ้าพรหมทัตต์ทรงเลือกที่จะเป็นผู้ที่หลงในรสนิมมุขย์ต่อไป พระองค์ได้ออกมาใช้ชีวิตเป็นโภปรลัณไส่ เพื่อที่จะนำเนื้อมนุษย์นั้นมารับประทานเป็นอาหาร ชาวบ้านต่างหาดกลัวและตั้งชื่อใจผู้นี้ว่า โจโรปิริสารท

จรอปิริสารทมีความสุขกับการเข้ามานุษย์เพื่อเอาน้ำมาปรุงเป็นอาหาร
วันนี้ได้ดักปลาน้ำนักเดินทางผู้หนึ่งแต่ไม่สำเร็จ ซึ่งรายชาของเขางลับบาดเจ็บ เขาย้ายมา
กระเสือกระสนเพื่อเอาชีวิตรอด จนกระทั้งได้มาหลบอยู่ใต้ต้นไทรตันหนึ่ง เขามีอธิฐานบนบาน
กับเทพารักษ์ต้นไทรว่า หากสามารถทำให้ชาของเขายาเป็นปกติได้ภายในเวลา 7 วัน เขายังไปจับ
พระมหากรทัยทั้ง 101 พระองค์มาบูชาเทพารักษ์

นับตั้งแต่ได้บันบานต่อเทพรักษ์ จโรปอธิการทึ่ได้อาศัยตันไทรนั้นเป็นที่พำนัก ด้วยความที่ไม่ได้ออกไปปล้นจับมุขย์เข่นเคย บาดแผลของเขาก็หายเป็นปกติไปเองภายใน 7 วัน แต่เขากลับเข้าใจผิดคิดว่า เป็นพระอิทธิฤทธิ์ของเทพรักษ์ ดังนั้นเขาก็ไปจับพระมหาภกษตริย์ เพื่อมาใช้ประกอบพิธีบูชาอย่างตามที่ได้บันบานไว้ เขาสามารถจับพระมหาภกษตริย์มาได้ถึง 100 พระองค์ แล้วยังขาดแต่พระเจ้าสูตโสมเพียงพระองค์เดียวเท่านั้น วันต่อมาเขาสามารถจับพระเจ้าสูตโสมได้ แม้กระนั้นพระเจ้าสูตโสมก็ไม่ได้หวัดกลัวต่อกวามตายแต่อย่างใด พระองค์พยายามเทศนาธรรมให้จโรปอธิการฟัง เมื่อจโรปอธิการได้ฟังธรรมแล้วสำนึกได้ และได้ปล่อยพระมหาภกษตริย์ทุกพระองค์ที่เขากับมานั้นให้เป็นอิสระ จากนั้นจโรปอธิการก็กลับเข้าไปครองราชสมบัติตั้งเดิม ทรงพระนามว่าพระเจ้าพรหมทัตต์ (มหา מגุราชวิทยาลัย, 2526(ฉบ): 60-70)

13) มหานิباتต หมายถึง นิบทัตที่ 22 มี 80 คาถา ประกอบด้วยชาดก จำนวน 10 เรื่อง ได้แก่ 1) เมมิชาดก 2) มหาชนกชาดก 3) สุวรรณสามชาดก 4) เนมิราชชาดก 5) มโนสต ชาดก 6) ภูริทัตชาดก 7) จันทกุmurachaดก 8) มหาสารทกัสสปชาดก 9) วิธูรชาดก และ 10) มหา เวสสันต์ชาดก นิทานในหมวดนี้ที่อ้างถึงในศาสตรากระบวนไทย ได้แก่

13.1) เตมิยชาดก พระโพธิสัตว์เสวยพระชาติเป็นพระราชนอรสินพระเจ้ากสิกรราช และพระนางจันทรเทวี อัครมเหศีแห่งเมืองพาราณสี ทรงพระนามว่า “เตมิยกุมา” ทุกครั้งที่พระราชนบิดาออกว่าราชการหรือแม้แต่เดสต์ไปลงอาญาณักโไทย ก็จะนำพระอิรสเดสต์ไปด้วย การที่พระเตมิยกุมาทรงทดลองพระเนตรเห็นเหตุการณ์อันໂหดร้ายหารุณดังกล่าวบ่อยครั้ง ทำให้พระองค์มีพระดำริว่า ถ้าหากพระองค์ได้สืบราชสมบัติต่อจากพระราชนบิดา พระองค์ก็ต้องทำหน้าที่เป็นผู้พิพากษานักโไทยดังกล่าวเป็นแน่แท้ ทำให้พระองค์ไม่ประนีดนาที่จะสืบราชสมบัติ

พระองค์ตัดสินพระทัยทำการคำแนะนำของเพพธิดาผู้รักษาเสนาะตั้งแต่ว่า
พระองค์ต้องสร้างทำเป็นใบและงอยเปลี่ยน จึงจะสามารถหลีกเลี่ยงจากการขึ้นครองราชย์ได้ เมื่อ
ความทราบถึงพระราชบิดาและพระราชนารดาว่า พระกุมารทรงเป็นใบและงอยเปลี่ยน พระราชนิรด
จึงทรงมีรับสั่งให้หาหมอดที่เชี่ยวชาญมาวนิจฉัยโรค แต่ก็ไม่มีหมอนคนใดสามารถหาสาเหตุของโรคได้เลย
ในเวลาต่อมาพระมหาณูได้ลงความเห็นว่า พระกุมารเป็นกาลกิณีจะต้องนำไปฝังเสีย

ผู้ที่ทำหน้าที่นำพระกุมาрапีฝังนั้นก็คือนายสารถสุนันทะ ระหว่างที่นายสารถกำลังบุดหลุมอยู่นั้น พระเตเมียกุมารก็ทรงเลิกทำเป็นไปแล้วง่ายเปลี่ยน โดยแสดงพระองค์ว่ามีพระราชภัยแข็งแรงและตรัสแก่นายสารถว่า ที่เข้าจะประหารพระองค์นั้นเป็นการไม่สมควร พระองค์จึงตรัสแก่นายสารถว่า พระองค์มีความประสังค์จะออกผนวช นายสารถได้ยินเช่นนั้นก็มีความเลื่อมใสอย่างจงขอบชดด้วย แต่พระองค์ไม่ทรงยินยอม เนื่องจากพระองค์มีความประสังค์จะให้นายสารถนำข่าวของพระองค์ไปกราบทูลพระราชนิพิทาและพระราชนารดา เมื่อนายสารถได้นำความไปกราบทูลแล้ว พระราชนิพิทาและพระราชนารดาทั้งสองคนซึ่งในการกระทำการนี้ได้รับราช

ทรัพย์เป็นจำนวนมาก และเสื่อมอกบัวตามพระราชกุมารด้วย (มหามงกุฎราชวิทยาลัย, 2536(ข): 1-74)

13.2) มหาชนกชาติ พระอธิปัชชานกและพระปะลังชนกเป็นพระราชบุตรของพระมหาชนก ผู้ครองนครมิถูลา เมื่อพระอธิปัชชานกได้ครองราชสมบัติต่อจากพระราษฎร์ จึงทรงแต่งตั้งพระอนุชาเป็นอุปราช ต่อมาเหล่าอำนาจได้ทูลยุบงพระองค์ทรงคิดว่า พระอนุชาจะทรงแย่งราชสมบัติ จึงมีรับสั่งให้หarnนำตัวพระอนุชาไปคุมขังไว้ ต่อมาพระอนุชาได้พยายามหาทางเสื่อมนี้ออกจากกรุงขัง แล้วทรงรวมสมัครพรครพวงเข้าสู้รบกับพระอธิปัชชานกผู้เป็นพระเชษฐา การสู้รบในครั้งนี้พระอธิปัชชานกทรงสิ้นพระชนม์ในสนามรบ

ขณะนั้นพระมหาเสือของพระอธิปัชชานกกำลังทรงพระครรภ์ใกล้แม่พระประสูติกาล จึงได้ลักษณะออกจากการราชวงศ์และได้ไปอาศัยอยู่กับอาจารย์ทิศปาโนกซึ่งในต่างเมือง ต่อมาก็ได้ประสูติพระโพธิสัตว์ทรงพระนามว่า “พระมหาชนก” เมื่อพระมหาชนกเติบใหญ่ได้ 16 พระชันษา ก็ทรงทราบความเป็นมาของพระองค์ และมีความประสังค์จะไปชิงราชสมบัติกลับคืนพระองค์ทรงทราบมารดา เพื่อแล่นเรือสำเภาไปค้าขายในต่างแดน ระหว่างทางเรือสำเภาของพระองค์ถูกลมพายุพัดลง พระองค์ทรงว่ายาน้ำอยู่กลางทะเลนานถึง 7 วัน จนกระทั่งนางณีเมฆาผู้เป็นเทพธิดารักษามหาสมุทรได้ช่วยไว้ และพาพระองค์ไปส่งไว้ที่นอกเมืองมิถูลา

กล่าวถึงเมืองมิถูลานั้น พระปะลังชนกมีพระราชธิดาพระองค์หนึ่งทรงพระนามว่า “สิวี” ก่อนที่พระราษฎร์จะสิ้นพระชนม์ลงนั้น ทรงมีรับสั่งให้อำนาจคัดเลือกบุคคลที่มีคุณสมบัติตามที่พระองค์ทรงกำหนดไว้ 4 ประการมาเป็นพระมหาகษัตริย์ แต่เหล่าอำนาจทั้งหลายก็ไม่สามารถสรรหาราบุคคลที่มีความสามารถดังกล่าวมาได้ จึงต้องมีการเสี่ยงทายราชรถ ครั้งนั้นราชรถเสี่ยงทายได้มาหยุดอยู่ตรงที่พระมหาชนกกำลังบรรทมหลับอยู่ เหล่าอำนาจจึงทูลเชิญพระองค์ให้ขึ้นครองราชสมบัติ แต่ก่อนที่พระมหาชนกจะขึ้นครองราชสมบัตินั้น พระองค์ทรงแสดงความสามารถในการแก้ปริศนา 4 ประการได้สำเร็จ ทำให้พระองค์ได้เข้าพิธีอภิเษกสมรสกับพระนางสิวี และได้ขึ้นครองราชสมบัติ ต่อมาระบกพระโอรสทรงพระนามว่า “ที่ราชกุมาร”

เมื่อระยะเวลาผ่านไป พระมหาชนกทรงเบื้องหน่ายในราชสมบัติจึงทรงออกผนวช พระนางสิวีไม่ทรงเห็นพร้อมด้วย พระนางทรงพยายามคัดค้าน ครั้นเมื่อทัดทานไม่ไหว พระนางจึงทรงยกราชสมบัติให้แก่พระอโรม ส่วนพระนางได้เสื่อมอกผนวชเช่นเดียวกับพระมหาชนก (มหามงกุฎราชวิทยาลัย, 2536(ข): 75-154)

13.3) สุวรรณสามชาติ พระโพธิสัตว์เสวยพระชาติเป็นพระสุวรรณสาม เป็นบุตรของทุกุลฤกษีกับปาริกาฤกษีนี มีอาศรนบำเพ็ญพรตอยู่ในป่า โดยบิดาและมารดาของพระสุวรรณสามนั้นตาบอดทั้งสองข้าง ตั้งนั้นหน้าที่ดูแลเลี้ยงดูบิดามารดาจึงเป็นของพระสุวรรณสาม แต่เพียงลำพัง ตั้งแต่พระสุวรรณสามมีอายุได้ 16 ชั้นชา ทุกๆ วันท่านจะไปตักน้ำที่ลำธาร โดยมีเหล่าสัตว์นานาชนิดค่อยแห่ห้อมให้ความช่วยเหลือ

วันหนึ่งพระเจ้าปิลัยกขราชได้พบกับพระสุวรรณสาม ซึ่งกำลังเดินทางไปพร้อมกับเหล่าสัตว์ต่างๆเพื่อไปตักน้ำเช่นเคยพระเจ้าปิลัยกขราชทรงเข้าพระทัยผิดคิดว่าพระสุวรรณสามไม่ใช่คนธรรมดานะจิงยิงศรไปถูกพระสุวรรณสาม ล้มลงสิ้นชีวิต แต่ก่อนที่จะสิ้นชีวิตไปนั้นพระสุวรรณสามได้ขอร้องให้พระเจ้าปิลัยกขราชช่วยดูแลอุปการะบิดามารดาของตนเองที่ตาบอดด้วยพระเจ้าปิลัยกขราชทรงรับคำ เมื่อบิดามารดาได้ทราบข่าวแล้ว ก็นำเศพของพระสุวรรณสามมาวางไว้

บันตัก แล้ววิจารณ์ขอให้เห็นด้วยถอนพิษออกจากร่างกายของพระสุวรรณสาม การวิจารณ์ขอพร ในครั้งนี้มีเหตุผลทางค่านิยมมาช่วยอธิษฐานด้วย รุ่งเข้าพระสุวรรณสามก็ฟื้นขึ้นมาอย่างน่าอศจรรย์ และยังมีสิ่งที่นาอัศจรรย์มากกว่านั้นอีกด้วย บิดามารดาของพระสุวรรณสามก็หายจากการตาบอด ด้วย หลังจากพระสุวรรณสามฟื้น ได้กล่าวแก่พระเจ้าปิลยักษราชาว่าที่ตนรอดมาได้ เพราะความกตัญญูที่มีต่อบิดามารดา และพระสุวรรณสามได้ขอร้องให้พระเจ้าปิลยักษราชาทรงดูแล เว้นจาก การล่าสัตว์ และละเว้นจากการทำกุศลกรรมทั้งปวง พระเจ้าปิลยักษราชาทรงรับคำ (มหา מגุฏราชวิทยาลัย, 2536(๖): 155-213)

13.4) เนมิราชชาดก พระเจ้ามະเทวราชทรงเป็นปฐมกษัตริย์แห่งกรุงมีติลา
นครหลวงวิเทหรัฐ พระองค์ทรงดำรงมั่นในการบริจากทาน รักษาศีล เจริญพรหมวิหารธรรมอยู่เป็น
เนื่องนิตย์ เมื่อทรงครองราชย์สมบัติจนกระทั้งเริ่มทรงพระราชนัคคือทรงมีพระเกศาทรงอกแล้วก็
ทรงสละราชสมบัติเพื่อออกผนวช

พระมหากษัตริย์ทุกพระองค์ก็ได้ทรงประพูตปฎิบัติตนเข่นเดียวกับพระองค์มาเป็นระยะเวลาราวนานถึง 84,000 พระองค์ หลังจากที่พระเจ้ามหเทวราชผู้เป็นปฐมกษัตริย์ได้สืบพระราชมรดกล้าว พระองค์ทรงได้ไปเกิดเป็นพระอินทร์ เมื่อทรงส่องทิพยเนตรเพื่อรับทราบความเป็นไปของพระบรมราชวงศ์ของพระองค์ในแดนมนุษย์นั้น พระองค์ทรงพอพระทัยเป็นยิ่งนัก ต่อมماพระโพธิสัตว์ได้เสวยพระชาติเป็นพระเจ้าเนมิราชได้สืบราชสมบัติเป็นพระเจ้ากรุณมิถิลา พระองค์ทรงเป็นพระมหากษัตริย์ที่ดำรงรักษาพระจิริยวัตตอรันลงดงามของพระราชวงศ์ได้เป็นอย่างดี พระองค์ทรงเลื่อมใสในการบริจากทาน รักษาศีล ปกครองไพร์ฟ้าประชาราษฎร์ด้วยทศพิธราชธรรม ทำให้บ้านเมืองอยู่เย็นเป็นสุข พระเกียรติยศของพระองค์จึงเลื่องลือไปทุกสารทิศ ทั้งโลกมนุษย์และโลกสวรรค์

เหล่าเทวดานางฟ้าต่างประสังค์ที่จะได้พบกับพระองค์ เพื่อให้พระองค์ได้แสดงเทคโนโลยีรرمให้ฟัง เมื่อพระอินทร์ทรงทราบความประสังค์ของเหล่าเทวดานางฟ้าเช่นนั้นแล้ว จึงมีพระบัญชาให้มาตุลีเทพบุตรไปเชิญเด็จบราhmaเจ้าเนมิราช มาตุลีเทพบุตรได้นำพระราษฎรานไปรับพระเจ้าเนมิราชตามที่พระอินทร์มีพระบัญชา ระหว่างทางนั้นพระเจ้าเนมิราชทรงมีพระราชประสังค์ จะประพาสนรกรก่อน นาตุลีจึงพาพระองค์ไปประพาสนรกร พระองค์ทรงเห็นสัตว์นรกรถูกทรมานก ทรงหวาดกลัว ตรัสถามถึงบางปกรณ์ของสัตว์นรกรกเหล่านั้น

มาตุลีเทพบุตรได้พำนองค์เสด็จมาประพاشแคนสวรรค์ พระองค์ทรงตรัสรถามถึงบุญกุศลที่เทพเทวดาเหล่านั้นได้ประพฤติปฏิบัติเมื่อครั้งเป็นมนุษย์ เมื่อพระองค์ทรงประพاشเมืองสวรรค์จนเป็นที่พอกพระราชหฤทัยแล้ว พระอินทร์ได้เชิญพระองค์ให้มาพบปะกับเหล่าเทวดาผู้นำฟ้าในที่ประชุมของเหล่าชาวสวรรค์ พระเจ้าเนมิราชาได้ตรัสเทศนาธรรมแก่เหล่าเทวดานางฟ้า ทำให้เหล่าเทวดาผู้นำฟ้าต่างมีความเลื่อมใสศรัทธาในตัวพระองค์เป็นยิ่งนัก

ครั้นได้เวลาตามสมควรแล้ว มาตุลีเทพบุตรได้พาพระองค์เสด็จกลับมายัง
พระราชวังพระองค์ในเดือนมุขย์ พระองค์ทรงนำอาเรื่องราวที่พระองค์เสด็จประพาสเมืองนรก
และเมืองสวรรค์มาตรัสบอกให้ไฟร์ฟ้าประชาราษฎร์ได้ทราบ ทรงเทศนาสั่งสอนให้ไฟร์ฟ้า
ประชาราษฎร์ตั้งใจประพฤติในสิ่งที่ดีงาม ละเว้นจากการเบียดเบียนซึ่งกันและกัน เมื่อพระองค์ทรง
พระชนราและมีพระเกศาหงอกแล้ว ก็ทรงสละราชสมบัติให้แก่พระราชาโอรส จากนั้นพระองค์ก็ทรง
ออกผนวช ต่อมามีพระราชาโอรสทรงพระชนราและสละราชสมบัติแล้ว ก็ไม่ได้ทรงออกผนวชเหมือน

พระมหากรุณาธิคุณฯ แต่อย่างใด ดังนั้นประเพณีการอุกฤษช์เมื่อพระเกศาหงอกของพระราชวงศ์นี้ก็เป็นอันสืบสุดลง (มหามงกุฎราชวิทยาลัย, 2525(ญ): 213-302)

13.5) โภสตชาดก พระโพธิสัตว์เสวยพระอาทิตย์เป็นมโนสต ลูกชายของครอบครัวเศรษฐีท่านหนึ่ง สาเหตุที่มีนามว่า “มโนสต” นั้นก็เพราะได้อิทธิชัยอกมาจากครรภ์ของมารดา โดยในครั้งยังเป็นทารกอยู่นั้น มโนสตให้นำยาไวเชษน์ไปรักษาอาการปวดศีรษะเรื้อรังของบิดาจนหายเป็นปกติ และตั้งแต่นั้นมา้มโนสตได้นำยาไวเชษน์ มารักษาอาการเจ็บป่วยให้แก่ผู้คนจนเลื่องลือไปทั่ว มโนสตเป็นเด็กที่มีความเมตตากรุณา เอื้อเพื่อเพื่อแผ่ก่อคุณทั่วไป ได้สร้างศาลาสำหรับเป็นที่พักแก่คุณเดินทาง นอกจากนี้แล้วมโนสตยังเป็นผู้ที่มีปัญญามาก จึงได้รับการขานนานามว่า มโนสตบันพิท พราะมีความสามารถในการแก้คดีความต่างๆ ได้อย่างยุติธรรม ดังนั้นชื่อเสียงของมโนสตบันพิทจึงเลื่องลือไปทั่ว ไม่วันแม้แต่พระเจ้าวิเทหารา แห่งมิถิลานคร ดังนั้นพระเจ้าวิเทหาราจึงมีพระประสงค์ที่จะให้มโนสตบันพิทมารับราชการในราชสำนักของพระองค์ แต่บันพิทในราชสำนักของพระองค์ ทั้ง 4 คน ทูลคัดค้าน ทำให้พระองค์ต้องพิสูจน์ความสามารถของมโนสตบันพิทอยู่หลายครั้ง ครั้นทรงพิสูจน์ความสามารถของเขางานเป็นที่พอพระราชหฤทัยแล้วจึงไปขอตัวมโนสตบันพิทจากบิดาและมารดาให้มารับราชการตั้งแต่อายุได้ 7 ปี เท่านั้น เมื่อมโนสตบันพิทเจริญวัยได้ 16 ปี พระนางอุทุมพรเทวีซึ่งเป็นพระอัครมเหสีของพระเจ้าวิเทหาราทรงรับมโนสตเป็นน้องบุญธรรมเนื่องจากมโนสตได้ใช้ปัญญาทูลอธิบายเรื่องที่พระนางทรงยิ่มให้แก่สามีก่อทำให้พระเจ้าวิเทหาราชกรริ่ว เพราะเข้าพระทัยผิดคิดว่าพระนางยังมีใจให้แก่สามีเก่าอยู่ พระองค์ได้มีรับสั่งให้ประหารชีวิตระนาง ท้ายที่สุดพระนางทรงได้มโนสตบันพิทใช้ปัญญาช่วยไว ต่อมماพระนางมีพระดำริที่จะหา Nagarjuni ให้มาเป็นภรรยาของมโนสตบันพิท แต่เมโนสตบันพิทเกรงว่าผู้หญิงที่พระนางทรงหมายให้นั้นจะไม่ถูกใจตนเอง เขาจึงปลอมตัวเป็นคนชุนผู้เดินเรื่อนไปจนกระทั่งถึงหมู่บ้านของนางอมราเทวี

เมื่อมโนสตบันพิทได้พบกับนางอมราเทวีเขาก็ได้ทดสอบสติปัญญาณิสัยใจคอของนางเมื่อเป็นที่พอยไปแล้วก็ได้สู่ข่องมาเป็นภรรยาได้พำนານมาอยู่ในพระราชวัง เกือบทตลอดชีวิตของมโนสตนั้นได้ใช้ปัญญารับราชการสนองพระเดชะพระคุณพระเจ้าวิเทหารามากมาย ครั้นสิ้นรัชกาลของพระเจ้าวิเทหาราจึงได้โปรดประทานรัชกาลให้แก่พระเจ้าจุลจัลีพระหมทัตต์ จนสิ้นอายุขัย (มหามงกุฎราชวิทยาลัย, 2536(ข): 303-568)

13.6) ภูริทัตชาดก พระอโรสของพระเจ้าพระหมทัตต์แห่งกรุงพาราณสีพระบิดามีพระบัญชาให้ออกมาประทับอยู่นอกพระราชวัง พระองค์จึงมาบวชเป็นดาบสและสร้างอาศรมบริเวณริมฝั่งแม่น้ำมูล ทั้งๆ ที่พระองค์ไม่ทรงพอพระทัยในการเป็นดาบสเท่าไหร่นัก วันหนึ่งมีนางนาคหนึ่งรู้สึกว่าเหว่ เนื่องจากว่าสามีของนางตายไป นางจึงขึ้นมาจากเมืองบ้านเพื่อแสวงหาสามี ได้มาพบกับพระอโรสสถาบันสังฆ์ใจรักใคร่ต่อกัน และตกลงที่จะร่วมชีวิตกัน ต่อมานางนาคได้ประสูติพระอโรส ทรงพระนามว่า สารพรหมทัตต์ และต่อมาอีกไม่นานนางนาคก็ประสูติพระอัจฉรา ทรงพระนามว่า สมุททา

เวลาต่อมาเมื่อพระอโรสสถาบันสังฆ์ใจรักใคร่ต่อกัน เผื่อสืบราชสมบัติ แต่นางนาคผู้เป็นพระมารดาคนนี้ไม่สามารถติดตามไปได้ ดังนั้นพระบิดาจึงต้องเสด็จนิวัติพระนครเพื่อสืบราชสมบัติ แต่นางนาคผู้เป็นพระมารดาคนนี้ไม่สามารถติดตามไปได้ ดังนั้นพระบิดาจึงต้องเสด็จนิวัติไปพร้อมกับพระอโรสและพระอัจฉราเท่านั้น เมื่อเข้าไปสืบราชสมบัติแล้วก็ทรงปักครุองไฟฟ้าประหาราชภูรปัจจุบัน วันหนึ่งพระเจ้ารัชทرزึชิงเป็น

เจ้ากรุงบาดาลได้ยกกองทัพมาห้ารบกับพระองค์โดยหวังจะได้พระอิດามุททามาเป็นพระชายา พระองค์จึงทรงตัดสินพระทัยยกพระธิดาให้แก่พระเจ้าอตรัญไป เพราะพระองค์ไม่ประสงค์ให้อณาประชาราษฎร์เดือดร้อนจากภัยสงคราม ดังนั้นพระเจ้าอตรัญจึงได้พระนางสมุททามาเป็นพระชายา

พระเจ้าอตรัญทรงไม่ต้องการให้พระนางสมุททาทรงทราบว่า พระองค์และอาณาประชาราษฎร์เป็นเพื่อนรุ่นนາค จึงมีรับสั่งให้พญาဏกทุกตนแปลงกายเป็นมนุษย์ ต่อมาก็ทรงพระนามสมุททา ทรงประสูติพระโอรส ถึง 4 พระองค์ และพระธิดา อีก 1 พระองค์ โดยพระโอรสและพระธิดานั้นเป็นพญาဏกทุกพระองค์ ในภายหลังเมื่อพระนางสมุททาทรงทราบความเป็นจริงทั้งหมด พระนางก็ไม่ได้ทรงโกรธเคืองแต่อย่างใด

ในบรรดาพระโอรสของพระนางนั้น พระโอรสองค์ที่สองนั้นทรงเป็นผู้ที่กล้าหาญแล้วก็แกล้งและมีใจเลื่อมใสศรัทธาในการประพฤติปฏิบัติธรรมจนเป็นที่รักของเหล่าข้าวนາคและเหล่าเทวดา พระโอรสองค์นี้เป็นพระโพธิสัตว์เสวยพระชาติติงมาเกิด ทรงพระนามว่า ภูริทัต พระโอรสภูริทัตทรงรักษาศีลและเจริญภានาอยู่เป็นเนื่องนิตย์ วันหนึ่งมีพระคำว่าถ้าพระองค์ได้ปรักษาศีลที่เมืองมนุษย์คงจะสงบสุขกว่าอยู่เมืองนาคเป็นแน่แท้ ดังนั้นพระองค์จึงเสด็จขึ้นมารักษาศีลในเมืองมนุษย์ ทรงบำเพ็ญศีลได้ระยะหนึ่งก็ถูกหมอยุคหนึ่งจับตัวไปแสดงมายากล พระองค์ได้รับทุกข์เวทนาอย่างแสนสาหัส แม้ว่าพระองค์จะมีอิทธิฤทธิ์มากมายแต่พระองค์ทรงไม่ทำร้ายหมอยุคพระองค์ไม่ทรงต้องการให้ศีลของพระองค์ขาด ในที่สุดพระเชษฐาของพระองค์และพระชนิชฐานได้มาช่วยพระองค์ไว้จนปลอดภัยและได้เสด็จนิวัตเมืองบาดาล เสวยสุขจนสิ้นอายุขัย (มหามงคลราชนิพัทธ์ วิทยาลัย, 2526(จ): 28-122)

13.7) จันทกุมาราชดก พระโพธิสัตว์เสวยพระชาติเป็นพระราชนิพัทธ์ พระองค์จึงแต่งตั้งพระจันทกุมา ต่อมาพระเจ้าเอกสารชแห่งเมืองปุปผาดี นามว่า พระจันทกุมา ต่อมาก็ทรงเป็นพระบิดาทรงแต่งตั้งให้พระจันทกุมาดำรงตำแหน่งอุปราช นอกจากนั้นแล้วพระองค์ก็ยังทรงแต่งตั้งสำมาตย์อีกคนหนึ่งซึ่งชื่อ กัณฑาละ สำหรับช่วยแบ่งเบาพระราชกรณียกิจของพระองค์อีกด้วย สำมาตย์ผู้นี้เป็นผู้ที่ทำหน้าที่ในการตัดสินคดีต่างๆ ในเมืองปุปผาดี ต่อมาก็ทรงแต่งตั้งสำมาตย์ผู้นี้ให้กินสินบนจึงทำให้การตัดสินคดีไม่มีความยุติธรรม

เมื่อพระเจ้าเอกสารชทรงทราบเรื่องราว พระองค์จึงแต่งตั้งพระจันทกุมาให้ปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้พิพากษาคดีต่างๆ แทนสำมาตย์ผู้เห็นแก่สินบน ตั้งแต่นั้นมา กัณฑาละ สำมาตย์ก็ผูกใจเจ็บพระจันทกุมาasmai โดยตลอด

สำมาตย์ผู้นี้พยายามที่จะหาทางกำจัดพระจันทกุมาอยู่ตลอดเวลา วันหนึ่งพระเจ้าเอกสารชทรงสุบินว่า ได้เสด็จประพาสแคนสวรรค์ เมื่อทรงตื่นจากพระบรรทมจึงได้ตรัสตามเหล่าเสนาสำมาตย์ว่า จะทำอย่างไรจึงจะได้ไปเมืองสวรรค์ สำมาตย์กัณฑาละได้โอกาสที่จะแก้แค้นพระจันทกุมา จึงกราบบุลพระองค์ว่า จะต้องมีการบูชาัยัญด้วยคนอันเป็นที่รัก ได้แก่ พระมหาภรรยา พระราชนิพัทธ์ พระโอรส พระธิดา เป็นต้น

ครั้นพระเจ้าเอกสารชทรงสืบบารับฟังคำกราบบุลเช่นนั้นก็ทรงเห็นชอบด้วย จึงรับสั่งให้มีการบูชาัยัญตามคำกราบบุลของกัณฑาละ สำมาตย์ เมื่อถึงเวลาบูชาัยัญกุบุคคลที่ถูกจับตัวมา นั้นต่างร้องไห้คร่าร่ายอ้อนวอนขอชีวิต พระจันทกุมาที่เป็นหนึ่งในผู้ที่ถูกจับตัวมาเพื่อทำพิธีบูชาัยัญ พระจันทกุมาขอร้องพระบิดาให้ทรงปล่อยพระญาติวงศ์ทั้งหลายแต่ก็ไม่สำเร็จ จนกระทั่งชาวเมืองมากมายมากร้าวไฟว้ออนวอน พระเจ้าเอกสารชจึงทรงสำนึกได้และรับสั่งยกเลิกพิธีบูชาัยัญ ชาวบ้าน

ชาวเมืองต่างพากันโกรธแค้นอำนาจยักษันท้าหลวงพระมหาณ์มาก จึงพากันลงประชากันทัณฑ์จนกระหึ่ม อำนาจยักษันถึงแก่ชีวิต (มหา מגุฏราชวิทยาลัย, 2537(ค): 123-204)

13.8) วิธีรชากก พระโพธิสัตว์เสวยพระราชปีเป็นบำมตามผู้มีความฉลาด
ปราดเปรื่องและเพียบพร้อมด้วยศิลธรรมจรรยาในสำนักของพระเจ้าตนัญชัยกรรพะแห่งคร
อินทปัตย แคว้นกุรุ นามว่า วิธีร ซึ่งเสียงของวิธีรบันฑิตในเรื่องความรู้คุณธรรมได้เลื่องลือไปทั่ว
ทำให้นางวิมลาเทว มเหสีของพญานาครุณ ประธานาอย่างฟังธรรมจากวิธีรบันฑิต จึงออกอุบายนว่า
แพ้ท้องอย่างกินหัวใจของวิธีรบันฑิต บุณณยักษ์เสนาบดี ผู้หลงใหลพระธรรมของพญานาครุณ
ขันอาสาทำอุบายนเล่นสกากับพระเจ้าตนัญชัยกรรพะ เมื่อได้ชัยชนะจึงได้ขอตัววิธีรบันฑิตกลับมายัง
เมืองบาล ระหว่างทางยักษ์พยาภิมคิดหาอุบายนจากวิธีรบันฑิตเพื่อคุกคามใจไปให้พระนางวิมลา
หากแต่ไม่สามารถทำอันตรายวิธีรบันฑิตได้ ในที่สุดด้วยความฉลาดของวิธีรบันฑิตจึงทำให้ท่านเข้าใจ
ถึงเจตนาที่แท้จริงของพระนางวิมลาว่า ทรงต้องการฟังธรรม ไม่ใช่อยากจะกินหัวใจของท่านอย่างที่
ยักษ์เข้าใจ วิธีรบันฑิตได้สาระยาสาสูนธรรมให้ยักษ์ฟัง ยักษ์เลื่อมใสในวิธีรบันฑิตมากจึงพาวิธีร
บันฑิตไปมอบให้แก่พญานาครเจ้ากรุงบาลอย่างปลดภัย หลังจากทั้งสองพระองค์ได้ฟังธรรมจาก
วิธีรบันฑิตจนพอใจแล้ว พญานาครุณก็ได้ให้บุณณยักษ์นำวิธีรบันฑิตกลับครอินทปัตตอย่าง
ปลดภัย (มหามนุษยราชาชวิตยาลัย, 2526(จ): 351-483)

13.9) เวสสันตราชาก พระโพธิสัตว์เสวยพระราชสุคทายก่อนตรสรุปเป็นพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ทรงพระนามว่า พระเวสสันดร ตลอดพระชาตินี้พระองค์ทรงบำเพ็ญทาน บำรุงมีมากมาย เป็นที่เลื่อมใสศรัทธาแก่พสกนิกรเป็นอย่างมาก ต่อมาพระองค์ได้พระราชทานช้างปัจจัยนาเคนทร ซึ่งเป็นช้างคู่บำรุงมีแกร่พระมหาณ์ชากาลึงคะ เป็นเหตุให้ชาวเมืองของพระองค์ โกรธแค้นและขับไล่พระองค์ พร้อมด้วยพระนางมั่นทิร พระชาลีและพระกัณหา ไปประทับอยู่ในป่า ขณะที่ทรงประทับในป่านั้นทรงบริจาคพระมหาณ์ พระราชนิรัตน์และพระราชธิดาเป็นทาน พระเจ้ากรุงสัญญาทรงໄก่พระนัดดาทั้งสองคืนจากพระมหาณ์ชูชก และเสด็จไปรับพระเวสสันดรและ พระนางมั่นทิรกลับคืนสู่พระนคร (มหามงกรราชวิทยาลัย, 2526(จ): 599-802)

3.2.1.2 เนื้อหาที่อ้างมาจากนิทานธรรมนูห

พระธรรมบท หมายถึง บทแห่งธรรม หรือ บทร้อยกรองอี่อนເອຍธรรม มี 423 คากา (พระพรหมคุณภรณ์ (ป.อ. ปยุตโต), 2550: 40) เป็นชื่อคากาบาลีคัมภีร์หนึ่งในขุทกนิกายซึ่งเป็นคัมภีร์ของพระพุทธศาสนา, บางที่เรียก ธรรมบทวัชริกา เป็นคัมภีร์ชั้นบรรลุณคากา คือ รองลงมาจากพระไตรปิฎก ฉบับเดิมเป็นภาษาสิงหลอยู่ที่ประเทศไทยลังกา ต่อมาได้มีพระเถระชาวอินเดีย รูปหนึ่ง ชื่อพระพุทธโมฆาจารย์ได้แปลคัมภีร์ดังกล่าวเป็นภาษาบาลี โดยปรับปรุงจากต้นฉบับบ้าง เล็กน้อย ธรรมบทเป็นหนังสือประเกณิทาน ผู้แต่งได้ยกนิทานขึ้นมาตั้งเป็นเรื่องๆ แล้วบันทึกไว้ว่า เมื่อเกิดเรื่องตามที่เล่าขึ้นแล้ว พระศาสดาทรงแสดงธรรมว่าอย่างไร ลงท้ายด้วยการขยายความแห่งพระพหราจันนั้น, คัมภีร์ธรรมบทแบ่งเป็นภาคฯ รวม 8 ภาค (เปลือง ณ นคร. 2521: 37)

นิทานในพระธรรมบทที่มีการอ้างถึงในศาสตรากรระบวนไทยซึ่งเป็นตำรา
โทรราศาสตร์เลข 39 เรื่อง ได้แก่ 1) จักขุปalaต์เดรวัตถุ 2) มัฏฐกุณฑลีวัตถุ 3) กาลียักษณ์
วัตถุ 4) เทวหัตต์วัตถุ 1 5) เทวหัตต์วัตถุ 2 6) สามาวีวัตถุ 7) กมกโนะสกัววัตถุ 8) วิสาขากาฬิกาวัตถุ

9) ชั้นพุก้าชีววัตถุ 10) ปั๊มพิตสามเณรวัตถุ 11) กุณฑลเกสีวัตถุ 12) สังกิจจสามเณรวัตถุ 13) อนาคตปินทิกเศรษฐีวัตถุ 14) ลาชาเทวีต้าวัตถุ 15) กุกคุณมิตวัตถุ 16) มหาโมคคัลลานัตเตรเวตถุ 17) โลหุทายิตเตรเวตถุ 18) ปฐมโพธิกาลวัตถุ 19) อนภิรตภิกขุวัตถุ 20) โรหิณีขัตติยกัญญาวัตถุ 21) อุตราราอุปสิกาวัตถุ 22) สุมนสามเณรวัตถุ 23) เรื่องนายพرانสุนข์ชื่อโกกง 24) เรื่องพระอังคุลิมาลธรรมะ 25) เรื่องพระติสสະธรรมะ 26) เรื่องถวายบิณฑบาตแก่พระมหากัสสปธรรมะ 27) เรื่องยมกปฏิหาริย์ 28) เรื่องชน 3 คน 29) เรื่องมารธิดา 30) เรื่องพระนันทกุมา 31) เรื่องนายจุนทสูกริก 32) เรื่องเจ้าสุปปุทธศากยะ 33) เรื่องนางประภูจารา 34) เรื่องนางจิญญาณวิกา 35) เรื่องพระมหาภัปนธรรมะ 36) เรื่องพระจุนปันถกธรรมะ 37) เรื่องปลาชื่อกປีล 38) เรื่องพระติสสະธรรมะผู้เข้าถึงสกุล นายช่างแก้วและ 39) เรื่องพระเจ้าวิชูทกະ (เรียงลำดับเรื่องตามที่ปรากฏในพระธรรมบท) ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1) ยมกวรรณคุณนา หมายถึง วรรคที่ 1 ว่าด้วยคู่แห่งความดีความชั่ว ประกอบด้วยนิทาน จำนวน 14 เรื่อง ได้แก่ 1) จักขุปalaตเตรเวตถุ 2) มัชชุกุณฑลีวัตถุ 3) เรื่องพระติสสະธรรมะ 4) กาลียักษณ์วัตถุ 5) เรื่องภิกษุชาวเมืองโภสัมพี 6) เรื่องจุลกาลและมหากาล 7) เทวทัตต์วัตถุ 1 8) เรื่องสัญชัยปริพาชก 9) เรื่องพระนันทกุมา 10) เรื่องนายจุนทสูกริก 11) เรื่องธัมมิกอุบาก 12) เทวทัตต์วัตถุ 2 13) เรื่องนางสุมนาเทวี และ 14) เรื่องภิกษุ 2 สาย นิทานในหมวดนี้ ที่อ้างถึงในศาสตรากระบวนการไทย ได้แก่

1.1) จักขุปalaตเตรเวตถุ พระจักขุบาลธรรมเดิมมีเชื้อว่า มหาปาล เป็นบุตรเศรษฐีแห่งเมืองสาวัตถี ต่อมมาได้อุปสมบทในสำนักพระศาสนาและอธิษฐานพระราชโดยไม่ยอมจำวัดตลอดเวลา 3 เดือน ทำให้ดวงตาเจ็บหนักทั้งสองข้าง แพทย์ได้มารุณยาพร้อมทั้งกำชับว่า ยานี้จะมีประสิทธิภาพก็ต่อเมื่อนอนหยุดยาเท่านั้น พระจักขุบาลไม่สามารถทำตามคำแนะนำของแพทย์ได้จึงนั่งหยุดยาเพราไม่ต้องการเสียสักจะ ทำให้ตาของท่านบอดสนิททั้งสองข้างพร้อมทั้งได้บรรลุเป็นพระอรหันต์ในเวลาเดียวกันนั้นเอง เหตุที่ท่านต้องatabอดทั้งสองข้างในชาตินี้ เพาะผลกรรมในอดีตชาติที่เคยทำให้ผู้หงິញคนหนึ่งatabอดสนิททั้งสองข้าง (มหานุสกุราชวิทยาลัย, 2526(ค): 8-21)

1.2) มัชชุกุณฑลีวัตถุ นามท่านแปลว่า ผู้มีตุ้มหูทองคำเกลี้ยง เกิดในพระภูลพารามณ์ มีบิดาผู้ตระหนนและเป็นมิจฉาทิภูมิ ไม่ได้เลื่อมใสในพระพุทธศาสนา เมื่อมัชชุกุณฑลีผู้เป็นบุตรซึ่งอยู่ในวัยหนุ่มป่วยหนัก บิดาจึงไม่ยอมว่าจ้างหมอมารักษาก่อน ก่อนตายมัชชุกุณฑลีถูกนำไปไว้ที่ระเบียงบ้าน เมื่อมองลงมาจากเบียงบ้าน เขาเห็นพระพุทธเจ้าพร้อมด้วยพระสาวกเดิจพระดำเนินผ่านมา ชั่วพริบตา ก่อนที่เขาจะตาย จิตของเขามีดับแล้ว เกิดความเลื่อมใสต่อพระพุทธองค์ ด้วยกุศลผลบุญนี้จึงทำให้ไปเกิดเป็นเทพบุตรบนสรวงค์ ต่อมามัชชุกุณฑลี เทพบุตรได้ทำให้บิดาคลายความเคราะห์และละมิจฉาทิภูมิ หันมาเลื่อมใสในพระพุทธศาสนาในที่สุด (มหานุสกุราชวิทยาลัย, 2526(ค): 39-56)

1.3) เรื่องพระติสสະธรรมะ พระติสสະเป็นพระญาติของพระพุทธศาสนา ได้มาขอวชตอนอายุล่วงเข้าวัยชราแล้ว เมื่อเข้ามาบวชในพระพุทธศาสนาแล้วไม่ได้มีวัตรปฏิบัติเหมือนพุทธสาวกทั่วไป กลับมีความสุขกับการฉันภัตตาหาร จนร่างกายอ้วนพี วันหนึ่งมีพระอาทิตย์ตุกกะธรรมะจากเดนไกล จำนวนหลายรูปได้มามาเข้าเฝ้าพระพุทธเจ้า ทันทีที่พระ gereะท่านเข้ามา ก็มาพบพระติสสະผู้มีร่างกายอ้วนพี มีอายุและผิวพรรณดงามก็นึกว่าพระติสสະผู้บัวชใหม่เป็นพระ

เกราะแก่พระเจ้าจึงน้อมมั่นการ แต่ต่อมาเมื่อทราบความจริงจึงตีเตียนพระติสสะ พระติสสะไปฟ้องพระศาสนา พระศาสนาทรงให้พระติสสะกราบท้อใจพระอาจารย์คันตุกะ แต่พระติสสะไม่ยอมขอโทษพระอาจารย์คันตุกะจึงต่อว่าพระติสสะกระว่าเป็นผู้ว่าวยาก พระพุทธองค์จึงตรัสว่า พระติสสะกระไม่ได้เป็นผู้ว่ายกแต่เพียงชาตินี้เท่านั้นแต่ในอดีตชาติก็เป็นผู้ว่ายกเช่นกันพระศาสนาจึงตรัสเล่าอดีตชาติของพระติสสะดังนี้คือ ในชาตินี้นั้นพระติสสะเกิดเป็นดาบสมีนามว่า เทวิล พระบรมศาสดาเกิดเป็นดาบเช่นกันมีนามว่า นาระ ต่อมานำดาบทั้งสองตนนี้ มีเรื่องทะเลาะวิวาทกันอย่างหนักเหตุการณ์บานปลาย ลูกสาวใหญ่โต จนกระทั่งพระเจ้ากรุงพาราณสีต้องมาระจับเหตุแห่งการทะเลาะวิวาทนั้น พระองค์ทรงมีพระบัญชาให้เทวิลนำดาบทั้งสองมาโทษต่อนาระดาบท เนื่องจากตนเองมีความผิด แต่เทวิลดาบทกิ้นไม่เห็นพร้อมตามนั้น ยังคงดื้อด้าน และไม่ฟังคำแนะนำ สั่งสอนของผู้ใดトラบตั้งแต่นั้นมา (มหามุนกุฎราชวิทยาลัย, 2536(ก): 57-67)

1.4) การถวายขันน้ำตักสูญ ภารยาหลวงเป็นหมันจึงขันอาสาหารภรรยาน้อยให้สามีต่อเมื่อภรรยาน้อยตั้งครรภ์ภารยาหลวงจึงวางยาให้ภรรยาน้อยแหงบุตรถึง 2 ครั้ง ในครั้งที่ 3 นอกจากภรรยาน้อยจะแหงบุตรแล้วนางยังเสียชีวิตด้วย ก่อนตายนางได้ผูกเร乖กับภารยาหลวง ชาติต่อมาภารยาหลวงไปเกิดเป็นแม่ไก่ ภรรยาน้อยไปเกิดเป็นแม่แมว แม่แมวไม่ยกินไข่แม่ไก่อยู่ 2 ครั้ง พอกรั้งที่ 3 แม่แมวจับแม่ไก่กินด้วย ชาติต่อมาแม่ไก่เกิดเป็นแม่เสือเหลือง แม่แมวเกิดเป็นแม่เนื้อ พอกินด้วย ในชาติสุดท้ายแม่เสือเหลืองหรือภารยาหลวงไปเกิดเป็นกุลธิดาในตระกูลหนึ่ง ส่วนแม่เนื้อหรือภรรยาน้อยไปเกิดเป็นนางยักษิณี เมื่อกุลธิดาคลอดบุตรนางยักษิณีได้ไปจับثارกินเสีย 2 ครั้ง พอกรั้งที่ 3 กุลธิดาอุ้มหารกัน้อยว่าจะกระหอกไปในบริเวณที่พระพุทธเจ้ากำลังแสดงธรรมเทศนา พร้อมหั้งวางบุตรพาดลงกับพระบาทของพระพุทธองค์ พระศาสนาทรงทำให้คนหั้งสองเลิกจองเวรกันและเป็นมิตรที่ดีต่อกันในที่สุด (มหามุนกุฎราชวิทยาลัย, 2526(ค): 68-77)

1.5) เทวทัตต์วัตถุ 1 ชาวกรุงราชคฤห์ได้ประชุมหารือกันว่า ควรถวายผ้าราคแสนกหาปะนะที่พ่อค้าผู้หนึ่งได้ฝากไว้เพื่อถวายแด่พระภิกษุสงฆ์รูปใดรูปหนึ่งตามที่เห็นสมควร ในที่ประชุมพิจารณาว่าผ้านี้มีเพียงผืนเดียวซึ่งจะถวายให้แด่พระสารีบุตร ท่านก็ไม่ได้จำพระเจ้าที่กรุงราชคฤห์เป็นประจำ ดังนั้นชาวกรุงราชคฤห์จึงลงประชามติสมควรถวายผ้าผืนนี้แด่พระเทวทัตต์ เนื่องจากท่านอยู่จำพระเจ้าที่กรุงราชคฤห์เป็นประจำ พระเทวทัตต์ได้นำผ้าไปตัดเย็บเป็นสบงจีวรสำหรับบุ่งห่มแล้วบุ่งห่มมาในที่ประชุมชน เมื่อเหล่าภิกษุสงฆ์และชาวบ้านเห็นดังนั้นจึงพากันกล่าวตีเตียนว่า ผ้านี้ไม่สมควรแก่พระเทวทัตต์แต่สมควรกับพระสารีบุตรมากกว่า (มหามุนกุฎราชวิทยาลัย, 2526(ค): 108-115)

1.6) เรื่องพระนันทกุมา라 ในวันที่พระนันทกุมาารู้เป็นพระกันนิษฐา (พระอนุชาต่างพระมารดา) ของพระพุทธองค์ได้เข้าพิธีอภิเษกสมรสกับนางชนบกัลยาณีนั้น พระพุทธองค์เดี๋ยวเข้าร่วมมงคลพิธีนั้น เช่นกัน พระองค์ทรงประทานบาตรให้พระนันทกุมารช่วยอุ้มเมื่อพระองค์ตรัสแสดงมงคลภาระเสร็จเรียบร้อยแล้ว จึงเดี๋ยวคลับเซตวันวิหารคืน แต่พระองค์ทรงไม่ได้รับบาตรคืนจากพระนันทกุมาเรเลย พระนันทกุมาได้อุ้มบาตรเดินตามไปส่งพระองค์ที่วัดตลอดทางพระพุทธองค์ได้ทรงตรัสเทศนาธรรมกับพระนันทกุมา เมื่อไปถึงวัดเซตวันแล้วพระพุทธองค์ตรัสถามพระนันทกุมาว่า “อยากจะบวชหรือไม่” ด้วยความเกรงพระทัยต่อพระศาสนา

พระนันทกุมารจึงกราบทูลพระพุทธองค์ว่า “ตนเองอยากจะบวช” ทั้งๆ ที่จริงไม่อยากบวชเลย เมื่อพระพุทธองค์ทรงทราบเช่นนั้นก็ทรงบวชให้พระนันทกุมารตามคำกราบทูล

เมื่อพระนันทได้บวชในสำนักของพระตถาคตแล้ว ก็ยังมีใจคิดถึงภราṇาเก่า จนไม่เป็นอันปฏิบัติกิจของบรรพชิต เมื่อพระพุทธองค์ทรงทราบเช่นนั้น พระพุทธองค์จึงออกอุบายพา พระนันทแหะเข้าไปสู่แดนเทวโลก เพื่อจะได้เห็นความงามของนางอัปสรสวรรค์ และทรงได้ให้ พระนันทเปรียบเทียบความงามของภราṇาเก่ากับบรรданางอัปสรสวรรค์ จากนั้นพระพุทธองค์ทรง ให้สัญญาว่า หากพระนันทตั้งใจประพฤติปฏิบัติธรรมจนได้บรรลุธรรมแล้ว พระองค์จะทรงให้ พระนันทเลือกนางอัปสรสวรรค์คนหนึ่งเป็นคู่ครอง

ตั้งแต่นั้นมาพระนันทก็ตั้งใจประพฤติปฏิบัติธรรมเพื่อจะได้นางอัปสร สวรรค์มาคบคายคู่ เมื่อเหล่าภิกษุหันท้ายได้ทราบดังนั้นก็พากันดียกพระนันทว่า ไม่ได้ตั้งใจประพฤติ ปฏิบัติจริง แต่ที่ได้พยายามประพฤติปฏิบัตินั้น เพราะเห็นแก่อำนาจกิเลส ครั้นพระนันทถูกติเตียน เช่นนั้นจึงมีความมุนานะที่จะปฏิบัติธรรมจริงๆ โดยไม่มีอำนาจกิเลสมาครอบงำ ต่อมาไม่นาน พระนันทก็ได้บรรลุธรรม (มหาmundukgruvaṭṭivitayālī, 2536(ก): 155-169)

1.7) เรื่องนายจุณฑสุกริก นายจุณฑสุกริกเป็นมิจฉาทิฏฐิ ไม่เคย ทำบุญสุนทาน เลี้ยงชีวิตด้วยการผ่าสุกรหั้งหลายได้กินบ้างและขายบ้าง เป็นระยะเวลา 55 ปี วิธีการผ่าสุกรของเขานั้นโหดเหี้ยมที่สุด หากเขามีความประสงค์จะผ่าสุกรตัวใด ก็จะมัดตรึงสุกรตัว นั้นให้แน่น แล้วทุบด้วยค้อนสีเหลี่ยม เพื่อให้เนื้อสุกรพองหนาขึ้น เมื่อรู้ว่าเนื้อหนาขึ้นแล้ว ก็จังงาปาก สอดไม้เข้าไปในระหว่างฟัน กรอกน้ำร้อนที่เดือดพล่าน เข้าไปในปากด้วยภาชนะโลหะ น้ำร้อนที่ เดือดพล่านนั้นเข้าไปในห้องของสุกรก็จะขับอุจจาระออกมากทางทวารหนัก ทำให้ห้องของสุกรสะอาด จากนั้นเขางรดน้ำที่ยังเหลือบนหลังของสุกรนั้นเพื่อให้หนังดำลอกออก แล้วจึงลอกน้ำด้วยควบหญ้า แล้วตัดศีรษะด้วยมีดอันคมกริบ รองโลหิตที่ไหลออกมารด้วยภาชนะพร้อมทั้งเคล้านีด้วยโลหิต แล้ว นำเนื้อนั้นมาปั่นรับประทาน ส่วนเนื้อสุกรที่เหลือจึงนำไปขาย

เมื่อนายจุณฑสุกริกเข้าสู่วัยชราและเริ่มป่วยหนัก ก่อนที่เขาจะสิ้นใจนั้น เขา ดันทุรนทุรายร้องเสียงลงเหมือนสุกรที่เขาเคยฆ่า กลิ่งเกลือกไปมา เป็นระยะเวลาถึง 7 วัน 7 คืน ได้รับความทรมานอย่างแสนสาหัส จนถึงวันที่ 8 เขาก็สิ้นใจตายและลงไปชดใช้กรรมในเวจีมหารก (มหาmundukgruvaṭṭivitayālī, 2536(ก): 170-174)

1.8) เทวทัตต์วัตถุ 2 เมื่อพระเทวทัตต์ได้กระทำสังฆภเทນนำภิกษุผู้บวชใหม่ จำนวน 500 รูป ไปยังคยาสีสະแล้ว พระพุทธเจ้าทรงให้พระสารีบุตรและพระโมคคัลลานีไปตามภิกษุ ผู้หลงผิดเหล่านั้นกลับมา พระเทวทัตต์เสียใจจนกระอักเลือด แล้วล้มป่วยนานถึง 9 เดือน ในที่สุดก็ สำนິกິດได้ จึงขอร้องให้ลูกศิษย์ช่วยทำเตียงเล็กๆ หามไปฝ่าพระพุทธเจ้า เมื่อเข้าใกล้วิหารเชตวัน พระเทวทัตต์ขอลงจากเตียงหมายเพื่อชำระล้างร่างกายก่อนเข้าฝ่าพระพุทธเจ้า ทันทีที่เท้าของ พระเทวทัตต์ถึงพื้น ก็ถูกธรณีสูบลงไปในยังอวเจณีหารก (มหาmundukgruvaṭṭivitayālī, 2526(ก): 188-202)

2) อัปปมาතวรควรรณ หมายถึง วรคที่ 2 ว่าด้วยความไม่ประมาทและ ความประมาท ประกอบด้วยนิทาน จำนวน 9 เรื่อง ได้แก่ 1) สามาواتวัตถุ 2) กุมกโนสกवัตถุ 3) เรื่อง พระจุฬปันถกเกระ 4) เรื่องพาลนักชัตต 5) เรื่องพระมหากัสสปะเกระ 6) เรื่องภิกษุ 2 สหาย 7) เรื่อง

ท้าวสักกะ 8) เรื่องภิกขุรูปไดรูปหนึ่ง และ9) เรื่องพระติสสเถระผู้มีปกติอยู่ในนิคม นิทานในหมวดนี้ ที่อ้างถึงในศาสตราระบวนไทย ได้แก่

2.1) สามาตีวัตถุ พระนางสามาวดีเมืองพระเจ้าอุเทนพร้อมด้วยบริวาร 500 คน ถูกไฟครอกตายด้วยน้ำมือของพระนางมาคันทิยาพระมหาเสืออีกพระองค์หนึ่ง เหตุที่พระนางมาคันทิยาฆ่าพระนางสามาวดี เนื่องจากพระนางมาคันทิยาเกลียดชังพระพุทธเจ้า ตั้งแต่ครั้งที่บิดาของนางตั้งใจจะถวายนาให้เป็นภารายของพระพุทธเจ้าแต่พระองค์ทรงปฏิเสธ เมื่อทำร้ายพระพุทธเจ้าไม่ได้ พระนางจึงหันมาทำร้ายพระนางสามาวดีผู้เลื่อมใสในพระรัตนตรัยแทน เหตุที่พระนางสามาวดีและบริวาร 500 คน ถูกไฟครอกก็เพราะบุพกรรมในอดีตชาติที่พระนางและบริวารเคยจุดไฟเผาพระปัจเจกโพธิ

เรื่องราวของโภสกเศรษฐีเป็นเรื่องที่ปรากฏอยู่ในสามาตีวัตถุ เรื่องมีอยู่ว่า ครั้งหนึ่งเมืองอัลลากะปะเกิดโรคระบาด สามีและภรรยาผลัดกันอุ้มบุตรอพยพไปยังเมืองอื่น แต่พอถึงคราวสามีอุ้ม เขาเกิดหวั่นไหวทั้งระหว่างทาง ทำให้ภรรยาต้องย้อนกลับไปอุ้มบุตรมาใหม่ เป็นดังนี้อยู่ถึง 7 ครั้ง จนกระทั่งทรงคราดายลง ในที่สุดเข้าและภรรยา ก็ได้มาถึงบ้านนายโคบาลและขออาศัยพักแรม ณ ที่นั้น ผู้เป็นสามีเห็นนายโคบาลเลี้ยงดูสุนัขเพศเมียอย่างดีจึงคิดอิจฉา มือนั้นเข้าบริโภคอาหารเต็มที่เนื่องจากหิวโหยมานานหลายวัน ทำให้อาหารไม่ย่อยและตายไป เขาได้ไปเกิดเป็นลูกของนางสุนัขนั้น

นายโคบาลนิมนต์พระปัจเจกพุทธเจ้ามาฉันกัตตาหารที่บ้านเสมอ ทุกครั้งที่เขาไปนิมนต์พระปัจเจกพุทธเจ้า ลูกสุนัขมักติดตามไปเสมอ ต่อมามีนายโคบาลมีธุระไม่สามารถไปนิมนต์พระปัจเจกพุทธเจ้าได้ด้วยตนเอง ก็จะใช้ให้ลูกสุนัขมานิมนต์แทน มันรักและผูกพันกับพระปัจเจกพุทธเจ้ามาก ต่อมามีพระปัจเจกพุทธเจ้าย้ายไปจำพรรษาที่อื่น สุนัขจึงตรอมใจตาย ไปบังเกิดเป็นโภสกเทพบุตร

เมื่อโภสกเทพบุตรหมดบุญแล้วได้จุติลงมาเกิดในกรุงโภสัมพี เมื่อเศรษฐีประจำพระนครแห่งนี้ ได้ทราบว่า เด็กที่เกิดในวันนี้ ในอนาคตซึ่งหน้าจะได้เป็นเศรษฐีประจำเมือง แทนตนเอง เพื่อไม่ให้เป็นเช่นนั้นเศรษฐีจึงสั่งให้หาสีไปชื้อทารกน้อยโภสกที่เกิดในวันนี้มาฆ่าเสีย เพื่อไม่ให้เป็นคู่แข่งกับบุตรของตนเอง

ท่านเศรษฐีพยายามให้นางทาสีฆ่าโภสกุмарอยู่ถึง 7 ครั้ง คือ ครั้งที่ 1 ทาสีนำทารกไปวางไว้ให้โคเหยียบ แต่โคจ่าฝุ่งไปยืนคร่อมทารกไว้ ครั้งที่ 2 ทาสีนำทารกไปวางไว้บนหนทางเกวียน แต่เกวียนไม่ทับทารก ครั้งที่ 3 ทาสีนำทารกไปทิ้งไว้ที่ป่าข้ามดิบ แม่แพะยืนให้นมทารก ครั้งที่ 4 ทาสีนำทารกไปทิ้งเหว ทารกค้างอยู่บนต้นไม้ และแต่ละครั้งจะมีผู้ไปพบทารกและนำมาเลี้ยง แต่เศรษฐีก็ให้ทาสีไปชื้อโภสกทารกกลับมาทุกครั้ง จนกระทั่งโภสกทารกน้อยเจริญเติบโต ตามวัย ในครั้งที่ 5 เศรษฐีให้โภสกุมารถือจดหมายไปให้ช่างปั้นหม้อ เนื้อความในจดหมายนั้นสั่งให้ช่างปั้นหม้อมาเด็กที่ถือจดหมายนี้มา แล้วเอาเศษไส้เทาเผาและเอาขี้เล็กน้ำบ้านหม้อ ขณะที่โภสกุมารเดินผ่านกลุ่มเด็กที่กำลังเล่นสนุกอยู่ บุตรของเศรษฐีเล่นแพเพื่อนอยู่ห่างครั้ง จึงร้องเรียกให้โภสกุมารมาเล่นแทนตนส่วนตนจะเป็นคนถือจดหมายไปให้ช่างปั้นหม้อแทน ดังนั้นบุตรของเศรษฐีจึงถูกช่างปั้นหม้อฆ่าตาย

ครั้งที่ 6 เศรษฐีให้โภสกถือจดหมายไปให้นายบ้านซึ่งเป็นคนรับใช้ของตน เนื้อความในจดหมายนั้นสั่งให้นายบ้านฆ่าชายที่ถือจดหมายนี้ ระหว่างทางโภสกุมารหยุดพักแรมที่

บ้านเศรษฐีผู้เป็นเพื่อนของบิดาบุญธรรม จิตาเศรษฐีชอบเปิดจดหมายและแก้เนื้อความในจดหมายให้ นายบ้านเร่งให้นางแต่งงานกับโฉมกุมาโดยเร็ว และในครั้งที่ 7 เศรษฐีตรโจนใจป่วยหนักเรียก โฉมกุมาให้มารับ ตั้งใจว่าจะประกาศต่อหน้าทุกคนว่า ตนเองจะไม่มอบสมบัติให้โฉมกุมา แต่พอ ใกล้ตายกลับเพ้อไปว่า ตนขอຍกสมบัติทั้งหมดให้แก่โฉมกุมาผู้เป็นบุตรบุญธรรมแล้วกีสินใจตาย พระเจ้าอุเทนจึงแต่งตั้งโฉมกุมาเป็นเศรษฐีประจำเมืองโกสัมพีในเวลาต่อมา โฉมกุมาเป็นผู้ ใจบุญสุนทาน ได้สร้างโรงทานจนได้พับนาสามาวดี เมื่อเขาราบว่านางสามาวดีเป็นลูกกำพร้าจึงรับ เป็นบุตรบุญธรรม ต่อมานางกีได้เป็นมเหสีของพระเจ้าอุเทนในที่สุด (มหามุกุภราชนิพัทธ์, 2526(ก): 220-309)

2.2) กุมโฉมกุมาวัดถุ เศรษฐีสองสามีภรรยาแห่งกรุงราชคฤห์ ได้ฝังทรัพย์ ไว้ 50 โภภี แล้วให้บุตรชายอพยพไปอยู่ที่อื่นในครั้งที่หัวตกรอกระบาด หลังจากนั้น 12 ปี เขา ย้อนกลับมาที่บ้าน เท็นทรัพย์ที่ฝังไว้ยังอยู่ครบแต่ไม่ได้ขุดทรัพย์ขึ้นมาใช้ เพราะเกรงว่าจะผิดสังเกต เขายังคงซึ้งชีพโดยไปรับจ้างเป็นยามบอกเวลา เมื่อพระเจ้าพิมพิสารได้ยินเสียงที่เขานบอกเวลาจึงตรัสว่า เป็นเสียงของผู้มีทรัพย์มาก นางสนมไม่เชื่อจึงพาบุตรสาวไปยังเรือนกุมโฉมกุมาแล้วยกให้เป็นภรรยา นางสนมแสร้งทำอุบายน้ำ จนกระทั่งได้ทราบความจริงทั้งหมด พระเจ้าพิมพิสารทรงตั้งเขาไว้ใน ตำแหน่งเศรษฐี ต่อมาก็ได้เลื่อนใส่ในพระรัตนตรัยและได้บรรลุโสดาบันในที่สุด (มหามุกุภราชนิพัทธ์, 2526(ก): 310-322)

2.3) เรื่องพระจุพปันถกเกระ พระจุพปันถกเกระเป็นชาวเมืองราชคฤห์ แคว้นมคอร เป็นน้องชายของพระมหาปันถก ท่านบวชตามการสนับสนุนของพระพี่ชาย เมื่อแรกบวช ท่านเป็นคนมีปัญญาทึบมาก ไม่สามารถท่องมนต์หรือเข้าใจอะไรได้เลย จึงทำให้ท่านถูกพระพี่ชาย ขับไล่ออกจากสำนัก เมื่อพระพุทธเจ้าทรงทราบจึงได้ประทานผ้าเช็ดพระบาทสีขาวบริสุทธิ์ให้แก่ท่าน ไปถูบคลำจันในที่สุดท่านได้พิจารณาเห็นว่า ผ้าขาวมีถูกถูบคลำมีสีคล้ำลง จึงนำมาเบรียบกับชีวิต ของคนเราที่ไม่มีความยั่งยืน ท่านจึงได้เจริญวิปัสสนาและบรรลุพระอรหันต์พระสิ่งที่ท่านพบจากการ ถูบคลำผ้าขาว เหตุที่ชาตินี้ท่านเป็นคนปัญญาทึบ เพราะบุพกรรมในอดีตชาติที่ท่านเคยดูหมิ่น ดูแคลนบุคคลที่ปัญญาทึบให้ได้รับความอับอาย (มหามุกุภราชนิพัทธ์, 2536(ก): 321-344)

3) บุปผวรรณคุณนา หมายถึง วรรคที่ 4 ว่าด้วยคนฉลาดและอกไน้ ประกอบด้วยนิทาน จำนวน 12 เรื่อง ได้แก่ 1) เรื่องกิกขุ 500 รูปผู้ชวนขวยในปฐวีกตา 2) เรื่อง พระเอกสารผู้เจริญมรจิกมัมภูฐาน 3) เรื่องพระเจ้าวิทูทugas 4) เรื่องนางปติปุชิกา 5) เรื่องโภสิยเศรษฐีผู้มี ความตระหนนี 6) เรื่องปากีก้าวีก 7) เรื่องอัตตปาณิอุบาก 8) วิสาขอาอุปสิกาวัดถุ 9) เรื่องปัญหา ของพระอานนท์เกระ 10) เรื่องถวายบิณฑบาตแก่พระมหากัสสปะเกระ 11) เรื่องปรินิพพานของ พระโคธิกเกระ และ 12) เรื่องครหทินน์ นิทานที่อ้างถึงในศาสตราจารย์บทที่อยู่ในหมวดนี้ได้แก่

3.1) เรื่องพระเจ้าวิทูทugas พระเจ้าวิทูทugas เป็นพระราชนิพัทธ์ของพระเจ้า ปเสนท์โภสิย กับพระนางว拉斯กขัตติยา ซึ่งเป็นบุตรีของหุยรับใช้นางหนึ่งในตระกูลของพระเจ้า มหานามะโดยอุปโภกน์ให้นางเป็นชิตาในตระกูลศากยะ เมื่อพระเจ้าวิทูทugasยังทรงพระเยาว์นั้น พระองค์มีข้อข้องใจมาโดยตลอดว่า เพาะเตหตุได้พระองค์และพระราชนิพพานจึงไม่เคยได้รับ เครื่องราชบรรณาการจากพระอัยกา พระเจ้าอัยกีหรือพระญาติในแคว้นสักกะเลย ในขณะที่พระญาติ คนอื่นๆ ต่างได้รับของฝากอย่างสม่ำเสมอ และแล้วคำรามที่ค้างคาใจกีได้รับการเปิดเผย เมื่อพระองค์ ทรงเดินทางไปจังหวัดอุบลราชธานี พระราชนิพพานจึงได้ขออนุญาตพระราชบิดา พระราชนิพพานจึงได้เดินทางไปเยี่ยมแคว้นสักกะ ฝ่ายพระญาติ

แห่งแคว้นสักกะเมื่อได้รับทราบว่า พระเจ้าวิทูทภกกำลังจะเสด็จมาเยือน จึงตัดสินใจให้นำเจ้าศากยะ ที่มีอายุน้อยกว่าพระเจ้าวิทูทภกไปอยู่นอกเมืองหงหงด เพื่อป้องกันไม่ให้เจ้าศากยะเหล่านั้นทำความเคารพพระเจ้าวิทูทภกซึ่งเป็นบุตรของนางทาสหรือหญิงรับใช้ เมื่อพระเจ้าวิทูทภกเสด็จเข้าไปในเมือง จึงไม่มีเจ้าศากยะองค์ใด ทำความเคารพพระองค์แม้แต่พระองค์เดียว

ในที่สุดความจริงได้ปรากฏขัดยังขึ้น เมื่อพระเจ้าวิทูทภกเสด็จกลับพร้อมไฟร์พล มีทหารนายหนึ่งลืมอาถรรจ์รีบกลับเข้าไปในเมือง และได้ยินนางทาสกุ่มหนึ่งกล่าวว่า "พวกเรารต้องลำบากด้วยการนำน้ำมามาล้างตั้งที่ถูกของนางทาสมันนั่ง เพื่อล้างเศษนิดจัญไรและความเป็นอัปมงคลของเจ้าศากยะ" เมื่อทหารได้ยินเช่นนั้นจึงไปกราบทูลพระเจ้าวิทูทภก ในที่สุดพระองค์จึงทรงเข้าพระทัยว่า เพราะเหตุใด พระองค์จึงได้รับการปฏิบัติในลักษณะดังกล่าวมาโดยตลอด พระองค์ทรงผูกพยาบาทและตั้งพระทัยว่า "วันนี้พวกเจ้าศากยะนำน้ำมามาล้างตั้งที่เรานั่ง แต่วันหน้าเราจะนำเลือดที่ลำคอของพวกเจ้าศากยะมาล้างความเกลียดเคيدแค้นซึ่งชั่งแทน" หลังจากกลับไปแคว้นโกศลแล้วพระองค์จึงดำเนินการยืดอานาจจากพระเจ้าปเสนท์โกศล และพระองค์จึงตัดสินพระทัยยกทัพหลวงไปฆ่าล้างแค้นราชวงศ์เจ้าศากยะหงหงด ถึงแม้ว่าพระพุทธเจ้าจะเสด็จไปท้ามปราบถึง 3 ครั้ง แต่ไม่เป็นผล มีเพียงพระเจ้ามหานามะซึ่งพระมารดาเคยทำงานรับใช้ในฐานะเป็นนางทาสเท่านั้นที่ไม่ถูกสังหาร แต่สุดท้ายพระเจ้ามหานามะได้ตัดสินพระทัยฆ่าตัวตาย ด้วยไม่ประسค์จะเสียพระกระยาหารร่วมกับพระเจ้าวิทูทภก (มหามนุส្តราชวิทยาลัย, 2537(ก): 14-42)

3.2) วิสาขอาปสิการวัตถุ นางวิสาขabe เป็นธิดาของธนัญชัยเศรษฐีแห่งเมืองสาเกต นางมีโอกาสได้ฟังธรรมจากพระศาสดาเพียงครั้งแรกกับบรรลุโสดาบันตั้งแต่อายุ 7 ปี นางวิสาข แต่งงานกับบุตรชายของมิคคาระเศรษฐีแห่งกรุงสาวัตถี ในวันแต่งงานผู้เป็นบิดาได้มอบทรัพย์สมบัติให้มากมาย พร้อมทั้งให้โหรท 10 ประการ นางวิสาขสามารถทำให้มิคคาระเศรษฐีและมิจฉาทิภูติหันมาเลื่อมใสในพระพุทธศาสนา ทำให้นางได้นามว่า มิคคารามดา แปลว่า มาตรของมิคคาระเศรษฐี นางเป็นผู้ที่ครร tha ในพระรัตนตรัย ทำบุญให้ทานอยู่เป็นนิตย์ นางอุปถัมภ์พระพุทธศาสนาจนยกที่จะหาสตรีผู้ใดเทียบได้ จึงทำให้นางได้รับการยกย่องให้เป็นมหาอุบาสิกา (มหามนุส្តราชวิทยาลัย, 2526(ก): 73-115)

3.3) เรื่องถวายบิณฑباتแก่พระมหากัสสปะเถระ พระมหากัสสปะเพิ่งออกจากรินโรมสามาบติ ท่านมีความประสค์จะโปรดคนยากจนให้ได้กุศลผลบุญ ท้าวสักกะ เทเวราชและนางสุชาดา กับปรารถนาที่จะได้กุศลบุญผลนี้เข่นเดียวกัน จึงปลอมพระองค์เป็นชายชาวและหญิงชาว ประกอบอาชีพเป็นช่างทำหม้อ อาศัยอยู่ในกระห่อเมล็ดฯ เมื่อพระคุณเจ้าผ่านมาที่บ้านชายชาวและหญิงชาวแปลงก์ได้ออกมาตักบาตรพระเถระ ทันทีที่เข้าตกลงไปในบานของพระเถระ กลิ่นอาหารอันเป็นพิพิธ์ก์หอมฟุ้งกระจายไปทั่ว ทำให้พระเถระเจ้ารู้ได้ทันทีว่า ผู้ที่กำลังตักบาตรท่านอยู่นั้นเป็นท้าวสักกะเทเวราชกับนางสุชาดา พระเถระจึงได้กล่าวติดเตียนแก่ทั้งสองว่า ในภายภาคหน้าอย่าได้ทำเช่นนี้อีก เพราะเป็นการแย่งกุศลผลบุญของบุดดุชนคนสามัญ (มหามนุส្តราชวิทยาลัย, 2537(ก): 121-129)

4) พาลวรรณค الرحمن หมายถึง วรรคที่ 5 ว่าด้วยคนพาลร้ายกว่าทุกอย่าง ประกอบด้วยนิทาน จำนวน 15 เรื่อง ได้แก่ 1) เรื่องบุรุษคนไดคุนหนึ่ง 2) เรื่องสัทธิวิหาริกของพระมหากัสสปะเถระ 3) เรื่องอานันท์เศรษฐี 4) เรื่องเจริญทำลายปม 5) เรื่องพระอุทัยเถระ 6) เรื่องภิกษุชาเมืองป้าฐาน 7) เรื่องสุปปพุทธกุญชี 8) เรื่องชานา 9) เรื่องนายสุมนมาลาการ 10) เรื่อง

พระอุบลวรรณา เกรี 11) ขัมพุก้าชีวภัตถุ 12) เรื่องอหิเปรต 13) เรื่องสัญชิคุณเปรต 14) เรื่องพระสุธรรม gere และ 15) เรื่องพระวนว่าสีติสสเกระ นิทานในหมวดนี้ที่อ้างถึงในศาสตราภารบวนไทยได้แก่

4.1) ขัมพุก้าชีวภัตถุ ด้วยเหตุแห่งบุกรรมในอดีตชาติที่เคยหลบหลู่ดูหมื่น ในพระรัตนตรัยทำให้ในชาตินี้ขัมพุก้าชีวถือกำเนิดเป็นนักบวชจอมปลอม นองกลางดิน กินอุจจาระ เป็นอาหาร ถอนผดด้วยแปรงตาล และไม่นุ่งผ้า ออาศัยอยู่ที่หินดาดซึ่งเป็นที่สำหรับถ่ายปัสสาวะและ อุจจาระของชาวเมือง พระพุทธเจ้าทรงเลิ่งเห็นในอุปนิสัยแห่งธรรมของเขามีจังเสี้ยวมาโปรด โดยทรง ขอประทับในบริเวณที่เขาอาศัยอยู่ ในคืนนั้นเองเหล่าเทพย達นาฟ้ามาเข้าเฝ้าพระพุทธเจ้าดังเช่นเคย เมื่อขัมพุก้าชีวเห็นดังนั้นแล้วก็เกิดศรัทธาเลื่อมใส พระพุทธองค์ได้แสดงธรรมโปรดขัมพุก้าชีวจนได้ สำเร็จเป็นพระอรหันต์ (มหามุก្តราชวิทยาลัย, 2526(ก): 218-231)

5) บันพิตรครัวรணนา หมายถึง วรรคที่ 6 ว่าด้วยบุคคลผู้เป็นบันพิตร ประกอบด้วยนิทาน จำนวน 11 เรื่อง ได้แก่ 1) เรื่องพระราษฎร์ 2) เรื่องกิกขุอัสสชิและปุนพสุกะ 3) เรื่องพระฉันน贲ะ 4) เรื่องพระมหาภัปปิน贲ะ 5) ปันพิตรสามเณรภัตถุ 6) เรื่องลกุณภูกัททิย เกระ 7) เรื่องการดาของนางกาล่า 8) เรื่องกิกขุ 500 รูป 9) เรื่องพระกระผุตตั้งอยู่ในธรรม 10) เรื่อง การฟังธรรม และ 11) เรื่องกิกขุอาคันตุกะ นิทานที่อ้างถึงในศาสตราภารบวนไทยที่อยู่ในหมวดนี้ ได้แก่

5.1) เรื่องพระมหาภัปปิน贲ะ พระนางอโนชาเทวี พระราชธิดาของกษัตริย์ ในเมืองสำคัญ แคว้นมัททรัฐ เป็นพระเศียรของพระเจ้ามหาภัปปินะ แห่งเมืองกุกุภวadi เมื่อ พระราชลวามีและข้าราชการบริพารได้ออกบวชในพระพุทธศาสนาแล้วนั้น พระนางและบริวารก็ได้ออก บวชเช่นเดียวกัน เมื่อบำเพ็ญเพียรได้มีนาน พระอโนชาเกริก็ได้บรรลุอรหันตผลในที่สุด ในอดีตชาติ นั้นพระเรศรีเคยถวายดอกโขนให้พระมหาภัปปิน贲ะ (ดอกบัว) แต่พระปัจเจกพระพุทธเจ้าพระองค์หนึ่ง จึงส่งผลให้พระ เกริก็เป็นผู้ที่มีผิวพรรณเป็นสีเหลืองทอง มีความงดงามเป็นเลิศ (มหามุก្តราชวิทยาลัย, 2525(ก): 299-317)

5.2) ปันพิตรสามเณรภัตถุ ในอดีตชาติบันพิตรสามเณรองค์นี้เกิดเป็นคน ยากจนเข็ญใจ ทำให้ชาวเมืองพากันเรียกว่า มหาทุคตะ วันหนึ่งเข้าได้尼มนต์พระกัสสปุทธเจ้ามา ฉันภัตตาหารที่บ้าน ร้อนถึงพระอินทร์ต้องลงมาช่วยทำอาหารถวาย เมื่อถวายทานเสร็จ พลันบังเกิด ฝนแก้วมณีตกลงมาบริเวณเรือนของมหาทุคตะ ทำให้เขากลายเป็นมหาเศรษฐีตั้งแต่นั้นมา พ omaถึง ชาตินี้ ด้วยกุศลผลบุญจึงทำให้บันพิตรสามเณรบรรลุอรหันตผล ตั้งแต่อายุ 7 ขวบและหลังจากบวช ได้เพียง 7 วัน เท่านั้น (มหามุก្តราชวิทยาลัย, 2537(ก): 318-340)

6) สหสสรครัวรணนา หมายถึง วรรคที่ 8 ว่าด้วยสิ่งเดียวประเสริฐกว่าร้อย กว่าพัน ประกอบด้วยนิทาน จำนวน 14 เรื่อง ได้แก่ 1) เรื่องบุรุษผู้ฆ่าโจรมีเคราแดง 2) เรื่อง พระثارุจิริย์เกระ 3) กุณฑลเกสีตถุ 4) เรื่องอนัตถบุจฉกพราหมณ์ 5) เรื่องพระรามณ์ผู้เป็นลุงของ พระสารีบุตรเกระ 6) พระรามณ์ผู้เป็นลานของพระสารีบุตรเกระ 7) เรื่องพระรามณ์ผู้เป็นสายของ พระสารีบุตรเกระ 8) เรื่องอายุวัฒนกุมาร 9) สังกิจจามเณรภัตถุ 10) เรื่องพระขานุโภณทัญญเกระ 11) เรื่องสับบทาสเกระ 12) เรื่องนางปะภูษา 13) เรื่องนางกีสาโคตรมี และ 14) เรื่อง นางพหุตติกาเกรี นิทานที่อ้างถึงในศาสตราภารบวนไทยที่อยู่ในหมวดนี้ ได้แก่

6.1) กุณฑลเกสีวัตถุ นางเป็นอิตาเศรษฐีแห่งกรุงราชคฤห์ เมื่อเจริญวัย บิดาได้สร้างปราสาท 7 ชั้น ให้นางอยู่อาศัย วันหนึ่งนางมองลงมาจากทางหน้าต่างเห็นนายโจรุ่นนุ่ม รูปงาม กำลังถูกนำตัวไปประหารเดินผ่านมาทางปราสาท นางมีใจปฏิพัทธ์ต่อนายโจรุ่นนั้น ได้ให้บิดานำทรัพย์ จำนวน 1,000 กหาปะจะไปตัวโจเพื่อมาเป็นสามีของตน ไม่นานต่อมา นายโจ ผู้เป็นสามีประราคนจะได้เครื่องประดับและทรัพย์สินเงินทองของภรรยา จึงลงภรรยาไปที่เหวหมาย จะฝ่าเพื่อนำทรัพย์สินของนางหนีไป แต่ด้วยความฉลาดของนางจึงทำให้สามารถซ่อนกลับใจตอกเหว และนำทรัพย์สมบัติต่างๆ ฝากนางท้าสีไปให้บิดามารดา และไม่ขอกลับบ้านอีกต่อไป นางได้บวชเป็นปริพากเรียนรู้การตีว่าทะจนมีเชือเสียงเลื่องลือไปทั่วทั้งชมพุทวีป นางถือกิ่งหว้าเที่ยว ประกอบไปเรื่อยๆ จนกระทั่งได้มาระบกพรุนพระสารีบุตรเ gere นางเป็นฝ่ายพ่ายแพ้จังขอบชและได้บรรลุธรรมหันต์ในเวลาต่อมา (มหามุก្តาราชวิทยาลัย, 2526(ก): 434-446)

6.2) สังกิจสามเณรวัตถุ อธิมุตตอกสามเณรเป็นหลานของท่านสังกิจจะขณะที่สามเณรกำลังเดินทางกลับบ้านได้พบโจร 500 คน พากใจต้องการฆ่าสามเณรเพื่อทำพลิกรรมบูชาเหวดา สามเณรจึงเทศนาสั่งสอนจนใจเปลี่ยนใจปล่อยไปหากแต่กำชับท่านว่า ห้ามนำเรื่องนี้ไปบอกใครทั้งสิ้น พอสามเณรเดินสวนกับบิดามารดาที่ไม่บอกเรื่องนี้แก่ท่านทั้งสอง เป็นเหตุให้ท่านทั้งสองถูกใจรับ เหล่าโจรต่างเลื่อมใสในสัจจะของสามเณร จึงขอบรรพชาในสำนักของสามเณรทั้งหมด (มหามุก្តาราชวิทยาลัย, 2526(ก): 458-465)

6.3) เรื่องนางປะภูจารา พระปะภูจาราเริ่ผู้เป็นเลิศทางพระวินัย เป็นอิตาของมหาเศรษฐีในเมืองสาวัตถี เมื่ออายุย่างเข้า 16 ปี ได้ควบหากันชายหนุ่มคนรับใช้ในบ้านของตน ต่อมาทั้งสองคนก็ได้พากันหนีออกจากบ้านเพื่อไปใช้ชีวิตคู่อยู่ด้วยกัน เวลาผ่านไป นางได้ตั้งครรภ์บุตร คนแรกจึงอ่อนวนสามีให้พานางกลับไปยังบ้านของบิดามารดาเพื่อคลอดบุตร แต่สามีของนางก็ไม่กล้าพากลับไป เพราะเกรงว่าจะถูกลงโทษ วันหนึ่งนางจึงเดินทางไปบ้านบิดาด้วยตนเอง สามีติดตาม นางไปทั้นและนางก็คลอดลูกระหว่างทางจากนั้นจึงพาภันกลับต่อมานไม่นานกنانางก็ตั้งครรภ์อีก เมื่อครรภ์แก่ขึ้นตามลำดับ นางจึงอ่อนวนสามีเหมือนครั้งก่อน แต่สามีก็ยังคงไม่ยินยอมเช่นเดิม นางจึงอุ้มลูกคนแรกหนีออกจากบ้านไป แม้สามีจะตามมาทัน และชักชวนให้นางกลับ แต่นางก็ไม่ยอมกลับ คนทั้งคู่จึงเดินทางร่วมกันไป ในคืนที่นางคลอดลูกคนเล็กในป่านั้นสามีของนางถูกญาติตาย นางปวดห้องและคลอดลูกคนเล็กตามลำพัง และตัดสินใจพาลูกทั้งสองกลับไปหาบิดามารดาที่เมืองสาวัตถี

ระหว่างทางขณะที่นางกำลังจะข้ามแม่น้ำแห่งหนึ่ง ลูกคนเล็กของนางถูกเหี้ยมโอบไป ส่วนลูกคนโตถูกน้ำพัดจมหายไป และชาร้ายเมื่อ娘มาถึงเมืองสาวัตถีนางก็ได้รู้ว่าทั้งบิดามารดาและพี่ชายนั้นได้เสียชีวิตแล้ว ตั้งแต่นั้นมานางจึงกลایเป็นคนเสียสติ เสือผ้าหลุดลุยอาศัยอยู่ในเมืองสาวัตถี ต่อมามีนานนานได้มีโอกาสฟังธรรมจากพระศาสดา แล้วทูลขอบชและได้สำเร็จธรรมหันต์สุด (มหามุก្តาราชวิทยาลัย, 2525(ก): 139-141)

7) ปาปวรรควรณนา หมายถึง วรรคที่ 9 ว่าด้วยบุญและบาป ประกอบด้วยนิทาน จำนวน 12 เรื่อง ได้แก่ 1) เรื่องพราหมณ์ชื่อจูเนกสาภก 2) เรื่องพระเสyyยสกัตเตระ 3) ลักษเทวีตาวัตถุ 4) อนาคตปิณฑกเศรษฐีวัตถุ 5) เรื่องภิกษุไม่ถอนออมบริหาร 6) เรื่องเศรษฐีชื่อพิพาลปทก 7) เรื่องมหาธนาวนิช 8) กุกกฎมิติวัตถุ 9) เรื่องนายพราสนสุนข์ชื่อโกกง 10) เรื่อง

พระติสสเถระผู้เข้าถึงสกุลนายช่างแก้ว 11) เรื่องชน 3 คน และ 12) เรื่องเจ้าสุปปุทธศากยะ นิทานในหมวดนี้ที่อ้างถึงในศาสตราจารบวนไทย ได้แก่

7.1) ลาชเทวีติวัตถุ สตรีนางหนึ่งถวายข้าวตอกแด่พระมหากัสสปะเกรระ ต่อมานมี่นานนางถูกยักด้วยและได้ไปบังเกิดเป็นเทพธิดาบนสวรรค์ นามว่า ลาชเทวีตा ตลอดเวลา ที่นางได้เสวยสุขบนสวรรค์นั้น นางรະลึกถึงผลบุญที่ทำให้ได้มาบังเกิดบนสวรรค์อยู่เป็นนิตย์ นางจึง ปรารถนาที่จะสร้างบารมีต่อ จึงเหาะลงมาภาวดานวัด จันทร์ดื่มน้ำใช้ถวายพระมหากัสสปะเกรระ เมื่อพระเกรระทราบดังนั้น จึงไล่นางออกไปจากสำนัก ทำให้นางลาชเทวีตាសียใจมาก ร้องไห้ คร่าครวญกลางอากาศ จนกระทั่งพระพุทธเจ้าต้องเทศนาโปรดให้นางคลายความโศกเศร้า นางได้ พิจารณาธรรมจนได้บรรลุเป็นโสดาบัน (มหามุกุฎราชวิทยาลัย, 2526(ก): 11-15)

7.2) อนาคตปินทิกเศรษฐีวัตถุ นามเดิม คือ สุทัตต เป็นเศรษฐีที่มีใจบุญ สุนทานได้สร้างโรงทาน บริจาคออาหารให้แก่คนยากจน จึงทำให้ได้นามใหม่ ว่า “อนาคตปินทิกเศรษฐี” แปลว่า ผู้ให้ก้อนข้าวแก่ผู้อ่อนแอ ตั้งแต่ท่านได้เข้าเฝ้าพระพุทธองค์และมีโอกาสฟังพระธรรมเทศนา ก็ เลื่อมใสในพระรัตนตรัยเป็นอย่างยิ่ง ได้ถวายทานแด่พระพุทธองค์และพระสาวกอยู่เป็นประจำ ทำให้ ทรัพย์สินหมดไป กลายเป็นคนยากจนในที่สุด แม้กระนั้นท่านก็ยังคงทำทาน รักษาศีลอยู่ไม่ได้ขาด กล่าวถึงตอนที่เศรษฐียังมีทรัพย์สมบัติเหลืออยู่นั้น เทวตาที่สิงสถิตประจำซุ้มทวารในเรือนของเศรษฐี ไม่พอใจการกระทำการของเศรษฐีที่นิมนต์พระพุทธเจ้าและพระสาวกมาฉันภัตตาหารที่บ้าน เพราะทุก ครั้งที่พระพุทธองค์และพระสาวกเสด็จมาฉันที่บ้านของเศรษฐี ตนและบริวารต้องหลบไปอยู่ที่อื่น สร้างความลำบากให้แก่พวคตเป็นอย่างมาก วันหนึ่งจึงได้ไปบอกแก่เศรษฐีให้เลิกนิมนต์พระศาสนา และพระสาวกมาฉันที่บ้าน เศรษฐีไม่พอใจเทวดาจึงไล่เทวดาและบริวารให้ออกจากบ้านของตน หลังจากเหล่าเทวดาออกจากการบ้านเศรษฐีไปแล้วก็เที่ยวเรื่องทำให้ได้รับความลำบากมาก พระอินทร์ ทรงสารจึงแนะนำให้เทวดาตนนี้ไปบำทรัพย์ 18 โกฐี ที่พ่อค้ายิมไปจากเศรษฐีมาคืน และยังได้นำ ทรัพย์ที่ไม่มีเจ้าของในที่ต่างๆ อีก 18 โกฐี มามอบให้แก่เศรษฐี เมื่อเทวดามาขอโทษ อนาคตปินทิก เศรษฐีจึงได้นำเทวดาตนนี้ไปเข้าเฝ้าพระพุทธเจ้าเพื่อขอมาโทษ เมื่อพระพุทธเจ้ายกโทษให้แล้ว เศรษฐีจึงยกโทษให้เช่นกัน (มหามุกุฎราชวิทยาลัย, 2526(ก): 16-23)

7.3) กุกกฎมิตรวัตถุ อิตาเศรษฐีนางหนึ่งได้มีโอกาสฟังธรรมจากพระพุทธเจ้า กับบรรลุโสดาบันตั้งแต่อายุ 7 ขวบ เมื่อเจริญวัยขึ้นนางได้เห็นนายพرانกุกกฎมิตรกำลังเร่ขายเนื้อสัตว์ ผ่านมาทางปราสาทของนางก็เกิดมีใจรักใคร่จึงตัดสินใจหนีไปอยู่กับกุกกฎมิตรพราวน จนกระทั่งมี บุตรชายด้วยกันทั้งสิ้น 7 คน และมีสะใภ อีก 7 คน วันหนึ่งขณะที่กุกกฎมิตรพราวนออกไปล่าสัตว์ วันนั้นเข้าล่าสัตว์ไม่ได้เลย เมื่อพบพระพุทธเจ้าประทับอยู่ในบริเวณนั้นจึงกล่าวว่าโทษเจ้า เป็นเหตุให้ตนล่าสัตว์ไม่ได้ พرانจึงโกรธนุหมายจะสังหารพระศาสนา แม้บุตรทั้ง 7 คน ก็โกรธนุ กระทำเช่นเดียวกัน แต่ไม่อาจทำอันตรายแก่พระพุทธองค์ได้ จนกระทั่งภรรยาของนายพرانกุกกฎ มิตรมาห้ามทันและบอกว่าพระพุทธเจ้าเป็นพุทธบิดาของตน จากนั้นพระพุทธองค์ได้เทศนาโปรด นายพرانกุกกฎมิตร บุตรชายและบุตรสะใภของนายพران จนสำเร็จเป็นพระโสดาบันทั้งหมด (มหามุกุฎราชวิทยาลัย, 2537(ก): 36-44)

7.4) เรื่องนายพرانสุนัขชื่อโภ哥 นายพرانโภ哥เป็นพرانมีฐานะที่ภูมิ ขาเข้าออกป่าล่าสัตว์หาเลี้ยงชีพ โดยมีสุนัขล่าเนื้อจอมดุร้ายเป็นผู้ช่วยเสมอ วันหนึ่งได้ออกป่าล่าสัตว์เช่น เคย แต่ในวันนี้เข้าไม่สามารถจะล่าสัตว์ได้แม้สักตัวเดียว ในขณะที่เข้าตัดสินใจกลับบ้าน ฉับพลัน

เขาก็เห็นพระอหันต์รูปหนึ่งเดินผ่านมา เขารู้สึกว่า คงเป็นพระภantesha จึงทำให้เขามีความสามารถล่าสัตว์ได้เลย ดังนั้นเขาจึงยุที่สุนัขล่าเนื้อของเขาราให้กัดพระภantesha พระภantesha เห็นดังนั้นท่านก็วิงหนีอย่างสุดกำลัง เมื่อจวนตัวท่านก็วิงขึ้นต้นไม้ สุนัขก็วิงตามมาติดๆ นายพราวนวิงนำหน้าสุนัขของตนมาอยู่ที่โคนต้นไม้ ด้วยความเร่งรีบของพระภantesha จึงทำให้สับงี้วิชองท่านหลุดลุยและหล่นลงมาคลุมร่างนายพราวนเจ้าของสุนัขนั้นไว้ เมื่อสุนัขวิงตามมาถึงโคนต้นไม้ไม่ทันได้พิจารณา จึงกัดนายพราวนผู้เป็นเจ้านายจนตาย จากนั้นสุนัขก็กลับไป เมื่อพระภantesha เห็นนั้นจึงลงมาจากต้นไม้อย่างปลอดภัย (มหามุกุฎราชวิทยาลัย, 2537(ก): 44-49)

7.5) เรื่องพระติสสะเดระผู้เข้าถึงสกุลนายช่างแก้ว พระติสสะเดระมารับภิกขาจารที่บ้านของนายช่างแก้วมณีเป็นประจำ วันหนึ่งพระเจ้าปเปเสนทิโกลสได้มีพระบัญชาให้เขานำแก้วมณีมาทำเครื่องประดับถวายพระองค์ ไม่ทันที่เขาจะเอาก้าวมณีนั้นไปเก็บให้ดี เขาก็วางไว้บนเขียงที่กำลังทำอาหารเพื่อถวายพระภantesha ขณะกำลังทำอาหารเขาก็ถูกมีดบาดเลือดหยอดลงไปบนแก้วมณี เขายังรีบไปทำแพล นกกระเรียนสัตว์เลี้ยงในบ้านของเขารีบแก้วมณีเป็นเลือดก็มากกว่าเป็นก้อนเนื้อ จึงโอบกอดเอาแก้วมณีนั้น เมื่อเขากลับมาในครัวไม่เห็นแก้วมณีก็รู้ว่าพระภantesha โนยไปจึงบันดาลให้สะเข้าหุบติพระภantesha พระภantesha ไม่สามารถบอกความจริงได้ เพราะถ้าบอกความจริงนายช่างแก้วมณีก็ต้องฟังการเรียนนั้นเพื่อเอาแก้วมณี พระภantesha ท่านพยายามอดทนต่อความเจ็บปวดฝ่ายนักษะเรียนเห็นเหตุการณ์ในบ้านวุ่นวายจึงบินเก้าฯ กังฯ มาในบริเวณนั้น เมื่อนายช่างแก้วมณีเห็นนกกระเรียนมาวุ่นวายจึงบันดาลให้สะเข้าหุบติกระเรียนจนตาย พระภantesha จึงบอกให้นายช่างแก้วมณีผ่าห้องนกนั้นเพื่อเอาแก้วมณี ตั้งแต่นั้นมาพระภantesha ก็ไม่เคยรับนิมนต์ไปฉันที่บ้านใครอีกเลย (มหามุกุฎราชวิทยาลัย, 2537(ก): 50-53)

7.6) เรื่องชน 3 คน เป็นเรื่องที่ประกอบด้วยนิทาน 3 เรื่อง แต่ที่ปรากฏในศาสตรากรระบวนทายจำนวน 1 เรื่อง ดังนี้คือ ในสมัยพุทธกาล มีกิกขุกลุ่มนึงติดอยู่ในถ้ำ เพราะมีหินก้อนใหญ่กั้งมาปิดปากถ้ำไว้ กิกขุที่อยู่ข้างนอกพยายามระดมชาวบ้านมาช่วยจัดตั้งอย่างไรก็ไม่สำเร็จ ครั้นเวลาล่วงเลยไปได้ 7 วัน ก้อนหินใหญ่นั้นก็กลิ้งออกไประบ่อง กิกขุที่ติดอยู่ในถ้ำหายวันพากันอ่อนระหอยโรงแรง เหตุที่กิกขุกลุ่มนึงต้องติดอยู่ในถ้ำไม่ได้ฉันภัตตาหารไม่ได้ฉันน้ำเป็นเวลาหลายวันนั้น เนื่องจากบุพกรรมในชาติก่อนดังนี้คือ ในอดีตชาตินั้นกิกขุเหล่านี้เคยเกิดเป็นเด็กเลี้ยงโโค วันหนึ่งได้พบตัวเงินตัวทองตัวหนึ่งวิ่งหนีเข้าไปในรู พากษาพยาบาลจับแต่จับไม่ได้ จึงพาภันเขามาไม่มา คนละเล็กละน้อยเพื่ออุดรูของตัวเงินตัวทองไว้ เพื่อหวังจะมาจับในวันรุ่งขึ้น แต่แล้วก็ลืมไปถึง 7 วัน ครั้นถึงวันที่ 7 ก็นึกได้จึงช่วยกันเอาไว้ไม้ออกก็ได้เห็นตัวเงินตัวทองนั้นผอมโซ หมดแรง มีอาการเจียนตาย คลานออกจากอย่างช้าๆ ด้วยความสงสารจึงพาภันปล่อยไป ดังนั้นในภพชาตินี้จึงต้องมารับกรรมที่ได้กระทำไว้ (มหามุกุฎราชวิทยาลัย, 2537(ก): 54-60)

7.7) เรื่องเจ้าสุปปพุทธศากยะ พระเจ้าสุปปพุทธะ เป็นกษัตริย์ปกครองเมืองเทวทะแห่งแคว้นโกจิยะ ทรงมีพระมหาเส้นนามว่า นางอมิตาเทวี แห่งเมืองบิลพัสดุ แคว้นสักกะ พระเจ้าสุปปพุทธะ ทรงมีพระราชโอรส 1 พระองค์ นามว่า เจ้าชายเทวทัตต์ ซึ่งมีจิตอัจฉริยะ พระพุทธเจ้ายิ่งนัก ส่วนพระราชธิดา มีนามว่า พระนางยโสธร หรือ พิมพา ซึ่งเป็นอดีตพระมหาเส้นของพระพุทธองค์เมื่อครั้งยังทรงเป็นเจ้ายศธัตต์ขณะนั้นเอง

เมื่อพระเจ้าสุปปพุทธะทราบว่าพระเทวทัตต์ถูกบรรลุสูบลงอเวจีมหานรกก็ไม่สำนึกในบาปบุญคุณโทษ กลับมีจิตอาสาพาทพุทธองค์ เพราะนอกจากจะทำให้พระเทวทัตต์

ต้องถูกธรรมนีสูบแล้ว พระพุทธองค์ยังทำให้เจ้าหนูจิยโสธรอธิบายของตนเองเป็นหมาย จึงหาทางกลับแก้จังพระพุทธองค์ด้วยการเกณฑ์อามาตย์ข้าราชการพิการไปนั่งเสพเมรัยระหว่างทางที่พระพุทธองค์จะออกบินหา蝠โปรดเงินยศัตร์ ซึ่งทางนั้นเป็นเพียงทางเดียวเท่านั้นที่พระพุทธองค์จะเดินได้ เนื่องจากเดินผ่านไม่ได้ เพราะพระเจ้าสุปปุทธรกับบริวารช่วงอยู่ในเข้าวันนั้น ทำให้พระพุทธองค์ทรงอดพระกระยาหาร 1 วัน พระอานันท์เห็นสถานการณ์ชั่นนั้นจึงทูลถามพระพุทธองค์ ถึงโภชของพระเจ้าสุปปุทธร พระพุทธองค์จึงตรัสว่าพระเจ้าสุปปุทธรจะถูกธรรมนีสูบภายใน 7 วัน และก็เป็นจริงดังที่พระพุทธองค์ตรัส แม้ว่าพระเจ้าสุปปุทธรจะป้องกันไว้อย่างแน่นหนา ก็ตาม (มหามนูญภูราษฎร์วิทยาลัย, 2537(ก): 61-65)

8) หัณฑุรคุวรรณนา หมายถึง วรรคที่ 10 ว่าด้วยอาชญาณีผล ประกอบด้วย นิทาน จำนวน 11 เรื่อง ได้แก่ 1) เรื่องกิกขุฉัพพัคคีย์ 1 2) เรื่องกิกขุฉัพพัคคีย์ 2 3) เรื่องเต็กหลายคน 4) เรื่องพระโภณฑราณเกระ 5) เรื่องอุโบสถกรรม 6) เรื่องอชครปรerte 7) มหาโมคคลานต์เกรวัตถุ 8) เรื่องกิกขุมีภัณฑะมาก 9) เรื่องสันตติมหายามาตย์ 10) เรื่องพระบิโลติกเกระ และ 11) เรื่อง สุขสามเณร นิทานในหมวดนี้ที่อ้างถึงในศาสตรากระบวนไทย ได้แก่

8.1) มหาโมคคลานต์เกรวัตถุ ในอตีชาตินั้นพระโมคคลานเกระได้ถือกำเนิดเป็นบุตรชายในครอบครัวหนึ่ง ได้เลี้ยงดูบิดามารดาที่แก่ชราและมีตาบอดสนิททั้งสองข้างเป็นอย่างดี เขาไม่มีความประஸงค์ที่จะมีภาระมาแบ่งเบาภาระในการดูแลบิดามารดา ฝ่ายผู้เป็นบิดามารดาสังสารเขามากจึงจัดหาหอยส่วนทางหนึ่งมาเป็นภาระของเขาราเพื่อช่วยแบ่งเบาภาระอันหนักหน่วงนี้ กล่าวถึงภาระไม่มาอยู่ในครอบครัวของเขาราได้ไม่นานก็ไม่ชอบบิดามารดาของสามี จึงกล่าวว่า จะให้ร้ายท่านทั้งสองอยู่ตลอดเวลา เขาเชื่อคำภาระจึงลงบิดามารดาไปฟ้าในป่า โดยทำให้ว่ามีใจเข้ามาปล้นแล้วจึงทุบตีบิดามารดาจนตาย ละจากชาตินี้แล้วเขาก็ต้องไปตกนรกหมกใหม้ออยู่นานโดยเมื่อจะจากนรกแล้วเศษกรรมจากชาติที่ทุบตีบิดามารดาทำให้ในชาตินี้พระโมคคลานเกระผู้เป็นเลิศทางอิทธิฤทธิ์ ต้องยอมถูกใจ 500 คน ทำร้ายทุบที่จนร่างกายแหลกเหลว เกรดูกรแหลกเท่าเมล็ดข้าวสาร ทั้งๆ ที่ท่านสามารถที่จะหลบหนีได้แต่ท่านไม่ทำพระท่านระลึกถึงกรรมเก่าที่ต้องชดใช้ (มหามนูญภูราษฎร์วิทยาลัย, 2526(ก): 95-103)

9) ชราวรรณคุวรรณนา หมายถึง วรรคที่ 11 ว่าด้วยสิ่งครั้งครั่วชรา ประกอบด้วยนิทาน จำนวน 9 เรื่อง ได้แก่ 1) เรื่องหัญสหายของนางวิสาขา 2) เรื่องนางสิริมา 3) เรื่องพระอุตตราເຕີ 4) เรื่องอิมานิกิกขุ 5) เรื่องพระนางรูปน้ำทาເຕີ 6) เรื่องของพระนางมัลลิกาເທວີ 7) ໂພນຫາຍືຕເຕຣວັດຖຸ 8) ປະໂຮມໂພທິກາລວັດຖຸ และ 9) เรื่องบุตรເສຽງຮູມທີ່ມີກົມພາກ นิทานในหมวดนี้ที่อ้างถึงในศาสตรากระบวนไทย ได้แก่

9.1) ໂພນຫາຍືຕເຕຣວັດຖຸ พระพุทธเจ้าตรัสเล่าเรื่องของพระລອພູຖາຍີຜູ້ກ່າວ ธรรมอันไม่เหมาะสมกับกิจกรรม ท่ามกลางพระกิกขุสุงช้วว่า ในอตีชาตินั้นพระລອພູຖາຍີເຄຮີດ เป็นพระมหาณູຜູ້หนึ่งเลี้ยงโคไว้ 2 ตัว พอโคตายไปตัวหนึ่ง เขายังต้องการขอรับพระราชทานโคจากพระราชาແນນโคที่ตายไป ครั้นนั้นพระໂພທິສັຕິເສຍพระชาติเป็นบุตรของพระมหาณູຜູ້นี้ ได้สอนวิธีการทูลขอโคให้บิดา เป็นระยะเวลา 1 ปี จนคล่องปากจึงได้พาบิดาไปเข้าเฝ้า แต่เมื่ออญຸต່อน้ำพระพักตร์จริงๆ บิดากลับทูลถามว่าโคที่เหลือแก่พระราชาແນນ พระราชาทรงขบขันเป็นอย่างมาก พระໂພທິສັຕິເຫັນดังนั้นจึงกล่าวแก่ແນນทำให้พระราชาพอพระทัยและพระราชาท่านทรัพย์มากนัย ให้แก่พระมหาณູຜູ້เป็นบิดาของพระໂພທິສັຕິ ครั้นในชาตินี้พระລອພູຖາຍີก็ได้กล่าวธรรมที่ไม่เหมาะสมกับ

กิจกรรมตั้งพระภิกขุทั้งหลายพากันดีเดียนสมอ่อนในอดีตชาติ (มหามุนกุฎราชวิทยาลัย, 2526(ก): 172-177)

9.2) ปฐมโพธิการวัดถุ พระมหาบุรุษทรงอาชานะพญาการอิริราชพร้อมด้วย พหลพลเสนาการได้ตั้นพระศรีมหาโพธิ์ตรสร้างเป็นพระสัมมาสัมพุทธเจ้าในวันเพ็ญเดือนวิสาขะ (พระสูตรและอรรถกถาแปล ขุททกนิกาย ธรรมบท เล่มที่ 1 ภาคที่ 2 ตอนที่ 3, 2526(ค): 178-180)

10) โลกรรควรณนา หมายถึง วรรคที่ 13 ว่าด้วยโลก ประกอบด้วยนิทานจำนวน 11 เรื่อง ได้แก่ 1) เรื่องภิกขุหนุ่ม 2) เรื่องพระเจ้าสุทโธทนา 3) เรื่องภิกขุผู้เจริญวิปัสสนา 4) เรื่องอภัยราชกุมาร 5) เรื่องพระสัมมาสัมพุทธเจ้า 6) เรื่องพระอังคุลิมาล袈ระ 7) เรื่องอิคิตานายช่าง ทุก 8) เรื่องภิกขุ 30 รูป 9) เรื่องนางจัญจามณวิกา 10) เรื่องอสติสถาน และ 11) เรื่องนายกະบุตรของอนาคตบุณฑิคเศรษฐี นิทานในหมวดนี้ที่อ้างถึงในศาสตราจารย์บวนทาย ได้แก่

10.1) เรื่องพระอังคุลิมาล袈ระ นามเดิม คือ อหิงสกะ แปลว่า ผู้ไม่เบียดเบียนท่านเป็นบุตรของบุโหรทิดในพระเจ้าปเสนทิโกลสแห่งเมืองสาวัตถี มารดาของท่านชื่อ มันดาเน เมื่อเจริญวัยขึ้นอหิงสกะได้ไปเรียนวิชาที่เมืองตักสิลา และสามารถเรียนศิลปวิทยาได้รวดเร็ว อีกทั้งยังปรนนิบติอาจารย์ได้เป็นอย่างดี จนเป็นที่รักใคร่ของอาจารย์อย่างมาก เป็นเหตุให้ศิษย์ คนอื่นๆ เกิดความอิจฉาริษยา จึงยุงออาจารย์ว่า ในอนาคตข้างหน้าอหิงสกะจะเป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถมากกว่าอาจารย์ ดังนั้นอหิงสกะจะเป็นใหญ่และมีผู้เลื่อมໃສมากกว่าอาจารย์ เมื่ออาจารย์ได้ฟังเช่นนั้นก็คล้อยตามและลงเชือดายุงของบรรดาศิษย์นั้น ดังนั้นอาจารย์จึงคิดจะ กำจัดอหิงสกะเสีย โดยบอกอหิงสกะว่า ถ้าจะสำเร็จวิชาขั้นสูงสุดต้องฆ่าคนให้ได้หนึ่งพันคนเสียก่อน เมื่ออหิงสกะได้ฟังเช่นนั้นจึงออกเดินทางร่อนเร่ฆ่าคน แล้วตัดนิ้วหัวแม่มือมาคล้องที่คอเพื่อให้จำได้ว่า ฆ่าคนไปได้กี่คนแล้ว เหตุนี้เองอหิงสกะจึงได้รับสมญานามว่า องคุลิมาล แปลว่า ผู้มีม้าลัยนิ้วมือ เมื่อเข้าฆ่าคนจนครบ 999 คนแล้ว ในวันรุ่งขึ้นเขาเก็บจะฆ่าแม่เพื่อจะได้นำนิ้วมาให้ครบตามที่ อาจารย์ได้บอกไว้ พระพุทธองค์ทรงเลึงเห็นด้วยพระญาณ จึงทรงทราบอุบัติสัยแห่งธรรมของ องคุลิมาล และทรงไม่ต้องการให้เขาทำมาตุฐาน ดังนั้นพระองค์จึงเสด็จมาโปรดองคุลิมาล ในเช้าวันนั้น เมื่องคุลิมาลได้ฟังธรรมจากพระพุทธองค์แล้วบังเกิดความเลื่อมใสในพระพุทธศาสนา โดยทูลขอว่าเป็นพุทธสาวกและบรรลุเป็นพระอรหันต์ในเวลาต่อมา (มหามุนกุฎราชวิทยาลัย, 2537(ก): 243-244)

10.2) เรื่องนางจัญจามณวิกา นางจัญจามณวิกา เป็นศิษย์สำนักปริพาก แห่งหนึ่ง เหล่าอาจารย์ต่างเสื่อมลาภสักการะ เพราะชาวบ้านชาวเมืองต่างหันมาเลื่อมใสใน พระบรมศาสดาและพระสาวก ดังนั้นนางจึงขันอาสาที่จะทำให้พระศาสดาเสื่อมจากลาภสักการะ โดยทำให้ว่าตันเองตั้งครรภ์กับพระบรมศาสดา เมื่อครรภ์กำหนดใกล้คลอด นางจึงมายืนขอความเห็นใจ จากพระศาสดาท่ามกลางที่ประชุมชน พระศาสดาทรงตรัสว่า เรื่องนี้มีแต่พระองค์และนางเท่านั้นที่รู้ พระอินทร์จึงให้เทพบุตรแปลงกายเป็นหนูมา กัดผ้าที่พันรอบห้องของนางทำให้ท่อนไม้หล่นลงมา นางอับอายเป็นอย่างมากที่แผนการไม่สำเร็จ จึงวิ่งออกไปอกวัดพระเชตวันวิหารและโดนธรณีสูบใน ที่สุด (มหามุนกุฎราชวิทยาลัย, 2537(ก): 255-261)

11) พุทธธรรมรควรณนา หมายถึง วรรคที่ 14 ว่าด้วยพระพุทธเจ้า ประกอบด้วย นิทาน จำนวน 9 เรื่อง ได้แก่ 1) เรื่องมารธิดา 2) เรื่องยมกปาฏิหาริย์ 3) เรื่องนราชาซึ่งอ蛾กปัตตะ

4) เรื่องปัญหาของพระอานนท์離れ 1 5) อนกิรติกิขวัตถุ 6) เรื่องปูโรหิตชื่ออัคคิหัต 7) เรื่องปัญหาของพระอานนท์離れ 2 8) เรื่องสัมพุทธิกิข และ 9) เรื่องพระเจดีย์ทองของพระกัสสปสพล นิทานในหมวดนี้ที่อ้างถึงในศาสตราระบวนไทย ได้แก่

11.1) เรื่องมารธิดา เมื่อพระพุทธองค์ได้ตรัสรู้และเสวยวิมุตติสุขอุณ คงไม้อչปานโนครหันน พญาการที่เฝ้าติดตามขัดขวางพระพุทธองค์รู้สึกเคร้าโศกยิ่งนัก เพราะแผนการของตนนั้นพังทลายลง พญาการมีอิดาผู้มีรูปร่างดงงามอยู่ 3 ตน นามว่า นางตันนางอรดี และนางราดา อิตามารชันอาสาที่จะไปทำลายศีลของพระพุทธเจ้า โดยแปลงกายเป็นสาวสวยในวัยต่างๆ ตั้งแต่วัยสาวแรกรุ่น วัยมีครรภ์ วัยมีบุตร ไปจนกระทั่งวัยชรา แต่พระพุทธองค์ไม่ได้ทรงสนใจทางเหล่านั้นแต่อย่างใด ในที่สุดมารธิดา ก็แพ้ภัยตันเองกลับเป็นหญิงราชริชนา ไปในที่สุด (มหามุกุฎราชวิทยาลัย, 2537(ก): 237-286)

11.2) เรื่องymกปาฏิหาริย์ ครั้งหนึ่งมีเศรษฐีชาวเมืองสาวัตถีต้องการจะรู้ว่าในบรรดาคนบาชนั้น นักบัวชลัทธิได้ที่เป็นพระอรหันต์และสามารถแสดงอิทธิฤทธิ์ให้เป็นนำบาร แก่นจันทน์จากที่สูงลงมาได้ เศรษฐีผู้นี้ป่วยประภาคไปทั่วว่า ไครสามารถเหาะไปนำบารแก่นจันทน์มาได้ ตนเองจึงเชื่อว่าในโลกนี้มีพระอรหันต์ เศรษฐีผู้นี้ได้กำหนดเวลาในการเหาะไปนำบารแก่นจันทน์นี้เพียง 7 วันเท่านั้น ระยะเวลาผ่านไปแล้ว 6 วันก็ยังไม่มีไครสามารถเหาะไปนำบารนั้นมาได้ พอยเข้าวันที่ 7 พระโมคคลานนและพระปิณโทยาวาทวะธรรมะกระซิ่งเป็นพระกระผึ่มฤทธิ์อีกท่านหนึ่งได้ออกบินบทาดและก็ได้ยินชาวบ้านใจจันถึงบารแก่นจันทน์ของเศรษฐีนั้น จึงขันอาสาที่จะแสดงอิทธิฤทธิ์ให้เป็นนำบารแก่นจันทน์มาเอง แม้พระโมคคลานนกระทัดทานก็ไม่เป็นผล เมื่อพระพุทธองค์ได้ทราบว่ามีพระสาวกไปแสดงอิทธิฤทธิ์เช่นนั้น พระองค์จึงทรงบัญญัติห้ามพระสาวกแสดงปาฏิหาริย์อีก

กล่าวถึงหัวหน้าเดียรถีคนหนึ่งได้ยินว่าพระพุทธองค์ทรงห้ามพระสาวกแสดงปาฏิหาริย์จึงไปท้าพระศาสนาเพื่อแข่งแสดงปาฏิหาริย์ พระพุทธองค์ทรงรับคำท้าและตรัสว่าอีก 3 เดือนข้างหน้าพระองค์จะแสดงปาฏิหาริย์ให้ต้นมะมวล หัวหน้าเดียรถีจึงสั่งให้คนไปตัดโค่นต้นมะมวล จนหมด เมื่อถึงวันที่พระพุทธองค์จะแสดงปาฏิหาริย์ นายคณฑ์ได้นำมะมวลสุกมาถวายพระศาสนา พระพุทธองค์ทรงนำมะมวลสุกนั้นมาทำน้ำปานะ และเสวยน้ำปานะนั้น เมื่อพระพุทธองค์เสวยน้ำปานะเสร็จแล้ว ทรงมีรับสั่งให้นายคณฑ์นำเม็ดมะมวลไปปลูก จากนั้นทรงล้างพระหัตถ์ลงบนปากหลุมเม็ดมะมวลนั้น เม็ดมะมวลก็เจริญเติบโตอย่างรวดเร็วอุดกอกออกผลเต็มต้นเป็นที่น่าอัศจรรย์ จากนั้นพระพุทธองค์ทรงเนรมิตจังกรมแก้วในอากาศเห็นอยอดมะมวล แล้วเสด็จขึ้นสูที่จังกรมนั้น ทรงแสดงymกปาฏิหาริย์ หรือการทำปาฏิหาริย์ให้บังเกิดเป็นครู ๆ โดยวิธีต่าง ๆ คือ มีท่อน้ำและห่อไฟพุ่งมาจากส่วนต่าง ๆ ของพระวรกายสลับกันไป ห่อไฟที่พุ่งออกมานั้นมีฉัพพรรณรังสี คือ มี 6 สี สลับกัน เมื่อกระแทกกับสายน้ำจะมีแสงสะท้อนที่สวยงามมาก ทรงเนรมิตพระสัมมาสัมพุทธเจ้าขึ้นมาอีกพระองค์หนึ่ง ทรงให้พุทธเนรมิตแสดงพระอาการสลับกันกับพระพุทธองค์ สร้างความอัศจรรย์ใจแก่ชาวบ้านชาวเมืองเป็นอย่างมาก เมื่อทรงแสดงymกปาฏิหาริย์เสร็จแล้วพระพุทธองค์จึงเสด็จไปโปรดพระพุทธมารดาบนเทวโลก (มหามุกุฎราชวิทยาลัย, 2537(ก): 286-322)

11.3) อนกิรติกิขวัตถุ พระพุทธศาสนาได้ตรัสรสแก่กิกขุหนุ่มรูปหนึ่งที่มีความประسنค์จะลาสิกขาบท เพราะบิดาได้ทิ้งทรัพย์ไว้ให้เป็นมรดก จำนวน 100 กหาปณะ พระองค์ทรงให้กิกขุรูปนี้ไปนำก้อนรวมมาให้เท่ากับจำนวนเงินแล้วทรงแบ่งเงินเป็นค่าใช้จ่ายต่างๆ

จนในที่สุดทรงตรัสว่า เงินของเรือน้อยนักจะทำให้ตัณหาเต็มได้อย่างไร เมื่อฟังพระธรรมเทศนาจบแล้ว พระภิกขุรูปนั้นได้บรรลุธรรม (มหาบุญกุฎราชวิทยาลัย, 2537(ก): 335-339)

12) โกรหวรรณคุณนา หมายถึง วรรคที่ 17 ว่าด้วยความโกรธ ประกอบด้วย นิทาน จำนวน 8 เรื่อง ได้แก่ 1) โรหิณีขัดติติกัญญา沃ตุ 2) เรื่องภิกขุรูปไดรูปหนึ่ง 3) อุตตราอุปасิกาวัตุ 4) เรื่องปัญหาของพระโมคคลานเถระ 5) เรื่องปัญหาที่ภิกขุทูลถาม 6) เรื่องนางปุณณทาสี 7) เรื่องอตุลอุบาสก และ 8) เรื่องภิกขุฉัพพัคคีย์ นิทานในหมวดนี้ที่อ้างถึงในศาสตรากระบวนการไทย ได้แก่

12.1) โรหิณีขัดติติกัญญา沃ตุ พระนางโรหิณีผู้เป็นพระกนิษฐาของพระอนุรุทธะ ไม่กล้ามาพบพระเชษฐาของตนเอง เพราะละอายที่ตนเป็นโรคเรื้อรัง เนื่องจากบุพกรรมในอดีตชาติในครั้งที่พระนางเคยเกิดเป็นมเหสีของกษัตริย์พระองค์หนึ่ง แล้วพระนางบังเกิดมีจิตอิจฉาริษยานางช่างฟ้อนคนหนึ่งเจ็บหนาอยู่ในร่างของสาวที่ตนชอบและเสือผ้า ทำให้นางช่างฟ้อนนั้นมีฝีนตุ่มขึ้นตามผิวนหนังได้รับทุกข์เวทนาอย่างแสบสาหัส ในชาตินี้พระนางจึงเป็นโรคเรื้อรัง ไม่กล้ามาพบพระเชษฐาเถระ พระอนุรุทธะจึงแนะนำให้พระนางสร้างหอฉบับปลาราดอาสนะและจัดน้ำฉันสำหรับถวายพระภิกขุสงฆ์ (มหาบุญกุฎราชวิทยาลัย, 2526(ก): 426-431)

12.2) อุตตราอุปасิกาวัตุ ชาญชានาชื่อ ปุณณะ และภรรยา ได้ถวายภัตตาหารแด่พระสารีบุตรที่เพิ่งจะออกจากนิโรสนาบดี ด้วยกุศลผลบุญในครั้งนี้ทำให้ก้อนดินที่นายปุณณะเพิ่งได้กลอยเป็นหงอนคำสุกปลิ้งทว้าหงอนนา พระราชาจึงตั้งนายปุณณะให้เป็นเศรษฐีประจำพระนคร ต่อมามีสุนนเศรษฐีรีบมาสู่ขอนางอุตตรา ซิตาของปุณณะเศรษฐีให้แก่บุตรชายของตน เมื่อนางอุตตราได้ไปอยู่ที่บ้านของสามีผู้ไม่เลื่อมใสในพระพุทธศาสนา ทำให้หาโอกาสทำบุญสุนทานยาก วันหนึ่งนางมีความประสังค์อย่างทำบุญเลี้ยงพระโดยมีพระพุทธเจ้าเป็นประธาน เป็นระยะเวลา 15 วัน นางจึงไปว่าจ้างนางสิริมาห์ภูร্ণครโสเกณีผู้มีค่าตัวสูงมาดูแลสามีแทนตน ต่อมามีสิริมาห์ภูร์น์เกิดหิงหองทางอุตตรา เพราะหลงผิดคิดว่าตนเองเป็นภรรยาของเศรษฐีจริงๆ จึงตักเนยใส่ที่กำลังเดือดมาบนศีรษะของนางอุตตรา แต่นางอุตตรากระลับไม่ได้因为她觉得自己的丈夫是佛陀而不是她的丈夫。 พระเหตุที่ได้นางสิริมาห์ภูร์น์ที่บ้านจึงทำให้ตนเองมีโอกาสทำบุญสร้างกุศล ขณะที่นางสิริมาห์ภูร์น์กำลังรำเนยใส่ร้อนนั้น นางอุตตราได้แฝermeta; ตามที่ต้องการ ไปยังนางสิริมาห์ภูร์น์ที่กำลังเดือดพล่านเย็นลงทันที เหล่าท้าวสากาสีเห็นการกระทำของนางสิริมาห์ภูร์น์จึงพาภันเข้าทุบตีนางสิริมาห์ภูร์น์ แต่ นางอุตตราห้ามไว้ได้ทัน นางสิริมาห์ภูร์น์ได้จึงขอโทษนางอุตตรา นางอุตตราไม่ยกโทษให้ แต่นางแนะนำให้ไปขอโทษพระศาสดาแทน นางสิริมาห์ภูร์น์ยินยอมตามนั้น เมื่อนางสิริมาห์ภูร์น์ได้มีโอกาสฟังธรรมจากพระผู้มีพระภาคเจ้าแล้ว นางสิริมาห์ภูร์น์ได้เลื่อมใสในพระรัตนตรัยตั้งแต่นั้นมา (มหาบุญกุฎราชวิทยาลัย, 2526(ก): 435-447)

13) ตัณหัววรรณคุณนา หมายถึง วรรคที่ 24 ว่าด้วยตัณหา ประกอบด้วย นิทาน จำนวน 12 เรื่อง ได้แก่ 1) เรื่องปลาชื่อกปิล 2) เรื่องนางลูกสุกร 3) เรื่องวิพกันตกภิกขุ 4) เรื่องเรือนจำ 5) เรื่องพระนางเขมา 6) เรื่องบุตรเศรษฐีชื่ออุคคเสน 7) เรื่องจุพธนุคบัณฑิต 8) เรื่องมาร 9) เรื่องอุปกาชีวก 10) เรื่องท้าวสักกะเทเวราช 11) เรื่องเศรษฐีผู้ไม่มีบุตร และ 12) เรื่องอังกรเทพบุตร นิทานในหมวดนี้ที่อ้างถึงในศาสตรากระบวนการไทย ได้แก่

13.1) เรื่องปลาชื่อกปิล ในอดีตกาลสมัยพระกัสสปะพระพุทธเจ้า ปลากปิลถือกำเนิดเป็นพระภิกขุที่มีความเชี่ยวชาญในพระปริยัติธรรม คือเรียนพระสูตร พระวินัย

พระปรมตถ พระอภิธรรมคัมภีร์ จนเป็นผู้แทบท่านในอรรถกถาธรรมเทศน์ ได้สั่งสอนภิกขุ ภิกษุณี อุบาสก อุบาสิกา จนเป็นที่เลื่อมใสแก่ผู้ที่ได้ยิน ได้ฟัง ทำให้ได้มาซึ่งลักษณะการเป็นจำนวนมาก ต่อมาพระกปปะก์หลงในลาก ยศ สรรเสริญ สุข จึงทำให้การปฏิบัติในพระธรรมวินัยย่อหย่อน ไม่ทำวัตรปฏิบัติ เมื่อมีพระภิกขุอื่นมาตักเตือนก็ไม่เอ้าใจใส่กลับติดเทียนด้วยวาจาหยาบคาย เมื่อสิ้น อายุขัยพระกปปะก์ไปชดใช้กรรมในอเวจีมหาatakaเป็นระยะเวลาหนึ่งพุทธันดร (ช่วงเวลาที่โลกว่างเว้น พระพุทธศาสนา คือช่วงเวลาที่ศาสนาของพระพุทธเจ้าองค์หนึ่งสูญสิ้นแล้วและพระพุทธเจ้าองค์ใหม่ ยังไม่อุบัติขึ้น) เมื่อถึงศาสนาของพระสมณโคดมพระพุทธเจ้าองค์ปัจจุบัน พระกปปะได้มาเกิดเป็น ปลาใหญ่ที่มีสีผิวดังทอง แต่ด้วยบุพกรรมในอดีตชาติที่กล่าวติดเทียนผู้ที่หวงดีต่อตนด้วยวาจาที่ หยาบคาย จึงทำให้ตนเองเป็นปลาที่มีปากเหม็นเหมือนกลิ่นคุก แหวกว่าอยู่ในแม่น้ำอจรารี วันหนึ่ง ถูกชาวประมงจับได้และได้นำไปขายพระราช พระราชาจึงนำปลาตัวนี้ไปยังสำนักของ พระบรมมหาศาสดา พระศาสดาได้ตรัสว่าที่ปลาตัวนี้มีสีผิวดังทองเนื่องจากเมื่อครั้งเป็นพระได้เทศนา สั่งสอนผุ่งชนตามหลักคำสอนของพระศาสดา แต่ที่ปลาปากเหม็นพราะเป็นพระที่ปฏิบัติหย่อนยาน ต่อพระธรรมวินัยและพูดจาหยาบคายจึงต้องมารับผลกรรมในชาตินี้ ด้วยความอับอายต่อการกระทำ ในอดีตชาติของตนเองเช่นนั้น ปลากปปะจึงผ่าตัวตายแล้วไปชดใช้กรรมในอเวจีมหาatakaดังเดิม (มหามนุสกุราชวิทยาลัย, 2525(ก): 271-280)

14) กิกขุวรรณนา หมายถึง วรรคที่ 25 ว่าด้วยทางเดินของกิกขุ
ประกอบด้วยนิทาน จำนวน 12 เรื่อง ได้แก่ 1) เรื่องกิกขุ 5 รูป 2) เรื่องกิกขุฆ่าแหงส์ 3) เรื่องกิกขุ
ชื่อโภกาลิกะ 4) เรื่องพระธรรมรามเกระ 5) เรื่องกิกขุควบกิกขุผู้เป็นฝักฝ่ายพิดรูปไปครูปหนึ่ง 6) เรื่อง
ปัญจัคทายกพระหมณ์ 7) เรื่องสัมพหุลกิกขุ 8) เรื่องกิกขุประมาณ 500 รูป 9) เรื่องพระสันตากาย
เกระ 10) เรื่องพระนังคคลกูฎเกระ 11) เรื่องพระวักกลิเกระ และ 12) สุมนสามเณรวัดฤทธิ์ นิทานใน
หมวดนี้ที่อ้างถึงในศาสตราระบวนไทย ได้แก่

14.1) สุมนสามเณรวัตถุ เรื่องที่ปรากฏในศาสตราจาระบวนไทยเป็นเรื่องราวของพระอนุรุทธะ ซึ่งในสุมนสามเณรวัตถุกล่าวว่า ในสมัยปัฐมมุตรพระพุทธเจ้า พระอนุรุทธได้เกิดเป็นอุบาสกผู้ประทานเป็นภิกษุผู้ลิศในด้านพิพิธจักขุญาณของพระพุทธเจ้าองค์ใดองค์หนึ่งในอนาคตเขาจึงได้จุดประทีป 1,000 ดวง เพื่อเป็นพุทธบูชา เมื่อละจากชาตินี้แล้วได้ไปเสวยสุขในเทวโลกอยู่เป็นเวลานาน ต่อมาได้เกิดเป็นคนเกี่ยวข้องสุมนเศรษฐี ได้ถวายทานแด่พระปัจเจกพุทธเจ้าองค์หนึ่งที่เพิ่งออกจากนิโรสมนาบต โดยตั้งความปรารถนาไว้ว่า นับแต่นี้ต่อไปภัยภาคหน้าความยากจนและความไม่มีจะไม่ประกฎมีแก่เขา หลังจากถวายทานเสร็จเขากลายเป็นเศรษฐีในทันทีในชาติสุดท้ายนี้เขาได้มาเกิดเป็นพระโหรสของพระเจ้าอมิโตธนะแห่งศากยวงศ์ นับตั้งแต่พระองค์เป็นพระกุまれก็มีทรัพย์สมบัติมากมายจนพระองค์ไม่เคยรู้จักลังที่ไม่มี แม้กระทั่งขนมที่หงดจากห้องเครื่องแล้ว พระอินทร์ยังต้องนำขนมพิพิธมาประทานแก่พระองค์ เมื่อเจ้าชายอนุรุทธได้ออกบวชจนบรรลุอรหันต์พร้อมด้วยพิพิธจักขุญาณและระลึกชาติได้แล้วก็รีบถวายสุมนเศรษฐีผู้เคยเกิดเป็นนายและสายใยในชาติปางก่อน พบว่าเขามาได้ไปเกิดเป็นเด็กชายอายุ 7 ขวบ นามว่า จุพสุมนะ พระธรรมท่านจึงไปนำเสนอสายใยในอดีตชาติอูกบราชากและได้บรรลุอรหันต์ตั้งแต่พระธรรมกำลังปลงผนมให้ (ปัย แสงฉาย, ม.ป.ป.: 298-303)

3.2.1.2 เนื้อหาที่อ้างมาจากพุทธประวัติ

พุทธประวัติหมายถึง ประวัติของพระพุทธเจ้า หรือเรื่องราวต่างๆ ของพระพุทธเจ้า ตลอดถึงเรื่องราวต่างๆ ของบุคคลและสถานที่ที่เกี่ยวข้องกับพระพุทธเจ้า ที่ได้บันทึกเป็นหนังสือหรือตำรา โดยเก็บเนื้อหาซึ่งกระจายอยู่ในพระวินัยบ้าง พระสูตรบ้าง มาจัดลำดับให้เป็นเรื่องราวติดต่อ กันไปตามเหตุการณ์จริงหรือนำเนื้อหาจากคัมภีร์อรรถกถาเข้ามาเสริมบ้างเพื่อให้เกิดความสมบูรณ์ขึ้น (พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตโต), 2539: 5)

ผู้จัดทำสารานุกรมฯ ได้แก่ สุเมธดาบส สันดุลิตเทวบุตร เจ้ายลิทธัตตะหอดพระเนตรเห็นนางสนมหลับ เจ้ายลิทธัตตะ เสดีจอกบัว นางสุชาดา ถวายข้าวมหาปยาส พระมหาบุรุษตรสรู้ พระพุทธเจ้าเทศนาโปรดปัญจวัคคี พระมหาณ 5 คน ถวายจังหัน พระเจ้าอชาตศัตtruยทพไปรบ พระเจ้าพิมพิสารได้แก่ พระเจ้าอชาตศัตtruปล้อยช้างนาฬาคีรี พระเจ้าอชาตศัตtruฆ่าพระบิดา พระพุทธเจ้าเสวยจังหัน นายจุณะ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

พุทธาสภิกุ (2524) ได้กล่าวถึง พุทธประวัติ โดยมีรายละเอียดดังนี้คือ คำว่า พระพุทธเจ้า หมายถึง ผู้ตื่น หรือ ผู้ตั้งสัตตธรรม พระองค์ทรงเป็นมนุษย์ผู้ประเสริฐ พระองค์มีพระนามเดิมว่า เจ้ายลิทธัตตะ (ภาษาสันสกฤตว่า “ลิทธารตะ”) พระองค์ได้ประสูติในวันเพ็ญเดือน 6 หรือ วันวิสาขบูชา ก่อนพุทธศก 80 ปี ณ สวนลุมพินีวัน ระหว่างพระแม่นมเมืองกบิลพัสดุและเมืองเทวทหะ พระบิดามีพระนามว่า พระเจ้าสุทธอรหันต์ ผู้ทรงเป็นกษัตริย์ปักกรองเมืองกบิลพัสดุ พระมารดา มีพระนามว่า พระนางสิริมามายา หลังจากที่พระองค์ประสูติได้ 7 วัน พระมารดาถึงทรงทิวงคต ต่อมาระองค์ได้รับการเลี้ยงดูจากพระนางปชาบดีโคตมี ซึ่งเป็นพระมาตุจชา(พระน้านาง) ของพระองค์

ต่อมามีทรงมีพระชนมายุได้ 7 พรรษา พระบิดาทรงส่งพระองค์ไปศึกษาวิชาความรู้กับครุวิศวามิตร ซึ่งเป็นครุผู้มีเชื้อเสียงในสมัยนั้น เมื่อพระชนมายุได้ 16 พรรษา พระองค์ทรงอกิจेकสมรสนับสนุนพระนางยโสธร หรือ พระนางพิมพา ภายหลังจากการอกิจेकสมรสได้ 13 ปี ทรงมีพระโอรสพระองค์หนึ่งมีพระนามว่า Rahula ในวันหนึ่งขณะที่เสด็จประพาสอุทยาน ได้ทอดพระเนตรเห็นเทวทูตหั้ง 4 คือ คนแก่ คนเจ็บ คนตาย และสมณะ สิ่งเหล่านี้เป็นเหตุที่ทำให้พระองค์ทรงทราบนักดีว่า ชีวิตที่มีแต่ความสลดดายไม่สามารถทำให้พระองค์พบกับความสุขที่แท้จริงของชีวิตได้ ต่อมาระองค์เสด็จออกผนวช ณ ริมฝั่งแม่น้ำโโนมा หลังจากออกผนวชแล้ว ได้เสด็จดำเนินไปยังสถานที่ต่างๆ เพื่อแสวงหาสัจธรรมแห่งชีวิต เมื่อพระชนมายุได้ 35 ปี ซึ่งตรงกับวันเพ็ญเดือน 6 กี ทรงบรรลุพระอรหันต์สัมมาสัมโพธิญาณ ซึ่งหมายความว่า พระองค์ได้ทรงค้นพบสัจธรรมแห่งชีวิต ณ เวลานั้นเอง พระองค์ได้รับการขนานพระนามใหม่ว่า พุทธะ หมายถึง ผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบานไม่นานหลังจากที่ทรงบรรลุธรรม พระองค์ก็เริ่มประกาศพระธรรมคำสอน เพื่อสร้างสังคมแห่งมวลมนุษยชาติ พระองค์ประทานพระธรรมเทศนาแก่คนมีเชื้อว่าพระรัมมจักรกับปวัตตนสูตร (พระสูตรที่ว่าด้วยการหมุนล้อพระธรรม) แก่พระปัญจวัคคี ประกอบด้วย โภณฑัญญา วัปปะ ภัททิยะ มหานานะ และอสสชิ หลังจากที่ทรงแสดงพระธรรมเทศนาจบ โภณฑัญญา ซึ่งเป็นหัวหน้าปัญจวัคคี ได้ดูงตาเห็นธรรมและต่อมาก็ได้ทูลขออุปสมบทจากพระพุทธองค์ พระองค์ได้ประทานอุปสมบทด้วยวิธีอหิภิขุอุปสมบท (พระพุทธเจ้าทรงบัวให้) ซึ่งถือว่าเป็นพระภิกษุรูปแรกที่เกิดขึ้นในโลก ต่อจากนั้น พระองค์ก็เสด็จจากริบไปยังสถานที่ต่างๆ เพื่อเผยแพร่ลักษณะคำสอนเป็นระยะเวลายัง

45 พระชา และเมื่อพระชนมายุได้ 80 พรรษา หลังจากที่ทรงวางหลักคำสอนเอาไว้อย่างมั่นคงแล้ว พระองค์จึงเสด็จตัวขึ้นธบวนพิพานใต้ต้นสาลีค์ เมืองกุสินารา แคว้นมัลละ ในวันเพ็ญเดือน ๖

3.2.1.3 เนื้อหาที่อ้างมาจากพระพุทธศาสนาในแหล่งที่มาอื่นๆ

กระบวนการไทยที่มีนิทานที่อ้างมาจากพระพุทธศาสนาในแหล่งที่มาอื่นๆ มีจำนวน 3 เรื่อง ได้แก่ 1) อสิติกลิสตร์ 2) มิลินทปัญหา และ 3) เรื่องพระเจ้าอโศกและพระนางอสันติมิตตา ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1) อิสกิติสูตร ครั้งหนึ่ง กรุงพาราณสี มีสตรีคนหนึ่งได้นำดอกบัวพร้อมด้วยข้าวตอก 500 ดอก ไปถวายพระปัจเจกพุทธเจ้า โดยตั้งความปรารถนาขอให้นางจะมีบุตรเท่ากับจำนวนข้าวตอกนี้ ขณะนั้นมีนายพราณ 500 คน ได้นำเนื้อย่างเข้าไปถวายพระปัจเจกพุทธเจ้าและอธิษฐานขอให้ไปเกิดเป็นบุตรของนาง ทั้งหมดได้ไปเกิดบนสรวงค์ เมื่อหมดบุญแล้วนางได้มาจูติในดอกบัว พระภูษีนำมาเลี้ยงเป็นบุตรบุญธรรม ให้นามว่า “ปทุมวดี” เพราะเมื่อนางเดินจะมีดอกบัวผุดมารับเท่านางเสมอ พระเจ้ากรุงพาราณสีทรงรับนางเป็นอัครมเหสี นางประสูติพระโอรสทั้งสิ้น 500 พระองค์ และพระโอรสทุกพระองค์ได้สำเร็จเป็นพระปัจเจกพุทธเจ้าทั้งหมด (มหามนูกภราชวิทยาลัย, 2525(๗): 336-338)

2) มิลินทปัญหา พระเจ้ามิลินทที่เป็นพระราชาเชื้อสายกรีก ปกครองเมืองสากลนคร ทรงองค์ทรงมีพระปรีชาสามารถในการส่งเสริมความสามัคคีและยุติธรรม ทรงมีพระปัญญามาก ทรงประดิษฐ์เครื่องราชอาภิเษกที่จะสนับสนุนให้ราษฎร์ทุกคนมีความสงบสุข แต่ไม่มีนักบวชรูปใดสามารถใช้ปัญหาของพระองค์ได้ บรรดาพระภิกษุในพระพุทธศาสนาไม่อยากระดิ้ตตอบกับพระองค์ จึงหนีไปจำพรรษาในป่าจนหมด จนกระทั่งพระองค์ได้มารับประทานคืน พระภิกษุผู้มีความสามารถใช้ปัญหาระเริงต่างๆ ของพระองค์ได้อย่างกระซิ่งแจ้ง จนทำให้พระองค์หันมายอมรับนับถือพระพุทธศาสนา ปฏิญญาณตนเป็นพุทธมามกะในที่สุด

ในอดีตชาติพระเจ้ามิลินท์และพระนากเสนเคยบวชในพระพุทธศาสนา โดยพระนากเสนเป็นอาจารย์ของสามเณรมิลินท์ วันหนึ่งพระอาจารย์ได้ใช้ให้สามเณรมิลินท์ทบทวนอุจจาระสุนขไปทิ้ง สามเณรลูกศิษย์ไม่มีอยากไปกว่า แต่ก็จำใจต้องไปกว่า เมื่อการดูไปทิ้งที่ริมมหาสมุทรแล้วจึงได้อธิษฐานว่า หากเกิดชาติหน้าฉันได้ขอให้ตนเองมีปัญญามากเหมือนเกเลียคลีนในมหาสมุทรแล้วเดินจากไป ฝ่ายพระอาจารย์ได้เดินตามหลังสามเณรมา เมื่อได้ยินเช่นนั้นก็อธิษฐานว่า หากตนเองเกิดชาติหน้าฉันได้ขอให้มีปัญญามากกว่าสามเณรประดุจฝั่งของมหาสมุทรที่แม้จะมีเกเลียคลีนถ้าโถมเพียงได้ก็สามารถถดถ้นทานไหว ดังนั้นในชาตินี้พระอาจารย์ได้มาเกิดเป็นพระนากเสน ส่วนสามเณรได้มาเกิดเป็นพระเจ้ามิลินท์ (**ฐาย ติ๊ด**, 2513: 66-68)

3) เรื่องพระเจ้าโศกและพระนางอสันธิมิตตา พระเจ้าโศกมหาราชพระราชผู้มุนงคล้อแห่งพระรัตนตรัย ในอดีตชาตินี้พระองค์เคยถวายน้ำผึ้งแด่พระป้าเจกพุทธเจ้ารูปหนึ่งที่เทเวมจากภูเขาคันธารานนี้ เพื่อหนาน้ำผึ้งไปรักษาพระป้าเจกพุทธเจ้ารูปอื่นที่กำลังอาพาดด้วยโรคแพลที่ฝ่ามือ พระนางอสันธิมิตตาซึ่งเป็นพระอัครมเหสีของพระเจ้าโศกในชาตินี้ ในครั้งนั้นพระนางเกิดเป็นทารีกของเศรษฐีคุณหนึ่ง ซึ่งหน้าที่ของนางในแต่ละวันจะต้องทำข้าวเปลือกเอาไว้สำหรับหุงบริโภคในบ้านเศรษฐี วันหนึ่งๆ นางมีภาระต้องทำข้าวเปลือกมากมาย กว่าจะเสร็จก็ตีกมาก เมื่อเสร็จแล้วนางจึงออกมาพักผ่อน แล้วมองไปที่ภูเขาคันธารานั้นก็เห็นแสงไฟสว่างไปทั่วทั้ง

ภูเขา นางจึงรำพึงในใจว่า เรายังเป็นทาสแม่ดึกแล้วก็ยังไม่นอน เพราะต้องทำงานให้เสร็จก่อน แต่พระป้าเจกพุทธเจ้าที่จำพรรษาอยู่ที่ภูเขานี้เหตุใดท่านยังไม่พักผ่อนอีก

ทันใดนั้นเองนางก็เห็นพระป้าเจกพุทธเจ้าองค์หนึ่งนิมนต์มาหาน้ำผึ้งเพื่อรักษาโรค นางจึงซื้อทางให้ไปบินหาตาที่บ้านของคนขายน้ำผึ้ง เมื่อพระท่านได้น้ำผึ้งแล้วก็เดินผ่านนางอีก นางจึงถามพระท่านว่าคนขายน้ำผึ้งประทานอะไรจากการทำบุญครั้งนี้ พระท่านตอบว่าขอให้ได้เป็นพระราชาผู้ยิ่งใหญ่ นางได้ยินดังนั้นจึงเปลืองผ้าถวายพระท่านพร้อมทั้งตั้งความปรารถนาขอให้ได้เป็นพระมเหสีของพระราชาองค์นั้น ในชาติต่อมาชายผู้ถวายน้ำผึ้งคือ พระเจ้าโศกมหาราช พระราชาผู้ยิ่งใหญ่แห่งชุมพูทวีนครองราชย์ ณ พระนครปavaลีบุตรและพระมเหสีของพระองค์คือพระนาง อสันธิมิตาผู้มีนิ้วเรียวงามเนื่องจากได้ชี้บอกทางให้แด่พระป้าเจกพุทธเจ้าที่กำลังหาน้ำผึ้งนั้นเอง (**ชาต ติ๒**, 2513: 13-17)

3.2.2 เนื้อหาที่อ้างมาจากแหล่งที่มาอื่นๆ

3.2.2.1 เนื้อหาที่อ้างมาจากวรรณคดีในศาสนาพราหมณ์

วรรณคดีในศาสนาพราหมณ์ หมายถึง เรื่องราวที่เขียนขึ้นโดยอาศัยเนื้อหาสาระ หรือหลักธรรมของศาสนา หรืออิงหลักธรรมของศาสนาหรือเรื่องราวของบุคคลต่าง ๆ ในศาสนาพราหมณ์ ศาสนาพราหมณ์ เกิดในประเทศอินเดีย ก่อนพุทธศาสนา ประมาณ 1,000 ปีขึ้นไป ซึ่งในครั้งที่พระพุทธเจ้ายังทรงเป็นพระโพธิสัตว์ ก็ได้ไปศึกษา คำสอนของศาสนาพราหมณ์จนจบไตรเพท จบโยคะ และหมวดคำสอนของอาจารย์ (คืออาการระดับส กับอุททกระดับ) ศาสนาพราหมณ์ ไม่มีองค์พระศาสดาผู้ก่อตั้งศาสนาที่เป็นนบุญย์เหมือนศาสนาอื่นๆ แต่ก่อรูปขึ้นจากลักษณะธรรมชาติ และวิวัฒนาการเป็นลักษณะเฉพาะเจ้าต่างๆ หลายองค์ ดังที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน (รามศ เมนอน, 2551: 3)

ผู้วิจัยพบศาสตราจาระบวนหายที่มีการอ้างถึงวรรณคดีในศาสนาพราหมณ์ จำนวน 1 เรื่อง คือ มหาภาร์มายณะ หรือที่คนไทยรู้จักในชื่อ รามเกียรตี ดังรายละเอียดต่อไปนี้

(1) มหาภาร์มายณะ เจ้าชายรามกำลังจะได้รับการสถาปนาเป็นยุพราชสืบ ทอดบัลลังก์จากพระเจ้าทศรถ แห่งกรุงอยอิรยา แต่แล้วเสื่องคสุดท้ายกลับคิดคด สร้างแผนข้ออัน เป็นเหตุให้พระรามต้องถูกเนรเทศออกไปอยู่ป่าถึง 14 ปี โดยมีพระนางสีดาผู้เป็นพระมเหสีและพระลักษณ์ผู้เป็นพระอนุชาตามเด็จไปด้วย ท่ามกลางป่าเขาลำเนาไพรนั้น ท้าวราพณสูร หรือทศกัณฐ์ ทราบข่าวว่าพระนางสีดา มีความงามเป็นเลิศ จึงไปลักตัวพระนางมายังกรุงลงกา พระราม และพระลักษณ์เร่งรุดตามหา พระนางสีดาโดยมีทั้งหมดทั้งสองฝ่ายต้องหัวใจรุนแรง ไม่สามารถห้ามใจได้ ในที่สุดพระรามก็สามารถประหารทศกัณฐ์ เจ้ากรุงลงกาได้สำเร็จ แล้วทรงพาระพระนางสีดาและพระอนุชาเด็จนิวัติกรง พระนครอยอิรยา ในที่สุด (รามศ เมนอน, 2551: 10)

3.2.2.2 เนื้อหาที่อ้างมาจากนิทานพื้นบ้าน

คำว่า นิทาน เป็นรากศัพท์ภาษาบาลี แปลว่า เหตุการณ์ เรื่องเล่า นิยาย และมีคำศัพท์ (ประคอง นิมามานเหมินท์, 2545: 5) คำว่า นิทาน ที่ใช้ในวิชาคติชนวิทยา หมายถึง เรื่องเล่าที่มนุษย์ผูกเรื่องขึ้นด้วยภูมิปัญญาแล้วถ่ายทอดสืบท่องมาเป็นระยะเวลานาน จนถือเป็นมรดกทางวัฒนธรรมอย่างหนึ่ง เรียกอีกอย่างหนึ่งว่า “นิทานพื้นบ้าน” โดยนิทานพื้นบ้านส่วนใหญ่มักจะถ่ายทอดด้วยวิธีมุขปาฐะ(เล่าจากปากต่อปากไม่ได้บันทึกเป็นลายลักษณ์อักษร) ซึ่งเนื้อเรื่องในนิทานพื้นบ้านจะมีความหลากหลายและใช้เล่าเพื่อจุดประสงค์ที่แตกต่างกัน ตามโอกาสและสภาพแวดล้อมของแต่ละท้องถิ่น (กิ่งแก้ว อัตถการ, 2519: 11)

**ผู้วิจัยพศศาสตราระบวนทายที่มีการอ้างถึงนิทานพื้นบ้าน จำนวน 1 เรื่อง คือ
จันท์ครอฟ ดังรายละเอียดต่อไปนี้**

(1) จันท์ครอฟ เจ้าชายจันท์ครอฟแห่งกรุงพาราณสี เมื่อเติบโตเป็นหนุ่มแล้ว ได้ออกแสวงหาอาจารย์เพื่อรับเรียนวิชา เมื่อได้รับเรียนวิชาจากพระดาบสจนสำเร็จแล้ว จึงได้เดินทางกลับบ้านเมืองของตน ก่อนที่จะออกเดินทาง พระฤทธิ์ได้มอบผลบกแก้วให้แก่พระจันท์ครอฟแล้วสั่งกำชับ ว่าห้ามเปิดจนกว่าจะถึงบ้านเมือง แต่พระจันท์ครอฟได้เสียสัตย์แอบเปิดผลบอนนี้เสียก่อน ซึ่งเมื่อเปิดผลบอนน้ำโนราภิ์ได้ปรากฏโฉมอโรมานา และพระจันท์ครอฟก็ได้นางโนราเป็นชาย หลังจากนั้นพระองค์ก็พานางโนราจึงคิดແย่งซิงด้วย ทำให้เกิดการต่อสู้กันขึ้น ในที่สุดพระจันท์ครอฟก็ถูกใจรป่า เนื้อคู่ที่แท้จริงของพระองค์อยู่ทางทิศเหนือ ฝ่ายใจรป่าเมื่อได้ครองคู่กับนางโนราแล้วก็คิดว่า วันนี้ถ้านางโนราได้เจอกคนอื่นที่ดีกว่าตน จะต้องทิ้งตนไปแน่ เพราะขนาดพระจันท์ครอฟผู้เป็นถึงองค์ชาย นางยังทึ้งได้ เมื่อคิดได้ดังนั้นใจรป่าจึงหนีทางโนราไป นางโนราจึง ออกตามหาใจรป่าและถูกพระอินทร์สาปให้เป็นชนชีน ฝ่ายพระจันท์ครอฟได้เดินทางรอนแรมไปในป่าตามที่พระอินทร์บอก ก็ได้พบถ้ำแห่งหนึ่งที่มียักษ์เผ่าอยู่ พระจันท์ครอฟจึงคิดว่าในถ้านั้นต้องมีเนื้อคู่ของตนอยู่ จึงมาข่ายกษัตริย์เผ่าถ้ำหนึ้นแล้วเดินเข้าไปก็พบหญิงสาวคนหนึ่งชื่อนางมุจลินทร์ และได้นางเป็นชาย ทั้งสองครองรักในถ้ำแห่งนั้น ต่อมาระจันท์ครอฟคิดถึงพระบิดา พระมารดาจึงพานางมุจลินทร์ ที่กำลังห้องอ่อนๆ เดินทางกลับบ้านเมือง เมื่อทั้งสองเดินทางไปได้สักพักก็เห็นดูเหมือนอยแล้วผลหลับไป กล่าวถึงนางยักษ์มีจิตพิศราศในพระจันท์ครอฟจึงยกนางมุจลินทร์ไปพำนักระดับกับตนไม่แล้วเที่ยงไปสุดแรง จากนั้นก็ปลอมตัวเป็นนางมุจลินทร์เข้าไปนอนข้างๆ พระจันท์ครอฟ และเดินทางกลับบ้านเมืองด้วยกัน เมื่อพระจันท์ครอฟเดินทางมาถึงบ้านเมืองของตนก็ขอนอนพักผ่อน พอตกลางคืนนางยักษ์ก็ไปกินวัวของชาวบ้าน เจ้าของวัวจึงไปบอกพระราชาผู้เป็นพระบิดาของ พระจันท์ครอฟ ฝ่ายนางยักษ์เมื่อกินเนื้อวัวที่ฆ่าเสร็จแล้วก็ได้นำเสื้อผ้าที่เลอะเลือดไปซ่อนไว้ พ่อรุ่งเข้าพระจันท์ครอฟได้ปลุกนางมุจลินทร์ ปลอมจากแท่นบรรทม โดยไม่บอกเรื่องคดีแปลงประหลาด ให้นางฟัง ฝ่ายนางยักษ์ไม่ได้นอนมาทั้งคืน จึงสรงบอกแก่พระสวามีว่า ตนไม่สบายจึงไม่สามารถเข้าเฝ้าพระบิดาได้ ดังนั้นพระจันท์ครอฟจึงเด็ดจไปเข้าเฝ้าพระบิดาเพียงพระองค์เดียว เมื่อพระไหรอิบดีตรวจดูดวงชะตาให้พระจันท์ครอฟแล้ว ทราบทุลพระองค์ว่าพรุ่งนี้ให้พระจันท์ครอฟพานางมุจลินทร์มาด้วย เมื่อถึงวันรุ่งขึ้นพระไหรอิบดีได้ทูลถานางมุจลินทร์แปลงเกี้ยวกับเวลาที่เกิด ด้วยความที่เป็นนางยักษ์จำแลงจึงบอกวันผิดๆ ไปพระไหรอิบดีจึงทราบทุลพระจันท์ครอฟว่า นางผู้นี้ไม่ใช่นางมุจลินทร์แต่เป็นนางยักษ์จำแลงภัยมา พระจันท์ครอฟจึงนำนางยักษ์แล้วออกตามหา นางมุจลินทร์จนพบ ซึ่งในตอนนั้นนางมุจลินทร์ได้คลอดบุตรชายชื่อ พระจันท์วงศ์ เป็นที่เรียบร้อยแล้ว ตั้งแต่นั้นมาทั้งสามพระองค์ก็อยู่ด้วยกันอย่างมีความสุข (วิเชียร เกษประทุม, 2551: 12-18)

3.2.3 เนื้อหาที่ปรากฏแหล่งที่มาไม่ชัดเจน

ผู้วิจัยพศศาสตราระบวนทายที่มีเนื้อหาที่ปรากฏแหล่งที่มาไม่ชัดเจน กล่าวคือไม่สามารถระบุเหตุการณ์หรือตัวละครได้ พบรูปในศาสตราระบวนทายจากปราสาทพระโค ในพระราชวังจตุมุข

มงคล ศาสตราจารย์บวนไทยจากวัดพนมโกณเปญ ตัวบทที่ 1 และศาสตราจารย์บวนไทยจากพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ กรุงพนมเปญ ตัวบทที่ 1 ดังรายละเอียดต่อไปนี้

3.2.3.1 តារ៉ីយ្យប្បែសេវាទិន្នន័យទិន្នន័យការ:

- 1) ၁- សូមថ្លែងនិងអារាសីវិតិសិទ្ធិ 2) - ឪមែប
 3) ៣- ពើថ្លែងនិងអារាសីវិតិ 4) ៤- ពើថ្លែងនិងអារាសីវិតិ 5) ៥- ពើថ្លែងនិងអារាសីវិតិ

พร 5 ประการ พระสेवาศพิธาราชธรรม มีความปรารถนา 1.1) ขอให้มีสุขภาพดี และมีศรีสวัสดิ์ทุกเวลา 1.2) -ไม่พน- 1.3) ถ้าทำการค้าให้มีกำไรเต็มบริบูรณ์ให้มาเทมาทุกวัน 1.4) ถ้ามีอาชีพกิจกรรมให้ได้โภคผลมากมายอีกขั้น 1.5) ถ้าทำงานอยู่ในกระทรวงใหญ่ๆ ขอให้ได้ขึ้นบัญชีกดดี้ (ศาสตรากรระบวนไทยจากปราสาทพระโศ ในพระราชวังจตุมุขมงคล กรุงพนมเปญ และศาสตรากรระบวนไทยจากพิธิภัณฑสถานแห่งชาติ กรุงพนมเปญ ตัวบทที่ 1)

3.2.3.2 ເນະຄາຜູ້ງານ ສູງເຫດລັບອາຍຕ່າງປີ້ມາໃຫຍ້ເຕີມື່ງເສີມເຫດລັບຕຸ້ນສູງ:

นักการพัฒนาเพรียงกัน ดีแล ทายว่าถ้ามีสารพันสิ่งอะไรฯ ทำได้แล อย่ากังวล
เลย (ศาสตราจารย์จากวัดพนมโภูนเปญ ตัวบทที่ 1)

3.2.3.3 තේස්තැංකුවානුම්පිටියා ස්ථානයෙහි නොවූ පොදුවානුම්පිටියා

นี้ก้าล พระมารดาให้พร ทำนายไทยว่าดีนักแล (ศาสตรากระบวนไทยจากวัดพนมโภุนเปญ กรุงพนมเปญ ตัวบทที่ 2)

3.2.4 ความถี่ของเนื้อหาที่อ้างอิงในศาสตราระบบทายส่วนที่ 1

3.2.4.1 ความถี่ของเนื้อหาที่อ้างมาจากนิบทชาดก

ศาสตรากรระบุว่าที่อ้างมาจากนิบัตชาดกมีระดับความถี่มากไปหน่อย
ดังรายละเอียดต่อไปนี้ 1) นิทานชาดกที่นำมาอ้างในศาสตรากรระบุว่า จำนวน 7 ตัวบท มีจำนวน 8 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 26.66 ได้แก่ โมรชาดก วัชภูภิกษาดก 2 เตมิยชาดก มหาชนชาดก วิญญาดก สวรรณสามชาดก มโนสชาดก และ เวสสันตราชาก 2) นิทานชาดกที่นำมาอ้างในศาสตรากรระบุว่า จำนวน 6 ตัวบท มีจำนวน 2 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 6.66 ได้แก่ กุสชาดก และกุม มาสปณชาดก 3) นิทานชาดกที่นำมาอ้างในศาสตรากรระบุว่า จำนวน 5 ตัวบท มีจำนวน 4 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 13.33 ได้แก่ อัพหันตชาดก สังขชาดก เนมิราชาดก และภูริทตชาดก 4) นิทานชาดกที่นำมาอ้างในศาสตรากรระบุว่า จำนวน 4 ตัวบท มีจำนวน 1 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 3.33 ได้แก่ โภสัมพิษชาดก 5) นิทานชาดกที่นำมาอ้างในศาสตรากรระบุว่า จำนวน 3 ตัวบท มีจำนวน 2 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 6.66 ได้แก่ เทวรร姆ชาดก และจันทกุมารชาดก 6) นิทานชาดกที่นำมาอ้างในศาสตรากรระบุว่า จำนวน 2 ตัวบท มีจำนวน 5 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 16.66 ได้แก่ กัจฉปชาดก 2 อุปโถวัญญาดก สาลิเกการชาดก อุमนาทันตีชาดก และมหาสุตตโสมชาดก 7) นิทานชาดกที่นำมาอ้างในศาสตรากรระบุว่า จำนวน 1 ตัวบท มีจำนวน 8 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 26.66 ได้แก่ กัจฉปชาดก 1 มัจชาดก โสมหัตตชาดก โลหกุภภีชาดก จุลธนุคชาดก กุณาลชาดก กุลภาภชาดก และทึสติโกลชาดก ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 3.1 ความถี่ของเนื้อหาที่อ้างมาจากนิบทาดก

ที่	ความถี่ของเนื้อหาที่อ้างอิง	นิบทาดกที่นำมาอ้างอิง
1.	ความถี่ที่นำมาอ้างอิง จำนวน 7 ตัวบท	โนรชาดก วัญญาดก2 เตเมียชาดกมหาชนกชาดก วิธีรชาดก สุวรรณสามชาดก มโนสสชาดก เวสสันต์ ชาดก
2.	ความถี่ที่นำมาอ้างอิง จำนวน 6 ตัวบท	กุสชาดก กุนมัสปันชาดก
3.	ความถี่ที่นำมาอ้างอิง จำนวน 5 ตัวบท	ฉัทหันชาดก สังขชาดก เมมิราชชาดก ภูริหันชาดก
4.	ความถี่ที่นำมาอ้างอิง จำนวน 4 ตัวบท	โภสัมพิยชาดก
5.	ความถี่ที่นำมาอ้างอิง จำนวน 3 ตัวบท	เทวธรรมชาดก จันทกุราชาดก
6.	ความถี่ที่นำมาอ้างอิง จำนวน 2 ตัวบท	กัจฉปชาดก 2 อุกโตอัญชนาชาดก สาลิเกทราชชาดก อุมาหันตีชาดก มหาสุตตโสมชาดก
7.	ความถี่ที่นำมาอ้างอิง จำนวน 1 ตัวบท	กัจฉปชาดก1 มัจฉชาดก โສมหัตตชาดก โลหกุภี ชาดก จุลธรรมคุคชาดก กุณาลชาดก กุลารากชาดก ทีมีติโภสสชาดก

3.2.4.2 ความถี่ของเนื้อหาที่อ้างมาจากนิทานธรรมบท

ศาสตรากระบวนไทยที่อ้างมาจากการนิทานธรรมบทมีระดับความถี่จากมากไปหาน้อย ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1) นิทานธรรมบทที่นำมาอ้างในศาสตรากระบวนไทย จำนวน 7 ตัวบท มีจำนวน 2 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 5.12 ได้แก่ เทวหัตต์วัตถุ 2 และสามารถวัดได้

2) นิทานธรรมบทที่นำมาอ้างในศาสตรากระบวนไทย จำนวน 6 ตัวบท มีจำนวน 7 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 17.94 ได้แก่ จักขุปแลตเกรวัตถุ กาลียกขินวัตถุ เทวหัตต์วัตถุ1 กุنمโภสกวัตถุ
วิสาขอาุปاسิการวัตถุ ปฐมโพธิการลวัตถุ และอุตรอาุปاسิการวัตถุ

3) นิทานธรรมบทที่นำมาอ้างในศาสตรากระบวนไทย จำนวน 5 ตัวบท มีจำนวน 2 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 5.12 ได้แก่ ชัมพุการชีกวัตถุ และอนาถปินทิกเศรษฐีวัตถุ

4) นิทานธรรมบทที่นำมาอ้างในศาสตรากระบวนไทย จำนวน 3 ตัวบท มีจำนวน 4 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 10.25 ได้แก่ มหาโมคคลานต์เกรวัตถุ เรื่องพระอังคุลิมาลกระเรื่องymกปาฏิหาริย์ และเรื่องนายจุณฑสุกริก

5) นิทานธรรมบทที่นำมาอ้างในศาสตรากระบวนไทย จำนวน 2 ตัวบท มีจำนวน 6 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 15.38 ได้แก่ มัจฉกุณฑลวัตถุ กุณฑลเกสีวัตถุ สังกิจจسامณร่วตถุ กุกกุญมิตต์
วัตถุ เรื่องนายพรานสุนัขชื่อโภกง และเรื่องชน 3 คน

6) นิทานธรรมบทที่นำมาอ้างในศาสตรากระบวนไทย จำนวน 1 ตัวบท มีจำนวน 18 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 46.15 ได้แก่ ปัณฑิตสามณร่วตถุ ลาชเทวธิตาวัตถุ อนกิรตภิกขุวัตถุ
โรหิณีขัตติยกัญญาวัตถุ สุมนสามณร่วตถุ เรื่องพระติสสะเกระ เรื่องถวายบิณฑบาตแก่พระมหาภักสต
ประเสริฐ เรื่องมารธิดา เรื่องพระนันทกุมาภิร เรื่องเจ้าสุปปุทธศากยะ เรื่องนางປะภูจารา เรื่องนาง
จิญจามณวิกา พระมหาภักปปินเกระ เรื่องพระจุฬบันถกเกระ เรื่องปลาชื่อกปีละ เรื่องพระติสสะเกระผู้
เข้าถึงสกุลนายช่างแก้ว เรื่องพระเจ้าวิทูทภก และโลหุทายิตเกรวัตถุ ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 3.2 ความถี่ของเนื้อหาที่อ้างมาจากนิทานธรรมบท

ที่	ความถี่ของเนื้อหาที่อ้างอิง	นิทานธรรมบทที่นำมาอ้างอิง
1.	ความถี่ที่นำมาอ้างอิง จำนวน 7 ตัวบท	เทวทัต์วัตถุ 2 สามาตรีวัตถุ
2.	ความถี่ที่นำมาอ้างอิง จำนวน 6 ตัวบท	จักขุปalaต์เทรวัตถุ กาลียกขิณีวัตถุ เทวทัต์วัตถุ 1 กุณกโขสกวัตถุ วิสาขอาปุลสิกาวัตถุ ปชุนโพธิอกาลวัตถุ อุตตราอุปสิกาวัตถุ
3.	ความถี่ที่นำมาอ้างอิง จำนวน 5 ตัวบท	ชัมพุกาซึวากวัตถุ อนาคตปินทิกเศรษฐีวัตถุ
4.	ความถี่ที่นำมาอ้างอิง จำนวน 4 ตัวบท	-
5.	ความถี่ที่นำมาอ้างอิง จำนวน 3 ตัวบท	มหาโมคคลานันต์เทรวัตถุ เรื่องพระอังคุโลมีลาภเรื่องยมกปภาณฑาริย เรื่องนายจุณทสุกริก
6.	ความถี่ที่นำมาอ้างอิง จำนวน 2 ตัวบท	มัฎฐานกุณหลีวัตถุ กุณหลาลเกสีวัตถุ สังกิจจสามเณรวัตถุ กุกุณมิตวัตถุ เรื่องนายพราณสุนัขชือโกกะ เรื่องชน 3 คน
7.	ความถี่ที่นำมาอ้างอิง จำนวน 1 ตัวบท	ปัณฑิตสามเณรวัตถุ ลักษเทวีติวัตถุ อนภิรตภิกขุวัตถุ โรหิณีขัตติยกัญญาวัตถุ สุมนสามเณรวัตถุ เรื่องพระติสสะเดระ เรื่องถวายบิณฑบาตแก่พระมหากัสสปะเดระ เรื่องมารธิดา เรื่องพระนันทกุมาเรื่องเจ้าสุปปุทธศากยะ เรื่องนางประภะจารา เรื่องนางจิญจามณวิกา พระมหากับปีนเกรระ เรื่องพระจุหบันถกเกรระ เรื่องปลาชื่อกปิละ เรื่องพระติสสะเดระผู้เข้าถึงสกุลนายช่างแก้ว เรื่องพระเจ้าวิฐุทภะโลพุทไธตเทรวัตถุ

3.2.4.3 ความถี่ของเนื้อหาที่อ้างมาจากพุทธประวัติ

ศาสตรากรระบวนไทยที่อ้างมาจากการบูรณะประวัติมีระดับความถี่จากมากไปหาน้อย ดังรายละเอียดต่อไปนี้

- 1) พุทธประวัติที่นำมาอ้างในศาสตรากรระบวนไทย จำนวน 4 ตัวบท มีจำนวน 1 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 7.69 ได้แก่ พระมหาบุรุษตรรสรู
- 2) พุทธประวัติที่นำมาอ้างในศาสตรากรระบวนไทย จำนวน 3 ตัวบท มีจำนวน 1 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 7.69 ได้แก่ สุเมธดาบส
- 3) พุทธประวัติที่นำมาอ้างในศาสตรากรระบวนไทย จำนวน 2 ตัวบท มีจำนวน 2 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 15.38 ได้แก่ สันดุสิตเทวบุตร และนางสุชาดาถวายข้าวมธุปายาส
- 4) พุทธประวัติที่นำมาอ้างในศาสตรากรระบวนไทย จำนวน 1 ตัวบท มีจำนวน 9 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 69.23 ได้แก่ เจ้าชายสิทธิ์ตตถะทอดพระเนตรเห็นนางสนมหลับ เจ้าชายสิทธิ์ตตถะเดี๊จออกบวช พระพุทธเจ้าเทศนาโปรดปัญจวัคคีย์ พระมหาณ 5 คน ถวายจังหัน พระเจ้าอชาตศัตรุยกหัฟไปปรบ พระเจ้าพิมพิสารได้แก้ว พระเจ้าอชาตศัตรุปล่อยช้างนาฬาครี พระเจ้าอชาตศัตรุฆ่าพระบิดา และพระพุทธเจ้าเสวยจังหันนายจุณทะ ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 3.3 ความถี่ของเนื้อหาที่อ้างมาจากการประวัติ

ที่	ความถี่ของเนื้อหาที่อ้างอิง	พุทธประวัติที่นำมาอ้างอิง
1.	ความถี่ที่นำมาอ้างอิง จำนวน 7 ตัวบท	-
2.	ความถี่ที่นำมาอ้างอิง จำนวน 6 ตัวบท	-
3.	ความถี่ที่นำมาอ้างอิง จำนวน 5 ตัวบท	-
4.	ความถี่ที่นำมาอ้างอิง จำนวน 4 ตัวบท	พระมหาบุรุษตรัสสูร្ស
5.	ความถี่ที่นำมาอ้างอิง จำนวน 3 ตัวบท	สุเมรดาบส
6.	ความถี่ที่นำมาอ้างอิง จำนวน 2 ตัวบท	สันดุสิตเทวบุตร นางสุชาดาภิวายช้ามธุปายาส
7.	ความถี่ที่นำมาอ้างอิง จำนวน 1 ตัวบท	เจ้าชายสิทธิตัตยะทอดพระเนตรเห็นนางสนมหลับ เจ้าชายสิทธิตัตยะเสด็จออกบวชพระพุทธเจ้า เทศนาโปรดปัญจวัคคีย พระมหาณ 5 คน ถวาย จังหัน พระเจ้าอชาตศัตtruยกทัพไปรบ พระ เจ้าพิมพิสารได้แก้ว พระเจ้าอชาตศัตtruปล่อยช้าง นาการี พระเจ้าอชาตศัตtruฆ่าพระบิดา พระพุทธเจ้าเสวยจังหันนายจุณะ

3.2.4.4 ความถี่ของเนื้อหาที่อ้างมาจากการประพุทธศาสนาในแหล่งที่มาอื่นๆ

ศาสตรากรกระบวนการที่อ้างนิทานที่มาจากการประพุทธศาสนาในแหล่งที่มาอื่นๆ มีระดับความถี่จากมากไปหาน้อย ดังรายละเอียดต่อไปนี้

- 1) นิทานที่อ้างมาจากการประพุทธศาสนาในแหล่งที่มาอื่นๆ ที่นำมาอ้างในศาสตรากระบวนการที่อ้างนิทานที่มาจากการประพุทธศาสนาในแหล่งที่มาอื่นๆ จำนวน 6 ตัวบท มีจำนวน 1 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 33.33 ได้แก่ อสิกิลิสูตร
- 2) นิทานที่อ้างมาจากการประพุทธศาสนาในแหล่งที่มาอื่นๆ ที่นำมาอ้างในศาสตรากระบวนการที่อ้างนิทานที่มาจากการประพุทธศาสนาในแหล่งที่มาอื่นๆ จำนวน 3 ตัวบท มีจำนวน 1 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 33.33 ได้แก่ มิลินทปัญหา
- 3) นิทานที่อ้างมาจากการประพุทธศาสนาในแหล่งที่มาอื่นๆ ที่นำมาอ้างในศาสตรากระบวนการที่อ้างนิทานที่มาจากการประพุทธศาสนาในแหล่งที่มาอื่นๆ จำนวน 2 ตัวบท มีจำนวน 1 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 33.33 ได้แก่ เรื่องพระเจ้าโศกและพระนางอสันธิมิตตา ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 3.4 ความถี่ของเนื้อหาที่อ้างมาจากการศึกษาในแหล่งที่มาอื่นๆ

ที่	ความถี่ของเนื้อหาที่อ้างอิง	นิทานที่อ้างมาจากพระพุทธศาสนา ในแหล่งที่มาอื่นๆ
1.	ความถี่ที่นำมาอ้างอิง จำนวน 7 ตัวบท	-
2.	ความถี่ที่นำมาอ้างอิง จำนวน 6 ตัวบท	อสีคิลลิสูตร
3.	ความถี่ที่นำมาอ้างอิง จำนวน 5 ตัวบท	-
4.	ความถี่ที่นำมาอ้างอิง จำนวน 4 ตัวบท	-
5.	ความถี่ที่นำมาอ้างอิง จำนวน 3 ตัวบท	มิลินปัญหา
6.	ความถี่ที่นำมาอ้างอิง จำนวน 2 ตัวบท	เรื่องพระเจ้าอโศกและพระนางอสันธิมิตตา
7.	ความถี่ที่นำมาอ้างอิง จำนวน 1 ตัวบท	-

3.2.4.5 ความถี่ของเนื้อหาที่อ้างมาจากแหล่งที่มาอื่นๆ

ศาสตรากระบวนไทยที่อ้างมาจากการณฑลในศาสนาพราหมณ์ มีจำนวน 1 เรื่อง
ได้แก่ มหาการพยัคฆ์รามายณะ พับในศาสตรากระบวนไทยจำนวน 2 ตัวบทเท่านั้น

ศาสตรากรระบวนไทยที่อ้างมาจากนิทานพื้นบ้าน มีจำนวน 1 เรื่อง ได้แก่
จันท์โครพ พปในศาสตรากรระบวนไทย จำนวน 1 ตัวบท เท่านั้น

3.2.5 เนื้อหาที่ปรากฏในศาสตราจารย์บวนไทยส่วนที่ 2

3.2.5.1 ลักษณะคำทำนายในทางที่ดี

ชาญชัย คงเพียรธรรม (2551: 127) ได้กล่าวว่าคำทำนายส่วนใหญ่ในศาสตรา
กระบวนการไทยเป็นคำทำนายที่ดีถึง ร้อยละ 57.40 ซึ่งมีความสอดคล้องกับผู้วิจัยพบว่าศาสตรากระบวนการ
ไทย จำนวน 7 ตัวบท ที่ผู้วิจัยนำมาศึกษา ซึ่งมีจำนวนทั้งสิ้น 444 ข้อันนั้น คำทำนายส่วนใหญ่จะ
เป็น คำทำนายที่ดี ซึ่งเป็นการให้กำลังใจผู้เสียงไทย มีจำนวน 247 ข้อ คิดเป็นร้อยละ 55.63 ดัง
ต่อไปนี้

นายบุณย์ไภโภาน ภารยานำข้าวไปให้ ได้พบกับพระปู่เจกพุธเจ้า
นางนันได้ตักจังหันถวาย พระให้พรในกุศลนั้น ฝ่ายสามีกำลังโภนา รอยได้ผุดขึ้นมาล้วนแต่ทองเป็น^ๆ
ก้อนๆ ทั่วทั้งห้องนา ทำนายว่าดี ถ้าประทานทำม้าหากินอาชีพได้ฯ ได้ดังใจประทาน (ศาสตรา
กระบวนการไทยจากปราสาทพระโค ในพระราชวังจตุมงคล กรุงพนมเปญ)

จากตัวอย่างข้างต้นซึ่งให้เห็นว่า เนื้อหาที่ปรากฏในส่วนที่ 2 มีความสัมพันธ์กับส่วนที่ 1 คือ คำทำนายระบุว่า ดี เนื่องจากว่า เนื้อหาที่นำมาอ้างนั้นเป็นผลแห่งการทำความดีของภรรยานายปุณณะ จึงทำให้ครอบครัวนี้ประสบพบเจอนิสิที่ดี และยังเชื่อมโยงถึงคำทำนายที่ระบุว่า ถ้าปรารถนาทำมาหากินอาชีพใดๆ ได้ดังใจปรารถนานั้น มีความสัมพันธ์กับการทำมาหากินเสียงชัดเจนๆ

2) କୁଣ୍ଡଳାରେ ପାଇଲାଗିଥାଏ କୁଣ୍ଡଳାରେ ପାଇଲାଗିଥାଏ

ถูกทรงมหาลาจุลบาลไปบวช ดีนัก (ศาสตราจารย์บวนทัยจากปราสาท
เข้าไกรลาส ในพระราชนิเวศน์มหามงคล กรุงพนมเปญ)

จากตัวอย่างข้างต้นซึ่งให้เห็นว่า เนื้อหาที่ปรากฏในส่วนที่ 2 มีความสัมพันธ์กับส่วนที่ 1 คือ คำทำนายระบุว่า ดินัก เนื่องจากว่า ตัวละครแสดงพฤติกรรมในด้านดี คือ การออกบวช ซึ่งตามความเชื่อในพระพุทธศาสนานั้น ถือว่าการออกบวชเป็นหนทางแห่งความหลุดพ้นจากการเวียนว่ายตาย เกิด

3) ເຈັກເປົ້າ: ປະລາດຖາສີ່ເຫັນ ແກ້ວມະນູເຈັບຄະດູສັນຍຸດ
ມວະນຸທະສົງຄຳລອາຍ ເຊື້ອີງຕະຫຼາດທີ່ ສິ່ງປະຕິບັດພະຍາຍາລັບ

นี้ก้าลพระได้ตรัสรู้แล้ว พระองค์เห็นนาโปรดภิกษุหั้งห้าองค์ อีกหั้งสัตว์หั้งหลาย ทำอะไรฯ ดีนัก สัมฤทธิ์ครบประการแล (ศาสตราจารย์วนทยาจากวัดพนมโภนเมปุ กรุงพนมเมปุ ตัวบทที่ 1)

จากตัวอย่างข้างต้นซึ่งให้เห็นว่า เนื้อหาที่ปรากฏในส่วนที่ 2 มีความสัมพันธ์กับส่วนที่ 1 คือ คำทำนายระบุว่า ทำอะไรๆ ดีนัก สัมฤทธิ์ครบประการแล้ว เนื่องจากว่า การที่จะมีพระพุทธเจ้าองค์หนึ่งๆ อุบัติขึ้นในโลก และพระองค์ท่านสามารถเทศนาธรรมโปรดเวไนยสัตว์ให้สามารถประพฤติปฏิบัติตามหลักธรรมคำสั่งสอนของพระองค์ได้นั้นไม่ใช่เรื่องที่เกิดขึ้นได้ง่าย เพราะพระองค์ท่านจะต้องผ่านการสั่งสมบุญญาการมีมาเป็นระยะเวลานาน ดังนั้นการที่พระพุทธองค์ได้ตรัสรู้จึงเป็นเรื่องที่น่ายินดีมาก ในประเด็นนี้ยังเชื่อมโยงไปอีกว่า ก่อนที่พระพุทธองค์จะตรัสรู้ได้ต้องผ่านอุปสรรคจำนวนมาก ดังนั้นคนเรา Kirk ต้องไม่ย่อท้อต่อความยากลำบากในชีวิต กล่าวคือ หากมีความอดทนในการทำงานใดๆ แล้วความสำเร็จในชีวิตย่อมอยู่แค่เอื้อม

4) සෑස්කාජුරාජයෙහි මුත්සුරාදුන් ආරාය්ච්චලුවෙහි ප්‍රාග්ධනය ඇතුළු යේ ප්‍රාග්ධන ගීයෙනු තුළා නැත්තු නාමයා දූෂණයෙහි විසින් ප්‍රාග්ධනය ප්‍රාග්ධන පියා යුතු යුතු ය.

นักประชุมให้สถานักประชาณุรัฐประจำจังหวัดอาจารย์ทั้งสี่ด้วยปัญญา แล้วเดี๋ยว
บูชาศพที่สาธุการ ตีนักแล ถ้าจะปรารอนนาอะไรๆ ได้ดังหวัง (ศาสตราภาระบวนไทยจากวัดพนม
โภนเปญ กรุงพนมเปญ ตัวบทที่ 2)

จากตัวอย่างข้างต้นซึ่งให้เห็นว่า เนื้อหาที่ปรากฏในส่วนที่ 2 มีความสัมพันธ์กับส่วนที่ 1 คือ คำทำนายระบุว่า ดีนักแล ถ้าจะประณานอะไรๆ ได้ดังหวัง เนื่องจากว่า ตัวละครได้ใช้ปัญญาซึ่งเป็นลักษณะพิเศษในการแก้ปัญหาที่ตนเองประสบในชีวิตได้สำเร็จ จนทำให้เป็นที่ยอมรับแก่บุคคลทั่วไป ไม่เว้นแต่พระมหากรหัตทริย ซึ่งมีความเชื่อมโยงไปถึงว่า คนมีปัญญาอุ่มทำการใดๆ ได้สำเร็จดังหวัง จึงนับเป็นเรื่องที่ดีในชีวิต

3.2.5.2 តម្លៃធនធានគាំទាយនៃការងារ

ชาญชัย คงเพียรธรรม (2551: 127) ได้กล่าวว่าคำทำนายส่วนน้อยในศาสตรา
กระบวนการไทยเป็นคำทำนายในทางปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 14.81 ซึ่งมีความสอดคล้องกับข้อมูลของ
ผู้จัดที่พบว่าศาสตรากระบวนการไทย จำนวน 7 ตัวบท ที่ผู้จัดนำมารีบู๊ฟ ซึ่งมีจำนวนทั้งสิ้น 444 ข้อ

นั้น คำทำนายส่วนน้อยเป็นคำทำนายในทางปานกลาง นับเป็นการให้กำลังใจผู้เสี่ยงทายอีกเช่นกัน ว่า โชคชะตาของตนเองไม่ได้เลวร้ายเท่าใดนัก มีจำนวน 35 ข้อ คิดเป็นร้อยละ 7.88 ดังตัวอย่างต่อไปนี้

1) အေးကာဖြူးပါ့ဖူးဘယ်ဆားပြီးဖုန်းများကပဲ့မာကြင်းပါ့ဖူးရှေ့ကျယ်ခိုပ်
လွှဲပြောသောပွဲဖော်ဆုံးမြှော်လွှားပါ့ပြောလိုက်ပါ။

นี้กгал พระเมียถูกนายสารถีนำไปฟัง เล่าว่ายตอนต้นส่วนตอนปลายจึงกลับมาดีแล ดุจดังความประรณา ถ้าทำมาค้าขายจะมีลาก ถ้ามีคิดความชั่วเชา ของหายได้คืนแล (ศาสตราภารวนไทยจากพิธีรภัณฑสถานแห่งชาติ กรุงพนมเปญ ตัวบทที่ 1)

จากตัวอย่างข้างต้นซึ่งให้เห็นว่า เนื้อหาที่ปรากฏในส่วนที่ 2 มีความสัมพันธ์กับส่วนที่ 1 คือ คำทำนายระบุว่า เลวร้ายตอนต้นส่วนตอนปลายจึงกลับมาดีแล ดูจังความประราถนา ถ้าทำมาค้าขายจะมีลาภ ถ้ามีคดีความชนะเข้า ของหายได้คืนแล เนื่องจากว่าตัวละครต้องประสบกับความยากลำบากในตอนต้นของชีวิตอย่างแสนสาหัสที่ต้องแสร้งแกลงทำเป็นคนง oily เปี้ย บ้าใบ แลและต้องผ่านการทดสอบต่างๆ นานา เป็นระยะเวลาถึง 16 ปี เพียงเพื่อไม่อยากจะครองราชย์ อันจะนำไปสู่การที่จะต้องไปชดใช้กรรมในอเวจิมหารอกอีกต่อไป ในที่สุดผลแห่งการกระทำนั้นของตัวละครก็บรรลุผลตามที่ได้หวังไว้ทุกประการ พฤติกรรมของตัวละครนี้เชื่อมโยงมาถึงบุคคลทั่วไปว่า การที่จะได้มาซึ่งความสำเร็จใดๆ ในชีวิตนั้น ไม่ใช่เรื่องที่ห้อมหวานแต่จะต้องผ่านการต่อสู้กับอุปสรรคมาโดยมาก ดังนั้นอย่าปล่อยท้อในชีวิต

3.2.8.3 ลักษณะคำทำนายในทางไม่ดี

ชาญชัย คงเพียรธรรม (2551: 127) ได้กล่าวว่าคำทำนายที่มีปริมาณมากเป็นอันดับที่ 2 ในศาสตราจารย์วนไทย คือ คำทำนายในทางไม่ดี คิดเป็นร้อยละ 27.78 ซึ่งมีความสอดคล้องกับข้อมูลของผู้วิจัยที่พบร่วมศาสตราจารย์วนไทย จำนวน 7 ตัวบท ที่ผู้วิจัยนำมาศึกษา ซึ่งมีจำนวนทั้งสิ้น 444 ข้อนั้น เป็นคำทำนายในทางไม่ดี แต่ถึงแม้ว่าจะเป็นคำทำนายที่ไม่ดีแต่ผู้เสียงไทยก็สามารถเสียงไทยได้อีก 2 ครั้ง ถือเป็นการให้อุกาสแก่ผู้เสียงไทยว่าตนเองมีโอกาสที่จะเสียงไทยได้คำทำนายที่ดี หรือปานกลางได้อีกถึง 2 ครั้ง ซึ่งคำทำนายในทางไม่ดีมีจำนวน 156 ข้อ คิดเป็นร้อยละ 35.30 ตังตัวอย่างต่อไปนี้

นี้ก้าลเทวทัตต์ ได้ผ้าเยื่อมาฝาดเป็นของตนเองแล้ว นุ่งห่มมา โคนกิกขุสังฆ
ทั้งหลายติดเตียน เลวร้ายนักทำการอะไร มักมีโหะไม่ดีเลย (ศาสตราจารย์วนทยจาก
พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ กรุงเทพมหานคร ตัวบทที่ 1)

จากตัวอย่างข้างต้นซึ่งให้เห็นว่า เนื้อหาที่ปรากฏในส่วนที่ 2 มีความสัมพันธ์กับส่วนที่ 1 คือ คำนำนายระบุว่า เลวร้ายนักทำการอะไรๆ มักมีโทษไม่ดีเลย เนื่องจากว่า ตัวละครเป็นคนที่ทำตัวไม่น่าเลื่อมใส ศรัทธา แม้ว่าจะได้ผ้าที่มีราศานุ่งห่มก็ยังคงเป็นที่ติเตียนแก่คนทั่วไปอยู่เสมอ ดังนั้นในประเด็นนี้จึงสามารถเชื่อมโยงไปได้ว่า คนเราจะต้องดีที่สุดใจ ไม่ใช่ดีแค่รูปร่างภายนอก และคนที่มีจิตใจชั่วร้าย ย่อมเป็นที่ติดนินทาไปทั่ว แม้อยากทำการงานใดๆ ก็ไม่เป็นที่ยอมรับจากคนในสังคม

2) ការរោងចក្រសេត្តប្រាក់សំខាន់ ឬអូលិនីគោជន៍សំខាន់ ដែល
បានផ្តើលក្នុងវគ្គធម្មីក ត្រួតផ្តើលក្នុងទីតាំងនៃក្រុមជំរឿន ឬតាមរយៈ
សាលាដឹកជញ្ជូនឱ្យបានផ្តល់ពិនិត្យការងារ កំពើដឹងពីការងារ

กากเทวทัตต์เกิดเป็นพราณแห ลงดำเนินปลดแท้ที่ติดไม้อยู่ในน้ำ ถูกไม้ทึมตาบอดหั้งสองข้าง ทำนายว่า ไม่ดีหรอก ถ้ามีความสังสัยในเหตุอย่างใดอย่างหนึ่ง อย่ามุทะลุทำต่อไปอาจมีอุบัติเหตุ (ศาสตราจารย์วนทยจากพิธีภัณฑสถานแห่งชาติ กรุงเทพมหานคร ตัวบทที่ 2)

จากตัวอย่างข้างต้นซึ่งให้เห็นว่า เนื้อหาที่ปรากฏในส่วนที่ 2 มีความสัมพันธ์กับส่วนที่ 1 คือ คำนำยาระบุว่า ไม่ดีหรอก ถ้ามีความสัมสัยในเหตุอย่างใดอย่างหนึ่ง อย่ามุทะลุทำต่อไปอาจมีอุบัติเหตุ เนื่องจากว่า เนื้อหาความสัมพันธ์กับพฤติกรรมของตัวละคร ในส่วนที่ว่าตัวละครเข้าใจผิดที่พยายามมุดลงไปปลดแหง เพราะคิดว่าเป็นปลาตัวใหญ่ แต่ในความจริงแล้วแหกลับติดอยู่กับตัวไม่แหน จากการกระทำนั้นทำให้ตนเองต้องประสบกับอุบัติเหตุร้ายแรง จึงเป็นสิ่งที่ไม่ดีประเด็นนี้เชื่อมโยงถึงการดำเนินชีวิตของคนเราว่า คนเราหากจะทำอะไรไร้กังวลแต่ต้องพินิจ พิจารณา ไตรตรองให้รอบคอบ อย่ามุทะลุจนเกินไป เดี่ยวจะเสียการงาน

4) සේවක ප්‍රාග්ධන නොවායින් ප්‍රජාතා මැදුෂීක මෙහෙයුම් තුළ

นักการเมืองคัลเลอร์ จรอุบตีหัวหั้งร่าง ทุกเวทนาแสณาหัส ทำนาย
ไทยว่า เลวร้ายนักแล (ศาสตราจารย์วนทยาจากปราสาทพระอุมาโน้ม วัดอุมาโน้ม กรุงพนมเปญ)

จากตัวอย่างข้างต้นนี้ให้เห็นว่า เนื้อหาที่ปรากฏในส่วนที่ 2 มีความสัมพันธ์กับส่วนที่ 1 คือ คำทำนายระบุว่า เลวร้ายนักแล เนื่องจากว่าคำทำนายมีความสัมพันธ์กับผลกระทบของตัวละครในอดีตชาติที่เคยทุบตีทำร้ายบิดามารดาจนถึงแก่ความตาย การกระทำเช่นนี้ถือเป็นกรรมหนัก เป็นสิ่งเลวร้าย ทำให้ตัวละครต้องมาชดใช้เศษกรรมในชาตินี้ ต้องโดนทุบตีจนถึงแก่ความตาย เช่นกัน ประเด็นนี้ซึ่งให้เห็นว่า แม้ว่าตนเองจะมีอิทธิฤทธิ์ปานภูหาริย์สักเพียงใดแต่ก็หนีผลแห่งกรรมไปไม่ได้

3.2.5.4 คำทำนายที่ปรากฏข้อปฏิบัติหลังการเสียงไทย

ศาสตรากรระบุว่าไม่แนะนำวิธีการแก้ปัญหาให้แก่ผู้ขอรับคำทำนาย อาจเป็นเพระะว่าในกรณีที่คำทำนายครั้งแรกไม่ดี ผู้รับคำทำนายสามารถเสียงทางได้ใหม่อีกถึง 2 ครั้ง จากการศึกษา วิเคราะห์พบว่า มีคำทำนายเพียงใบเดียวที่ปรากฏข้อปฏิบัติหลังการเสียงทาง คือ ใบที่อ้างนิทานชาดกเรื่องฉัททันตชาดก ซึ่งมีรายละเอียดว่าพระโพธิสัตว์เสวยพระชาติเป็นพญาช้างฉัททันต์แล้วถูกพราวนไฟรยิงเพื่อนำเงามาขาย จากนั้นจึงเป็นคำทำนายแล้วตามด้วยข้อปฏิบัติหลังการเสียงทางที่ว่าต้องทำน้ำมนต์อาบแก่เคราะห์ นิมนต์พระสงฆ์หนึ่งรูปอาจารย์หนึ่งคน (ชาญชัย คงเพียรธรรม, 2552: 127) ซึ่งสอดคล้องกับข้อมูลของผู้วิจัยที่พบว่าศาสตรากรระบุว่า จำนวน 7 ตัวบท ที่นำมาศึกษานั้น มีศาสตรากรระบุว่า จำนวน 2 ข้อ จากจำนวน 444 ข้อ คิดเป็นร้อยละ 0.45 ที่มีการแนะนำข้อปฏิบัติหลังการเสียงทางไว้ และที่สำคัญทั้ง 2 ข้อนี้มีการอ้างนิทานชาดกเรื่องเดียวกัน คือ เรื่อง ฉัททันตชาดก ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1) ເລະຄານເຕັມສູ່ບ້າຍີ່ງຕະະສູ່ອັນດຸ ປະເທດຕ່າງໆຕ່າງໆ ພະຍາຍື່ງຕະະມີ້ງ
ການປັບປຸງແຜນຍົງກະເວີຣ ມາຫຼັກ ເຊື້ອີ່ນີ້ຄະໜີບະໜູລູບສູ່ລູ້ລູ້ບ້າຍີ່ງຕະະມີ້ງ
ເບີຍເຮັດ ແລ້ວ

ນີ້ກາລພຣະໂພຮີສັດວ່າເສຍພຣະຈາດເປັນພູ່ພາຊັງຈັກທັນຕໍ່ພຣານໄພຣມັນຍິງຄຸກ
ພຣອງຄໍ່າ ທັກງານນຳມາຄວາຍພຣະຈາກທີ່ເລວ່າຮ້າຍ ທຳນ້າມນີ້ປະພຣມຊັດຮ່າງແຫນ(ຮູປັ້ນ)ບູ້ພຣະ
ເປັນພຸ່ຫຼຸ້າດີນັກແລ້ວ (ສາສົກຮະບວນທາຍຈາກພິພິກັນຫຼາສຄານແໜ່ງຈາດ ກຽມພັນມເປັນ ຕັວບທີ່ 1)

2) ເລະຄານເຕັມສູ່ເຄົຍບ້າຍີ່ງຕະະສູ່ອັນດຸ ເບີຍສູ່ລູ້ລູ້ບ້າຍີ່ງຕະະມີ້ງ
ຜົກຍົງຄຸ້ມຍົງຄຸ້ມຍົງ ປຸດຍາສັ່ນ ສູງເຊື້ອີ່ນີ້ຄະໜີບະໜູບ້າຍີ່ງຕະະມີ້ງ

ນີ້ກາລພຣະໂພຮີສັດວ່າເສຍພຣະຈາດເປັນພູ່ພາຊັງຈັກທັນຕໍ່ແລ້ວສູນັນທີ່ຍິງພຣອງຄໍ່າ
ພຣອງຄໍ່າ ດີ່ງເອງມາຄວາຍ ຍາກນັກ ໄທ້ທຳນ້າອາບບູ້ຈາກຮາບ້າຍ (ສາສົກຮະບວນທາຍຈາກ
ວັດພັນໂກູນເປັນ ກຽມພັນມເປັນ ຕັວບທີ່ 1)

3.2.5.5 ຄຳທຳນາຍທີ່ໄມ່ປຣກງູ້ຂ້ອປະກິບຕິຫລັກການເສື່ອງທາຍ

ຜູ້ວິຊັ້ນພັບວ່າສາສົກຮະບວນທາຍສ່ວນໃໝ່ຄົງຮ້ອຍລະ 99.54 ປຶ້ງມີຄຳທຳນາຍທີ່ໄມ່
ປຣກງູ້ ຂ້ອປະກິບຕິຫລັກການເສື່ອງທາຍ ດັ່ງທີ່ໜ້າຢັ້ງຢືນ ຄອງເພີຍຮຣມ (2551: 127) ໄດ້ກ່າວວ່າ ໃນກຣມທີ່
ຄຳທຳນາຍໃນຄັ້ງແຮກໄມ້ດີ ຜູ້ເສື່ອງທາຍສາມາດເສື່ອງທາຍໄດ້ອັກຄິງ 2 ຄັ້ງ ດັ່ງນັ້ນສາສົກຮະບວນທາຍ
ຈຶ່ງໄມ່ແນະນຳວິທີການແກ້ປັນຫາແກ້ຜູ້ອັນດຸການທີ່ໄມ່ຮັບການທຳນາຍ

บทที่ 4

หน้าที่ทางสังคมที่ปรากฏในศาสตราระบวนไทย

ศาสตราระบวนไทยเป็นวรรณกรรมที่สร้างขึ้นเพื่อทำนายโชคชะตาของบุคคลในเรื่องต่างๆ เช่น ความประณاةต่างๆ หน้าที่การทำงาน โชคลาภ คติความ โรคภัยไข้เจ็บ ของหาย การเดินทาง และเรื่อง มิตรสหาย เป็นต้น ดังนั้นศาสตราระบวนไทยจึงมีหน้าที่สำคัญต่อสังคมเขมร คือทำหน้าที่ช่วยเหลือ คนให้คลายความคับข้องใจ ในขณะเดียวกันก็ทำหน้าที่เป็นเครื่องมือด gekapat ติดกรรมของสมาชิกใน สังคมให้สามารถอยู่ในสังคมได้อย่างเป็นสุข นอกจากนี้ศาสตราระบวนไทยยังทำหน้าที่ให้ความรู้และ สืบทอดพระพุทธศาสนาอีกด้วย ดังรายละเอียดต่อไปนี้

4.1 ศาสตราระบวนไทยช่วยเหลือคนในสังคมเขมรให้คลายความคับข้องใจ

ศาสตราระบวนไทยช่วยเหลือคนในสังคมเขมรให้คลายความคับข้องใจ เมื่อเกิดความทุกข์ใจ ความคับข้องใจ ความกระวนกระวายใจขึ้น เครื่องมือที่ดีที่สุดในการแก้ปัญหาทางใจดังกล่าว�นี้ คือ ศาสนา แต่การเข้าถึงหลักธรรมคำสั่งสอนด้วยวิธีศึกษาและปฏิบัติเป็นสิ่งที่ยากยิ่งสำหรับผู้ที่ไม่เคย อบรมจนเป็นนิสัย ศาสตราระบวนไทยจึงเป็นสิ่งที่คนเขมรสามารถเข้าถึงได้ง่ายกว่า ด้วยการใช้ หลักการของอิทธิฤทธิ์ ปภาณุหาริย์ ซึ่งมีพื้นฐานมาจากความศรัทธาทำให้เกิดการยอมรับสภาพความ จริงของปัญหาที่ประสบอยู่ เมื่อยอมรับแล้วก็สามารถจะปล่อยวางได้ในที่สุด (ชาญชัย คงเพียรธรรม, 2551: 127)

จากข้อมูลของผู้วิจัยพบว่า ศาสตราระบวนไทย จำนวน 7 ตัวบท ที่ผู้วิจัยนำมาศึกษานั้น พบร่วม มีความสอดคล้องกับคำกล่าวของชาญชัย คงเพียรธรรม ที่ว่าศาสตราระบวนไทยได้ทำหน้าที่ช่วย ระบายความกังวลภายในจิตใจให้แก่คนในสังคมได้เป็นอย่างดี โดยพิจารณาจากคำทำนายส่วนใหญ่ จะเป็นคำทำนายที่ดีถึงร้อยละ 55.63 คำทำนายที่เป็นกลาง ร้อยละ 7.88 ส่วนคำทำนายที่ไม่ดีมีเพียง ร้อยละ 35.30 เท่านั้น ซึ่งคำทำนายทั้ง 3 ประเภทสามารถจำแนกเนื้อหาออกเป็น 8 กลุ่ม ได้แก่ 1) เรื่องความประณاةต่างๆ ร้อยละ 7.84 2) เรื่องหน้าที่การทำงาน ร้อยละ 18.53 3) เรื่องโชคลาภ ร้อยละ 10.87 4) เรื่องคติความ ร้อยละ 4.99 5) เรื่องโรคภัยไข้เจ็บ ร้อยละ 2.31 6) เรื่องของหาย ร้อยละ 6.06 7) เรื่องการเดินทาง ร้อยละ 3.74 และ 8) เรื่องมิตรสหาย ร้อยละ 6.66 ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 4.1 ตารางแสดงประเภทของคำทำนาย

ประเภทของคำทำนาย	ร้อยละของคำทำนาย	หมายเหตุ
คำทำนายที่ดี	55.63	คำทำนายที่ดีมีจำนวนมากกว่าคำทำนายที่ไม่ดี ซึ่งทั้งคำทำนายที่ดีและคำทำนายที่เป็นกลาง เป็นการให้กำลังใจผู้รับคำทำนาย
คำทำนายที่เป็นกลาง	7.88	
คำทำนายที่ไม่ดี	35.30	

ตารางที่ 4.2 ตารางแสดงประเภทของเนื้อหาคำทำนาย

ประเภทของเนื้อหาคำทำนาย	ร้อยละของคำทำนาย
1) เรื่องความประณานต่างๆ	7.84
2) เรื่องหน้าที่การทำงาน	18.53
3) เรื่องโชคคลาบ	10.87
4) เรื่องคดีความ	4.99
5) เรื่องโรคภัยไข้เจ็บ	2.31
6) เรื่องของหาย	6.06
7) เรื่องการเดินทาง	3.74
8) เรื่องมิตรสหาย	6.66

4.2 ศาสตรากระบวนไทยช่วยขัดเกลาพฤติกรรมของคนในสังคม

ศาสตรากระบวนไทยช่วยทำให้เกิดกระบวนการขัดเกลาทางสังคม (Socialization) ทางหนึ่ง คำทำนายได้ยกตัวอย่างนิทานในธรรมบทหรือชาดกแสดงโถงของการประพฤตินาม่เหมาะสม ช่วยป้องปรามมิให้มีการกระทำที่ไม่พึงประสงค์เกิดขึ้นในสังคม (ชาญชัย คงเพียรธรรม, 2551: 128) ซึ่งรูปแบบการสอนโดยทั่วไปนั้นสามารถแบ่งเป็น 2 ประเภท ได้แก่ (1) การสอนโดยตรง (ปรากฏเป็นส่วนน้อยในศาสตรากระบวนไทย) และ (2) การสอนโดยอ้อม (ปรากฏเป็นส่วนมากในศาสตรากระบวนไทย) ดังรายละเอียดต่อไปนี้

4.3 ศาสตรากระบวนไทยที่ปรากฏการสอนโดยตรง

ศาสตรากระบวนไทยที่ปรากฏการสอนโดยตรงนี้ พิจารณาจากส่วนที่ 2 ของศาสตรากระบวนไทย คือ ส่วนที่เป็นคำทำนาย เช่น ให้ระวังคำพูด หรือให้ประพฤตินในครรลองคลองธรรม เป็นต้น ดังตัวอย่างต่อไปนี้

**4.3.1 ຄານສຸມະລະເທດລາ ກາງສູ່ຍັ້ງເສົ່ວໂລ້ມຊາວອຫາມສາຜີ ລູກືອະເສີ້ ຊາລະຕາະ
ຕາມງົບືລະຫວັງຕະຫຼາກ ດູວ່າລູກືອະຫວັງແລ້ວຕະຫຼາກແມ່ນໄດ້ຮັບຮັດຊັ້ນ
ແລ້ວຍໜູ້ອຸປະກອດຕະຫຼາກແມ່ນໄດ້ຮັບຮັດຊັ້ນ**

การแสดงความเห็นว่าคำสอนอยู่ในชุมชนประตูอนาถบิณฑิกเศรษฐีได้กล่าวคำไม่สมควร ยุบเชาໄລ้ออกไม่ให้อยู่ ทำนายว่ามีสิ่งที่มีทุกข์ ลำบากใจ หรือ ทรัพย์เสียหายเนื่องจากคำพูดฯ (ศาสตรากระบวนไทยจากพระบรมมหาราชวัง ปราสาทพระโศ)

คำสอนโดยตรงที่ปรากฏในศาสตราระบวนไทยผ่านคำทำนายมีว่า ทรพย์เสียหายเนื่องจากคำพูด เข้าทำนองว่า พุดดีเป็นศรีแก่ตัว พุดชั่วอปราชัย หมายความว่า คนเราจะต้องรู้จักระวังคำพูดของตนเอง เพราะคำพูดเป็นสิ่งที่สามารถซึ้งตาชีวิตของตนเองได้ กล่าวคือ หากพูดว่าจากอ่อนหวาน สุภาพ สร้างสรรค์ ก็จะมีแต่คนรักใคร่ อีนดู แต่ถ้าพูดว่าจาหยาบคาย ส่อเสียไม่สร้างสรรค์ ก็จะมีแต่คนติดนินทาและที่สำคัญยังสร้างความเดือดร้อนแก่ตนเองไม่รู้จบ ดังเช่น สุมนเหวดาผู้อ้าคายอยู่ในชั้มประดู่บ้านอนาคตบินพิษเศรษฐีอย่างเป็นสุขมาข้านาน แต่แล้วก็ถูกไล่ออกจากบ้านเศรษฐีไป เนื่องจากได้กล่าวห้ามปราบามเศรษฐีเรื่องการทำบุญสุนทาน เพราะเกรงว่า ทรพย์สมบัติของเศรษฐีจะหมดไป แต่เหตุผลที่แท้จริงของการห้ามปราบามในครั้งนี้เป็นเพียงเหตุผลส่วนตัวเท่านั้น เพราะทุกครั้งที่ท่านเศรษฐีนิมนต์พระพุทธองค์และพระสาวกมารับภิกษาเจริญบ้านของตนนั้น เหวดาและครอบครัวต้องลงจากชั้มประดู่ไปอยู่ที่อื่นก่อน จนกว่าพระพุทธองค์และพระสาวกจะเสด็จกลับ ดังนั้นเพื่อที่จะไม่ต้องขึ้นๆ ลงๆ อยู่บ่อยๆ จึงห้ามปราบามเศรษฐีในเรื่องนี้ แต่แล้ว เรื่องราวกลับถูกตามใหญ่โต จนเป็นเหตุให้ตนของถูกไล่ออกไปประทระเหินที่อื่น ได้รับทุกข์เวหนาอย่างแสบสาหัส จนกระทั้งต้องมาขอมาพระพุทธองค์ จึงทำให้ท่านเศรษฐีหายโกรธและได้รับอนุญาตให้มาอยู่ในชั้มประดู่เรือนเศรษฐีดังเดิม ศาสตราระบวนไทยได้ทำหน้าที่ขัดเกลาพฤติกรรมของคนในสังคมซึ่งเป็นการสอนโดยตรงผ่านคำทำนายคือ คนเราต้องรู้จักระวังคำพูด หมายความว่า ตนเองจะมีความทุกข์ยาก ลำบาก หรือทรพย์สมบัติหายนนะ เพราะไม่ระวังคำพูด ดังนั้นพึงระวังคำพูดของตนเองไว้ และเป็นผู้น้อยต้องรู้จักเจียมเนื้อเจียมตัว หมายความว่า คนที่อยู่ในฐานะที่ต่ำกว่า จะต้องรู้จักประมาณตน จะทำตัวเด่นดังเกินงามนั้นเป็นสิ่งที่ไม่พึงประณาน เพราะจะมีภัยมาถึงตัว

กลามาตุโปสสะเป็นผู้ชายที่เลี้ยงดูบิดามารดา เชือคำยุงของภริยาก็นำพ่อแม่ไปฆ่า ทำนายว่าไม่ดี กิจการอะไรอย่าไว้ใจเขา จะพาให้เสียประโยชน์(ศาสตราจาระวนไทยจากพระบรมมหาราชวัง ปราสาทพะโค)

คำสอนโดยตรงที่ปรากฏในศาสตราจาระบวนไทยผ่านคำทำนายมีว่า กิจการอะไรอย่าไว้ใจเข้า จะพาให้เสียประโยชน์ หมายความว่า การดำรงชีวิตประจำวันของคนเรานั้น อย่าเชื่อคำพูดของผู้อื่นให้มากจนเกินไป จะต้องมีสติในตนเอง ใช้ปัญญาในการไตร่ตรอง พิจารณาเรื่องราว หรือเหตุการณ์ต่างๆ อย่างรอบคอบ จึงจะทำให้ไม่เสียประโยชน์ในกิจการนั้นๆ ในทางตรงกันข้ามหากไว้ใจ หลงเชื่อคำพูดของผู้อื่น โดยปราศจากการพิจารณา ไตร่ตรองให้รอบคอบแล้ว อาจจะนำพาให้เสียประโยชน์ในกิจการงานของตนเองได้ ดังเช่น มาตุไปสสังผู้ที่เคยทำหน้าที่เลี้ยงดูบิดามารดาอย่างเป็นปกตินิสัย แต่แล้วกลับหลงเชื่อคำยุงของภรรยา จนกระทำการทำบ้านักถึงกับฆ่าบิดามารดาของตนเอง ทำให้ต้องไปชดใช้กรรมในอเวจีมหารก ศาสตราจาระบวนไทยได้ทำหน้าที่ขัดเกลาพฤติกรรมของคนในสังคมซึ่งเป็นการสอนโดยตรงผ่านคำทำนาย คือ คนเราจะต้องใช้สติ ปัญญาของตนเอง ในการพิจารณาถึงเรื่องราวต่างๆ ให้รอบคอบ ก่อนที่จะทำการงานใดๆ จึงจะทำให้ประสบผลสำเร็จในการงานนั้นๆ

4.3.3 ការគ្រប់សម្រាប់ឯកតាគអ្នកប្រព័ន្ធឌីជីថាមព្រមទាំងអ្នកប្រព័ន្ធ ដើម្បីរាយការណ៍ និងការគ្រប់សម្រាប់ឯកតាគអ្នកប្រព័ន្ធឌីជី។ ដែលវាបានរាយការណ៍ និងការគ្រប់សម្រាប់ឯកតាគអ្នកប្រព័ន្ធឌីជី។

กลุ่มศรษี 4 คน ประพฤติสิ่งที่เป็นอย่างมุขไม่ฟังคำสั่งสอนของบิดามารดา ความอันตรายพินาศกลับมาถึงตน ทำนายว่าไม่ดีหรอก ต้องฟังคำแนะนำของผู้ใหญ่จึงจะประสบสูญ (ศาสตรากระบวนการไทยจากพิธีภัณฑสถานแห่งชาติ กรุงเทพมหานคร ตัวบทที่ 2)

คำสอนโดยตรงที่ปรากฏในศาสตรากระบวนการไทยผ่านคำทำนายว่า ต้องฟังคำแนะนำของผู้ใหญ่จึงจะประสบสูญ หมายความว่า คนเราจะต้องประพฤติและปฏิบัติตามคำแนะนำ สั่งสอนของผู้ใหญ่ซึ่งถือว่าเป็นผู้ที่มีประสบการณ์ในชีวิตมาก่อน หากดื้อตึง หลงทำตามความประ NAN ของตนเองฝ่ายเดียวันนี้ ย่อมนำพาความเดือดร้อนมาสู่ตนเองอยู่ร้าไป ดังเช่นลูกศรษีทั้ง 4 คน ที่ต้องทนทุกข์เหวนาอย่างแสนสาหัสในอเวจีมหารก เพราะในชาติที่เกิดเป็นคนมัวแต่ลุ่มหลงในอบายมุข ไม่เคยทำบุญบริจาคทาน รักษาศีล ศาสตรากระบวนการไทยได้ทำหน้าที่ขัดเกลาพฤติกรรมของคนในสังคมซึ่งเป็นการสอนโดยตรงผ่านคำทำนายคือ ในการดำเนินชีวิตประจำวันของคนเรานั้น จะต้องฟังคำแนะนำ สั่งสอนของผู้ใหญ่ หรือผู้ที่มีประสบการณ์ในชีวิตมาก่อน จึงจะทำให้ชีวิตมีแต่ความสุข ความเจริญ เข้าทำงาน เดินตามผู้ใหญ่ทุกมาไม่กัด

4.4 ศาสตรากระบวนการไทยที่ปรากฏการสอนโดยอ้อม

ศาสตรากระบวนการไทยที่ปรากฏการสอนโดยอ้อมนั้น พิจารณาจากส่วนที่ 1 ของศาสตรากระบวนการไทย คือ ส่วนที่เป็นเรื่องราวที่อ้างถึงจากนิทานชาดก นิทานธรรมบท พุทธประวัติ นิทานที่อ้างมาจากพระพุทธศาสนาในแหล่งที่มาอื่นๆ และนิทานที่อ้างมาจากแหล่งที่มาอื่นๆ สามารถกล่าวโดยสรุปว่า เป็นการสอนผ่านนิทาน โดยการยกเหตุการณ์ หรือพฤติกรรมของตัวละครขึ้นสอน เช่น การสำรวมระวังกาย วาจา ใจ (ศีล) การเป็นผู้มีเมตตากรุณา หรือการเป็นผู้ไม่ประมาท เป็นต้น ดังต่อไปนี้

4.4.1 ເສ:ຄະເບແຕດສູ່ເຫື້ອຂູ້ລົງລະບາງ:ຮາສູ່າ ປະເທົ່າຫຼວງແຜ່ສຳເນົາມສ່ວຍພະຍາກີ ເປີຫາຣະເງົ່າມໍ່ຍ ແຕດສູ່ລາຍລະສູງຜູກ ເຕັກຍາຍຕີ່ຫາສ່ວຍພະຍາກີ

นักกล่าวเทวทัตต์ยกตนเองเป็นพระศาสดา พระโมคคลานานี้เป็นพาเลาบริวารทั้งหมด 500 องค์ เทวทัตต์เป็นคนบ้า มีเลือดออกจากปาก เลวร้าย ไม่ดี (ศาสตรากระบวนการไทยจากวัดพนมโภู แปล ราชอาณาจักรกัมพูชา ตัวบทที่ 1)

คำสอนโดยอ้อมที่ปรากฏในศาสตรากระบวนการไทยผ่านเหตุการณ์ หรือพฤติกรรมของตัวละครในนิทานมีว่า ผู้มีจิตอันเป็นอุกฤษ ไม่มีบุญบารมี แม้พยายามทำทุกวิถีทางเพื่อประชันขันแข่ง กับผู้มีบุญบารมี แต่ท้ายที่สุดก็ต้องพ่ายแพ้กับตนเอง ดังเช่นพระเทวทัตต์ที่พยายามตั้งตนให้เทียบเท่ากับพระศาสดา เป็นเหตุให้กรรมหนักเป็นอันมากและถูกธรณีสูบในที่สุด ศาสตรากระบวนการไทยได้ทำหน้าที่ขัดเกลาพฤติกรรมของคนในสังคมซึ่งเป็นการสอนโดยอ้อมผ่านนิทาน คือการประทุร้ายต่อผู้ที่ไม่ได้ประทุร้ายต่อตนเองเป็นสิ่งที่ Lewary ไม่ดี เพราะกรณั้นจะย้อนกลับมาสู่ตนเองในที่สุด ซึ่งการที่พระเทวทัตต์ประพฤติชั่วเพื่อหวังเป็นใหญ่กว่าพระพุทธศาสดา ย่อมนำพาหายนะมาสู่ตน ดังนั้นจึงหมั่นทำแต่กรรมดี 2)

4.4.2 ເສ:ຄະເບແຕດສູ່ອຸ່ນສູ່ເຫື້ອໄຫຼງຈາຍສູ່ລົງລົງສູ່ລົງລົງສູ່ລົງລົງ ສູ່ລົງລົງລົງສູ່ລົງລົງສູ່ລົງລົງ ບໍ່ເຫັນສະກຸນທີ່ຈະລົງລົງລົງລົງລົງ ຂາງເກົ່ານິ້ນເຊີຍ ມະຫາວຸດລົງລົງນາສ່ວຍພະຍາກີ

นี้ก้าลໂຄສກຸມເຮົາເຈົ້າໃຫ້ມີກຳນົດກຳນົດ ດັ່ງນີ້ແລ້ວ ລູກຊາຍເຮົາເຈົ້າໄດ້ກຳນົດກຳນົດ ແລ້ວ ດັ່ງນີ້ແລ້ວ

คำสอนโดยอ้วมที่ปรากฏในศาสตราระบวนไทยผ่านเหตุการณ์ หรือพุทธิกรรมของตัว
ละครในนิทานมีว่า ให้ทุกข์แก่ท่าน ทุกข์นั้นถึงตัว หมายความว่า คนที่มีความคิดแคน ปองร้าย
พยาบาทแก่ผู้อื่น แม้พยายามกระทำการใดๆ เพื่อให้ผู้อื่นได้รับความทุกข์ มาภัยเพียงใด
ก็ไม่สามารถหลีกหนีผลแห่งการกระทำชั่วของตนไปได้ ในทางตรงกันข้ามผลกระทบนั้นกลับเวียนมาหา
ตนในที่สุด ดังเช่นเศรษฐีแห่งเมืองโกสัมพี ที่พยายามทุกวิถีทางเพื่อที่จะซ่าโภสกุมา เพราะไม่
ต้องการให้ได้ตำแหน่งเศรษฐีประจำเมืองแทนลูกชายของตน แต่ด้วยกุศลผลบุญของโภสกุมา
นอกจากเขายังไม่ตายแล้วยังได้ทรัพย์สมบัติมากมายของเศรษฐีแทน ศาสตราระบวนไทยได้ทำ
หน้าที่ขัดเกลาพุทธิกรรมของคนในสังคมซึ่งเป็นการสอนโดยอ้วมนิทาน คือ ทำได้ได้ ทำชั่วได้ชั่ว
หรือ แข่งเรื่อแข่งพายแข่งได้ แต่แข่งบุญแข่งวารสารนั้นแข่งไม่ได้ โดยพิจารณาจากเหตุการณ์หรือ
พุทธิกรรมของตัวละครในนิทานที่พยายามจะประทุร้ายต่อผู้มีบุญญาหารมี แต่แล้วก็ต้องได้รับผล
กรรมนั้นอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้

4.4.3 ເຮັດວຽກ ແກ້ວຂໍ້ສົງເລີຍຕາມການ ແກ້ວຂໍ້ສົງເລີຍ ໄດ້ເພີ້ມເປົ້າ
ບົດຕະຫຼາດ ມາດຕະກຳ ຕ່າງໆ ໂດຍ ທັງທີ່ຈະໄດ້ຮັບອະນຸຍາຍ ເຊິ່ງ

นึกกາລ ໂພຣີສ້ຕ່ວໍເສຍພະຈາຕີເປັນກຸງງ່າງທອງ ລືມສວດອຸດເຫດຍັງ (ຮຽມ) ແລ້ວໄປຫາວາຫາຮ
ບຣິໂກຄ ອຸກບ່ວງພຣານປໍາ ພາກຕ້ອງດິນທາງໄປທີ່ໄດ້ ຈອຍ່າໄປເລຍໜາ (ສາສິຕະກະບວນທາຍຈາກ
ພິພອກລັນຫສຖານ ກຽງພນມເປັນ ຕັ້ງບທທີ່ 1)

คำสอนโดยอ้อมที่ปรากฏในศาสตราระบวนไทยผ่านเหตุการณ์ หรือพฤติกรรมของตัวละครในนิทานมีว่า อย่าลุ่มหลงในตัณหา รากมหากินไป จนลืมหน้าที่สำคัญในชีวิตประจำวันของตนเอง หมายความว่า นกยูงพระโพธิสัตว์นั้นรอดพ้นจากอันตรายต่างๆ ทั้งในเวลากลางวันและเวลากลางคืนมาเป็นเวลาช้านานได้ก็ เพราะการเจริญพระปริตร แต่แล้วเมื่อประสบพบเจอกับนานกยูงเข้า ก็หลงลืมหน้าที่สำคัญของตนเอง เป็นเหตุให้อันตรามาถึงตน ศาสตราระบวนไทยได้ทำหน้าที่ขัด格ลาพฤติกรรมของคนในสังคมซึ่งเป็นการสอนโดยอ้อมคือ เมื่อจะเดินทางไปที่ใดจะอย่าได้ประมาท หรือถ้าสามารถยกเลิกการเดินทางในช่วงนี้ได้ก็ควรทำ เพราะยังมีเคราะห์อยู่ หากยังดื้อding อันตรายจะมาถึงตัว

4.4.4 ຂາຍຄ້າຕະຫຼາດຫຼາຍໆທີ່ພູມແກຣມເປັນເສົ່າຫຼວງຕະຫຼວງຈະບໍ່ໄດ້: ທີ່ຂາຍຄ້າ ຫຼື ດິຈິຕິ
ຄ້າຕະຫຼາດຫຼາຍໆທີ່ພູມແກຣມເປັນເສົ່າຫຼວງຕະຫຼວງຈະບໍ່ໄດ້: ທີ່ຂາຍຄ້າ ຫຼື ດິຈິຕິ

กานานงปญญาปปไดประเคนสิ่งของที่สวยงามเดพระขีณาสภาพแต่คำพูดของนางร้ายกานาต่อไปในชาติน้านางได้สมบัติพิพย์แต่ใบหน้าของนางน่าเกลียด ทำนายว่าถ้าประณนาอยากได้อะไรๆ ได้จริงแต่สิ่งของนั้นไม่ค่อยดีนักหรอก (ศาสตราจารย์วนทยจากพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ กรุงพนเมปญ ตัวบทที่ 2)

คำสอนโดยอ้อมที่ปรากฏในศาสตราระบวนไทยผ่านเหตุการณ์ หรือพฤติกรรมของตัวละครในนิทานมีว่า การทำบุญสุนทานนั้นต้องทำด้วยจิตใจที่บริสุทธิ์ จึงจะได้อานิสงส์ที่เต็มบริบูรณ์ หมายความว่า เมื่อจะถวายทานด้วยทรัพย์ที่สวยงาม สูงค่าสักเพียงใดแต่หากว่าใจไม่ถูกธรรมชาติ

ทานไม่เบรสุทธิ์แล้ว ย่อมไม่ได้รับอานิสงส์แห่งผลบุญที่เต็มเปี่ยมนั้น เพราะมีกรรมอื่นมาตัดรองผลบุญนั้นไป ดังเช่นนางปัญญาป้า ที่ถวายทานดินเหนียวที่เบรสุทธิ์แต่พระขามาสภาพแต่ward และจิตใจที่ร้ายกาจ ทำให้นางต้องมีรูปร่างหน้าตาที่อับลักษณ์แม้ว่าจะได้สัมผัสอันเป็นพิพิธ์ตาม ศาสตราภาระบวนไทยได้ทำหน้าที่ขัดเกลาพฤติกรรมของคนในสังคมซึ่งเป็นการสอนโดยอ้อมคือ การทำบุญสุนทานนั้น ต้องทำด้วยกาย วาจา ใจที่เบรสุทธิ์ จึงจะได้อานิสงส์แห่งบุญกุศลที่เต็มเปี่ยม และ ในขณะที่กำลังทำบุญ บริจาคมจะต้องสำรวมในคำพูด

การที่ศาสตราภาระบวนไทยช่วยขัดเกลาพฤติกรรมของคนในสังคม หรือการสั่งสอนคนในสังคมนั้น เมื่อพิจารณาจากอนุภาคของนิทานประภูมิในศาสตราภาระบวนไทยแต่ละใบนั้น สามารถจำแนกหลักธรรมคำสั่งสอนได้ จำนวน 18 ประเภท โดยใช้เกณฑ์พุทธภาษิต หรือแนวคิดสำคัญในนิทานชาดก นิทานธรรมบท พุทธประวัติ นิทานในพระพุทธศาสนาจากแหล่งที่มาอื่นๆ และนิทานที่มาจากการแต่งที่มาอื่นๆ ในการจำแนกประเภทของคำสอน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

4.4.5 การละเว้นจากความโลภ โกรธ หลง มีจำนวน 6 เรื่อง ได้แก่ 1) อุกโตอัญชัญชาดก 2) จักชุ ปาลต์เดรวัตถุ 3) เรื่องพระติสสะเตระ 4) เรื่องพระติสสะเตระผู้เข้าถึงสกุลนายช่างแก้ว 5) โรหิณีขัตติย กัญญา沃ตถุ และ 6) พระเจ้าอชาตศัตรุยกหัฟไปรบ

4.4.6 การรักษาศีล ทำจิตใจให้เบรสุทธิ์ มีจำนวน 3 เรื่อง ได้แก่ 1) ภูริทตชาดก 2) มัจฉะกุณฑลี วัตถุ และ 3) สุเมรดาบส

4.4.7 การรู้จักประมาณตน มีจำนวน 1 เรื่อง ได้แก่ 1) เทวทต์วัตถุ 1

4.4.8 การละเว้นจากการทะเลาเววหา, ความอาฆาตแคน พยาบาท จองเรว มีจำนวน 7 เรื่อง ได้แก่ 1) ทีมีติโกสลชาดก 2) โภสัมพิษชาดก 3) ฉัททันตชาดก 4) กาลียกขิมีวัตถุ 5) เรื่องนายพราน สุนขชื่อโกก 6) มหาโมคคลานต์เดรวัตถุ และ 7) พระเจ้าอชาตศัตรุปล่อยช้างนาฬาครี

4.4.9 การละเว้นจากการ ตัณหา ราคะ มีจำนวน 8 เรื่อง ได้แก่ 1) จุลธนุคชาดก 2) เรื่องพระนันทกุมาร 3) เรื่องมารธิดา 4) อนกิรติกขุวัตถุ 5) เรื่องปลาชื่อกปีล 6) เจ้าชายสิทธิตัณ ทodor เนตรเห็นนางสนมหลับ 7) มหาภาพร์รามายณะ และ 8) จันทโครพ

4.4.10 การละเว้นจากการทำบาป มีจำนวน 10 เรื่อง ได้แก่ 1) เทวธรรมชาดก 2) โลหกุภิชาดก 3) เรื่องนายจุณฑสุกริก 4) เทวทต์วัตถุ 5) เรื่องพระเจ้าวิชุทกะ 6) กุกกุญมิตวัตถุ 7) เรื่องชน 3 คน 8) เรื่องเจ้าสุปปพุทธากายะ 9) เรื่องพระอังคคุมิมาสเตระ และ 10) พระเจ้าอชาตศัตรุผู้พะบิดา

4.4.11 การละเว้นจากความประมาท มีจำนวน 4 เรื่อง ได้แก่ 1) กุลากชาดก 2) โนรชาดก 3) สามาตวัตถุ และ 4) กุณกโภสกสวัตถุ

4.4.12 การมีความเพียร พยายาม อดทน มีจำนวน 6 เรื่อง ได้แก่ 1) จันทกุมารชาดก 2) กุสชาดก 3) เตเมียชาดก 4) มหาชนกชาดก 5) เรื่องพระจุปปันถกเกรระ และ 6) เรื่องพระมหาภัปปิน เกรระ

4.4.12 การบำเพ็ญบุญ บริจาคม มีจำนวน 17 เรื่อง ได้แก่ 1) กุณมาสปันชาดก 2) สังชาดก 3) อุਮາทันต์ชาดก 4) กุณลชาดก 5) เนมิราชชาดก 6) เวสสันตราชชาดก 7) วิสาขารุปASIC กวัตถุ 8) เรื่องถวายบิณฑบาตแก่พระมหากัสสปะเตระ 9) อนาคตบิณฑิกเศรษฐีวัตถุ 10) ลากเทวธิดา วัตถุ 11) อุตตราอุปASIC กวัตถุ 12) สุมนสามเณรวัตถุ 13) นางสุชาดาถวายข้าวมธุปายาส 14) พระมหา 5 คน ถวายจังหัน 15) อิสติกลิสตร 16) เรื่องพระเจ้าอโศกและพระนางอสันธิมิตา และ 17) พระพุทธเจ้าเสวยจังหันนายจุณฑะ

- 4.4.13 การละเว้นจากการพูดคำหยาบ มีจำนวน 1 เรื่อง ได้แก่ 1) ชัมพุกาซีกวัตถุ
- 4.4.14 การศึกษาหาความรู้, การอบรมตน, การสร้างเสริมปัญญา มีจำนวน 5 เรื่อง ได้แก่
1) โสมทัตชาดก 2) มโนสัตชาดก 3) ปัณฑิตสามเณรวัตถุ 4) โลหุทายิตเทรัวตถุ และ 5) มิลินทปัญหา
- 4.4.15 การประพฤติปฏิบัติเพื่อหลุดพ้นจากสังสารวัฏ มีจำนวน 3 เรื่อง ได้แก่ 1) เรื่องนางประภะ
จารา 2) ปฐมโพธิกาลวัตถุ และ 3) เจ้าชายสิทธัตถะเสด็จออกบวช
- 4.4.16 การรักษาสัจจ跏 มีจำนวน 4 เรื่อง ได้แก่ 1) วัญญาณชาดก 2) มัจฉชาดก 3) วิธิรชาดก
และ 4) สังกิจสามเณรวัตถุ
- 4.4.17 ประโยชน์ในการฟังธรรม มีจำนวน 3 เรื่อง ได้แก่ 1) มหาสุตตโสมชาดก 2) กุณฑลเกสิ
วัตถุ และ 3) พระพุทธเจ้าเทคโนโลยีโปรดปัญจวัคคีย์
- 4.4.18 การละเว้นจากการกล่าวเท็จ, การระงับคำพูด มีจำนวน 2 เรื่อง ได้แก่ 1) กัจฉปชาดก 2
และ 2) เรื่องนางจิญจามณวิغا
- 4.4.19 การมีสติสงบระรับ มีจำนวน 3 เรื่อง ได้แก่ 1) ยมกปาฎิหาริย์ 2) สันดุสิตเทวบุตร และ
3) พระมหาบุรุษตรัสรู้
- 4.4.20 การมีความกตัญญู มีจำนวน 2 เรื่อง ได้แก่ 1) สาลิเกثارชาดก และ 2) สุวรรณสาม
ชาดก
- 4.4.21 การละเว้นจากการยืดมั่น ถือมั่น มีจำนวน 2 เรื่อง ได้แก่ 1) กัจฉปชาดก 1 และ 2) พระ
เจ้าพิมพิสารได้แก้

สามารถแสดงรายละเอียดโดยเรียงลำดับตามหัวข้อธรรมที่มีจำนวนนิทานที่สอดคล้องกับ
หลักธรรมคำสอนจากมากไปน้อย ตั้งตารางต่อไปนี้

**ตารางที่ 4.3 ตารางแสดงการจำแนกหลักธรรมคำสั่งสอนของนิทานที่ปรากฏในศาสตรา
กระบวนการไทย**

หัวข้อธรรม	จำนวนที่พบ (เรื่อง)	ชื่อนิทานที่สอดคล้องกับหลักธรรมคำสอน
การบำเพ็ญบุญ บริจาคม	17	1) กุณมาสปิณฑชาดก 2) สังขชาดก 3) อุमมา ทันตีชาดก 4) กุณาลชาดก 5) เนมิราชาดก 6) เวสสันตราชาก 7) วิสาขາอุปасิกาวัตถุ 8) เรื่องถวายบิณฑบาตแก่พระมหากัสสปะเถระ 9) อนาคตปิณฑิคเศรษฐีวัตถุ 10) ลาซเทเวรีตา วัตถุ 11) อุตตราอุปасิกาวัตถุ 12) สุมน สามเณรวัตถุ 13) นางสุชาดาถวายข้าว มธุปยาส 14) พระมหาณ 5 คน ถวายจังหัน 15) อิสิกิลิสูตร 16) เรื่องพระเจ้าอโศกและพระ นางอสันนิมิตตา 17) พระพุทธเจ้าเสวยจังหัน นายจุณะ
การละเว้นจากการทำบาป	10	1) เทวรรณะชาดก 2) โลหกุณภีชาดก 3) เรื่อง นายจุณสูตริก 4) เทวทัตต์วัตถุ 2 5) เรื่อง พระเจ้าวิทูทภะ 6) กุกกฎมิตรวัตถุ 7) เรื่องชน 3 คน 8) เรื่องเจ้าสุปปพุทธศากยะ 9) เรื่อง พระอังคุลีมาลเถระ 10) พระเจ้าชาตศัตรูฆ่า พระบิดา
การละเว้นจากการ ตัณหา ราก	8	1) จุลธนุคชาดก 2) เรื่องพระนันทกุณาร 3) เรื่องมารอิตา 4) อนภิรตภิกขุวัตถุ 5) เรื่อง ปลาชีอกปีล 6) เจ้าชายสิทธิ์ตระทอด พระเนตรเห็นนางสนมหลับ 7) มหาภาพยร มายณะ 8) จันทโครพ
การละเว้นจากการทะเล วิวาทความอาฆาตแคน พญาบาท จองเวร	7	1) ทีฆีติโภสชาดก 2) โภสัมพิษชาดก 3) จันทันต ชาดก 4) กำลียกขิณวัตถุ 5) เรื่องนายพرانสุนข ชื่อโกกง 6) มหาโมคคัลลานต์ธรรมวัตถุ 7) พระเจ้า อชาตศัตรุปล่อยช้างนาฬาคีรี
การละเว้นจากความโลภ โกรธ หลง	6	1) อุกโตอัญชชาดก 2) จักขุปalaตธรรมวัตถุ 3) เรื่อง พระติสสะเตระ 4) เรื่องพระติสสะเตระผู้เข้าถึง สกุลนายช่างแก้ว 5) ໂຮທິນໝໍຕິຍກໍມູນວັດຖຸ 6) พระเจ้าชาตศัตรุยกหัพไปรบ
การมีความเพียร พยายาม อดทน	6	1) จันทกุณารชาดก 2) กุสชาดก 3) เตมิยชาดก 4) มหาชนกชาดก 5) เรื่องพระจุฬปันถกเถระ 6) เรื่องพระมหากับปินเถระ

**ตารางที่ 4.3 ตารางแสดงการจำแนกหลักธรรมคำสั่งสอนของนิทานที่ปรากฏในศาสตรา
กระบวนการไทย(ต่อ)**

หัวข้อธรรม	จำนวนที่พบ (เรื่อง)	ชื่อนิทานที่สอดคล้องกับหลักธรรมคำสอน
การศึกษาหาความรู้ การอบรม ตน การสร้างเสริมปัญญา	5	1)โสมหัตตาดก 2)โนรสตชาดก 3)ปันพิตสาม เณรватถุ 4)โลพุทายิตธรรมรัตถุ 5)มิลินทปัญหา
การละเว้นจากการประมาท	4	1)กุลากงชาดก 2)โนรชาดก 3)สามาวตีวัตถุ 4)กุมภโภสกवัตถุ
การรักษาสัจจา	4	1)วัญญาณชาดก 2)มัจชาดก 3)วิธูรชาดก 4)สังกิจสามเณรватถุ
การรักษาศีล ทำจิตใจให้ บริสุทธิ์	3	1)ภริทตชาดก 2)มัณฑุกุณฑลีวัตถุ 3)สุเมธดาบส
การประพฤติปฏิบัติเพื่อหลุดพ้น จากสังสารวัฏ	3	1)เรื่องนางปะภูเจรา 2)ปฐมโพธิการลวัตถุ 3)เจ้าชายสิทธัตตะเสตี้จอกบัว
ประโยชน์ในการฟังธรรม	3	1)มหาสุตตโนมชาดก 2)กุณฑเลกสีวัตถุ 3)พระพุทธเจ้าเทศนาโปรดปัญจวัคคีย์
การมีสติสงบระจับ	3	1)ยมกปาฏิหารី 2)สันดุสิตเทวบุตร 3)พระมหาบุรุษตรัสรัสร
การละเว้นจากการกล่าวเท็จ การระวังคำพูด	2	1)กัจฉปชาดก 2)เรื่องนางจิณจามณวิกา
การมีความกตัญญู	2	1)สาลิกทราบชาดก 2)สุวรรณสามชาดก
การละเว้นจากการยึดมั่น ถือมั่น	2	1)กัจฉปชาดก 1 2)พระเจ้าพิมพิสารได้แก้ว
การรู้จักประมาณตน	1	1)เทวทัตต์วัตถุ 1
การละเว้นจากการพูดคำหยาบ	1	1)ชัมพุกาชีววัตถุ
ประโยชน์ในการฟังธรรม	3	1)มหาสุตตโนมชาดก 2)กุณฑเลกสีวัตถุ 3)พระพุทธเจ้าเทศนาโปรดปัญจวัคคีย์
การมีสติสงบระจับ	3	1)ยมกปาฏิหารី 2)สันดุสิตเทวบุตร 3)พระมหาบุรุษตรัสรัสร
การละเว้นจากการกล่าวเท็จ การระวังคำพูด	2	1)กัจฉปชาดก 2)เรื่องนางจิณจามณวิกา
การมีความกตัญญู	2	1)สาลิกทราบชาดก 2)สุวรรณสามชาดก
การละเว้นจากการยึดมั่น ถือ มั่น	2	1)กัจฉปชาดก 1 2)พระเจ้าพิมพิสารได้แก้ว
การรู้จักประมาณตน	1	1)เทวทัตต์วัตถุ 1
การละเว้นจากการพูดคำหยาบ	1	1)ชัมพุกาชีววัตถุ

จากข้อมูลข้างต้นสามารถวิเคราะห์ได้ว่า สังคมเขมรมีความต้องการที่จะสั่งสอนคนในสังคมในเรื่องต่างๆ จำนวน 10 อันดับ โดยสามารถเรียงลำดับตามหัวข้อธรรมที่มีจำนวนนิทานที่สอดคล้องกับหลักธรรมคำสอนจากมากไปหาน้อย ดังนี้ 1) การบำเพ็ญบุญ บริจาคทาน 2) การ ละเว้นจากการทำบ้าบิ๊ป 3) การละเว้นจากการตัณหา ราคะ 4) การละเว้นจากการทะเลาะวิวาท ความอาฆาตแค้น พยาบาท จองเร渥 5) การละเว้นจากการความโลภ โกรธ หลง การมีความเพียร พยายามอดทน 6) การศึกษาหาความรู้ การอบรมตน การสร้างเสริมปัญญา 7) การละเว้นจากการประมาท , การรักษาสัจจ跏 8) การรักษาศีล ทำจิตใจให้บริสุทธิ์ , การประพฤติปฏิบูรณ์เพื่อ หลุดพ้นจากสังสารวัฏ , ประโยชน์ในการฟังธรรม , การมีสติสงบระงับ 9) การละเว้นจากการกล่าวเท็จ การระวังคำพูด , การมีความกตัญญู, การละเว้นจากการยืดมั่น ถือมั่น และ 10) การรู้จักประมาณตน, การละเว้นจากการพูดคำหยาบ

จากรายละเอียดข้างต้นสามารถกล่าวได้ว่า หลักธรรมคำสอนดังกล่าววนั้น มีประเด็นสำคัญ ที่มุ่งเน้นให้คนในสังคมเขมรประพฤติ ปฏิบูรณ์ จนเป็นอุปนิสัยติดตัวที่ถาวร คือ การสอนให้บำเพ็ญบุญ ละบ้าบิ๊ป ทั้งทางกาย ทางวาจา ทางใจ เพื่อการไปสู่เป้าหมายสูงสุด นั้นคือ การบรรลุธรรม จะเห็นได้ว่า นี่คือ กุศโลบายอันชาญฉลาดที่ใช้เรื่องทางโลกดึงคนในสังคมเข้าสู่ธรรม

4.5 ศาสตรากระบวนการไทยให้ความรู้และช่วยสืบอายุพระพุทธศาสนา

ศาสตรากระบวนการไทยทำให้คนเขมรได้รับรู้เรื่องราวต่างๆ จากพระธรรมบทและชาดกทางพระพุทธศาสนาได้อีกทางหนึ่ง การยกเรื่องราวนิทานจากพระธรรมบทหรือชาดกมาแสดงไว้อย่างย่นย่อทำให้นิทานเหล่านี้ดำเนินอยู่ในสังคมต่อไป ถือเป็นการสืบอายุพระพุทธศาสนาได้อีกทางหนึ่ง (ชาญชัย คงเพียรธรรม, 2551: 129) จากข้อมูลของผู้วิจัยโดยใช้การพิจารณาจากศาสตรากระบวนการไทย จำนวน 7 ตัวบท ที่ผู้วิจัยนำมาศึกษานั้น พบร่วมกับคนเขมรได้รับรู้เรื่องราวต่างๆ จากนิทานชาดกนิทานธรรมบท พุทธประวัติ และนิทานที่อ้างมาจากพระพุทธศาสนาในแหล่งที่มาอื่นๆ มากมายจาก การนำมากล่าวอ้างในศาสตรากระบวนการไทย ดังรายละเอียดต่อไปนี้

นิทานชาดกที่นำมากล่าวอ้างในศาสตรากระบวนการไทย จำนวน 30 เรื่อง ได้แก่ โมรชาดก กัจฉปชาดก1 กัจฉปชาดก 2 สังขชาดก ฉัททันตชาดก กุศชาดก เมมิชาดก มหาชนกชาดก เนมิราชชาดก มโนสถานชาดก ภูริทตชาดก วิญญาณชาดก เวสสันตราชชาดก เทเวธรรมชาดก กุลวงศชาดก วัชภูกงชาดก มัจฉชาดก อุกโตอวญญาชาดก โสมหตตชาดก โลหกุณกีชาดก ที่สีติโภสชาดก จุลธนุคชาดก กุณมาสปณชาดก โภสัมพิชาดก สาลิกะหารชาดก อุ่มมาทันตีชาดก กุณลชาดก มหาสุตโสมชาดก สุวรรณสามชาดก และ จันทกุณารชาดก

นิทานธรรมบทที่นำมากล่าวอ้างในศาสตรากระบวนการไทย จำนวน 39 เรื่อง ได้แก่ จักขุปาลตเตร วัตถุ มัณฑุกุณลลีวัตถุ กาลียักษณ์วัตถุ เทวทัตต์วัตถุ1 เทวทัตต์วัตถุ2 สามาواتติวัตถุ กุਮภโโนสกวัตถุ วิสาขอาอุปاسิกาวัตถุ ชัมพุกานิวัตถุ ปัณฑิตสามเณรวัตถุ กุณลากเสวีวัตถุ สังกิจสามเณรวัตถุ อนาคตปณิพิศกเศรษธีวัตถุ ลักษเทวีตาวัตถุ กุกกฎหมายติวัตถุ มหาโมคคัลลานตเตรวัตถุ โลพุท้ายตเตรวัตถุ ปฐมโพธิกาลวัตถุ อนกิรติกาลวัตถุ ໂຮທິນීຫັດຕີຍກັບໝາວັດຖຸ ອຸດຕາອຸປະສົກກາວັດຖຸ ສຸມນສາມເນຣວັດຖຸ ເຮືອງນາຍພຣານສຸນຂໍ້ໂກກ ເຮືອງພຣະອັງຄຸລິມາລເຕຣະ ເຮືອງພຣະຕິສະແຕຣະ ເຮືອງຄວາຍບິນທາຕແກ່ ພຣະມາກສສປະເຕຣະເຮືອງຍົມກປາກິຫາຣີຍ ເຮືອງໜນ 3 ດວຍ ເຮືອງມາຮິດາ ເຮືອງພຣະນັນທຸກມາ

เรื่องนายจุณสุกริก เรื่องเจ้าสุปปุทรสากยะ เรื่องนางปะภูจารา เรื่องนางจิณามานวิกา
เรื่องพระมหาภัปปินเถระ เรื่องพระจุณปันถกเถระ เรื่องปลาชื่อกปีละ เรื่องพระติสสะเดระผู้เข้าถึง^๑
สกุลนายช่างแก้วและเรื่องพระเจ้าวิฐากะ

พุทธประวัติที่นิ่มมากล่าวอ้างในศาสตรากระบวนการไทยได้แก่ จำนวน 13 ตอน ได้แก่ สุเมธดาบส
สันดุลิตเทวบุตร เจ้าชายสิทธัตถะทอดพระเนตรเห็นนางสนมหลับ เจ้าชายสิทธัตถะเสด็จออกบวช
นางสุชาดาถความข้าวมธุปายาส พระมหาบุรุษตรัสรู้ พรหพุทธเจ้าเทศนาโปรด ปัญจวัคคีย์ พระมหาณ
๕ คน ถวายจังหัน พระเจ้าอชาตศัตรุยกหัพไปรับ พระเจ้าพิมพิสารได้แก้ว พระเจ้าอชาตศัตรุปล่อยช้าง
นาฬาครี พระเจ้าอชาตศัตรุฆ่าพระบิดา พระพุทธเจ้าเสวยจังหันนายจุณทะ

นิทานที่อ้างมาจากพระพุทธศาสนาในแหล่งที่มาอื่นๆ จำนวน 3 เรื่อง ได้แก่ อิสิกิลิสูตร มิลินท
ปัญหา และเรื่องพระเจ้าโศกและพระนางอสันธิมิตตา

การที่ศาสตรากระบวนการไทยได้หยิบยกวรรณคดีที่มาจากพระพุทธศาสนาเพื่อนำมาประกอบคำ^๒
ทำนายโชคชะนานั้น เป็นการให้ความรู้ในเรื่องราว่างพะพุทธศาสนาได้เป็นอย่างดี เพราะเป็นการ
นำเอาเรื่องราวนิทานมากล่าวไว้ให้คนทั่วไปได้สัมผัสและรับรู้อย่างใกล้ชิดในชีวิตประจำวันและที่สำคัญ
นับเป็นการสืบทอดนิทานเหล่านี้ให้คงอยู่คู่คนในสังคมเขมร ซึ่งถือว่าเป็นการสืบทอดอายุพระพุทธศาสนา
ให้คงอยู่คู่สังคมเขมร และการที่นิทานเหล่านี้ยกเฉพาะอนุภาค (Motif) สำคัญขึ้นมากกล่าวทำนาย
ยอมสร้างความกระหายใครรู้แก่ผู้รับคำทำนาย เนื่องจากมีการเชื่อมโยงชีวิตของผู้รับคำทำนายกับ
เรื่องราวนิชัยของตัวละครในนิทาน ซึ่งผู้รับคำทำนายอาจจะไปหาความรู้เพิ่มเติมในนิทานเรื่องนั้นๆ
ว่าเนื้อเรื่องโดยสมบูรณ์นั้นเป็นเช่นไร หรืออาจนำเรื่องราวนิทานไปบอกเล่าให้คนอื่นๆ รู้ว่าตน
เสียงหายได้ไปได มาจากเรื่องใด เป็นการสืบทอดเรื่องราวดอก ธรรมบท ต่างๆ ให้ดำเนินอยู่ใน
สังคมเขมร ดังที่ชาญชัย คงเพียรธรรม (2551: 129) ได้กล่าวว่า การที่ศาสตรากระบวนการไทยได้ยก
เรื่องราวนิทานจากพระธรรมบทหรือชาดกมาแสดงไว้อย่างย่อทำให้นิทานเหล่านี้คงอยู่ในสังคมเขมร
ต่อไป เช้าทำนอง “ของไม่กินรู้เน่า ของไม่เล่ารู้ลืม” เป็นต้น

บทที่ 5 บทสรุปและข้อเสนอแนะ

งานวิจัยเรื่อง การศึกษาวิเคราะห์ “ศาสตราระบวนไทย” จากราชอาณาจักรกัมพูชา ซึ่งผู้วิจัยได้
วิจัยวรรณคดีศาสตราระบวนไทยโดยเลือกใช้ศาสตราภัณฑ์จากสถาบันที่สำคัญๆ ในกรุง
พนมเปญ ราชอาณาจักรกัมพูชา จำนวน 7 ตัวบท ได้แก่ 1) วรรณคดีศาสตราภัณฑ์จาก
ปราสาทพระโคในพระบรมราชวังจตุമุขมงคล ราชอาณาจักรกัมพูชา 2) วรรณคดีศาสตราภัณฑ์จาก
ราชอาณาจักรกัมพูชา 3) วรรณคดีศาสตราภัณฑ์จากวัดพนมโภนเมือง ราชอาณาจักรกัมพูชา ตัวบทที่ 1 4) วรรณคดีศาสตรา
ภัณฑ์จากวัดพนมโภนเมือง ราชอาณาจักรกัมพูชา ตัวบทที่ 2 5) วรรณคดีศาสตราภัณฑ์จาก
ราชอาณาจักรกัมพูชา ตัวบทที่ 3 6) วรรณคดีศาสตราภัณฑ์จากวัดอุณาโลม ราชอาณาจักรกัมพูชา 7) วรรณคดีศาสตราภัณฑ์จาก
ราชอาณาจักรกัมพูชา ตัวบทที่ 2 ผลการศึกษาเป็นไปตาม
วัตถุประสงค์ในการวิจัยที่ตั้งไว้คือ (1) รูปแบบของศาสตราภัณฑ์ มี 2 ส่วน ได้แก่ ส่วนแรกเป็น
เรื่องราว่า อ้างมาจากนิทานในแหล่งที่มาต่างๆ จะขึ้นต้นว่า “นึก” “กาล” “ถูกตรง” และไม่มีคำ
ขึ้นต้น และส่วนที่ 2 เป็นคำทำนาย จะขึ้นต้นว่า “ทำนายทำย่าว” “ทำนายว่า” “ทำย่าว” และไม่มีคำ
ขึ้นต้น (2) เนื้อหาของศาสตราภัณฑ์ สามารถจำแนกแหล่งที่มาของนิทาน ได้ 3 แหล่ง คือ
1) เนื้อหาที่อ้างมาจากวรรณคดี ในพระพุทธศาสนา 2) เนื้อหาที่อ้างมาจากแหล่งที่มาอื่นๆ และเนื้อหา
ที่ปรากฏแหล่งที่มาไม่ชัดเจน และ 3) หน้าที่ทางสังคมของวรรณคดีศาสตราภัณฑ์ จำแนกได้
3 ประการ ได้แก่ ระบายนิทานคับช้องใจของคนในสังคม ช่วยขัดเกลาพฤติกรรมของคนในสังคม และ
สืบทอดพระพุทธศาสนาซึ่งมีสาระสำคัญดังนี้

ผลการวิจัยลักษณะของศาสตราภัณฑ์ เป็นวรรณกรรมทำนายโดยชาติ มีลักษณะเป็น
หนังสือพอก สามารถพกพาไปในที่ต่างๆ ได้ ในอดีตทำจากใบลานแต่ในปัจจุบันมีการเขียนหรือพิมพ์ลง
ในกระดาษแข็งเคลือบพลาสติก มีความกว้างประมาณ 13 ซ.ม. ยาวประมาณ 18-20 ซ.ม. ร้อยด้วย
สายสนองหั้งสองด้าน ที่ปลายด้านหนึ่งของศาสตราภัณฑ์มีเชือกผูกเศียรไม้แบนเล็กใช้สำหรับ
เสียงหาย จารด้วยตัวอักษรមูลหรืออักษรเชริย องค์ประกอบของศาสตราภัณฑ์มีจำนวน
5 องค์ประกอบ ได้แก่

5.1 สถานที่เสียงหายศาสตราภัณฑ์ เป็นสถานที่สำหรับให้ผู้เสียงหายศาสตราภัณฑ์
มาเสียงหายโดยชาติของตนเอง ซึ่งเป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญมากที่สุด เพราะผู้เสียงหายจะมา
ขอarmของสถานที่เพื่อบอกโดยชาติของตนเอง เป็นการสร้างแรงศรัทธาของคน

5.2 หมօศาสตราภัณฑ์ คือ ผู้รู้ ผู้ชำนาญในการใช้ศาสตราภัณฑ์เป็นคู่มือในการ
พยากรณ์ ซึ่งเป็นผู้ที่มีความสำคัญมากเช่นกัน เพราะหมօศาสตราภัณฑ์มักเป็นชายสูงอายุ ที่

ผ่านการบวชเรียนและมีครอบครัวมาแล้ว แต่งกายสุภาพเรียบร้อย มีบุคลิกักษณะภายนอกที่น่าเชื่อถือ จึงสร้างความมั่นใจให้แก่ผู้มารับคำทำนาย และที่สำคัญของศาสตรากรระบวนไทยเป็นผู้ที่ทำหน้าที่ตีความศาสตรากรระบวนไทย เพื่ออธิบาย หรือตอบคำถามให้ผู้เสียงทางได้ฟังผลการทำนายโดยชัดของตนเอง ดังนั้นของศาสตรากรระบวนไทยจึงมีความสามารถในการตีความมากกว่าคนทั่วไป

5.3 ศาสตรากรระบวนไทย คือ วรรณกรรมเสียงโขเคลื่อนไหวของคนเขมร เป็นคัมภีร์ที่มีลักษณะเป็นหนังสือพก สามารถพกพาไปในที่ต่างๆ ได้ ในอดีตทำจากใบลาน จารด้วยตัวอักษรرمูล รูปลักษณ์ดังกล่าวนี้ทำให้ศาสตรากรระบวนไทยกล้ายเป็นหนังสือศักดิ์สิทธิ์ น่าเชื่อถือ แม้ว่าในปัจจุบันมีการเขียนหรือพิมพ์ด้วยระบบคอมพิวเตอร์โดยใช้อักษรเขียว เพื่อให้เข้ากับสมัยนิยม แต่ความศักดิ์สิทธิ์ก็ไม่ได้ลดน้อยถอยลงแต่อย่างใด

5.4 ผู้เสียงทางศาสตรากรระบวนไทย คือคนที่นำไปที่มีความประสังค์ขอรับคำทำนายโดยชัดของตนเอง ส่วนใหญ่มักเป็นหญิง-ชาย ที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป หากผู้ที่มีอายุน้อยกว่านี้มากขอเสียงทางจะไม่ได้รับอนุญาตจากหมօศาสตรากรระบวนไทยให้เสียงทาง เพราะคนที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปี ถือว่าเป็นคนที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ ยังต้องพึ่งพาอาศัยบิดามารดาอยู่ ส่วนคนที่อายุ 18 ปี ขึ้นไปนั้นถือว่า บรรลุนิติภาวะแล้ว จึงสามารถขอรับคำทำนายโดยชัด วานาของตนเองได้ โดยไม่มีข้อยกเว้น แม้แต่คนพิการก็สามารถเสียงทางได้เช่นกัน โดยที่นำไปแล้ว ผู้ที่มาเสียงทางศาสตรากรระบวนไทยนั้นมีทั้งหญิงและชาย โดยผู้เสียงทางส่วนใหญ่มักจะมาเสียงทางในเรื่องต่างๆ เช่น ขอให้มีเงินทองใช้จ่าย ให้พ้นจากความลำบากยากจน ตลอดจนให้ธุรกิจเจริญรุ่งเรือง ไม่ว่าจะเป็นการซื้อขายที่ดิน หรือรถยนต์ เป็นต้น

5.5 วิธีการเสียงทางศาสตรากรระบวนไทย คือ ลำดับขั้นตอนในการเสียงทางศาสตรากรระบวนไทย จะกระทำภายหลังจากสักการะสิ่งศักดิ์สิทธิ์ ที่อยู่ภายในสถานที่นั้นๆ แล้ว เมื่อจะขอรับคำพยากรณ์มัก อธิษฐาน แล้วจึงนำเงินมาใส่ในพานครุเบื้องหน้าสิ่งศักดิ์สิทธิ์ และนำไม้เสียงทางแหงเข้าไปในศาสตรากรระบวนไทย เรียกว่า “แหงศาสตรากรระบวนไทย” แล้วยื่นศาสตรากรระบวนไทยส่งคืนให้ หมօศาสตรากรระบวนไทยอ่านและตีความคำทำนาย ถ้าคำทำนายออกมากไม่ดี ผู้ขอรับคำทำนายสามารถแหงศาสตราได้ใหม่อีก 2 ครั้ง จึงเป็นอันยุติ ถ้าคำทำนายออกมากดี ผู้รับคำทำนายไม่จำเป็นต้องแหงศาสตรากรระบวนไทยซ้ำ

5.5.1 สรุปลำดับขั้นตอนในการเสียงทางได้ดังนี้ คือ

5.5.1.1 การอธิษฐาน หมายถึง การกราบไหว้ บูชาสิ่งศักดิ์สิทธิ์ในศาสนสถานแห่งนั้น แล้ว ยกมือประนมระหว่างอก สำรวมด้วยกาย วาจา ใจแล้วตั้งจิตอธิษฐานขอให้สิ่งศักดิ์สิทธิ์ช่วยชี้ขาดจาก การเสียงทางให้ประจักษ์ โดยที่นำไปการอธิษฐานผู้เสียงทางจะอธิษฐานเอง แต่บางแห่ง หมօศาสตรากรระบวนไทยจะเป็นผู้นำท่องบทอธิษฐาน โดยมีใจความสำคัญว่า ขออนุภาพสิ่งศักดิ์สิทธิ์ ในศาสนสถานแห่งนี้ได้ชัดของตนเองให้ประจักษ์

5.5.1.2 การวางปัจจัยบูชาครุ หมายถึง การน้อมทางเงินบนพานที่วางไว้หน้าสิ่งศักดิ์สิทธิ์ เพื่อเป็นการบูชาครุ โดยที่นำไปในร่องบูชาจำนวนเท่าใดแล้วแต่กำลังศรัทธา

5.5.1.3 การແທງຄາສຕຣາກຮບວນທາຍ ໝາຍถຶງ ກາຣຍືນມືອໄປຮັບຄາສຕຣາກຮບວນທາຍ ຈາກໜົມຄາສຕຣາກຮບວນທາຍອ່າງນອນນົມແລ້ວນຳມາວາງໄວ້ບນໍາສີຮະຊອງຕຸນ ແລ້ວຫີບໄມ້ເສື່ອທາຍ ຄາສຕຣາກຮບວນທາຍສອດໄປທີ່ທັນໄດ້ທັນນີ້ຂອງຄາສຕຣາກຮບວນທາຍ ແລ້ວນົມສ່າງຄາສຕຣາ ກຮບວນທາຍກັບຄືນໜົມຄາສຕຣາກຮບວນທາຍ ເພື່ອຂອບຄຳທຳນາຍ

5.5.1.4 ກາຣຍືນທຳນາຍຈາກໜົມຄາສຕຣາກຮບວນທາຍ ໝາຍົງ ກາຣຍືນທຳນາຍ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງການທຳນາຍຈາກໜົມຄາສຕຣາກຮບວນທາຍໃນເຮືອໂຄສະຕາຂອງຕຸນເອງ ໂດຍ ໜົມຄາສຕຣາກຮບວນທາຍ ຈະທຳນາຍໂສົກ ຂະຫາວົງຜູ້ຮັບຄຳທຳນາຍຈາກທັນຄາສຕຣາກຮບວນທາຍທີ່ໄຟ ເສື່ອທາຍຄາສຕຣາກຮບວນທາຍເສີບຄ້າງອູ່ ຖາກຄຳທຳນາຍອອກມາດີກີ່ໄຟຕ້ອງເສື່ອທາຍໃໝ່ ໃນທາງ ຕຽບກັນຂັ້ນຕ້າຄຳທຳນາຍອອກມາໄຟດີກີ່ສາມາດເສື່ອທາຍໄດ້ອີກົງ 2 ຄຽ້ງ ດີວິເປັນອັນຍຸດີ

ລັກະນະຮູບແບບແລະເນື້ອຫາຂອງຄາສຕຣາກຮບວນທາຍ ຄາສຕຣາກຮບວນທາຍແຕ່ລະແຜ່ນມີ ສ່ວນປະກອບອູ່ 2 ສ່ວນ ຄື່ອ 1) ສ່ວນທີ່ 1 ເປັນເຮືອງຮາວທີ່ອ້າງຈາກນິຫານຮຽມບທ ນິຫານຈາດກທາງ ພຣະພູທຮາສານາ ທີ່ອີ່ນຫາທີ່ມາຈາກແລ່ງທີ່ມາເອີ້ນໆ ຈະຂັ້ນຕັ້ນວ່າ “ກາລ”(ຂອງ) “ຖຸກຕຽງ” (ງູ້ສູງສູ່) ແລ້ວຕາມດ້ວຍເນື້ອເຮືອງຕອນໄດ້ຕອນໜຶ່ງໃນນິຫານຮຽມບທ ນິຫານຈາດກທາງພຣະພູທຮາສານາ ທີ່ອີ່ນຫາທີ່ມາຈາກແລ່ງທີ່ມາເອີ້ນໆ ແລ້ວໄມ້ມີຂັ້ນຕັ້ນໂດຍຈະເຮີມດ້ວຍເນື້ອເຮືອງຕອນໄດ້ຕອນໜຶ່ງໃນນິຫານ ຮຽມບທ ນິຫານຈາດກທາງພຣະພູທຮາສານາ ທີ່ອີ່ນຫາທີ່ມາຈາກແລ່ງທີ່ມາເອີ້ນໆ ທັນທີ່ ແລ້ວ 2) ສ່ວນທີ່ 2 ເປັນຄຳທຳນາຍ ໂດຍຂັ້ນຕັ້ນວ່າ “ທຳນາຍທາຍວ່າ” “ທຳນາຍວ່າ” “ທາຍວ່າ” ແລ້ວຕາມດ້ວຍກາພຽມຂອງດວງ ຂະຫວາດ ດີ ປານກລາງ ທີ່ອີ່ນມີດີ ແລ້ວຈຶ່ງແຈງແຈງຮາຍລະເວີດເປັນເຮືອງໆ ເຊັ່ນ ເຮືອງກາງານ ເຮືອງຄົດຄົວມ ເຮືອງລາກຝລູດຕ່າງໆ ເປັນຕັ້ນ ຄຳທຳນາຍໃນບາງແຜ່ນ ອາຈນີແຕ່ຄຳທຳນາຍກາພຽມຂອງດວງໜີຕາ ທີ່ອີ່ນບາງ ແຜ່ນອາຈນີແຕ່ຄຳທຳນາຍໃນຮາຍລະເວີດປຶກຍ່ອຍເຫັນນັ້ນ ໄມ້ມີຄຳທຳນາຍກາພຽມຂອງດວງໜີຕາ ແລະ ຄາສຕຣາກຮບວນທາຍທີ່ໄຟມີຂັ້ນຕັ້ນຈະຂັ້ນຕັ້ນດ້ວຍຄຳທຳນາຍທັນທີ່

ເນື້ອຫາຂອງຄາສຕຣາກຮບວນທາຍສ່ວນທີ່ 1 ເປັນກາຮ່າຍືບຍົກເຫດກາຮ່ານ ທີ່ອີ່ນຄົດກົມຂອງ ຕັ້ງລະຄຽດທີ່ມາຈາກນິຫານໃນແລ່ງຕ່າງໆ ໂດຍນິຫານທີ່ອ້າງຄົງໃນວຽກຄະນົມຄາສຕຣາກຮບວນທາຍທີ່ພົບມາກ ທີ່ສຸດ ທີ່ອີ່ນຫາຮຽມບທ ຮອງລົງມາ ຄື່ອ ນິບາຕ່າດກ ສ່ວນນິຫານທີ່ມາຈາກແລ່ງທີ່ມາເອີ້ນໆ ພົບເພີ່ງ ເລັກນ້ອຍເຫັນນັ້ນ ເນື້ອຫາຂອງຄາສຕຣາກຮບວນທາຍສ່ວນທີ່ 2 ເປັນຄຳທຳນາຍ ໂດຍແບ່ງລັກະນະຄຳທຳນາຍໄດ້ 3 ປະກາດ ໄດ້ແກ່ ຄຳທຳນາຍໃນທາງດີມີມາກທີ່ສຸດ ເພື່ອເປັນກາຮ່າຍໃຈແກ່ຜູ້ເສື່ອທາຍ ຮອງລົງມາເປັນຄຳ ທຳນາຍໃນທາງໄມ້ດີ ຈຶ່ງຄົງແມ່ວ່າຈະເປັນຄຳທຳນາຍທີ່ໄຟມີດີ ແຕ່ກີ່ຍັງເປັນກາຮ່າຍໃຈແກ່ຜູ້ເສື່ອທາຍໄດ້ອີກ ເຫັນກັນ ເພົ່າຜູ້ເສື່ອທາຍຍັງມີໂຄສເສື່ອທາຍໄດ້ອີກົງ 2 ຄຽ້ງ ແລະ ຄຳທຳນາຍທີ່ພົບນ້ອຍທີ່ສຸດເປັນຄຳ ທຳນາຍໃນທາງປານກລາງ

ผลການສຶກໜ້າທີ່ທາງສັງຄົມທີ່ປ່ຽກງົງໃນຄາສຕຣາກຮບວນທາຍ ຄາສຕຣາກຮບວນທາຍເປັນ ວຽກຄະນົມທີ່ສ່ຽງຂັ້ນເພື່ອທຳນາຍໂຄສະຕາຂອງບຸຄຄລໃນເຮືອງຕ່າງໆ ດັ່ງນັ້ນຄາສຕຣາກຮບວນທາຍຈຶ່ງມີ ຜົນທີ່ສໍາຄັນຕ່ອງສັງຄົມເຂມຮົມ (ຄື່ອ 1) ທຳນ້າທີ່ຊ່ວຍເຫຼືອຄົນໃນສັງຄົມໃຫ້ຄລາຍຄວາມຄັບຂຶ້ອງໃຈ ໂດຍໃຫ້ ພັກກາຮ່າຍອີທີ່ຖືກ ປ່າງໝາຍຮົມຈຶ່ງມີໜີ້ຈາກຄວາມເຂົ້ອ ຄວາມຄຽກຮາ ທຳໄຫ້ເກີດກາຮ່າຍມອນຮັບຄວາມ ຈົງຂອງປ່າງໝາທີ່ປະສບອູ່ ເມື່ອຍົມຮັບແລ້ວກີ່ສາມາດປັບລ່ອຍວາງໄດ້ 2) ທຳນ້າທີ່ເປັນເຄື່ອງມືອັດເກ්ລາ ພຸດຖືກຮົມຂອງສົມາຊີກໃນສັງຄົມໂດຍໄດ້ຮ່າຍືບຍົກຕ້ວອຍຢ່າງນິຫານທີ່ແສດຖານທີ່ໄດ້ຮັບຄວາມປະກຸດໃນໆ ແນະນຳ ຂ່າຍປ້ອງປ່າມມີໄໝກາຮ່າຍທີ່ໄມ້ເພີ່ງປະສົງເກີດຂຶ້ນໃນສັງຄົມ ຂຶ້ແນະແນວທາງໃຫ້ຄົນໃນສັງຄົມ ໄດ້ສັ່ງສົມບຸລຸກຸລ ເພື່ອນຳມາຈຶ່ງຄວາມສຸຂຄວາມເຈົ້າຍຕ່ອຕົນເອງໃນທຸກພັກພື້ນ ແລະ 3) ທຳນ້າທີ່ໃຫ້ຄວາມຮູ້ ແລະ ສັບທອດພຣະພູທຮາສານາ ໂດຍຄາສຕຣາກຮບວນທາຍທີ່ໃຫ້ຄົນເຂັມຮັບຮູ້ເຮືອງຮາວຕ່າງໆ ຈາກນິຫານ

ชาดก นิทานธรรมบท พุทธประวัติ และนิทานที่อ้างมาจากการพุทธศาสนาจากแหล่งที่มาอื่นๆ ได้ออกทางหนึ่ง ซึ่งการที่ศาสตรากรระบุน้ำทายได้หยับยกวรรณกรรมทางพระพุทธศาสนาเพื่อประกอบคำทำนายให้ความรู้ในเรื่องราว่างทางพระพุทธศาสนาได้เป็นอย่างดี เพราะเป็นการนำเอาเรื่องราวนิทานมากล่าวไว้ให้คนทั่วไปได้สัมผัสและรับรู้อย่างใกล้ชิดในชีวิตประจำวัน การที่ศาสตรากรระบุน้ำทายได้หยับยกเรื่องราวนิทานดังกล่าวนี้มาแสดงไว้อย่างยั่งยืนย่อ ทำให้นิทานเหล่านี้ ดำรงอยู่ในสังคมมนุษย์ ถือเป็นการสืบสานพระพุทธศาสนาให้คงอยู่คู่สังคมเขมรสืบไป

การศึกษาวิเคราะห์ศาสตรากรระบุน้ำทาย จากราชอาณาจักรกัมพูชา ซึ่งเป็นวรรณกรรมของบุคุชนคนธรรมดานั้น ทำให้เกิดความรู้ความเข้าใจในสภาพวิถีชีวิต ความเป็นอยู่ของคนในสังคมเขมร ศาสตรากรระบุน้ำทายได้ทำหน้าที่สืบทอดพระพุทธศาสนา นับเป็นศูนย์รวมจิตใจของคนในชาติ นอกจากนี้ศาสตรากรระบุน้ำทายยังให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวรรณกรรมประเภทต่างๆ ที่แพร่หลายในสังคมเขมร รวมทั้งชี้ให้เห็นถึงรูปแบบความคิด ความเชื่อ ความศรัทธา และการปลูกฝังศีลธรรมอันดีให้แก่คนในสังคมเขมร

5.6 ข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิเคราะห์ “ศาสตรากรระบุน้ำทาย” จากราชอาณาจักรกัมพูชา เป็นการวิจัยโดยจำกัดขอบเขตเฉพาะถิ่น และมีได้เน้นการรวบรวม การศึกษาดังกล่าวผู้วิจัยได้ข้อคิดซึ่งน่าศึกษา วิจัยต่อไปดังนี้

5.6.1 ควรจะได้มีการรวบรวมศาสตรากรระบุน้ำทายในจังหวัดต่างๆ ของราชอาณาจักรกัมพูชา เพื่อการอนุรักษ์และเพื่อให้เห็นภาพรวมของวรรณกรรมศาสตรากรระบุน้ำทายเขมรที่ชัดเจนและแจ่มแจ้งขึ้น

5.6.2 ควรจะได้มีการศึกษาเปรียบเทียบศาสตรากรระบุน้ำทายต่างฉบับหรือต่างถิ่นอย่างละเอียด ทั้งในด้านรูปแบบและเนื้อหา เพื่อสร้างองค์ความรู้ดังกล่าวให้ครบถ้วนสมบูรณ์

เอกสารอ้างอิง

เอกสารอ้างอิง

- กิ่งแก้ว อัตถการ. คติชนวิทยา. กรุงเทพฯ: หน่วยศึกษานิเทศก์กรมการฝึกหัดครู, 2519.
- เขียน ธีรวิทย์ และสุนัย ผาสุก. กัมพูชาประวัติศาสตร์ สังคม เศรษฐกิจ ความมั่นคง การเมือง และการต่างประเทศ. กรุงเทพฯ: สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2543.
- จรูญ ตันสุงเนิน. “ศาสตรา” วรรณกรรมพยากรณ์ชีวิต จากจังหวัดนครศรีธรรมราช. วิทยานิพนธ์ ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2527.
- ฉัตรสุมาลย์ กบิลสิงห์ และคณะ. ความรู้พื้นฐานทางศาสนา. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่ง มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2540.
- ชาคริต อนันทรawan. วรรณกรรมใบเชี่ยมซี. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์, 2539.
- ชาญชัย คงเพียรธรรม. การศึกษาวิเคราะห์ก文นิพนธ์เขมรที่เกี่ยวกับการฆ่าล้างเผ่าพันธุ์. วิทยานิพนธ์ ปริญญาศิลปศาสตรดุษฎีบัณฑิต: มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2553.
- “ความเชื่อเรื่อง“เนียะตา”ในสังคมเขมร”, สารสารมนุษยศาสตร์สังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ 2555-2556. 7(2): 101-115; ตุลาคม-มีนาคม.
- “วรรณกรรมคัมภีร์เชี่ยมซีเมืองเขมร”, สารสารสังคมลุ่มน้ำโขง 2551. 4(3): 102-133; กันยายน-ธันวาคม.
- แซนด์เลอร์ เดวิด. ประวัติศาสตร์กัมพูชา. พรรณาฯ เจ้าธรรมสาร, สดใส ขันติรพวงศ์ และวงศ์เดือน นาราสัจจ. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2540.
- ทรัพย์ ประกอบสุข. วรรณคดีชาดก. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์, 2527.
- ปฐม วงศ์สุวรรณ. กาลครั้งหนึ่ง :ว่าด้วยคำนำนักกับวรรณธรรม. กรุงเทพฯ: แอกทีฟ พรินท์, 2550.
- ประคง นิมนานเหมินท์. นิทานพื้นบ้านศึกษา. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2524.
- ปุ่ย แสงฉาย. นิทานธรรมบทฉบับพิสดาร. กรุงเทพฯ: ลูก ส. ธรรมภักดี, ม.ป.ป.
- เปลือง ณ นคร. เมื่อหัวถึงหมอน. กรุงเทพฯ: ดอกหญ้ากราฟิก, 2521.
- พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตโต). ตามทางพุทธกิจ. กรุงเทพฯ: ธรรมสภา, 2539.
- พระไตรปิฎก สิ่งที่ชาวพุทธต้องรู้. กรุงเทพฯ: ธรรมสภา, 2550.
- พุทธาสภิกขุ. พุทธประวัติจากพระโอชา. กรุงเทพฯ: คณะกรรมการศาสนาพุทธในประเทศไทย, 2524.
- มหา מגุราวิทยาลัย. พระสูตรและอรรถกถาแปล ขุทกนิกาย คาถาธรรมบท เล่ม 1 ภาคที่ 2 ตอนที่ 4. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหา מגุราวิทยาลัย, 2525(ก).
- พระสูตรและอรรถกถาแปล ขุทกนิกาย ติงสตินิบาตชาดก เล่ม 3 ภาคที่ 7. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหา镁ุราวิทยาลัย, 2525(ข).
- พระสูตรและอรรถกถาแปล ขุทกนิกาย ทสกนิบาตชาดก เล่ม 3 ภาคที่ 5. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหา镁ุราวิทยาลัย, 2525(ค).
- พระสูตรและอรรถกถาแปล ขุทกนิกาย ทุกนิบาตชาดก เล่ม 3 ภาคที่ 3. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหา镁ุราวิทยาลัย, 2525(ง).

เอกสารอ้างอิง (ต่อ)

- _____ พระสูตรและอรรถกถาแปล ขุทอกนิกาย นวกนิباتชาดก เล่ม 3 ภาคที่ 5. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาบุรีวิทยาลัย, 2525(จ).
- _____ พระสูตรและอรรถกถาแปล ขุทอกนิกาย ปกิณณนิกباتชาดก เล่ม 3 ภาคที่ 6. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาบุรีวิทยาลัย, 2525(ฉ).
- _____ พระสูตรและอรรถกถาแปล ขุทอกนิกาย ปัญจกนิباتชาดก เล่ม 3 ภาคที่ 4. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาบุรีวิทยาลัย, 2525(ช).
- _____ พระสูตรและอรรถกถาแปล ขุทอกนิกาย ปัญญาสนิباتชาดก เล่ม 4 ภาคที่ 1. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาบุรีวิทยาลัย, 2525(ช).
- _____ พระสูตรและอรรถกถาแปล ขุทอกนิกาย สัตตอกนิباتชาดก เล่ม 3 ภาคที่ 5. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาบุรีวิทยาลัย, 2525(ณ).
- _____ พระสูตรและอรรถกถาแปล ขุทอกนิกาย มหาสนิباتชาดก เล่ม 4 ภาคที่ 2. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาบุรีวิทยาลัย, 2525(ญ).
- _____ พระสูตรและอรรถกถาแปล ขุทอกนิกาย เอกนิباتชาดก เล่ม 3 ภาคที่ 1 และ 3. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาบุรีวิทยาลัย, 2525(ภ).
- _____ พระสูตรและอรรถกถาแปล มัชณิมนิกาย อุปริปัณณาสก์ เล่มที่ 3 ภาคที่ 1. กรุงเทพฯ: เฉลิมชาญการพิมพ์, 2525(ภ).
- _____ พระสูตรและอรรถกถาแปล ขุทอกนิกาย คาการรرمบท เล่ม 1 ภาคที่ 2 ตอนที่ 3. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาบุรีวิทยาลัย, 2526(ก).
- _____ พระสูตรและอรรถกถาแปล ขุทอกนิกาย ติงสตินิباتชาดก เล่ม 3 ภาคที่ 7. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาบุรีวิทยาลัย, 2526(ช).
- _____ พระสูตรและอรรถกถาแปล ขุทอกนิกาย ทุกนิباتชาดก เล่ม 3 ภาคที่ 2-3. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาบุรีวิทยาลัย, 2526(ค).
- _____ พระสูตรและอรรถกถาแปล ขุทอกนิกาย สัตตตินิباتชาดก เล่ม 4 ภาคที่ 1. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาบุรีวิทยาลัย, 2526(ง).
- _____ พระสูตรและอรรถกถาแปล ขุทอกนิกาย มหาสนิباتชาดก เล่ม 4 ภาคที่ 3. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาบุรีวิทยาลัย, 2526(จ).
- _____ พระสูตรและอรรถกถาแปล ขุทอกนิกาย อสีตินิباتชาดก เล่ม 3 ภาคที่ 3. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาบุรีวิทยาลัย, 2526(ฉ).
- _____ พระสูตรและอรรถกถาแปล ขุทอกนิกาย คาการรرمบท เล่ม 1 ภาคที่ 2 ตอนที่ 1. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาบุรีวิทยาลัย, 2536(ก).
- _____ พระสูตรและอรรถกถาแปล ขุทอกนิกาย มหาสนิباتชาดก เล่ม 4 ภาคที่ 2 และ 4. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาบุรีวิทยาลัย, 2536(ข).

เอกสารอ้างอิง (ต่อ)

- พระสูตรและอรรถกถาแปล ขุทอกนิกาย เอกนิບاثชาดก เล่ม 3 ภาคที่ 1-2.
กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาบุรีวิทยาลัย, 2536(ค).

พระสูตรและอรรถกถาแปล ขุทอกนิกาย คาถารرمบท เล่ม 1 ภาคที่ 2 ตอนที่ 1-3.
กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาบุรีวิทยาลัย, 2537(ก).

พระสูตรและอรรถกถาแปล ขุทอกนิกาย จตุกนิບاثชาดก เล่ม 3 ภาคที่ 4.
กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาบุรีวิทยาลัย, 2537(ข).

พระสูตรและอรรถกถาแปล ขุทอกนิกาย มหานิບاثชาดก เล่ม 4 ภาคที่ 3. กรุงเทพฯ:
โรงพิมพ์มหาบุรีวิทยาลัย, 2537(ค).

พระสูตรและอรรถกถาแปล ขุทอกนิกาย อสีตินิບاثชาดก เล่ม 4 ภาคที่ 1. กรุงเทพฯ:
โรงพิมพ์มหาบุรีวิทยาลัย, 2537(ง).

พระสูตรและอรรถกถาแปล ขุทอกนิกาย คาถารرمบท เล่ม 1 ภาคที่ 2 ตอนที่ 2.
กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาบุรีวิทยาลัย, 2555.

รามศ เมนอน. รามายณะ. กรุงเทพฯ: เมืองโบราณ, 2551.

รุ่งมนี เมฆโสกณ. คนสองแผ่นดิน. กรุงเทพฯ: บ้านพระอาทิตย์, 2552.

รุ่งวิทย์ สุวรรณอภิชน. ความเป็นมาพระมหาชนก. กรุงเทพฯ: รุ่งแสงการพิมพ์, 2539.

วิเชียร เกษประทุม. นิทานพื้นบ้านชุดที่ 1 ชุดวรรณคดี. กรุงเทพฯ: พัฒนศึกษา, 2551.

ศานติ ภักดีคำ. เขมรสมัยหลังพระนคร. กรุงเทพฯ: มติชน, 2556.

ศิราพร ธีตธฐาน และคณะ. ความเชื่อและศาสนาในสังคมไทย. นนทบุรีฯ: มหาวิทยาลัย
สุโขทัยธรรมราช, 2539.

สุภัทรดิศ ดิสกุล (มจ.). ศาสนาพราหมณ์ในอาณาจักรขอม. กรุงเทพฯ: มติชน, 2547.

เสาวลักษณ์ อนันตศานต์. ทฤษฎีคติชนและวิธีการศึกษา. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง,
2543.

อุไรศรี วรศรีริน. ประชุมอรรถบทเขมร รวมบทความวิชาการของศาสตราจารย์ เกียรติคุณ ดร.
อุไรศรี วรศรีริน. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งมหาวิทยาลัยศิลปากร, 2545.

พนัส ดอกบัว. เครือญาติข้ามพรมแดนรัฐชาติของกลุ่มชาติพันธุ์บูรุ บ้านท่าลัง อำเภอใบเจียม
จังหวัดอุบลราชธานี. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต: มหาวิทยาลัย
อุบลราชธานี, 2552.

สันติ โสภา. การศึกษาวิเคราะห์ดำเนินท้าวบາเจียง นางมะโรง. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตร
มหาบัณฑิต: มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี, 2554.

มงคล ฉ. ព្រះនោ ព្រះគេខ. សិរីពេញ, 2495.

ឥឡូវការប្លើប្រើជិតគ្មានភីក្រុង ព្រះពួមសាសនាថែមនាស្តី. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์មហ
គុណកសាស្ត្រ, 2554.

ចាយ ពិន. មិនិត្យបញ្ហា. សិរីពេញ, 1975.

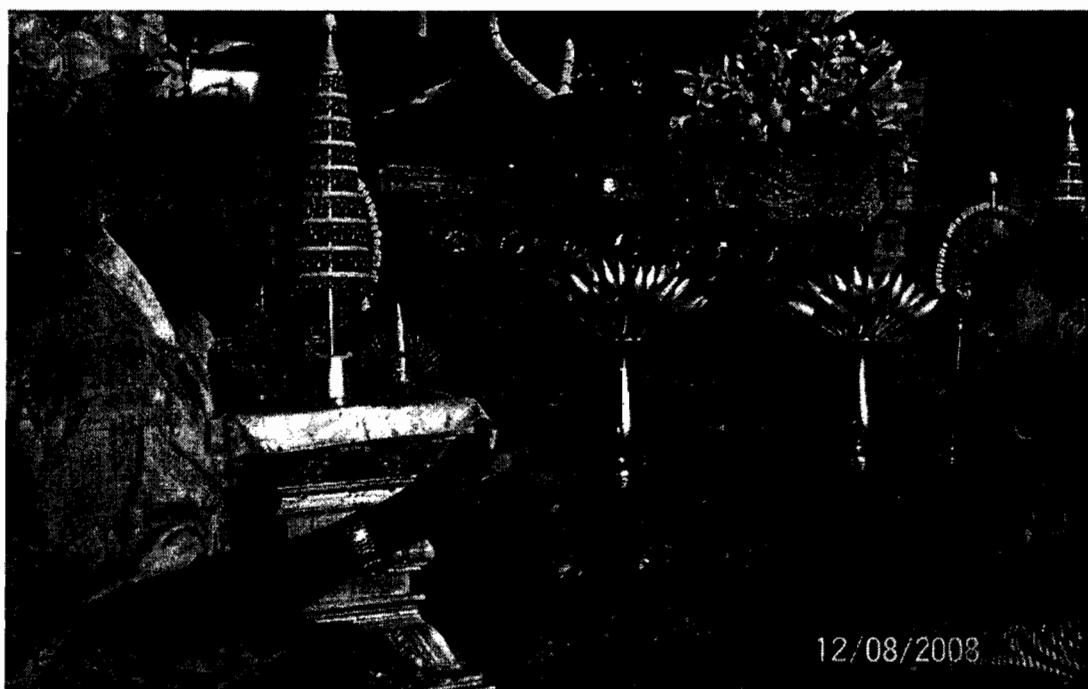
เอกสารอ้างอิง (ต่อ)

ເອກສາຮອ້າງອີງ (ຕ່ອ)

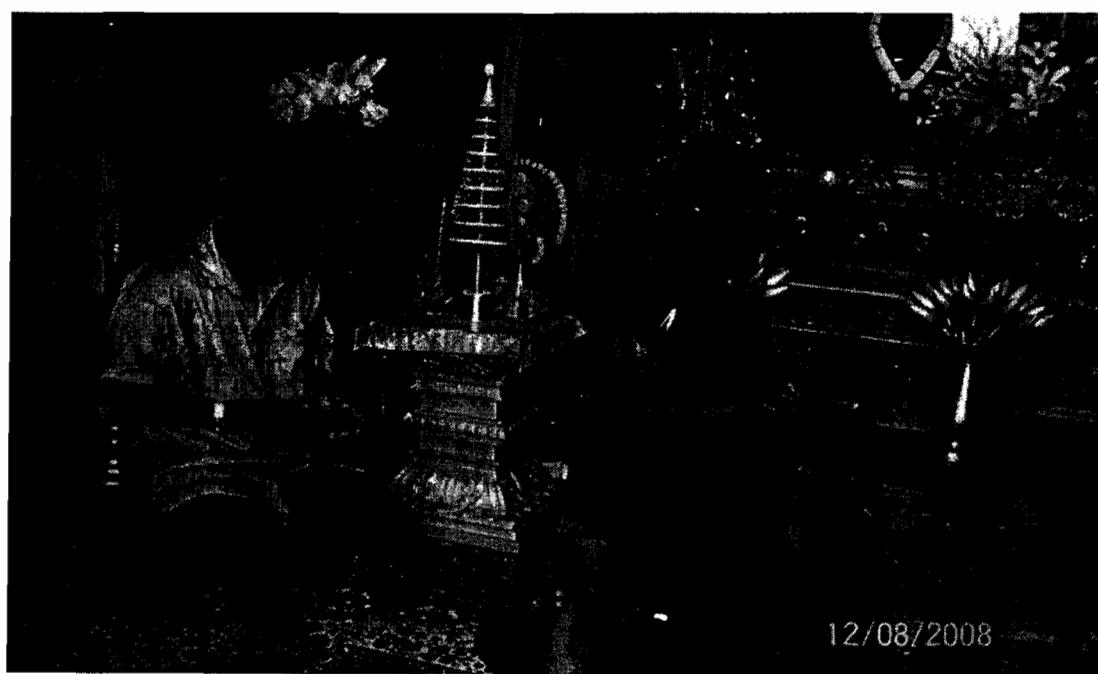
ມື້ອ ພຸລິໂພ ພະນາຜູ້ອ້ານ ອານ ສະກອດ ເຈົ້າສັກ ຊະໜູສະກອດ 1372 ພະນາ
ສະກອດ 1932. ສົ່ງເຕັມ: ປະຊຸວະຈີ່ຄະລິບສາຫະລາ, 2010.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
รูปภาพการเสียงไทยศาสตราระบวนไทย

ภาพที่ ก.1 หมวดสตรากระบวนไทย ปราสาทพระโค กรุงพนมเปญ ราชอาณาจักรกัมพูชา

ภาพที่ ก.2 ผู้มาเสียงไทย ปราสาทพระโค กรุงพนมเปญ ราชอาณาจักรกัมพูชา

ภาพที่ ก.3 การเสี่ยงทาย ปราสาทพระโค กรุงพนมเปญ ราชอาณาจักรกัมพูชา

ภาพที่ ก.4 การเสี่ยงทาย ปราสาทพระโค กรุงพนมเปญ ราชอาณาจักรกัมพูชา

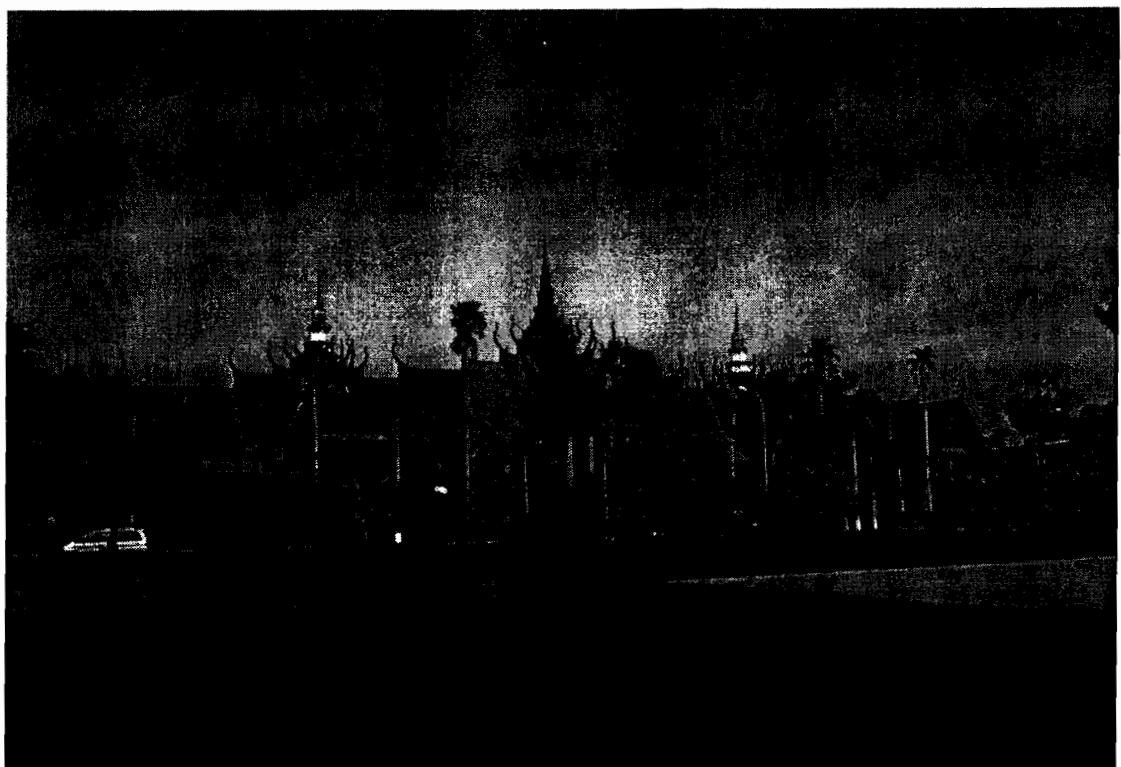
ภาพที่ ก.5 การบูชาสิ่งศักดิ์สิทธิ์ก่อนเสียทาง ปราสาทวัดอุณาโลม กรุงพนมเปญ ราชอาณาจักร กัมพูชา

ภาพที่ ก.6 ศาลายายเพญ วัดพนมโภนเปญ กรุงพนมเปญ ราชอาณาจักรกัมพูชา

ภาพที่ ก.7 การรับฟังคำทำนาย วัดพนมโภุนเปญ กรุงพนมเปญ ราชอาณาจักรกัมพูชา

ภาพที่ ก.8 พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ กรุงพนมเปญ ราชอาณาจักรกัมพูชา

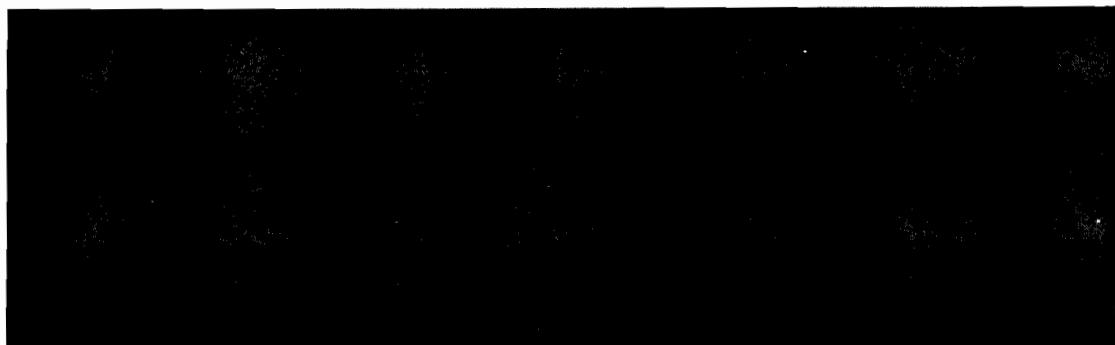
ภาพที่ ก.9 ตัวอย่างศาสตรากรระบวนไทย (ตัวบทที่ 1) จากพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ กรุงเทพมหานคร ราชอาณาจักรกัมพูชา

ภาพที่ ก.10 ตัวอย่างศาสตรากรระบวนไทย (ตัวบทที่ 2) จากพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ กรุงเทพมหานคร ราชอาณาจักรกัมพูชา

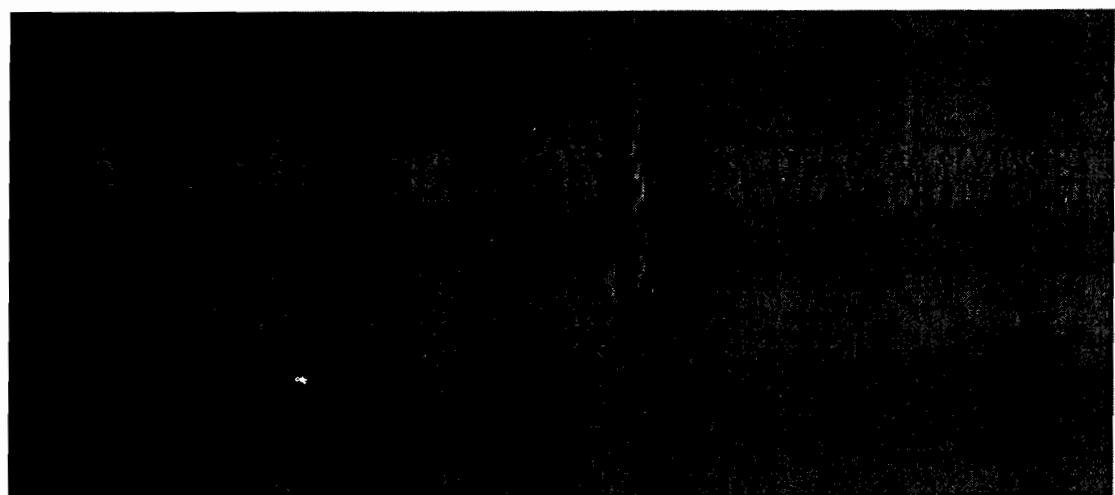
ภาพที่ ก.11 ตัวอย่างศาสตรากรระบวนไทย (ตัวบทที่ 1) จากวัดพนมโภุนเมญ กรุงเทพมหานคร ราชอาณาจักรกัมพูชา

ภาพที่ ก.12 ตัวอย่างศาสตรากรรมวนทาย (ตัวบทที่ 2) จากวัดพนมโภุนเปญ กรุงพนมเปญ
ราชอาณาจักรกัมพูชา

ภาพที่ ก.13 ตัวอย่างศาสตรากรรมวนทาย ปราสาทพระโค พระราชวังจตุมุขมงคล กรุงพนมเปญ
ราชอาณาจักรกัมพูชา

ภาพที่ ก.14 ตัวอย่างศาสตรากรรมวนทายปราสาทเขาไกรลาส พระราชวังจตุมุขมงคล
กรุงพนมเปญ ราชอาณาจักรกัมพูชา

ภาคผนวก ข
ศาสตราจารย์ 7 ตัวบท

១. សាស្ត្រាករបាលខ្មែរ ព្រះសាខព្រះគិតជាបន្ទាន់ ក្រុងពីរបាល រាជរាជក្រឹតរាជរាជក្រឹត

សាស្ត្រាតាក់គម្ពុរៈនៅក្នុងប្រាសាទព្រះ: កោ នានជីវិបារិកេវិមកិត

១-កាលព្រះពេជិសត្វកៅតជាដែរឈ្មោះ ទួន្នេ៖ មានថ្មីមួយនំបរិភ័ន្ធទៅការបារចាំណូល
មានព្រមប្រមាណត្រូវម៉ាក់ឈ្មោះ សុណាន ពួនស្អាក់បាត់ពេជិសត្វដែលប្រាប់លើផែនដី
ដើម្បីអារយកភ្នែកមេថ្វាយស្អែច។ ទំនាក់ទំនងនៃបីចំនួនដើម្បីការកសិក្សា និងការប្រើប្រាស់
បង្កើតសិទ្ធិ។

กາລພຣະໂພஇສ்தவ் ஸெய்பரசாடி เป็นພญาชั่ง ซึ่งว่า ฉัททันต์ อยู่มawanหนึ่งพabaริ瓦รไปหาอาหาร มีพราณล่าสัตว์ 1 คน ชื่อ สุนันท์ ดักชุมยิงพระໂພஇສ்தவ் ล้มลงบนพื้นดิน เพื่อดึงเขาไปถวายกษัตริย์ฯ ท้ายว่า ไม่ดี ถ้าต้องการเดินทางไปหาภิกษาทางไกล ต้องหยุดการทำงานนั้นเสียก่อนฯ

២-នេះកាលយោសកកុមារសដ្ឋិបត្តិភាពបំទាយស្ថានឡើងល្អបំយកទៅសម្បាប់បុន្ណែមិន
ស្ថាប់បែរជាស្ថាប់ក្នុងសេដ្ឋិទេវិញ។ ទំនាក់ទំនងបានចូលពីរយ មានហេតុការណីអីដែល
លំបាក ត្រូវក្រួចផុកទុកនៅទៅដានសេចក្តីសុខ។

น้ำใจโฆษณา เศรษฐีให้ช่างปั้นหม้อจับไปฝ่าແຕ່ມ່າໄດ້ คนທີ່ຕາຍກລາຍເປັນລູກເສດຖະກິດແທນ່າ
ທໍານາຍວ່າດີ ມີທຸກໆ ລຳບາກໃຈ ມີເຫດກາຮົນໄດ້ທີ່ລຳບາກ ຈະຮອດພັນຈາກທຸກໆນັ້ນ ມີຄວາມສຸຂາ

៣.កាលសោមទន្លេប្រាបុណ្យៗ បានដឹងប្រព័ន្ធដែលមិនមែនត្រូវបានបង្កើតឡើង ហើយបានបង្កើតឡើងដើម្បីសរសៃនីអំពីប្រព័ន្ធ និងយុរប៉ាន់ សោមទន្លេប្រាបុណ្យៗ បានសម្រេចពួរយ៉ាងប្រើប្រាស់ ទៅបានបង្កើតឡើង។

การโสมทัตต์พระมหาณีได้พบกับพระสัมมาสัมพุทธเจ้ากลางป่า ก็ได้ถวายจังหันบิณฑบาตและฟังธรรมเทศนาจากพระองค์ ไม่นานเท่าใดโสมทัตต์ได้ทรัพย์สมบัติอย่างมากมาย ทำนายว่าดี จะมีผู้ใหญ่ช่วย จะมีลักษณะดังใจปองฯ

៤-៨: កាលអមត្តកសាមណេរប់ពេញឯបសម្បទាត់ភីកុ មានចារចំនៅក្នុងលមកប្រឈមនឹងសម្ងាប់លោក បុន្ញដោយអំណោចសម្រួល ចារចំនីអស់នោះ សូមបួសជាកុង ធនសម្រេចធិជាអរហត្ថផលចំនីអស់គ្នា ទាំងនាយកុល បើសត្វវិណាបុនប័ណ្ណពាន់ ដោយប្រាករណកិច្ចិនបាន យើងពាក្យដែលដូចខាងក្រោម៖

นักก่อการปฏิรูปต่างๆ ได้อุปสมบทเป็นภิกษุ มีจาร 500 คน เข้ามาร่วมล้อมจะฝ่าท่าน แต่ด้วยอำนาจสักดิบ จารทั้งหมดนั้น ขอบวชเป็นภิกษุบรรลุธรรม ได้อรหันตผลทุกคน ทำนายว่าดี ถ้าศัตรูใหญ่หมายปองพยาบาทด้วยประการใด ก็ไม่ได้ชัยชนะฯ

៥-កាលព្រះមហាជនកណ្តាលាការិដ្ឋក្លោស់កៅ ឧបស័ព្ទ៖ខ្លះនៃ សំភេលិច ព្រះពេជ្ជ
សត្វ់ហេលក្បន់ទីកដល់ ពីយប់និង ពីថ្ម ពីបាកដោយទុក្ខរៀនទា ទំនាយប៉ាមិនល្អ
បែបប្រព្រឹត្តលក់ដូរអ្នី មិនបានសំបេច អាណ្យកំណាស់។

กາລພຣມທານກລາມຮາດໄປຄ້າສໍາເກາ ລົມພາຍຸຈັດ ສໍາເກາລ່ານໍ ພຣະໂພຮີສັຕ່ວ່າຍໃນນ້ຳເຖິງ 7 ຄືນ
ແລະ 7 ວັນ ແສນຍາກລຳບາກດ້ວຍທຸກຂເວທານາ ທໍານາຍວ່າໄມ້ຕີ ດັ່ງປະກຸດຕົກ້າຍອະໄຮ ໄມໄດ້ສໍາເຮົາ
ຫຮອກ ເລວ້າຍ້ານັກ

៦-កាលនាន់អសន្តិមិត្តាបន្ទូលប្រាប់ដ្ឋរព្រះបច្ចេកទួល លោកនិមត្តរកីកយុំយកទៅដ្ឋរ
ដ្ឋរបំបាត់កែត លុះដល់ទៅជាកិមុខនាន់បានជាប្រព័ន្ធស្ថឹមប្រព័ន្ធដើរការ ហើយមានរបៀប
នៅក្នុងវាស់ ម្រាមដែកនិងស្រួលដូចបន្ទាក្រុច ដួននៃ ហត្ថមួលដូចគេលក្ខំរកស្រីណា
ប្រជុំមិនបាន។ ល្អណាស់។

กานานงกสินธิมิตตาชีบออกทางพระปัจเจกโพธิ ท่านนิมนต์หน้าผึ้งนำไปประยารักษาโรค ฉุต่อไปชาติหน้า นางได้เป็นพระชายาภัตติรยัจกรพรดิราชและรูปโฉมนั่งลงงานนัก นิ้วมืองามดังเรียว หวานกิงมนรา หัวเข่า หัตถ์กลมกลึงดังฝักบัว หาหญิงได้เบรียบเทียบไม่ได้ ดินนกฯ

ព-កាលសេកសោមបណ្តិត ចែងទៅលើសុបករណីនៅក្នុងនគរូបញ្ញាល ទៅបាន
ផ្ទប់នានសារិក កីឡានូវនិលាយប្រណិលាយស្ម័គ្រ បានត្រាត្រូតគាំទៅ ឈាយថាលួយប្រសើរ ហើយ
ប្រាត្រូកអើប្រចែងទៅក្រសួង ជានឹងមានលាកបានផ្ទប់ណាន។

กานนกแก้วโสมบันทิตออกใบสีบข่าวในครอตปญญาได้พบนางสาลิกาได้ร่วมไมตรีเส่นหาเป็น
สามีภรรยา ทำนายว่าดีประเสริฐ ถ้าปรารถนาทำการอะไรหรือออกไปหากินที่ใด ว่าจะมีลาภดังตั้งใจ

៨-កាលព្រះមហាវិបាទចេញទៅស្តីដឹងរកវិយាយ កំពានដូចបនីធនាគារអម្ពារ កំពានស្តីដឹង
ភ្នៀវកំពុងអាណាពាប់ពីពាប់ហើយនាំយកមកស្រួលកិច្ច។ ទំនាក់ទំនង បើច្ញាត្រាប់ចេញដូឡា
ជំនាញរកស្តីធនាគារមានលាកបានដូចបំណាន ល្អណាស់បោរ៉ា។

กalemphromtioestokไปแสงหัวริยา กีได้พบกับนางอมราแล้วได้มั่นหมาย จัดงานวิวาห์แล้วพากลับคืนบ้านเมือง ทำนายว่าดี ถ้าประณานาทจะเดินทางไปทำมาค้าขายเลี้ยงชีพ จะมีลาภดังตั้งใจ ดีนักแลฯ

៥-កាលព្រះនាកសេនដោះប្រស្ថុជាមួយស្ថិតក្រុងមិលិន្ទាតានដោគជំយក្រប់ជំពូក
ធ្វើឡើស្ថិតក្រុងមិលិន្ទុលុះក្រោមអំណោចនៃព្រះនាកសេនបានយ៉ាងល្អប្រសើរ។ ទាំងនេះ
លូ ហើយប្រាផ្ទាច់រកសិរាតានដូចបំណុះ ក្នុងប្រព័ន្ធនឹងបានជាប់បានឡើងបុណ្យស្ថិតជានៅតែ។

กาลพระนากเสนแก้ปริศนาของกษัตริย์กรุงมิลินทได้เชคข้อทุกประการ ทำให้กษัตริย์กรุงมิลินทอยู่ใต้อำนาจของพระนากเสนได้อย่างดีประเสริฐ ทำนายว่าดี ถ้าปราบนาทำมาหากินได้ดังตั้งใจ

เรียนสอบแข่งขันจะได้ผ่าน ได้ขึ้นบุญศักดิ์ใหญ่กว่าผู้อื่น

๑๐-**ຄາລມາດູເຕາສສະ:ຝ່າບຸຮສບີຕູ້ມາຄາບິຕາ ເງື່າຕາກງ່າງ:ຕູ້ຮບສກົງຍາ ກີ່ຍກອີ້ຕຸກຄູ້ຍາຍເຫັສມູນບໍ່າ ດໍ່າຍຕ່າມີນິນິ ກີ່ຕູ້ກາຮູ້ກຸ່ຖຸກບີຕູ້ເງື່ອເຕ ດໍ່າງງວດປະເທົາຜົນ**

ກາລມາດູໂປສະເປັນຜູ້ໜ້າທີ່ເລີ່ມດູບີດມາດາ ເຊື້ອຳນົມຂອງກົງກົນນຳພ່ອແມ່ໄປໆຈໍາ ທໍານາຍວ່າໄມ້ດີ ກິຈກາຮອໄຮຢ່າໄວ້ໃຈເຫຼາ ຈະພາໄທເສີມປະໂຍ່ນໆ

๑๑.-**ຄາລໜາສມາກຕີອີ້ນຫາສມາກສູງຍາ ຕູ້ຮປຣຕູ້ເຜີ້ມປະຕູ້ຫຼູ້ ມານບີຕູ້ ກາງກຳກໍເລີ້ນກີ່ງ ດີກັ້ອສະໜູນຕູ້ກຳຕູ້ເຫັງຕູ້ເຫັນກາ ດໍ່າຍຕ່າມີນິນິ ເຊີ່ມານ ເສັດຕັບມີຕູ້ ກຸ່ຖຸກບີຕູ້ເຕັກຕົກ ກີ່ກົງບີຕູ້ເຄີມີສະກູ້:ກີ່ກົງເຍື້ອຍໆ**

ນຶ້ກາລນາງສາມາດີແລະນາງມາຄັນທີ່ຢາ ຜູ້ເປັນກຽມຍາຫລວງ ກຽມຍານ້ອຍ ມີໃຈໂຫດເຫັນ ເກີດຄົດ ວິວາຫຕ່ອກັນອ່າງຮຸນແຮງ ທໍານາຍວ່າໄມ້ດີທ່ອກ ຄ້າຄົມມິຕຣ ອຢ່າໄວ້ໃຈເໝາກ ເກຮວ່າມິຕຣຈະໄມ້ສື່ອຕຽງ ຕ່ອເຮາາ

๑๒.-**ຄາລງຽງ:ຜອນກົດີ:ສ່ວຕະເຫັນລ໌ຄຸນກາລມະກາສມູເງື່ອ ຕູ້ອງບໍ່ຕູ້:ບກໍ ເຕັກລົບສ່ວຕະເຫັນຜູ້ເກລກກູ້ທີ່ກາສ່ວຍ:ເຕັກຕົວຍັບຕໍ່ໄປໆສະກົບຕາກເກືອງທາ ຊຳໆນິນິ ດໍ່າຍຕ່າມີນິນິເຫຼື້ຍ ເບີປະຕູ້ກູ້ເຜື້ອກງານຕູ້ກູ້ມີນິຕານສມະກຸດຜູ້ບໍ່ເຕັກລົບຕາກໍ**

ນຶ້ກາລພຣະມາຫັນກແລ່ນສໍາເກາໄປເຖິງກາງມາສຸມທຽບ ຄຸກລມພາຍຸພັດສໍາເກາລ່ານ່າ ພຣະໂພຮີສັດວ່າຍ ໃນນ້າທະເລ ເປັນເວລາຄຶ້ງ 7 ຄືນ 7 ວັນ ແສນລຳບາກທຸກຂ່າວທານນາກ ທໍານາຍວ່າໄມ້ດີເລີຍ ຄ້າປະປຸດຕື ມີຄວາມປරາຄາວະໄໄ ໂນໄດ້ສໍາເລົ່າ ມີແຕ່ຄວາມຍາກລຳບາກໍ

๑๓.-**ຄາລງຽງ:ມເບກສະບັບ.....ຕະບໍ່ງຽງ:ຕູ້ລູ້ນິຕານເຜົາຄົດັ່ງຍ ເຜົາຍບູ້ກາຮບສ່ວງ:ກູ້ເຕັກເຫຼາ:ງຽງ:ຕາມຕູ້ລູ້ນິກີ້ກີ່ປະຕູ້ລົບຕົວຕົ່ນຄົວຕົ່ນມູນບັນຍັດກັກ: ດໍ່າຍຕ່າລູ້ອີ້ນຫາມານເຜົາຄົດັ່ງຍເບົ້າຍເປີມຕົ່ນມານລາກຜົນ**

ກາລພຣະມໂທສຄ.....ຈັບພຣະຈຸລລົນໄດ້ໂຫຍ້ຂໍ້ມູນດ້ວຍປ່າງໝາງຂອງພຣະອອງຄ ຄັ້ງນັ້ນພຣະເຈົ້າຈຸລລົນກີ້ ຍອມຈຳນັນຍກນຄຣໃຫ້ທັງໝົດ ທໍານາຍວ່າດີ ຈະມີໂຫຍ້ແລ້ວຍັງມີລາກອີກດ້ວຍໆ

๑๔.-**ຄາລໜາສກຸ່ນກາລເກສບີເຍື້ງຕູ້ເຕາເຜົບຕຸກມານບີຕູ້ສະຫຼັກຕ່າງໆ ເສັຜູ້ເຜົ້ອຕຸກກີ້ ເຫັກເກະ:ເຕາຮເຫາ:ຕຸກມະກຜູ່ຜູ່ງງຽງຫາສົມເຜື້ອຕັ້ງໆ ລູ່:ຍູ້ຮບສູ້ຕະມກ ເຕາຮເຫາ:ບັນຍັດຫາສົມ ຍກເຫັສມູນບໍ່ ບຸ້ໂຫຼ້ຫາສົມກລົງປະສົມບໍ່ເຕາເຜົບຕູ້ວິງຽງ ຕານດໍ່າຍຕ່າລູ້ນິກສ່ ເບີ ມານເກົກສູ້ເຍື້ອງກີ່ຕູ້ລູ້:ນ**

นึกถึงความหลังที่เป็นจุดเริ่มต้นของความสุขในวันนี้ คือการได้รับคำอวยพรจากคุณพ่อที่ดีใจที่สุดในชีวิต คุณพ่อที่เคยสอนให้เราใช้ชีวิตอย่างมีความสุขและมีความสำเร็จ คุณพ่อที่เราขอขอบคุณมากที่สุดในวันนี้

១៤-កាលស្អែចចាំនេះក្រោមឈើល គីស្អែចមនុស្សទ ព្រះនានូវ នាក់ទ ស្អែចប្រុងទ មាន
ថ្មីមួយបូលត្វ ហើយស្អើរដោញដោលត្វអំពីសិលរបស់ខ្លួន កីព្រមព្រៃនត្វយកជា
មិត្ត។ ទៅយកចាប់ឡើងត្រូវប្រាស់ ហើយកសិក្សាមិត្ត សេតកប់មិត្ត មានមិត្តស្អាត់ត្រូវដំណឹង
និងត្វ។

กากลักษตริยทั้ง 4 องค์ มารักษาศีล ได้แก่ กษัตริยมนุษย์ 1 องค์ พระอินทร์ 1 องค์ พญาဏاك 1 องค์ พญาครุฑ 1 องค์ อยู่ม่วงวันหนึ่งได้นัดมาพบปะซึ่งกันและกันแล้วก็ได้ถามถึงศีลของตนแล้วก็พร้อมเพรียงผูกสมัครเป็นมิตรกัน ทำนายว่าดีอุดมประเสริฐ ถ้าทำมาหากินในหมู่คนมาก มีมิตร มิตรซื่อตรงดีต่อ กันฯ

กานานงอุมาทันติประเคนอาการณ์งามพิเศษແຕ່พระປັຈເຈກໂພທີ ລຸອນາຄຕ້າງໜ້ານາງມີຽປ່ງ
งດຈານມາກ ชาຍໜຸ່ມທັງຫລາຍເຫັນຮູປນາງແລ້ວລົມພັບສົບສິນສົດ ທໍານາຍວ່າດີນັກ ຄ້າປະກາດນາວ່າໄວໄດ້
ຕັ້ງຕັ້ງໃຈ

១៧-កាលទីតប្បរសសិល្បែលសេដ្ឋិជានជាក់ចង្វារមិនធ្លាត់បានចូលរួមការព្រៃនៅក្នុងក្រសួងសាធារណការជាពីរដែលបានបង្កើតឡើងដើម្បីបង្កើតការងារសាធារណការជាប្រព័ន្ធដែលមានភាពខ្សោយស្រីប៉ុណ្ណោះ។

การทุรคตบุรุษไปรับจ้างเศรษฐีได้ตักจังหันบินหาตราชัยพระปัจเจกโพธิ ไม่นานต่อม้าได้มีทรัพย์สมบัติอย่างมาก นับไม่ถ้วน กล้ายเป็นมหาเศรษฐี ทำนายว่าดีนัก ถ้าประณนาจะได้ดังตั้งใจ ดีนักแลฯ

១៨. កាលពន្លីមិនអាចរួចរាល់បានដើម្បីមព្រះវិធីរបស់ពី កំណត់សម្រាប់ជំនាញ និង របស់នាយក។ ទាំងនេះ ត្រូវបានរៀបចំឡើង និង នាយក និង នាយករបស់ពី កំណត់សម្រាប់ជំនាញ និង របស់នាយក។

กานานงวมลาเทวอยากได้ตับพระวิรบัณฑิต กีได้สำเร็จดังความตั้งใจประณานของนาง ทำนายว่าดี ถ้ามีความตั้งใจอะไร จะได้แล้วมีคนช่วยให้ได้รับผลสำเร็จ ดีนักแลฯ

១៩-កាលព្រះពោធិសត្វកៅតជាសត្វក្របមានថ្មីមួយក្របពីរឈ្មោះលេខ២
ចំណូនក្រុងត្រូវក្រៀមនៃព្រះកំណាមចនេះសំបុគមសំរលីជាយុទ្ធសាស្ត្រមិនបាន
សម្រេចឡើយ

ก้าวพระโพธิสัตว์ เสวียพระชาติ เป็นนักคุ่ม อยู่มีวันหนึ่งนักคุ่มเมียผัวบินไปหาอาหาร ถูกไฟป่าลามมา ให้มรังจนหมดสิ้น ทำนายว่าไม่ดี ถ้ามีความตั้งใจอะไร ไม่ได้สำเร็จหรอกฯ

២០-ពារដំយក្សោះ: សរុបសតិផ្ទកដួមិនាន ៥ ប្រភាគ៖

- ១-ស្មមព្រមានសុខភាពល្អឥន្ទីសិរីស្បែស្តីប្រចាំពេលហេតា
 - ២-បើធ្វើឲ្យបានចំណោញពេញបរិប្បជិករច្ឈលកល់ថ្មី
 - ៣-បើធ្វើបរកសិកម្មឲ្យបានការគុណសកម្មប់ស្ថាប់តត្នេះ
 - ៤-បើធ្វើការធ្វាន់ក្រសួងធនាគារ ស្មមព្រមានធ្វើឯងបុរាណស៊ីតិិ

พระชัย ๔ ประการ พระสาวทศพิธราชธรรม มี ๔ ประการ

1. ขอให้มีสุขภาพดีและมีศรีสวัสดิ์ทุกเวลา
 2. ถ้าทำการค้าให้มีกำไรเต็มบิบูรณ์ให้มาแทนทุกวัน
 3. ถ้ามีอาชีพสิกรรมให้ได้ไปคัดผลมากมายไม่ขาด
 4. ถ้าทำการงานอยู่ในกระทรวงใหญ่ ขอให้ได้ขึ้นบัญชีกดดี

២១-កាលសុមនទេតា អាស្រែយនឹងខ្សោយអនាមេបិណ្ឌិកសេដ្ឋិចនាន់ពេលពករ
មិនគប្បីព្យេះព្យេះត្រូវគេបណ្តុះបញ្ចូនយប់ឡើងទៅ ទាំងយុទ្ធសាស្ត្រ និងព្រៃយប់
ឱចាត់ទ្រព្យសម្រាតិព្យេះសម្រៀ។

ກາລສຸນເຫວດອາຄີຍອູ້ໃນຊັ້ນປະຕູອນາດບິນທຶກເຈຣ່າໄດ້ກ່າວຄຳໄມ່ສົມຄວງ ຍຸງ ຖຸກເຂົາໄລ່ອອກ
ໄມ່ໄຫວຍ້ ທ່ານຍ່ວ່າຈະເກີດສິ່ງທີ່ມີຖຸກໆ ລຳບາກໃຈ ອ້ອທຽບຢືນບັດເສີ່ຫາຍເນື່ອຈາກຄຳພຸດໆ

២៦-កាល(សុមេដ)តាបសធ្វើជីថិនទាន់ហើយ កិច្ចនយោញ្ញត្រេ: ពួកនិងសាក់កនិមត្តមកដល់ តាបសក្រាបលើកក់ ធ្វើជាស្ថានប្រាយព្រះពួកនិងសាក់កនិមត្តផ្លូវ។ ទាំងមានបាន នៅអនាគតនិងមានភាសាដឹនខ្មែរស្អាត

กาล (สุเมธ) ดาบทำทางยังไม่เสร็จก็ได้เห็นพระพุทธเจ้าและสาวกนิมนต์มาถึง สุเมธดาบสนอนรับบนโคลนเพื่อเป็นสะพานถวายพระพุทธเจ้ากับพระสาวกนิมนต์ข้าม ทำนายว่าดี ต่อไปในอนาคตจะมีวاسนาที่สูงส่งๆ

ପ୍ରମାଣ.....୨

นี้กางโภกสุนัขพราṇได้พบพระชีณาສพ ยุhmaให้วิ่งกัดพระชีณาສพ พระท่านกล่าววิ่งขึ้นต้นไม้ฝ่ายพราṇเอาหอกแหงจากข้างล่าง จีวรพระชีณาສพหล่นมาครอบบนพราṇ หมายครุบกัดพราṇตายไป ทำนายว่าไม่มีหรือ กอย่าประมาท....."

២៦-កាលពាយបុណ្យកៈទៅភ្នែរស្របចនាយកបាយទៅឡើងដៃបច្ចេះបានដូចតិច
នានា៖ បានធ្វើកំចង្វាន់ថ្មីយក្រោះអំណោយកុសលនោះ ឬបីកំពុងភ្នែរស្រប អាចម៉ែបណ្តោះ
បកឡើងមាសទាំងដូចតាសពេញតែស្រី ទៅយកឈាល់ ហើយបានដូចតិច
បំណង។

กานายปุณณะໄປໄກนา ກຽມຍານໍາຂ້າວໄປທີສາມີ ໄດ້ພບພະປັຈເຈກໂພທີ ນາງນັ້ນໄດ້ຕັກຈັງທັນ
ຄວຍພຣະ ດ້ວຍບຸນຍຸກສຸລ ທຳທີສາມີທີ່ກໍາລັງໄກນານັ້ນ ຮອຍໄດ້ຜູດຂຶ້ນມາເປັນທອງກົນໆ ເຕັມທ່ວ່າທັງທົ່ວ
ນາ ທ່ານຍໍວ່າດີ ຄ້າປະຮານທາກິນອາຊີພອະໄຮຖ້າ ໄດ້ຕັ້ງຕັ້ງໃຈໆ

២៥-កាលទុគិតបុរសសីលិយលេសដី ពានជាក់ចង្វារទិន្នន័យព្រះបាយច្បាស់ មិន
យូរបុំឆ្លានក៏ពានកៅត្រឡប់សម្រាប់តួយ៉ាវ ប្រើនកប់មិនអស់ ការយុទ្ធសាស្ត្រ ពេជ្ជមហាស៊ី។
ទាំងយុទ្ធសាស្ត្រ សែរណាស់ ហើយបានដឹងថាទីបានដឹងបំណង។

กາລທຸຣຄຕບຸຮຸຮັບຈ້າງເສເຣໜີໄດ້ຕັກຈັງທັນບິນທາບາຕຄວຍພຣະປ່ຈເຈກໂພຣີ ໄມ່ນານຕ່ອມກົມມືຮັບຍິສນບັດຍໍອ່າງມາກມາຍ ນັບໄມ້ຄ້ວນ ກລາຍເປັນມາເສເຣໜີ ທໍານາຍວ່າດີປະເສີຮູນນັກ ຄ້າປະກາດນາວ່າໄດ້ດັ່ງທັງໝາຍ

២៦-កាលទេវត្តបានសំព័ល្អុពិស់ស្រីប្រើសំព័នោះ កិច្ចិចជុយយោយឃ្លាកិច្ច
ពោលពាករី: គន់គិត: ដៃឈូល ៤ ទាំងមិនល្អ ហើយធ្វើកិច្ចការអ្នីដៃនេះ ប្រើនគោមនៅពាករី:
គន់គិតអគារទេ។

ก allen พระเทวทัตติได้ผ้างามพิเศษ ครองผ้านั้น กิกขุทั้งหลายเห็นแล้วก็กล่าวทำหนิตีเสียง ทำนายว่าไม่ดี ถ้าหากจิการงานอื่นๆ ใด มักจะถูกทำหนิตีเสียงจากผู้อื่นๆ

២៧-កាលទានសុជាតាមបន្ទុកទេរតាងនៅមិថចំណងចិត្តនឹងក្បាល លុះបាន
សម្រេចដូចសចក្តីប្រាផ្ញាហស់ទានហើយកីឡីមួយបាយ: គីឡូនីតិយកមេខ្សោយលាប់ណា
នៅទីនោយថាលូ ហើយណាគីឡូនីតិយកមេខ្សោយលាប់ណា

กานานสุชาดาไปบนบานอารักษ์เทวดาตันไทร อยากได้สามีและลูก เมื่อได้สำเร็จดังความประณานของนางแล้ว ก็ทำมธุปยาสเป็นจังหันนำไปถวายแก่บัน ทำนายว่าดี ถ้ามีความตั้งใจเดาจะได้ดังประณานฯ

၂၈-အေးကလ္လာကုမာရန်စုရိယုမာရသေးပေါ်ခဲ့က အကျိုးကတာပံ့တော်ပြုခြင်

បរិភេទ តែបានមហារស្សាស់ជាបន្ទិទ្យល្អជាមួយកណ្តាលប់ដៃបិសាចកំណាចនៅខេត្ត ជាមួយចាញ់លូ ហើមនៃហេតុអ្នកពីរបុរិប្បាយយោងណាតីនៃមានគេដូចជាបន្ទិទ្យល្អ។

นึกก็จันทกุมารและสุริยกุมารไปเล่นน้ำ อารักษ์น้ำจับไปหมายจะบริโภคแต่ได้มหารัสสาสะผู้เป็นพี่ไปช่วยให้รอดพ้นจากเงื่อมมือปีศาจครุยันนั้น ทำนายว่าดีถ้ามีเหตุอะไรเกิดขึ้นหรือมีทุกข์ลำบากอย่างไหนว่าจะมีคนช่วยให้รอดได้ฯ

២៩-កាលព្រះនាកសេវជោះប្រស្ថាប៉ូមយេស៊ូចក្រុងមិលិនុបានជោគជ័យក្រប់ដំពី
ធ្វើឡើយសេចក្រុងមិលិនុលុប៖ក្រោមអំណោចនៃព្រះនាកសេវបានយកឯកប្រព័ន្ធទាំងមួយជាលើ
ខែប្រាំបីរដ្ឋបានដឹងទិន្នន័យបានពីរដ្ឋបានជាប់បានឡើងបុណ្យសំគិតជាមួយគេ។

กษัตริย์กรุงมิลินทได้เชคชัยทุกประการ ทำให้กษัตริย์กรุงมิลินทอยู่ได้安นажพระนครเสน่ห์ได้ดังงาม ท่านายว่าดี ถ้าประณามาหากินได้ดังตั้งใจ เรียนสอบแข่งขันจะได้ผ่าน ได้เข้าบัญศักดิ์เป็นใหญ่กว่าผู้อื่นๆ

៣០-កាលព្រះនានមត្តិមានសុបិទនិមិត្ត ឃើញព្រោច្បាប់ណូយអ្នក មកហេក្រួចនាន
យកប្រមាត់ ធ្វើម បេដុង របស់នាន ទាំងបាយចាមិនលីទៅ។

กາລພຣະນາງມ້ທຣີມສຸບິນນິມິຕ ເຫັນພຣາມໝ່າ 1 ດວຍ ມາແຫວກອກນາງ ເວົດີ ຕັບ ຫ້ວໃຈຂອງນາງ
ທໍານາຍວ່າໄມ້ດີທຽກໆ

៣១-កាលពេធិសត្វកែវតជាសត្វសេក ចោរមុខស្រីមកចិញ្ញមាតាបិតា មនុដ្ឋែងយោទាហប់លប្រព័ន្ធ សត្វសេកកើសមួនកតញ្ចាប់មាតាបិតា ប្រានកើដោះលើធម្មបិទ្យា ទៅ នាយថាលូមធ្យម ហើយធ្វើដំណើរកសុទ្ធដ្ឋរទ្វាយ មនុហេតុអូងកែវតទីនៃ ត្រូវបានដើរ ពីទុកកំយោចនូរយ។

ก allenพระโพธิสัตว์เสวยพระชาติเป็นนกแก้วออกไปหาข้าวมาเลี้ยงมารดาบิดา อยู่มาวันหนึ่งได้ติดบ่วงแรวนายพราน นกแก้วก็แสดงกตัญญูถึงมารดาบิดา พรานนั้นปล่อยให้รอดพันเป็นอิสรະดังเดิม ทำนายว่าดีปานกลาง ถ้าเดินทางทำมาหากินไปในที่ไกล มีเหตุอะไร เกิดขึ้น จะรอดพันจากทุกข์ภัยทั้งหลายฯ

៣២-កាលមិត្តសេដ្ឋីម៉ែនស្ថើជណ្ឌីនទានវិសាទា ព្រឹបណ្ឌរខ្សោយ៖ជាក្នុងកម្មោះរបស់គាត់
គាត់បានសម្រេចដូចបំណុល ទាំងយុទ្ធសាស្ត្រ បើប៉ុន្មានអ្នកដើរកដីយកឱ្យ
នីមួយនាក់ លើឯកសារបោះឆ្នោត

การมิตรชีวีไปหมั่นหมายนานาวิชาให้ปุณณวัฒนะผู้เป็นลูกชายของท่าน ท่านก็ได้สำเร็จดังตั้งใจ ทำนายว่าดี ถ้าปองประรานาอย่างได้สำเร็จโชคชัยแล้วจะมีลาภอีกด้วย ดีนักแล

៣៣-កាលមេទេទ្រីតុគ្នាំទៅបានព្រះពុទ្ធមេទេទ្រីយ៉ាងព្រះអង្គចក្រិដក្នុង ភាគ

ព្រៃនីមួយៗ និង ការប្រើប្រាស់បច្ចុប្បន្ន ដើម្បីរក្សាទុក្រឹត និង ការប្រើប្រាស់បច្ចុប្បន្ន ដើម្បីរក្សាទុក្រឹត

กากพระเทวทัต์คิดแคนพยาบาทพระพุทธเจ้า พระเทวทัต์เห็นพระองค์หยุดพักอยู่ใกล้เชิงเขา แก๊กชี้ไปบนยอดเขากลิ้งก้อนหินใหญ่ให้หล่นลงมาเพื่อให้บดทับพระองค์ อีก 7 วันต่อมาพระธรรมสูบพระเทวทัต์ท้วงทั้งร่าง ทำนายว่าไม่เดี๋ยวรอ กอย่าประมาทหรือมีเรื่องขัดแย้งกับผู้หลักผู้ใหญ่ฯ

๓๔. ກາລທາສຂມາດສືບປະຕົກສົ່ງຕໍ່ລູກໄສສະດວຍເງິນ ບໍລິຫານ ທີ່ມີຄວາມ
ມາດວຽກພົບປະຕົກ ອັນດີ ພະຍາຍາ ເພື່ອມີຄວາມ
ປະຕົກ ປະຕົກ ສະບັບຕໍ່ລູກ ຕໍ່ສົ່ງຕໍ່ລູກ ເພື່ອມີຄວາມ
ປະຕົກ ປະຕົກ ສະບັບຕໍ່ລູກ ຕໍ່ສົ່ງຕໍ່ລູກ

กalanang อุมาทันติประเคนอาการณ์มามพิเศษแเด่พระปัจเจกโพธิ คุณภาคข้างหน้านางมีรูปร่างงดงามมาก ชายหนุ่มทั้งหลายเห็นรูปนางแล้วล้มพับสลบสิ้นสติ ทำนายว่าดินนัก ถ้าประณามาจะได้ดังต่อไปนี้

៣៥-កាលមេទៅទូប់បែកសង្ឃឹមកិច្ច័យ០០អត្ថមេទៀតុជីត្រពេលនោះ ព្រះមហាក្សត្រលាង
និងព្រះសារីបុគ្គលិក នៅក្នុងពេលវេលាដែលបានបង្កើតឡើង និងបានរៀបចំឡើង ដើម្បី
កំណត់តម្លៃ និងការបង្កើតរបស់ប្រព័ន្ធទាំងអស់។

กษิณุพราหมณ์ท้าวหัตต์แบ่งแยกภิกษุสงฆ์ 500 องค์ ไปอยู่ในป่า เวลานั้นพระโมคคลานំกับพระสารีบุตรไปพากษุทั้งหมดนั่งกลบคืนมา พระเทวหัตต์เจ็บใจจนอาเจียนเป็นเลือด ทำนายว่าไม่ดี ถ้าตั้งใจทำการงานอะไร ไม่สำเร็จหรอกฯ

นี้ก้าลพระวิญญาณทิตแก้ปริศนาของพระอินทร์ฯ บุชาอาการณ์ทิพย์ แก้ปริศนาของพญาครุฑฯ บุชาไม้มดออกชนิดละ 1 พันดอก แก้ปริศนาพญาဏกาฯ บุชาแก้วมณี ทำนายว่าดี การอะไรเราราจแก้ปัญหาได้อ่าย่างลงมาด้วยความคิดปัลภ�性ของตนได้โชคชัยฯ

ពោត-កាលនានសុជាតា ឱ្យពុកម្មាយនានក្រឹមអាណាពហ័ពិតាប៉ាហើយ នានទៅខ្លះស្រីក
នានបី ឱ្យពុកម្មាយនានក្រឹមច្បាសម្បភិសុទ្ធដែរគ្នាអាមពតម្លៃយ៉ាងប្រើនសវត្ថិកពេកដោយ។
ទៀតយ៉ាងណាមួយ បើប្រកបរបរកសិកម្ម ពាណិជ្ជកម្ម និងបានដលបរិបុណ្ឌិបុក្សិស្សរកលាកក៏
បានលូណាស់ហេង។

การนางสุชาดาพ่อแม่ของนางจังงานวิวาห์ให้แล้วงานไปอยู่ในหมู่บ้านของสามี พ่อแม่นางแบ่งทรัพย์สมบัติให้ ล้วนแต่มีค่า ราคากลางทั้งสิ้นเป็นจำนวนมาก ทำนายว่าดี ถ้าประกอบอาชีพ กสิกรรมพานิชกรรมจะได้โภคผลบริบูรณ์หรือถ้าแสวงหาลาภก็ได้ดีนักแลฯ

៣៨-៤៩: កាលសុវណ្ណាសាមធ្វើដែលវាទេដឹងទីក មនុស្សចិត្តប្រាង ទូទាត់ហេបាយជា
បរិភ័យតាមដី ពេលវេទោះកបិលយក្សួយកញ្ចប់បានៗពោធិ៍សត្វផ្តល់ក្រំសេលីដែនដី
ក្បួយដីវិតម៉ោ។ ទំនាក់ទំនងអ្នកដីមិនបានសម្រេច បើប្រើធ្វើដែលវាទេដឹង
ស្រកញ្ចាយត្រូវរាយបង្ហើសិទ្ធិ។

นักกล่าววรรณสามเดินออกไปตักน้ำ มีสัตว์ 4 เท้า 2 เท้า เดินแห่ห้อมเป็นบริวารตามทาง เกล้านั้นกับลิยักษ์เห็น เอาธุนิยพระโพธิสัตว์ล้มลงบนพื้นดินสืบชีวิตไป ทำนายว่าไม่ดีหรอก ถ้าตั้งใจ อะไรๆ ไม่ได้สำเร็จหรอก ถ้าตั้งใจจะเดินทางไปบ้านไกล ต้องหยุดความตั้งใจไว้ก่อนฯ

กฤษณะโมคคลานน์แสดงปาฏิหาริย์ไปเอาบัตรแก่นจันทน์ที่เขานำไปไว้บนยอดไม้สูง ครั้งนั้นพระท่านนำมามาได้ด้วยการมีของท่าน ทำนายว่าดีประเสริฐ สูงส่งนัก จะมีชัยชนะทุกประการฯ

៤០-កាលភីអ្នកអង្គលិមារនិមន្តបច្ចាឆបិណ្ឌបាទាគ្រប់អ្នកស្រុកយើត្យរត់គេចបច្ចាមសំភីអ្នកអង្គលិមារមិនបានចិត្តឡាន មិនបានលាក់ទាំងយោច័រមិនលើ ហើយត្រូវបានដឹងដៃបំណានទេ។

น้ำกลิ่นกุ้งคุ้ลิมานนมต์ออกไปบินหาBAT ชาวบ้านเห็นวิ่งหนีออกไปหมด กุ้งคุ้ลิมาน
ไม่ได้จังหวัน ไม่ได้ลาภ ทำนายว่าไม่ดี ถ้าประณานำอะไรไม่ได้ดังตั้งใจหรอกๆ

การพิจารณาคดีนี้ ได้นำเงื่อนไขสำคัญมาพิจารณา คือ ความต้องการของผู้ต้องหาที่ต้องการให้ได้รับการช่วยเหลือทางกฎหมาย ไม่ว่าจะเป็นในส่วนของการติดต่อครอบครัว หรือการเข้าชมคุก ซึ่งเป็นสิทธิ์ตามกฎหมาย แต่ในส่วนของการตัดสินใจทางกฎหมาย ยังคงอยู่ในอำนาจของศาล ไม่สามารถบังคับใช้ได้

៤២-កាលចក្ខុបាលទាក់ត្រូវករដ្ឋមិនយើង ព្រះតន្ទូយានចុះមកដីយដើរជាប្រជាពលរដ្ឋដែលទទួលបាន ទៅយកឈានឱ្យបាន ហើយថាមីនុយើងណា ថាតីនឹងបានគកដីយឧបត្ថម្ភដើរជាបានស្មើ។

กากลัจขุบາລຕາບອດ ຫາທາງນີ້ເຈືອ ພຣະອິນທີຮັດຕີຈົງມາຊ່ວຍໜ້າທາງໃຫ້ປຶກຶງວັດເຊົວນ້ຳ ທຳນາຍວ່າດີ ຄໍາມີທຸກໆໆລຳບາກໃຈອ່າງໄດ້ ວ່າຈະມີຄົນຊ່ວຍອຸປ່ມງົງຫັກນຳໃຫ້ໄດ້ດີໆ

៤៣-១៨: កាលមេវទីត្រូវកែត្រួតពាក្យនសំណងព្យោមដើម្បីក្នុងទីកដោះសំណងព្យោមដែលជាប់
ឈើ ត្រូវបែងចែកឈើបុរកត្រួតព្យាករកទាំងពីរ។ ទាំងពាយចាមិនលូ ហើយមានបំណុលធ្វើការអ្នកដែល
មានហេតុមិនលូ កំពើបំពានត្រូវក្រែងមានក្រោះថ្មកំ។

น้ำกากเทวทัตต์เกิดเป็นพรานแห ดำลงไปในน้ำเพื่อปลดแหที่เกี่ยวไม้ ถูกง่ามไม้ทิ่มตาบอดทั้ง 2 ข้าง ทำนายว่าไม่ดี ถ้ามีความตั้งใจทำการงานอะไรที่มีเหตุไม่ดี อย่าดื้อเดิน เกรงจะมีเคราะห์กรรมฯ

៤៤-កាលអជ្ជកម្មសត្វកដ លើកចំពោម្បរាំងដល់មយកដែនដ្ឋីមកធ្វើជាបំណុះបស់
ខេត្តបុន្ញេត្រឡាស់ជាពាណ់គេទៅវិញ និងនាយកមិនលូ ហើយនឹងតារ៉ាគ ហើយបស់បាត់
ជាស្ថ្បធម៌ ហើយក្រដាក់ ហើយបំណុះក្នុងការអ្នកមិនបានសម្រេចឡើយ

กallocชาตสัตตราชยิกหัพไปรบແຍ່ງຊີງ ເຈາແຜ່ດິນວັນຈີມາເປັນຂອງຕະເອງແຕ່ກັບກລາຍເປັນແພ້ເຫາ
ທໍານາຍວ່າໄມ້ດີ ຄ້າມືດີຈະແພ້ເຫາ ຄ້າຂອງຫາຍທາຍວ່າສູງ ຄ້າເຈັບໃໝ່ຫາຍຍາກ ຄ້າຕັ້ງໃຈໃນກາງຈານອະໄຮ່
ໄມ້ໄດ້ສໍາເລັດໂຮງການ

៤៥.-កាលព្រះមហាវិបាទដើរស្តីសុវត្ថិភាព នៅក្នុងបន្ទាន់អមាណក្នុងបន្ទាន់ស្តីដណ្តឹង
រួចរាល់បានហើយ ក្នុងបន្ទាន់ស្តីដណ្តឹង និងបន្ទាន់ស្តីដណ្តឹង និងបន្ទាន់ស្តីដណ្តឹង
ជាបន្ទាន់ស្តីដណ្តឹង និងបន្ទាន់ស្តីដណ្តឹង និងបន្ទាន់ស្តីដណ្តឹង និងបន្ទាន់ស្តីដណ្តឹង

กalemphremm noisokokไปแสงหกริยา ไปกีไดพับกบันงอมรากีไดหมายมั่นจัดงานวิวาห์ แล้วนำกลับคืนมาบ้านเมือง ทำนายว่าดี ถ้าประณานอกไปทำมาค้าขาย ทำมาหากิน จะมีลาภดังตั้งใจ ดีนักแลฯ

៤៦-នេះកាលព្រះសម្បាសមួទ្រព្រះអគ្គនាយកត្រាសំដើរនៅព្រះសម្បាសម៉ោជិញ្ញាណ
ហើយព្រះអគ្គនាយកលួយ៖មាកដិកជាព្រមទាំងសេវានីត្រីនានា ទាំងនាយកលួយប្រសើរថ្មីថ្មី
ណាស់ ហើយបំណុលអ្នកនឹងបានដើរដម្ភៈគ្របីសំយ។

นี้ก้าลพระสัมมาสัมพุทธเจ้า พระองค์ได้ตรัสรู้พระสัมมาสัมโพธิญาณแล้วพระองค์ได้ชั่นนะ
มาราธิราชพร้อมทั้งพลเสนาเป็นจำนวนมาก ทำนายว่าดีประเสริฐ สูงส่งนัก ถ้าตั้งใจอะไรฯ จะได้ชัย
ชนะทุกประการฯ

៤៧-កាលនានុបទុមរីតិជាមហេសីស្សច មានក្រុង-ថា-(ថា)ខ្ពស់ចំណួន៥០០នាក់ បាន
ក្រោសដើម្បីជាប្រព័ន្ធគ្នាត់សស់អនុញ្ញារ ទាំងនាយកសាលា ហើយបានបង្កើរ
ការងារប្របស់ទាំងនេះ នៅសូមីសិវជារបស់ល្អ ការងារល្អ។

ก allenangปทุมวดีเป็นมหานครที่มีลูกหลาน เหล่านี้จำนวน 500 คน ได้ตระสูรเป็นพระปัจเจกโพธิทุกคนไป ทำนายว่าดี ถ้าปรารถนาอะไรจะได้มา การงานหรือสิ่งของทั้งหลายนั้น ล้วนแต่ดี การงานดีๆ

ໄດ-ກາລເຕີ: ເມາດຸດໜາກຕູ້ເຕັກທຳນີ້ແມ່ນມີຄວາມສູງກ່ອນຍິນຍິນຢູ່ເຕັກເລີ້ມຕົ້ນຕູ້ເຊື້ອມຫຼື
ຕູ້ນີ້ ຕາມບໍ່ໄດ້ສູ່ຄວາມ ດ້ວຍເຫັນວ່າມີມີຄວາມສູງ ເບີໂງຕູ້ເຕັກກ່ອນມີຄວາມສູງ

ก้าวพระโนมคัลลาน์ถูกพากใจหั้ง 500 คน ซึ่งชื่อนั้นตัวจับตีฟัดบนก้อนกระดูกแหลกละเอียด จนกระทั้งมรณภาพ ทำนายว่าไม่ดี ถ้าประพฤติ คิดการอะไรรบแต่ความทุกข์ลำบากๆ

៤៩. កាលព្រះនៅលទ្ធផលនាយសារចិយកទៅកប់គ្នានឹងព្រះអគ្គមានបានមើកចច្ចាត់
នូវអំពើយុទ្ធសាស្ត្រពីនៅទៅដាន។ ទាំងនេះយុទ្ធសាស្ត្របានបង្ហាញប៉ុន្ម័ណ្ឌរបស់ព្រះនាយ
ប្រការណ៍រាយមិនបាននៅទេ។ យើងមានជំយដម្ភ៖ ៦

ก allen ประเตเมีย พระบิดาให้นายสารถีนำไปฝังใต้ดินแต่พระองค์มีบำรุงมืออาจผุดจนเหตุร้ายทั้งหลายนั้นได้ ทำนายว่าดี ถ้ามีศัตรูในหมาปองพยาบาทด้วยประการใดไม่ได้หรอก เรามีชัยชนะฯ

៥០. កាលទាយក្នុងមិត្តបរវតេដើរសាច់លក់ ក្នុងក្រមុំសែដ្ឋិយ៍ នានចិត្តស្រឡាត្រក់
រត់តាម ក្នុងមិត្តកិច្ចុលនាន់នៅជាករិយាល័យ ទាំងយាងថាល្អ ហើយត្រូវកសិុមនរបស់
នានដូចបំណាន។

กานายกุกกดมิตขับเกวียนชนเนื้อเรื่ขาย ลูกสาวเศรษฐีเห็น มีใจรักใคร่ร่วงตาม กุกกดมิตก์รับนางนั้นเป็นภริยานับแต่นั้นมา ทำนายว่าดี ถ้าประณามาหากินอาชีพอะไร ได้ดังตั้งใจ

៥១. កាលព្រះបានកុសសកដែលចង្វៀដែរទៅតាមនានបុញ្ញារតីអគ្គមហេសី ដែល
បែកត្រាតាត់ទៅ ដើម្បីដោយដើមីនយោនលំបាត បានផ្តូវបកតីនាំត្រឡប់មកចូលនគរិញ្ញា ទៅយ
ថាលួមជុំមកចូលការអ្នកបាល់តែប្រើប្រាស់ខ្លួនទៅបានសម្រេច។

กAlanพะบາທຖ້ສສະເຈົ້ຈພຣະຣາຊດຳນີນໄປຕາມນາງບຸພາວີອັຄຣມເຫີ່ ທີ່ພລັດພຣາກຈາກກັນ
ເສົ້ຈດຳນີນດ້ວຍພຣະບາທຍ່າງຍາກລຳບາກ ໄດ້ພບກີພາເສົ້ຈນິວຕີພຣະນຄຣືນ ທໍານາຍວ່າດີປານກລາງ
ກິຈກາຮະໄວ້ຕ້ອງພຍາຍາມອ່າງມາກຈຶງຈະສໍາເຮົ້າ

การอนัญเชิญทรัพย์สมบัติให้นางวิสาขามากมาย ของแต่ละอย่างนั้นมีมากถึง 500 เล่ม
เกวียน ทำนายว่าดี ถ้าแสงหาทรัพย์สูงๆตี ได้ดังไรรอนา ดีนักๆ

៥៣-កាលព្រះនេមិកដោពីសត្វ យានធម៌ដល់មើលស្ថានស្ថិត ព្រះនទ្ទេច្បាយកែវ
មណិជ្ជកម្មក្នុងរឿសស មានគុណប្រយោជន៍យ៉ាងត្រឹមបែបទាំងនេះ ដែលបានបង្កើតឡើង
ដោយបណ្តាស់កិច្ចស្ថាក់បច្ចាស់ក្នុងការរៀបចំនាន់បានដោយភ្លាមៗ

ก allenrich ให้เป็นที่ยอมรับในสังคม แต่ในความเป็นจริงแล้ว ไม่ใช่ทุกคนที่สามารถเข้าถึงสิ่งเหล่านี้ได้ ทำให้เกิดความเหลื่อมล้ำทางสังคม

ハウツーイング

៥៥-កាលព្រះមហាវសចធោះប្រសុទ្ធមួយស្ថិតថវិកជាន់ត្រប់ដំពូក ស្ថិតកិយក
មេគក់នឹងជាមួកប្រាប្បីដែលប្រឈមសរុបទាំងអស់ និងបាយចាល់បើកតិតការប្រាប្បីរកសុធម៌អ្នកជាន់ដំយុជម៉ែ
មានលាកប្បីបែកប្រាប្បីរៀនសូត្រកិលូប្រាស់ដែរ លូណារាស់។

กalemphromtostagakprisanaongkachatriythewrazaidekrubprakarastedjigkaphapitangpeinnakprachayu
ihayuinpratech tanayawadie kacikidprakarunahaikaninachipohwareidiechaychannameliakehroekaa
prakarunakiskajalaterienkgidprakarunehunghan dinak

៥៥-កាលព្រះសិទ្ធិភាសមណ្ឌលការព្រះអន្តោតច្បែងស្ថិដ្ឋយានុទេសានជីសក្តីរក្រឹត្យ
ស្ថាត់មានទេរបុគ្គលិកនៃព្រះអន្តោតជន។ ទាំងយុទ្ធលូ ហើយតិចបំណុលប៉ុន្មានប្រាការអើ
វិកនវិកមានដោកជំយ៉ា សែនលូបានដួចបំណុល។

การพะสิทอัตโนมัติ ของพระองค์ทรงย่างพระดำเนินออกผนวชในราตรีสังค์ มีเทวบุตรทั้งหลายแห่งแนบไปกับพระองค์ด้วย ทำนายว่าดี ถ้าคิดหมายปองประณานลิงได มักจะมีโชคชัย ดีนักได้ดังต่อไปนี้

៥៦. កាលព្រះបានបានដីកាលស រៀបមន្ត្រលការជាមួយនានាពាសកន្លឹយ ជាក្នុង
ពាណិជ្ជកម្មបានមានតម្លៃក្រោមពាណិជ្ជកម្មក្នុងជីវិត កីឡាបាយកលប្រមិជ្ជកម្មបានមានពាណិជ្ជកម្ម ទាំងពីរ

กalemพระบาทปเสนทโกรสล เข้าพิธีรัมคคลสมรสกับนางวาวาสภัตติยา เป็นลูกหาสีของพระมหานาม ในภายหลังจึงทราบ ก็ทำอุบากลให้พระมหานามแพ้ หมายความว่าถ้าปรารถนาอะไรได้ดังหวัง แต่ระวังจะแพ้เขายา

៥៧. កាលព្រះនិមិត្តដោយធម្មតា យានទៅមេលស្ថានស្ទីគឺ ព្រះនគរប៉ែងកែវមណី ជា
កែវលូតិសេស មានគុណប្រយោជន៍យ៉ាន់ប្រើប្រាស់បែបបទ។ ទំនាក់ទំនង បើប្រាណបាន
បុណ្យសំភួមាសប្រាកប្បន្ន ទៅកែវត្រូវអើយឱ្យធ្វើបានដូចចំណាត់

ก allenrich ย่างไปคุ้มสถานสวรรค์ พระอินทร์ถวายแก้วมณีเป็นแก้วงาพิเศษ มีคุณประโยชน์หลายประการ ทำนายว่าดี ถ้าปราบน้ำอย่างได้บุญศักดิ์ทองเงินหรือออกไปหาวัตถุอื่นๆได้ ได้ดังหวังฯ

៥៨-កាលសេកសមបណ្ឌិត ចែងទៅសៀវភៅរណ៍នៃនគរខ្ពស់បញ្ហាល ម៉ោងដែល
នានសារិក កីឡានូវិនិយោមប្រណៈសេវាប័ណ្ណត្រួតតាមប៊ា ឲយថាលើប្រសើរ ហើ
ប្រព័ន្ធការអើប្រចែងទៅកសិរី ជានិវិធីនានាភាសាបានដឹងបំណង។

การลงแก้วโสมออกไปสืบช่าวในกรุงปัจจุบันได้พูดนางสาวลิกาได้ร่วมไมตรีเป็นสามีภรรยาทำนาย

ว่า prestige ถ้าปรารถนาทำการงานอะไรหรือกิจกรรมใด ก็จะมีลักษณะดังต่อไปนี้

៥៤-កាលព្រះសិទ្ធិភាសមណ្ឌលភាគម ព្រះអង្គត្រជនីយដៃនៅថ្ងៃសក្ខុណ្ឌកត្តិស្សាត់ មាន
ទេរបុគ្គលិកចំនួនដើម្បីព្រះអង្គធ័រ។ ទាំងនេះបានបង្កើតឡើងដោយប្រាការអ្នកត្រួតពិនិត្យ
ដោយប្រាការអ្នកត្រួតពិនិត្យដែលបានដោឡូងដោយប្រាការអ្នកត្រួតពិនិត្យ។

การพะสิทอัตโนมัติ พระองค์เสด็จออกผนวชในราตรีสังข์ มีเทวบูตรทั้ง 4 องค์ แห่งแนวไปกับพระองค์ด้วย ทำนายว่าดี ถ้าคิดหมายปองประรานาสิ่งใด มักจะมีโชคชัย ดีนัก ได้ดังต่อไปนี้

៩០. ពេជ្ជសត្វកែវជាក្រោកមាស ត្រូវប្រព័ន្ធប្រចាំប៉ុណ្ណោះ

พระโพธิสัตว์เสวยพระชาติเป็นนกยุงทอง ถูกพราณไพรจับ ไม่ดีๆ

2. ศาสตราจารย์พันทายปราสาทเข้าไกรลาส พระราชนวจตุมุขมงคล กรุงพนมเปญ ราชอาณาจักรกัมพูชา

សាស្ត្រាបាក់គម្ពីរ-ប្រាសាទេកលាស-រាជរដ្ឋនៃ

១-ត្រូវគ្រប់គ្រង់មហាផ្ទាល់លាតុល្អាចាល់មេដ្ឋាស លួយកាស។

ถูกตรง มหาบาลลจุลบาลไปบัว ดีนักฯ

៤. មហាផាលត្វរបៀបក្រោះនគ្រូខាងក្រោមនឹងលើទេ។

พระมหาบาลังพระเนตรแตกบด ไม่ดีหรอกฯ

៣-ត្រូវប្រជែងទៅកាន់មកសក្រាន់ព្រះចន្ទាល់ដើម្បីអាមេរិកយ៉ា

ถูกตรัง พระอินทร์ลงมาสังเคราะห์พระจักรขบาก ทำอะไรฯ มีคนช่วยฯ

៥-គ្រឿងពេញដាក់ច្បាស់ស្ថិតីមាតក់ឡ្វាក់ខ្លួនកំពុង ដើរការអីទាំងមានគេទិន្នន័យ

ถูกตรัง แพทย์ใส่ยาผู้หญิง 1 คน ให้ตามอุด ทำการอะไร มีคนนินทาฯ

៥-គ្រឿងមធ្យកណ្តាលីស្សប់មេកើតជាទែរបុត្រ អាណាពកម្មនូវក្រយោ

ถูกตรึง มีภัยรุก្សกุณฑลีบุตรตายไปเกิดเป็นเทวบุตร เเล้วร้ายตอนต้น ดีภายหลังฯ

៦-មធ្យកុណាលីទេរបុត្រ មកដ្ឋានព្រំដ្ឋាលជីពុកនៅទីបា

៧-ព្រះគិស្សត្រា ពំដួនជាមហាប់រោ ព្រៃកិត្យាតាស់រែស្សាបម្រីបើមានសត្វ
បៀតបៀន មានគេដូយ។

พระติสส gereะตั้งตนเป็นมหาภรรยาให้ภิกษุแก่พระรضا บำเรอ ถ้ามีศัตรุทำร้าย มีคนช่วยฯ

ជ-ស្រីអារកប្រព័ន្ធផ្សេងៗ ដល់មានក្នុងដាក់ចិត្តរូបត នាយករដ្ឋបាលស៊ី។

สตรีเป็นหมันหากยายาให้สามี เมื่อมีลูกใส่ยาให้แท้ลงลูก เลวร้ายนักๆ

៥-យកិច្ចិកាជាងខែនធានីស្ស សីភនកុលដឹតា អាណាពាស។

ยักษ์ชีณ์แปลงกายเป็นมนุษย์ กินลูกกลูเชิตา เลวร้ายนักๆ

១០-ត្រូវប្រព័ន្ធកុលដឹកជញ្ជូនលើព្រះមានព្រះទុកដឹងសំរាប់

ถูกตรัง ถุลธิดาพิงลูกไว้บนพระบาทพระพุทธเจ้า ดีนักฯ

១៩-ព្រះបរមគ្រួសដូរការយោនទៅត្រួវបានលើលេយ្យកែវ: ស្ថា ជំរឿបាប្រចិត្ត ល្អណាស់។

พระบรมครุฑงหนึ่งอยู่หน่วย เสด็จไปป่าเลไลย ลิงช้างเฝ้ารับใช้ ดีนักๆ

១៨-មហាកាលស្តាប់ធិន្ទេះបែងទេប្រស ហើយពួកបាត់ចាសទ្វាយ។

มหากาลพึงธรรมพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจงกไปบัวช ถ้าทรัพย์หายว่าสูญฯ

១៣-ខេត្តបែងស្ថិជានុសមករកព្រះអាណាពេជ្យល់ព្រៃយ។

พระเทวทัต์แบ่งแยกสห เมื่อรู้ว่าตนผิดกลับมาหาพระพุทธเจ้า เล่าวิรยตอนดัน ดีภัยหลังฯ

១៤-សុមដគបសព្រាសនលើកកង្ហាយព្រះនិធសារកន្លែង ល្អណាស់។

สุเมธดาสนอราบวนโคลนถวายพระพุทธเจ้าและสาวกข้าม ดีนิกฯ

១៥-ព្រះសម្បទិន្នន័យសង្គមសិតមេរបុគ្គលិក មកចាប់បងិតនៅថ្ងៃទី២៤ធ្នូសីរីមហាមយាល័ំ នា

พระอันทรงมนต์สุดดุสิตเทวบุตรให้ลงมาถือปฐมธีในครรภะพระนางสิริมหารามายา ดินก

១៦-ព្រះសម្បត្តិមន្ទីរការក្រសួងដៃកន្លែងយុវជនសម្រាប់សិស្ស

พระสิทธิ์ตั้งทอดพระเนตรเห็นอาการนางสาวมีกำลังนอนหลับก็เห็นอยู่หน้า

៩៧-ក្រុងពាណិជ្ជកម្មរបស់ខ្លួន

พระพุทธเจ้าภิกษุธรรมราชาธรรมและพลเสนานบธรรมบลลงก ดันกฯ

ធន-ប្រាជេក: និងរបាយការ នៃការអនុវត្តន៍យកចុះការ

พระเดิมอยู่ในคนเป็นปด้าหรือมาตยนาเปง แล้วรายนกฯ

ទេ-នាមសុជាតមកដាក្រប្រាងត្រូវកសិក: លើកមនប្រមិនអាណាព

សំពីរដ្ឋាការនៃបច្ចេកទេសជាបន្ទូលសម្រាប់ប្រព័ន្ធដែលបាន

พระเจ้าสุปปะพุทธผู้เป็นพระสัสสุรของพระสมณโคดมถูกธรรมีสูบ เลวร้ายนักฯ
๓๔-กาญจน์มหายาบั้งคู่ริชถูกรักษาด้วยยาเบต้าเมฟอเดต อาการดีขึ้น
๓๕-หญิงวัย ๔๐ ปี ที่เคยเป็นมะเร็งเต้านม ต้องรับการเฝ้าระวังอย่างต่อเนื่อง
๓๖-ชายวัย ๕๐ ปี ที่เคยเป็นมะเร็งตับ ต้องรับการเฝ้าระวังอย่างต่อเนื่อง
๓๗-หญิงวัย ๕๐ ปี ที่เคยเป็นมะเร็งตับ ต้องรับการเฝ้าระวังอย่างต่อเนื่อง
๓๘-ชายวัย ๕๐ ปี ที่เคยเป็นมะเร็งตับ ต้องรับการเฝ้าระวังอย่างต่อเนื่อง
๓๙-ชายวัย ๕๐ ปี ที่เคยเป็นมะเร็งตับ ต้องรับการเฝ้าระวังอย่างต่อเนื่อง
๔๐-ชายวัย ๕๐ ปี ที่เคยเป็นมะเร็งตับ ต้องรับการเฝ้าระวังอย่างต่อเนื่อง

੮੭

นางวิมลาร้าร้องอย่างได้ดับวิธีรับณฑิตมาบริโภค ทำนายว่า (ทำ) อะไรได้สำเร็จฯ

๔๑-ผู้ดักจับบูกกับน้ำเป็นสี กระซูกหัวยับเกี้ยวครุษ์ไปต่อ อากรกับคนกับสี่ชูชอกพรมณ์ผูกชาลี กัญชา เดินไปด้วยตีไปด้วยกลางป่า เลวร้ายนักฯ

๔๒-นางศรัทธาตี សูญเสียรากไม้ด้วยเบียร์คากasar ทางผู้บิดาบส ลูบกานส์ฯ นางอิรันวดีแสวงหาคนช่วยอาสาได้พบดาบส ดีนักฯ

๔๓-ผู้ดักก่ำสูญเสียรากตาสาสี ฐานะสูญเสียรากตาสาสี กระซูก ลูบกานหากฯ ชูชอกแสวงหาท่าสาท่าสี พระเวสสันดรประทานชาลี กัญชา ดีเมลากาฯ

๔๔-สุรัณญาณจะดีกว่า กบบินดายกุฎูญ์ครุ่งสูบ อากรกับ ยานเกระ: ต្រក់ฯ พระสุวรรณสามไปตักน้ำ ถูกกบบินดายยิงตาย เลวร้าย มีเคราะห์กรรมฯ

๔๕-ตร.: មហะสาบี សูญเสียรากกิ่วယា ทางผู้บิดาสังฆก ลูบกานส์ฯ พระมหาโหรสแตลงแสวงหากริยา ได้พบนางอมรา ดีนักฯ

๔๖-ตร.: ตະສຕູ້ຍະເລກ: ជາລີ กระซູກຕີຜູ້ດັກ ยານຊຸກ ยານເຄື່ອງຍາฯ พระบาทสัญชาติไทย ชาลี กัญชาจากชูชอก มีทุกข์ มีคืนช่วยฯ

๔๗-កົງຕຽບທີ່ນີ້ສັກສິນ ຜູ້ບັດສູກເຮົາກົ່ວໂກສົກ ປະຕູງຕາຕ່ວກເຫື່ງฯ

กษัตริย์ทั้ง 6 องค์ พบປະກັນທີ່ງເຂົາຄືວົງກູດ ຕຣພຍໍຫາຍຫາໄດ້ສິນາ

ໄດ້-ກາຕາງເກີ່ມຜູ້ໃຫຍ່ທັງໝົດ ດັ່ງລະບົບນີ້

อาจารย์เกรวิญพราหมณ์แพ้กลุบายพระมหสต ไม่ได้มีคดีความแพ้เขายังไง

គេង-ព្រះមហាក្សត្រនាំនានបញ្ហាលុខវិញ្ញាបី ជូយព្រះពាណិជ្ជកម្ម សូណាស៊ី។

พระมหాสตనानांगปัญจเทวี ถวายพระบาทวิเทหาราษฎร์ ดีนักฯ

៥០-អ្នកនគរលើកត្រាសម្បបំណុលហាលព្រាយហូវីអ្នកតែក្នុងវា

ชาวเมืองแห่มาผ่านกันทางหลวงพราหมณ์ เลวร้ายยิ่งนักฯ

៥១-៥២: សម្បទូសអ្នកនៃស្ថាផ្ទៃរដ្ឋបាល ហណ្ឌាលល្ងោនកំត្រួត លើឈាមស៊ី

พระสัมมาสัมพุทธเจ้าแสดงเวสสันดรชาดก ทำให้ฝันตก ดีนักๆ

៥៧-អចូន្យបសិបញ្ញាច្បាស់តាមដកមេភកគីរីនឹងកសិរីរកលាកបាន។

อัจฉริยะชีว์ทางบวกตากซอกไปเข้าคีริวงกต แสงหางากร ได้ฯ

៥៣-ក្នុងនេះមិនមែនយុទ្ធសាស្ត្រទេ តែការដែលបានរាយការណ៍ជាប្រព័ន្ធ

พระภูริทัตต์เนื่อยหน่ายในราชสมบัติไปถือศีลไกลังจอมปลวก ไม่ได้ฯ

៥៤-ពេជ្ជសត្វបច្ចុប្បន្ន មាត្រាបច្ចុប្បន្ន មាត្រាបច្ចុប្បន្ន មាត្រាបច្ចុប្បន្ន

พระโพธิสัตว์เสด็จออกบรรพชา มาราธิราชห้ามไม่สำเร็จ มีโชคชัยฯ

ខេត្ត-ខាងខុសមូរស្ថិកទីព្រះបាយចំណុច យកមហ៌រោងចំណុចបិត្តិម លួយកាស។

นางอุทมพรขอพระราชทานเจ้ากรุงมิถุลา ขอมโหสณเป็นนองบุญธรรม ดีนักฯ

៥៦-សកសមເឡើងនូវបញ្ហាលដូបនានសារិកបានរួមមេត្តិជាប្រព័ន្ធលើ

นกแก้วโสมเข้ามาในกรุงอุดรปัญจายลพบนงสานาถิกาได้ร่วมไมตรีเป็นสามีภรรยา ดีๆ

៥៧-សុទស្សន៍: យើងអាយុលម្ចាយការយករិទ្ធសាស្ត្រ យំអាណាពិតប្លនពេកវិក្ស ភាគចាំ។

พระสุทัคณ์เท็นหมอง (อายล้มพาย) ติพระภูริทัตต์ รำไทสังสารนองยิ่งนัก เลวร้ายฯ

៥៨-៥៩: តន្លេប្រើទៅបុគ្គលកអាព័ត៌ម្យនៃមិកជំនាញកន្លែងទៅលាក លូណាស់។

พระอินทร์ใช้ให้เทวบุตรมาอัญเชิญเนมิราชากลับสถานโลก ดีนักๆ

พระภิกขุ 7 องค์ ติดอยู่ในพระวิหาร 7 วัน อดอาหาร ไม่ดี ต้องรดหน้ามนต์ขจัดปัจจัย

៦០-ព្រះនាកសេវដោះស្រាយប្រក្សាស្ថុចមិលិន្ទដោយសុវត្ថិភាព ល្អណាស់។

พระนาคเสนแก้ปริศนา กษัตริย์มิลินท์ ได้โดยสวัสดิภาพ ดีนักๆ

៦១-ផ្លូវដាប់កុនលើដើមរូបីព្រះនៅដោយចិត្តស្ថាទាំងឯមានព្រះគាប់
ឯកការកែវិធីទិន្នន័យប៉ុណ្ណោះ និងស្ថាទាមការស្វែងរកស្ថាទាមការ
ឯកការកែវិធីទិន្នន័យប៉ុណ្ណោះ និងស្ថាទាមការស្វែងរកស្ថាទាមការ

៦២-នានីមេកាប់ប្រជុំដៃខ្សោយព្រះប្រហាកដ្ឋី អាណាព្យាកំណកស៊ុំ
នានីមេរាយឱ្យអាណាព្យាកំណកស៊ុំ តាមការស្វែងរកស្ថាទាមការ

៦៣-អារក្សីធម៌បាប់ចន្ទុកុមារនិងសុរិយកុមារបានបាស្សាកុមារដូចដី
អារក្សីធម៌បាប់ចន្ទុកុមារនិងសុរិយកុមារដូចដី និងស្ថាទាមការ

៦៤-ពោធិ៍សត្វកេត្តិក្រាកមាស ត្រូវព្រោននៅត្រូវព្រោន មិនបាន

ព្រោនពិតិវិធីសំខាន់សំខាន់ និងស្ថាទាមការ

៦៥-ព្រោនពិតិវិធីសំខាន់សំខាន់ និងស្ថាទាមការ

ព្រោនពិតិវិធីសំខាន់សំខាន់ និងស្ថាទាមការ

៦៦-អាហិរញ្ញកុមារ អាហាយបញ្ចាផ្ទៃព្រះម្រាម ដែលមានចំណែក ៩០០០មិន្ទាន់
អាហិរញ្ញកុមារ អាហាយបញ្ចាផ្ទៃព្រះម្រាម ដែលមានចំណែក ៩០០០មិន្ទាន់

អាហិរញ្ញកុមារ អាហិរញ្ញកុមារ និងស្ថាទាមការ

៦៧-នានីមេលាស្សាប់ជមិថុនាសាថ់បានសម្រច លួណកស៊ុំ

នានីមេលាស្សាប់ជមិថុនាសាថ់បានសម្រច លួណកស៊ុំ តិនកា

៦៨-ព្រោនពិតិវិធីសំខាន់សំខាន់ និងស្ថាទាមការ

ព្រោនពិតិវិធីសំខាន់សំខាន់ និងស្ថាទាមការ

៦៩-អាហិរញ្ញកុមារ និងស្ថាទាមការ

ព្រោនពិតិវិធីសំខាន់សំខាន់ និងស្ថាទាមការ

៧០-

៧១-អ្នកឈាន់ពិតិវិធីសំខាន់សំខាន់ និងស្ថាទាមការ

អ្នកឈាន់ពិតិវិធីសំខាន់សំខាន់ និងស្ថាទាមការ

៧២-ចិត្តឈាន់ពិតិវិធីសំខាន់សំខាន់ និងស្ថាទាមការ

នានីមេលាស្សាប់ជមិថុនាសាថ់បានសម្រច លួណកស៊ុំ តិនកា

៧៣-មេត្តឈាន់ពិតិវិធីសំខាន់សំខាន់ និងស្ថាទាមការ

មេត្តឈាន់ពិតិវិធីសំខាន់សំខាន់ និងស្ថាទាមការ

៧៤-មេត្តឈាន់ពិតិវិធីសំខាន់សំខាន់ និងស្ថាទាមការ

មេត្តឈាន់ពិតិវិធីសំខាន់សំខាន់ និងស្ថាទាមការ

៧៥-ព្រោនពិតិវិធីសំខាន់សំខាន់ និងស្ថាទាមការ

ព្រោនពិតិវិធីសំខាន់សំខាន់ និងស្ថាទាមការ

ពេល-នទ្ទូកមាររៀបការ ព្រះមហាក្សត្រជាមួយពេជ្យការណ៍ គិតអីមិនសម្រេច។
នៅពេលក្នុងការដោះស្រាយបានបានបាន ព្រះមហាក្សត្រជាមួយពេជ្យការណ៍ គិតអីមិនសម្រេច។

ពេល-ព្រះពោធិសត្វកៅកដាក់ក្រកម្មស ព្រៃនថ្វាប់មិនបាន លួណាស់។
រារាំងពីតុលាទីសាមី ត្រូវបានបញ្ជាក់ថា ព្រៃនថ្វាប់មិនបាន លួណាស់។
ព្រៃនថ្វាប់មិនបាន លួណាស់។

៨០-ផ្លូវការមាសពីត្រាបុណ្យក៏លើកនាន់អមិត្តភាព ឬណាស់។
ចុះកម្មាធង់ទៅការដោយសារព្យូទ័រ ឬការងារមិត្តភាព។

៨១-មយមាយពកសាស្ត្របានទៅកើតបានស្ថិត លួណាសំ។
មាមមានកំសរោគនឹងការកើតបានស្ថិត និងការកើតបានស្ថិត

3. ศาสตราจารย์บวนทัย (ตัวบที่ 1) จากวัดพนมโภนเปญ กรุงพนมเปญ ราชอาณาจักรกัมพูชา
ร' នៅក្នុង

១-នេះកាលព្រះបានកិច្ចការជាប្រធានបាលសម្រាប់ប្រជាពលរដ្ឋនៃប្រទេសកម្ពុជា
និងនេះអនុសញ្ញាបាលកិច្ចការជាប្រធានបាល

นี้ก้าลพระบาทกบิลราชฯได้ครองราชสมบัติเป็นพระมหากษัตริย์ อุดมประเสริฐนักแล นี้องค์ กษัตริย์กบิลราชฯ

២-៤៩:កាលអាជីវកម្មលាមកជិត្យ ព្រះអង្គមេប្រាសុទានមកដលអរហត្ថ ឲយថា
អាណ្នកជាមួនលូប្រាយហេងទៅ

นกกาลอาชากกินอาจมหอน พระองค์ไปโปรดได้บรรลุรหันต์ ทายว่าເລວรายໃນตอนต้น ดີກາຍຫລັງໆ

၃-၁၉: ကလာယုဇ္ဇာရတမောင်းပြု ပြတ္တယကတယ၊ မေ့မြှစ တန်နာကတာဖြေားပေါ်
တင့်ဒီနဲ့အဖွဲ့ပံ့ဂါး ကြယားမာစ ဆူဖချို့မားသေး လူဝါက်ပံ့ပောနှင့်

นี้กากานายจุณอาอุกไปในา ภรรยานำข้าวไปให้ ได้ตักบาทพระปัจเจกโพธิ แล้วร้อยไถ
กล้ายเป็นทอง กษัตริย์แต่งตั้งให้เป็นเศรษฐี ดินนักแลฯ

៥-៤: កាលព្រះបានត្រាស់ហើយ ព្រះអគ្គនេសទា ព្រោសភិកធម៌ ចំងារអគ្គនេសត្រូវ ព័ត៌មានយ៉ាងត្រឹមត្រូវ ដើម្បីសម្រេចប្រការបេរាយ។

นีก้าลพระพุทธองค์ได้ตรัสรู้แล้ว พระองค์เทศนาโปรดภิกษุทั้ง 5 องค์ และสัตว์ทั้งหลาย ทำอะไรๆ ดีนัก สัมฤทธิ์ทุกประการแล้ว

៥-៤៖ កាលពីនេះម៉ាយប៉ី ម៉ាយិរ្យមាសប្រាក់យសបរិភោគច្នៃន បានសំបុត្រិដួចប្រាក់
ល្អពេកណាស់បោកទៅ

นักลงทุนต่างชาติ มองว่าประเทศไทยมีความพร้อมด้านโครงสร้างพื้นฐานที่ดี ทำให้เกิดการลงทุนในหลายภาคส่วน ไม่ว่าจะเป็นการลงทุนในภาคอุตสาหกรรม ภาคเกษตร ภาคการท่องเที่ยว หรือภาคธุรกิจเทคโนโลยี

นึกกາລເທວທີ່ໄດ້ຜ້າຍອົມຝາດ ໄນ່ເໜາະສົມກັບຕົນເອງ ສວມໃສ່ເດີນມາ ແລ້ວກິກຢູ່ທັງຫລາຍ ເທິນ
ແລ້ວຕຳນິຕິເຕີຍນ ໂມດີເລີຍໆ

ព-នេះកាលព្រះរែស្បីន្ទោ ស្ថិចចូលមកព្រះនគរ ត្រួវកែវប្រជុំពីរប្រការបង្កើរឆ្នាក់ចុះ
មក ដោយព្រះសម្បារបារមិតិសិរីស្មើស្មើ លួណាស់បោនទិន្នន័យ

น้ำกลพระเวสสันดรเตศต์เจ้ามาพะนนคร ฝันแก้ว 7 ประการ ร่วงหล่นลงมา ด้วยพระสมภาร
บำรุง มีศรีสวัสดิ์ ดีนักแล

ជ-ន: កាលពិធីបច្ចុមតើកែវគ្មានដាយក ព្រះមហាបុសីយកចិត្តមជ្ឈនិងដី ដើរពីអ្នកប្រជុំសេវាថាមការណ៍។

นักการงานปทุมวดีเกิดในดอกบัว พระมหาဏเช็นนำไปเลี้ยงเป็นลูกบุญธรรม ทำการสิ่งใด ประเสริฐนักแลฯ

៥-៥: កាលសេដ្ឋិយកថាយោសកុមារមកចិត្តធមជាក្នុងដី ឲ្យបាយថាលូជា ហើយតិចតិច
ការអើងមានអ្នកដែលយកទំនួរបានទៅការឡើយ។

นักการเศรษฐกิจนำเจ้าโดยสากลกุมารมาเลี้ยงเป็นบุตรบุญธรรม ทายว่าดี ถ้าคิดการอะไร มีผู้ใหญ่
อยู่ช่วยเหลือ อย่าเสียเวลา

១០-នេះកាលព្រះពេមិយ សារចិនយកទៅកប់ អាណត្តកំណាដើមណ្ឌលក្រោយវិញ្ញុរោង
បើដឹងក្នុងប្រជាមានលក្ខ បើកើតគីឡូលួយ៖ គេ បើទិញបាត់យើងវិញ្ញុ។

นี้ก้าลพระเตเมี่ยสารถีน้ำไปฟัง เลวร้ายตอนต้น ดิกลับคืนภัยหลังแล ถ้าค้าขายเปลว่ามีลาก
ถ้ามีคดีชนะเข้า ถ้าของหายได้คืนฯ

១១-នេះកាលពីនៅបច្ចុមវគ្គិបានជាអគ្គមហេសីស្រួចហើយ បានកន្លងទ្វាត់រយនាក់

ເບີຍຄູສ່ງຕະຫຼາດເຕັມເຕີຍກົດໆຢ່າງລົງທະບຽນ

นักศึกษาปีที่ 500 ได้รับปริญญาตรีหลักสูตร 500 คน ได้รับปริญญาโท 500 คน

១២-៤៩: កាលពេធិសត្វជាសមណ៍: បានឱ្យទានសំដើរដើរ កំសង្គម នៅលី យុវជន បន្ទីចាប់ក្រោមពីរប្រការបានលី: កណ្តាលប៉ុងពេធិសត្វ លូណាស់ហេង។

១៣-នេះកាលពេទ្យិសត្តុជាក្រោកមាស នៅចុងគ្រប់ទេរយព្យ ហើយម៉ែច្បលវាំព្រៃគ្រែ
អន្តាក់គេ ហើយជួរការចណ្ឌស៊ីក្រុមឈូមីយ។

น้ำกลพระโพธิสัตว์เสวยพระชาติเป็นนกยุงทอง ลีมสวัดอุตเทตยณ แล้วไปเข้าป่าถูกป่วงเขา ถ้าไปที่ไหน เลวร้ายนัก อย่าไปเลยะ

១៤-នេះកាលព្រមត្រា លួយហោនី ឈាយថាបើមានសារពីអ្នកដែឡើកគិតហោនី កុំសង្គមខ្លះ។ អ្នក

น้ำกลพร้อมเพรียงกัน ดีแล ทายว่าถ้ามีสารพันสิ่งอะไร เกิดขึ้นแล อย่างวิตกเลยฯ

១៥-នេះកាលបរិច្ឆេទត្រួតពិនិត្យប្រព័ន្ធដែលកើតឡើងនឹងត្រូវបានជាពេរោយដើម្បីស្វែងរកព័ត៌មានអ្នកប្រើប្រាស់និងអ្នកប្រើប្រាស់ផ្តល់ជាមុន។

นักการภารยาน้อยและภารยาหลวงเกิดวิวาทซึ่งกันและกัน จองเวร ทำอะไรไร้ มักเกลียดซังกันไม่ดีเลยหนา

១៦-នេះកាលព្រះសង្គម ស្ថិចត្រួល ស្ថិចនាត ស្ថិចគោរព្យាកដ នៅថ្ងៃសីលដ្ឋបគ្គារហើយ
កើតវិវាទអូតសីលគ្គា ឲយថ្មដ្ឋក្នុងប្រជាប្រជាសាស្ត្រ

១៧-នេះកាលពេជិសត្វកែវតារក្រប ត្រីវត្រូរការលមកនេះសម្បក ជាពួកទោនសុំ
ត្រូយចិត្តណាស់បោន្ន បាយថា បើមានការអើង្រក..... ។

“ น้ำกษัตริย์พระราชนิรันดร์ เป็นนกคุ่ม ไฟป่าalamมาใหม่รัง เป็นทุกข์โหมนัส ลำบากใจนัก
แล หายว่าถ้ามีการอะไร ยก....ฯ ”

១៨-នេះកាលដូចជកមកសំនានក្រស្សាបាទាមី ហើយនាំត្រួតព្យុកវិញ ឈាយថាថីហើយ
គឺឈ្មោះគេហោន បើរបស់បាត់ថាយើត្រូវឲ្យបោន។

น้ำกลัชญาขอแม่กัญหาพ่อชาลี แล้วมุ่งคืนสูนศร ทายว่าถ้ามีคดีชนะเข้าแล ถ้าของหายว่าได้คืนแล

១៩-២៤: កាលព្រះពេមិយទេសទាំងប្រាំសម្រាប់បិតានីវិសគុណធម្មាយ នៅ: ដើរការអី
បានដឹងចិត្តប្រាថ្ញា លួយពាស់បោនទិន្នន័យ

นักการประเคนย์เทคโนโลยีและนักวิเคราะห์ รวมทั้งผู้เชี่ยวชาญด้านต่างๆ ที่มีความสนใจในหัวข้อ ณ จังหวัดเชียงใหม่

២០-នេះកាលនាន់មាត្រិយា មានចិត្តសុបំព្រះដីមានបុណ្យលុះដល់នានាបានជាមក្សា
មហោសីស្វែច កើតអនុរាយនាន់នឹងផ្ទិញ បើគិតអ្នកប្រុណាស់ មិនលើធ្វើយាថា

นักศึกษาที่มีความสามารถด้านภาษาต่างประเทศ เช่น อังกฤษ จีน ญี่ปุ่น เป็นต้น สามารถเข้าร่วมโครงการแลกเปลี่ยนในต่างประเทศได้

២១-៤៨: កាលបរិច្ឆេទ និង ពាណិជ្ជកម្ម នៃការបង្កើត នានា សែដ្ឋិក និង សេយក នៅ
ចិន មានភាពខ្សោយ និង សំខាន់ខ្ពស់ ប៉ុណ្ណោះ

นักกลโฉสก มารดาให้เขานำไปทิ้ง ได้เศรษฐีเขากับไปเลี้ยงเป็นลูก ทายว่า Lew Raya ton tan ดีภัยหลังๆ

២៦-នេះកាលកិច្ចទាំងប្រាំរយអគ្គិជ្ជប្រាយណ៍ ត្រូវបានដាក់ជាថ្មី ព្រមទាំងបានដាក់ជាថ្មី ព្រមទាំងប្រាំរយអគ្គិជ្ជប្រាយណ៍ ដើម្បីស្វែងរករាយការណ៍ និងអភិវឌ្ឍន៍ការងារ។

นักการเมืองทั้ง 500 องค์ มีเรื่องทะเลกัน พระองค์ห้ามไม่ฟัง หลีกไปอยู่ในป่า กิจขุทั้ง 500 องค์ เป็นทอกซ์นัก ทำอะไรไร้ล้ำบากนักๆ

២៣-នេះកាលព្រមដែលទីកសម្បត្រង់ពីរថ្ងៃចូលបានកណ្តាស់ មិនល្អទឹយ នៅម៉ោងដំណើរីន្ទេរោង កំឡុងមិនលទ្ធផ្លូវ។

น้ำกากประชาชนกว่าญี่ปุ่น 7 วัน ลำบากนัก ไม่ดีเลย ถ้าจะมีการเดินทางไปที่ไหนๆ อย่าไปในดีเลย์ๆ

២៤-នេះកាលព្រះបានសកកដែលតាមនាន់អគ្គនិភ័យ៖បានដោយកម្មណាស់ ក្នុងពេលជាប្រកាស និងបានសម្រចចុចសេចក្តីបានបោះបរាឃ។

นึกถึงพระเจ้าสกราชไปตามนางอชานิวดีนั้น ได้ด้วยความยากลำบากนัก ลำบากตอนต้น ดี
ภายหลัง จะได้สำเร็จดังใจ|การณ์ฯแล้ว

២៥-១៨: កាលទេវទឹត្តលើកនូនធនធានជាត្រា: សាស្ត្រ ព្រះមហាក្សត្រល្អាចន្ទំយកអស់បរិភោះ
ជ្រំរយ ទេវទឹត្តជាមួនស្រួល ចែងយាមពីមាត់ ការចំជាន់

น้ำกากเทวทัตต์ยกตนเองเป็นพระศาสดา พระโมคคัลลานีไปพาເຂົາບຣິວາທັ້ງໝົດ 500 ອົກ
ເຫວທັດຕີເປັນຄົນບ້າ ມີເລືອດອອກຈາກປາກ ເລວ້າຍ ໄນດີ໏າ

๒๖-ຮະກລົງ: ດາວໂຫຼວງ ດາວໂຫຼວງ ດາວໂຫຼວງ ດາວໂຫຼວງ ດາວໂຫຼວງ ດາວໂຫຼວງ ດາວໂຫຼວງ

๑๙

ນໍ້າກາລພຣະມໂຫສດໄດ້ນັກພຣະເຈົ້າຈຸລລົນພຣະມທັດຕີ ດີນັກແລ້າ

๒๗-ຮະກລົງ: ດາວໂຫຼວງ ດາວໂຫຼວງ ດາວໂຫຼວງ ດາວໂຫຼວງ ດາວໂຫຼວງ ດາວໂຫຼວງ ດາວໂຫຼວງ

ນໍ້າກາລຄູນຍາກຈົນໜຶ່ງຄົນ ຮັບຈັງເສຣໜີເລີ່ມຊີວິຕ ໄດ້ຕັກບາຕຣພຣະປ່ຈເຈກໂພທີ ໄດ້ເປັນເສຣໜີ ດີນັກ

๒๘-ຮະກລົງ: ດາວໂຫຼວງ ດາວໂຫຼວງ ດາວໂຫຼວງ ດາວໂຫຼວງ ດາວໂຫຼວງ ດາວໂຫຼວງ ດາວໂຫຼວງ

ນໍ້າກາລທຳນອາຄົມທຶກເສຣໜີ ຈ່າຍທອງແລ້ວເຈີນ ຄົງ 18 ໂກງົດລັງ ໃຫ້ທານໝົດ ພາຍຫລັງນັ້ນ
ເຫວານນຳມາຄືນໃຫ້ເຕັມດັ່ງເດີມ ດີແລ້າ

๒๙-ຮະກລົງ: ດາວໂຫຼວງ ດາວໂຫຼວງ ດາວໂຫຼວງ ດາວໂຫຼວງ ດາວໂຫຼວງ ດາວໂຫຼວງ ດາວໂຫຼວງ

ນໍ້າກາລພຣະໂພຮັສຕົວເສຍພຣະຊາດເປັນພູມຊ້າງຈັກທັນຕົ້ນ ແລ້ວສູນນີ້ຢືນພຣະອອງຄົງເວົາມາຄວາຍ
ລຳບາກນັກ ໃຫ້ທຳນ້ຳອາບນູ້ຫາເຄຣະໜ້າ

๓๐-ຮະກລົງ: ດາວໂຫຼວງ ດາວໂຫຼວງ ດາວໂຫຼວງ ດາວໂຫຼວງ ດາວໂຫຼວງ ດາວໂຫຼວງ

ນໍ້າກາລບິລຍັກຍິນສຸວຽນສາມໄດ້ຖຸກແຜ ໂນດີເລຍ ລຳບາກໃຈມາກນັກແລ້າ

๓๑-ຮະກລົງ: ດາວໂຫຼວງ ດາວໂຫຼວງ ດາວໂຫຼວງ ດາວໂຫຼວງ

ນໍ້າກາລໂພສກກຸມາຮານກູນກົມ.....ຟ້າປະຕູກ ເບີຍຮານສມ່ງກົດເປົ້ອງ
ເບີຍເຫຼື່ອງຟ້າຍບາກເສັ້ນຜົ່ນ ທ່າເບີ່ສູ່ສົງລາກຮານລາກຮູ້ ເບາຮັງ

๓๒-ຮະກລົງ: ດາວໂຫຼວງ ດາວໂຫຼວງ ດາວໂຫຼວງ

ນໍ້າກາລໂພສກກຸມາຮານກູນກົມ.....ຟ້າປະຕູກ ເບີຍຮານສມ່ງກົດເປົ້ອງ
ສູ່ບັດກົດເປົ້ອງ

๓๓-ຮະກລົງ: ດາວໂຫຼວງ ດາວໂຫຼວງ ດາວໂຫຼວງ

ນໍ້າກາລໂພສກກຸມາຮານກູນກົມ.....ຟ້າປະຕູກ ເບີຍຮານສມ່ງກົດເປົ້ອງ

អាណាព្យាស់ ហើយក្នុងពាណិជ្ជកម្ម នានាដែលបានរៀបចំឡើង

น้ำกลาไฟใหม่ปราสาทนางสาวมาดีรวมทั้งสตรีหั้ง 500 คน ก็ตายหมดแล เลวร้ายนัก ถ้าเกิดคดีแพ้เข้า เกิดเจ็บไข้หายยาก ของหายไม่ได้คืนแล้ว

၃၆-၁၈: ကလေယာစက်ဘဏ်ကံပါယာမှုဆြောင်းပြီး ဖော်အတူက မျှယ်ကံခုံကို
ကြုံပြန်၍ မှုကမှုယ်စုံနည်းပါယာမှုဆြောင်းကံပါယာမှုကံပါယာမှုဆြောင်း

น้ำกลิ่นสกัดได้ห่อหอง เงิน มากมายที่พ่อแม่ฝังไว้ให้ สร้าง ผู้เป็นแม่และลูกก็เป็นเศรษฐี มีคิดมี
คนช่วย ถ้าของหายจะได้คืนฯ

4. ศาสตราจารย์บวนทาย (ตัวบทที่ 2) จากวัดพนมໂගນເປົ້າ ກຽມພະນັກງານ ຮັບອານາຈັກກັມພູ່ຊາຍ
ຮ່ວມສັບ

១-៤:កាលព្រះមហាវិស័ុ អ្នកប្រព្រដ្ឋនាក់អាមេរិកជំនួយដោយទីវប្បធម៌ ហើយស្ថិចចុចសំតុសាជុករ។ លូណាស់បោន់ នៅ:ទីន្ទាត់ស្អឹងបានដួចបំណុល។

นี้ก้าลพระมโภสณักปราชญ์ผู้จุญาจารย์ทั้ง 4 คน ด้วยปัญญา แล้วกษัตริย์บุชาศพที่สาธุการฯ ดีนักแล ถ้าจะประทานอะไรๆ ได้ดังตั้งใจฯ

២-នេះកាលយោសកកុមារ សេដ្ឋីប្រើពេទ្យទាយស្តីទ្វាំងសម្បាប់មិនស្ថាប់ទីយ
ស្ថាប់ឯកនប្បសសេដ្ឋីទោះទៅវិញ ឯកយោសកកុមារបានសម្បត្តិទ្វប់ខ្លួន។ អាណាពេជ័ម
មកទានចុងលូណាកស៊ុំ

นึกถึงสกุลการ เศรษฐีล่วงไปให้ช่างปันหม้อผ่าไม่ตายเลย ลูกชายเศรษฐีกลับตายแทน
ฝ่ายโภคภารได้สมบัติทั้ง 4 ประการฯ เลวร้ายตอนต้น มาบันปลายดีนักฯ

៣-នេះកាលព្រមទៀត បុណ្យកយច្ចូលប់នាំយកទៅលើកំពុងក្នុង តាប់ដើម្បីបាតកនឹងថ្មី។
ព្រមទាំងក្នុងនេះ សហគមនាសំរាប់បានបានជាពិសេស ការបានបានជាទុកដាក់

น้ำกากพระวิฐร ปุณณกัยกษัจันนำเอ้าไปบนยอดเขา จับขาฟ้าดกับหินฯ ลำบากใจนัก ในร่างกายไม่สบายเลย เครวrainยังแคล

៥-១៨: កាលព្រះនាមប្រើនៅសម្រាប់នាមតាមអាជីវកម្មរបស់ព្រះ ព្រះនាមប្រើនៅសម្រាប់នាមតាមអាជីវកម្មរបស់ព្រះ

น้ำกษัตริย์เวสันดรอยู่ในเขาคีริวงกต พระเจ้าศรีสัญชัยให้ไปอัญเชิญกลับคืนมากรา มีความสุข ดีนักแล้ว

៥-៤៖ កាលព្រះតុលាប្រចាំខែ ស្ថិតនាក់និងគោរព ការព្យាករ ប៉ាសីលអូតវេរិជ្ជន ស្ថិតដី ប៉ាសីលយើនបរិស្ថទៅ ស្ថិតដី ប៉ាសីលអពុបរស្ថទៅ ទាយថាលួ ហើយធ្វើការអីនេះ សារព័ន្ធនេះ

និងបានសម្រចប់រាជក្រឹតា

น้ำกานพระอินทร์ กษัตริย์ครุฑ กษัตริย์นาคและโกรพ巴拉ช แต่ละองค์แข่งขันรักษาศีล กษัตริย์
บางองค์ว่าศีลเรารบรสุทธิ์ กษัตริย์บางองค์ว่าศีลเรารบรสุทธิ์ฯ ทายว่าดี ถ้าทำการอะไรๆ สรรพสารพัน
จะได้สำเร็จแล้ว

៦-នេះកាលព្រមទាំងក្នុងរដ្ឋបាលនិងសម្បត្តិថាស្ថិចជាទូទៅម្រាវជ្រាវ និងការរៀបចំរាយពាយជាលើលាងសំបាន។

น้ำกากพระเจ้ากุสสรราช ครองราชสมบัติเป็นมหากษัตริย์อุดมประเสริฐฯ ทำนายว่าดีนักแล้ว

၆-၁။ ကလ္မားအန္တာနိုင်ငြာင်းပေါ်ယ ၆၃။ ဧရာဝတီမြို့နယ်၏ ၂၀၀၈ ခုနှစ်၏
၂၀၀၇ ခုနှစ်၏ ၂၀၀၇ ခုနှစ်၏ ၂၀၀၇ ခုနှစ်၏ ၂၀၀၇ ခုနှစ်၏ ၂၀၀၇ ခုနှစ်၏

นักการเมืองคิดได้ตรรสรุปแล้ว พระเทศา婆รดภิกษุทั้ง 500 รูป อีกทั้งผ่องสัตว์ทั้งหลายฯ ทำนายว่าดีนักแลฯ

៨-៩៣: កាលព្រះសិទ្ធិមេដ្បៃ: កេសា កំហែងបុរីសាចចាប់យកមេប្បជាមេតតានៅដើម
ត្រូវកើតឡើន ថាបើយដ្ឋានមកសោយកដ្ឋាន។ ទំនាក់ទាយថាតីដើមអាណក្រកំ ដល់ចុង
ក្រោយលួរឲ្យបាន។

นึกถึงพระสิริไปประพรมาก กำแหงบูริสาทับนำไปบูชาเทวดาสถิตประจำต้นไทร ก็สั่งสอนว่าแล้วพามาเสวยราชคืนฯ ทำนายทายว่าเลวร้ายตอนดัน ถึงบันปลายกลับดีคืนแลฯ

៥-៥: កាលព្រៃ: មាតិច្ចាស់ ទំនាក់ទំនង សំបាន

นี้ก้าลพระมารดาให้พรฯ ท่านายทายว่าดีนักแลฯ

១០-នេះគាលព្រោះកម្មលើកដ្ឋានបានទានស៊តាតជាប្រព័ន្ធឌីឡូ ។ ទាំងនេះជាយករាយជាប្រព័ន្ធឌីឡូ ។

น้ำกากพระรามของถนนได้นางสีดาเป็นชาญดังเดิมฯ ทำนายทายว่าประเสริฐนักแลฯ

១១-នេះកាលពីដែលស្តីពីនាន់ត្រូវបានបង់បានក្នុងក្រសួងពេទ្យ។ និងមានលក្ខណៈបៀវបស់ទូទាត់នឹងយើរិត្សបាន។

น้ำกลาดทากซกข้อม่แก้กัญหาพ่อชาลีได้แล้วหากลับคืนมานครฯ ดี ท่านจะมีลูก ก้าวทรัพย์สินหายจะได้กลับคืนแล้ว

၁၂-အေးကလားယူနှစ်သို့မဟုတ်ဘဲပြုခြင်းမရှိဘဲ မာမီနှစ်အဆုံးဖွံ့ဖြိုးလုံးလုပ်မှုများ
မြန်မာနိုင်ငံတော်လုပ်လုပ်မှုများ ဖြစ်ပါသည်။

นักการเมืองชื่อดังคนหนึ่งเสียชีวิต เป็นเวลาถึง 55 ปี เมื่อตายนี้ไปตกนรก ทันทุกเวหนาฯ

ทำการอะไรอันตรายไม่ดีเลย เลวร้ายนักแล้ว

១៣-៤៨: កាលព្រះពេមិយ នាយសារចិំយកទៅកប់ពោល។ អាណកតែតាំង ឯករាយដែល
ល្អវិញ ថាបើផ្តល់ប្រជីនបានល្អ ពោល កើតក្នុងឯករាយ គឺបាន បើច្បាប្បរបស់បានក្នីនយើងវិញ។

นึกผลกระทบเมีย นายสารถินนำไปฝังทึ่งฯ เลวร้าย ไม่ดี ในภายหลังจึงกลับดี ว่าถ้าค้าขายแลกเปลี่ยนจะได้ดี ถ้ามีคดีจะชนะเขา ถ้าทรัพย์สินหายจะได้กลับคืนฯ

១៤-នេះកាលពានមត្តិប្រាសក្តីនៅពីរ។ គ្មានឱ្យយើង ជាទុកប្រុយចិត្តណាស់ហេដ្ឋ

น้ำกานางมทรีพลัดพراكจากลูกหั้ง 2 คนฯ ไม่ดีเลย เป็นทุกลำบากใจนักแล ไม่ดีๆ

១៥-១៨: កាលស្តីប្រចាំកែវនេះ: សម្បក្ស លំបាកណាស់បោះពុម្ព ពុំលូ ទីយុទ្ធន

นี้กากลอกคุ่ม ไฟไหม้รังฯ ลำบากนักแล ไม่ดีเลยฯ

១៦-៤៨:កាលព្រះនៃមិកដុំ:ទៅមេសបាននរក មានព្រះទីយព្យៃរន្តតែខ្មែចនរក។ មិន
ស្ថិតីយ អាណ្យកក់ណាស់ហេរង។

น้ำกากพระเนมิราชลงไปดูสถานนรก มีพระทัยสั่นรันทดหวาดกลัวนรกฯ ไม่ดีเลย เลวร้ายนักฯ

១៧-នេះកាលព្រមច្បាប់នឹងក្រសួងពេទ្យ បាននគរបាលភ្នែកសាយកដ្ឋានបាន។ លូណាស់បានទៅ

น้ำกากพระรามประดาบกับเจ้ากรุงราพณ์ ได้เสวยราชนครลงกาแท่นแลฯ ดีนักแลฯ

១៨-នេះកាលព្រមទុកអស់ល្អេះមាកដិកជានៅល្អណាស់បោរ៉ាន់ ទំនាយទាយថាគេតក្បីនឹងល្អេះគេ ហើយចេញផ្សេងសក្ខីនឹងមានជំយដែម្ពេះល្អេះគេបោរ៉ាន់ នេះល្អណាស់បោរ៉ាន់។

น้าก้าลพระพุทธองค์ชนนมารธิราชฯ ดีนักแล ทำนายทายว่ามีคดีจะชนนะเข้า ถ้าออกทำสังคม จะมีชัยชนะ ชนนะเข้าแล นี้ดีนักแล

ទេស-នៃ-កាលព្រះបានពិមិត្តសាលាការ នៃប្រចាំបានកែវ ទៅយកជាថ្មីរក្សាស់បោះឆ្នោត

น้ำกาก พระเจ้าพิมพิสารราช กษัตริย์ได้แก้วฯ ทำนายไทยว่าดีนักแลฯ

២០-១៩:កាលបុរសទៅសិល្បៈលេសដីចិត្តមជ្ឈីត បានហើយយកទៅដកការត្រួតព្រះបង្កកេត្តដី បានធ្វើឱ្យជាសង្គម។ ល្អណាស់ហេងទី៣

นักกลับบุรุษไปรับจ้างเศรษฐีเลี้ยงชีวิตได้แล้วน้ำไปตักบาตรพระป่าเจกโพธิ ได้เลื่อนเป็นเศรษฐี ดีนัก哉

២១-នេះកាលបរសកម្មគឺចូលដើរបានរួមទៅក្នុងការសង្គមបានសង្គមបាន

ក្រឹតការទំនួនករាយ ល្អណាស់បោះស្រីទំនួនការងារ ពីរយៈពេល

นี้ก้าลบุรุษยากจนร่วมทำบุญกับมหาเศรษฐี พระอินทร์เปล่งศักดิ์สาธุการสะเทือนทั่วทั้งนครฯ ดีนักแล ศัตรูทั้งปวงไม่กล้าย้ายเลยฯ

២៦-១៨: កាលព្រះចក្ខុដាសមេប្បសធ្វើពិព្យាយាមកីឡានជល់ព្រះអរហត្ថម៉ា ធ្វើការអើងលួណកសំបោះនៅ

น้ำกากพระจักขุบาลไปบวชทำความเพียรก็ได้บรรลุธรรมทันต์ฯ ทำการอะไร ดีนักแลฯ

២៣-នេះកាលព្រះពោធិសត្វកែវតារក្រាកម្មស ត្រូវបានគ្រប់ទៅយកមក ហើយហើរឡើ
រកចំណើមវិភាគ កីដាប់អន្តាក់ព្រះ។ បើមានដំណើរឡើងឯករាជ្យ កុំចិត្តឡើយ ការ
ឯករាជ្យបានរាយ។

น้ำกากพระโพธิสัตว์เสวยพระราชเป็นนกยุงทองลีมสวัดอุเทตยณ แล้วบินไปหาอาหารบริโภค ก็ติดป่วงนายพราดา ถ้ามีการเดินทางไปที่ไหนๆ ก็ต้องย่าไปเลย เลวร้ายนักๆ

២៤.នេះជាបញ្ជីការណែនាំសាធារណរដ្ឋបាល ព្រៃន និងសាធារណរដ្ឋបាល ព្រៃន មេដ្ឋាន នៅក្នុងប្រទេស
កម្ពុជា ដែលត្រូវបានចាប់ផ្តើមនៅថ្ងៃទី១០ ខែមី ឆ្នាំ២០២៣ និងបានបញ្ចប់ឡើងនៅថ្ងៃទី១០ ខែមី ឆ្នាំ២០២៤

น้ำกากพระเทวทัต์ยกตนเองเป็นพระสัมมาสัมพุทธเจ้า พระสารีบุตร พระโมคคัลลานีไปพา
บริวารหั้ง 500 รูป มาจากพระเทวทัต์ฯ เป็นทุกชั้น ใจนเลือดออกจากปากฯ ทำการอะไรฯ
เสวร้ายนักแล ไม่ดีเลยฯ

២៥-នេះការប្រជុំរកណ្ឌីលើមមកសិ ត្រូវដឹងទិន្នន័យព្រៃសចានលូម្ពោជន

น้ำกากาชีวักยี้เลือดมากิน พระผู้มีบุญไปโปรดได้บรรลุธรรมผลถึงซึ่งพระอรหันต์ฯ เล่าวัย
ตอนต้น ถึงบันปลายกินแล้ว

២៦-នេះ: កាលនាយបុណ្យដើរទៅក្នុងស្របព្រមទាំងបាយទេដូចនេះ បានដាក់បានត្រួតពិនិត្យ សារីបុគ្គលិក និងការបំណុះខ្លោះ ភ្លាយកែវតាមមាស ស្ថូចតាំងឱ្យធ្វើជាមហាមេសធ្វើ។ លួយការសំបានជាបន្ទាន់

นี้กากานายปุณณเดินไปโภนา ภรรยานำข้าวไปส่ง ได้ตักบาตรพระสารีบุตร แล้วร้อยไก่ลายเป็นทอง กษัตริย์แต่งตั้งให้เป็นมหาเศรษฐีฯ ดีนักแลฯ

២៧-១៨: កាលព្រះមហាក្សត្រប្រជុំនិងក្រសួងរដ្ឋបាល ឯុទ្ធសាស្ត្របាន
ជាសុខសប្តាយពេកណាស់បាន។

นี้ก้าลพระมหสกประสุติ พระอินทร์นำโสดทิพย์มาประทานฯ ดีนักแล เป็นสุขสบายนี่งักแลฯ

២៨-១៩:កាលព្រះទេទំន្បៃ ព្រះជរណីស្រុប។ អាណាព័ត៌មានសំខាន់ខាងក្រោម

น้ำกากพระเทวทัตต์พระธรณีสูบฯ เลวร้ายนัก ว่าถ้าของหายจะหายสุญ ไม่เห็นเลยหนา

២៥-នេះកាលកុដ្ឋិកយោសកុមារបានកំណើចមាសប្រាក់ថ្មី ដែលត្រួតកកប់ទុក
ឱ្យ ហើយលើកក្នុងក្រមុខឱ្យ ហើយស្ថូចតាំងជាមហាស៊ី។ ល្អណាស់បេរុន ហើយកៅត្តិនៅ
មានអ្នកដំដឹង ហើយបស់បាត់បាយចានីនីយ៉ែក្រុងពីរ។

นี้การก่อความพิโภสกุณการได้ห่อหองเงินที่พ่อฝังไว้ให้ แล้วยกลูกสาวให้ ต่อมากษัตริย์ตั้งเป็นมหาเศรษฐีฯ ดีนักแล ถ้ามีคืออยู่มีผู้ใหญ่ช่วย ถ้าของหายหายว่าได้คืนฯ

៣០-៤៩: កាលព្រះក្រុមក្រុង ស្ថិតឡើងមកកំណើនសីល មនុស្សបាប់យកទៅលេខ កែវតុក្រុណា សំបាន។ មិនលួយឡើយ ការណាស់បោរាយ។

นีกາລພຣະກູຣີທັດຕື່ຈົ້ນມາບໍາເພື່ອສີລ ດົນຈັບເວາໄປເລີ່ມ ເປັນທຸກໆໜັກແລ້າ ໄນມີເດືອຍ ເລວ້າຍ
ນັກແລ້າ

นี้ก้าลพระวิธูรแก่ปริศนาพระอินทร์ฯ นำผ้าม้าบูชา กษัตริย์กรุงราชบูชาของอย่างละ 1 พัน
ชั้น กษัตริย์นครราชหน้าแก้วม้าบูชาฯ ทำนายว่าดีนักแลฯ

៣២-នេះកាលអាព្យកណ្តាបាលព្រៃហុណី យកព្រះចន្ទកុមារទៅបូជាត្រៃស្តីពីរោង និង
មកដួរយករាជាណាច្នោត ទៅនាយកដែលដើរក្រក មកទានចុងធម្មុណុវាស់ ហេរន៍។

นี้ก้าวอาจารย์กับบทบาทพราหมณ์ นำพระจันทกุมาไปบูชาไฟ พระอินทร์มาช่วยป้องกันไว้ได้ฯ ทำนายว่าตอนต้นแล้วร้าย ถึงบันปลายดีนักแลฯ

ពាណ-នេះកាលនានីសាធារ៉េដ្ឋីអភ្សាពាណច្បាសប្រាក់ជាយសហរវយ្យទាំងបុទ្ធថ្មីចិត្តប្រាក់បាន

นี่กากานางวิสาขายู่บ้านสามีของตน ได้ทรัพย์ทองเงิน มียศ บริวารมากๆ สัมฤทธิ์ดังใจ
บรรณนาแล ดีนักแล

៣៤-១៨: កាល៖ យោសកកុមារ អ្នយយកទៅប្រែសចាល សេដ្ឋកិច្ចយកទៅបិត្តីមជ្ជកម្មដើម្បី អាក្រក់មួន លួជាទានក្រោយ លូណាស់បាយ។

น้ำกลาโหมสกุมาร แม่นำไปปล่อยทิ้ง เศรษฐีเก็บนำไปเลี้ยงเป็นบุตรบุญธรรมฯ เลวร้ายตอนดันดีในภายหลัง ดีนักแลฯ

นักการประมงให้สอดอุกไปแสวงหาภาริยา ได้นางอมราพามาบ้านตนเอง กษัตริย์ทรงให้จัดงานอภิเษก ศรีสวัสดิ์ฯ ดินักแล ถ้าแสวงหาลากาได้ดังใจบรรณา ทำการงานอะไร ประเสริฐนักแล

นักการไฟฟ้าใหม่ปรารถนาจะสามารถอีกทั้งบริหารสตรีจำนวน 500 คน ด้วยหมวด เลวร้ายนักแล้ว ทำนายว่าถ้ามีคดีจะแพ้เข้า ถ้ามีการเจ็บไข้หายยากนัก ถ้าของหายจะหายสูญฯ

၃၈-၂။ ကမ္မာန်တော်မြို့၊ ကန္တပြောယာမြို့၊ အမှတ်ရွှေကမ္မာန်တော်မြို့၊ ၂၇၁၆

นักการเมืองนิยมรุ่นที่ ๑ ถือดอกรากวายพระองค์ในการลั่น พวกนิยมรุ่นที่วินาสหบดี ตีประเสริฐ
นักแลฯ

៣៨-នេះកាលក្រុងការណែនាំបច្ចេកវិទ្យាណា និងនាយកដៃនីមួយៗ ក្នុងភ្នែកប្រព័ន្ធដែលត្រូវបានគេប្រើប្រាស់ជាប្រព័ន្ធ និងប្រព័ន្ធឌីជីថល។

นักการเมืองรุ่งราษฎร์ทั้งลงก้าว ทำนายว่าจะไม่ดี เกรงพลัดพรากจาก บุตร สามี ภรรยา ให้บุชาเคราะห์ ทำบุญให้ทานจึงจะดีแลฯ

นักการเมืองชั้นนำทั่วประเทศต่างเดินทางมาร่วมงาน อาทิ บิล คลิน顿 อดีตประธานาธิบดีสหรัฐฯ ที่เดินทางมาเยือนประเทศไทยเป็นครั้งแรก พร้อมด้วยภรรยา希拉里 อดีตผู้อำนวยการสำนักงานใหญ่ของอนุสหภาพสหประชาชาติ ที่เดินทางมาเยือนประเทศไทยเป็นครั้งแรก พร้อมด้วยภรรยา

៤០-២៩: កាលព្រៃន: ស្រីប្រជាធិបតេយ្យដែលបានបង្កើតឡើង និងបានគ្រមកសំខាន់មត្តិ បានហើយដោយការរៀបចំ និងប្រជាធិបតេយ្យ។ បើមានប្រាក់ប្រាក់អីនេះបានសម្រួលដឹងចិត្តប្រាក់ប្រាក់ហេតុ។

น้ำกากพระอินทราริษราชนิมิตเป็นพระมหาณีทรงร่วมมาก่อนงามมหึ่รีได้แล้ว ดีนักแลฯ ถ้ามีความ

ปราณາอย่างไรๆ จะได้สำเร็จดังใจปราณาแล้ว

៤១-នេះគាលនាន់មាតិក្នុយមានចិត្តស្អប់ព្រះដីមានបុណ្យរៀល លុះបានជាមហ៌សី ស្អប់កិត្យករួមទាំងអស់។ ផ្សេកអ្នកឱ្យមិនលើរឹងឲ្យ អាណាព្យកំណត់សំបាន។

นี้กากานางมากันที่ยามีจิตรังเกียจพระผู้มีบุญแล้ว เมื่อได้เป็นเมศึกษตริย์ก็มีอันตรายมาถึงตัวทำการอะไร ไม่ดีเลย เลวร้ายนักแล้ว

៤២-នេះកាលព្រះសិទ្ធិភាពនៅត្រាសំបានព្រះពុទ្ធបីប្រជាប្រញឈើកិច្ចប្រជាសិទ្ធិភាព
សម្របចិត្តប្រជាប្រញឈើ លួយការសំបានកុំបឹងកំពើតាកំពើតាគីយ។

นี่ก้าลพระสิทธัตถะได้ตรัสรู้เป็นพระพุทธเจ้า ถ้าปราณนาอะไร ก็ประเสริฐ จะได้สำเร็จดัง
ใจปราณนา ดีนักแล อย่าเสียเวลาอีกเลยฯ

ពេរ-នេះកាលមួយក្នុងត្រូវព្រះទំនាក់ពាណិជ្ជកម្មកុហាយទាំងនេះអាចក្រែកណាស់បោរ

นี้กalemทรพีกุลพระราชรคพາลีไทยในถ້າฯ ทำนายไทยว່າ เลວร้ายนักແລ້າ

៥៤-នេះកាលព្រះដជិលបានព្រាស់ហើយ បានទេសទាមព្រាសន្ទូរព្រោតការដៃនៅទំនួរ
យ។ ល្អណាស់ កុំបីចាក់ទីតាមឱ្យ។

น้ำกากประชุมกิลได้ตั้รรสรุ้วแล้ว ได้เทคนาโปรดญาติกาหั้งหลายด้วยฯ ดีนัก อย่าเสียเงินไทยอีกเลยฯ

៤៨-៩៩: កាលទេវទ្វាតានសំព័ត៌ផ្តលកកអម្បគមិននឹងអាស្រាយីយ ហើយស្ម័រមកកិច្ច ទំនួរយុយល់ហើយ ឥឡូវតិចដោយ ធ្វើការអីឱ្យប្រើបានកែត តែតុស្សវណ្ណៈទេ។

นี้ก้าลพระเทวทัตตได้ผ้าย้อมฝ่าดไม่เหมาะสมกับตนเองเลย แล้วนุ่งห่มมาหาภิกษุทั้งหลาย เทืนแล้วทำหนิตเตียนฯ ทำการอะไรฯ มักจะมีแต่สิ่งไม่ค่อยดีหรอกฯ

៤៦-នេះកាលព្រះរោសុខនៅកម្ពុជាតីនគរោ ពុំជានឹងយ ពិធាកញព្រឹមចិត្តណាស់
ហេងឯកប្រយ័ត្ននៃហេងឯក

น้ำกากพระเวสสันดรเสด็จออกจากนครฯ ไม่ตีเลย ต้องลำบากใจนักแล ให้ระวังตัวแล

၆၇-ဒေသကလေဆကပါလယ့်တော်မြို့: နှစ်လူခဲ့ယ ကလေနေး
မြို့ယပါနဲ့တော်ပေါ်၏။

น้ำใจกษัตริย์กับบุคคลที่ยังสุวรรณสามา ไม่ดีเลย ร้ายแรงนัก ลำบากใจนักแล

ໄດ້-ໄຕ: ກາລີເພາສະກັກມາ ເສັ່ນີ້ຍັກເຫຼືອໃຫ້ມັງຄອງຜະນິ້ມີ ລູກນາສ່ວນເບານ

นักการเมืองสกัดกั้น เศรษฐีนำไปเลี้ยงเป็นบตรบุญธรรมฯ ดีนักแล

ໄສ-ເຊ: ກາລົດຕິເກຄຫານເສາຍກັດສະໜັກຕີ່ຢູ່ທ້າຍຫາຍ໌ລູ້ຕົກເບກງໍາ

នៀកាលវិហេកដោគរងរាជសមបតីា ទាំងយាយទាមព័ត៌មាននៃក្រសួងអំពីតីកសមូទ្ធទានជ្រាប់

**៥០-នេះ: កាលព្រៃ: ដនកលិចសំពៅ បានទេពធីតាស្រីទីផ្សេងៗ និងកសម្រាប់
ចានគ្រព្រៃ: បិតាមទានកំណាយច្បត្តរមាសទុរាណភ្នែក ធ្វើបុណ្យឱ្យទាន លួណាស់បេរីយ។**

នៀកាលរម្យមានកសារលាម ដោនាគេដីឱ្យកិច្ចិកខ្លួន នាយកបន្ទាន់រាជបីជាមីន់
ទីរដឹកទី 16 ទូទៅ ទាំងបុណ្យឱ្យទាន។ ដីនកលិច។

**៥១-នេះ: កាលពេពិស្តិការសាប់ ពុះច្បត្តិស្សីយកដើមឱ្យទានទៅ ប្រព័ន្ធ ពុំជាទីយ
ការស្វែងរកក្នុងកណ្តាប់ដៃព្រៃ: ពេពិស្តិ លួណាស់បេរីយ ហើរបស់បាត់ទីនិងយើង
បេរីយ។**

នៀកាលរម្យដីឱ្យកិច្ចិកខ្លួន ដោកបីនៅទីនៃការប្រព័ន្ធ ឬដីឱ្យកិច្ចិកខ្លួន ឬទីនៃការប្រព័ន្ធ។

**៥២-នេះ: កាលពេពិស្តិឱ្យទានស្ថិកដើម ការស្វែងរកក្នុងកណ្តាប់ដៃព្រៃ: ពេពិស្តិ ការស្វែងរក
ប្រការដ្ឋាក់មកក្នុងកណ្តាប់ដៃព្រៃ: ពេពិស្តិ លួណាស់បេរីយ ហើរបស់បាត់ទីនិងយើង
បេរីយ។**

នៀកាលរម្យដីឱ្យកិច្ចិកខ្លួន ទៅរំលែក និងការស្វែងរកក្នុងកណ្តាប់ដៃព្រៃ: ពេពិស្តិ ការស្វែងរក
ក្នុងកណ្តាប់ដៃព្រៃ: ពេពិស្តិ ការស្វែងរកក្នុងកណ្តាប់ដៃព្រៃ: ពេពិស្តិ ការស្វែងរកក្នុងកណ្តាប់ដៃព្រៃ:

**៥៣-នេះ: កាលព្រៃ: វិជ្ជរ ទេសទាមឱ្យទាន និងបុណ្យកយក្តុ បានត្រាស់ ហើយយកកែវ
មកបុំជាទី ហើយនាំដែលមកនាំ បានដឹងដឹងបុរាណិក លួណាស់បេរីយ។**

នៀកាលរម្យដីឱ្យកិច្ចិកខ្លួន ទៅរំលែក និងការស្វែងរកក្នុងកណ្តាប់ដៃព្រៃ: ពេពិស្តិ ការស្វែងរក
ក្នុងកណ្តាប់ដៃព្រៃ: ពេពិស្តិ ការស្វែងរកក្នុងកណ្តាប់ដៃព្រៃ: ពេពិស្តិ ការស្វែងរកក្នុងកណ្តាប់ដៃព្រៃ:

**៥៤-នេះ: កាលព្រៃ: វិជ្ជរ ទេសទាមឱ្យទាន និងបុណ្យកយក្តុ បានត្រាស់ ហើយយកកែវ
មកបុំជាទី ហើយនាំដែលមកនាំ បានដឹងដឹងបុរាណិក លួណាស់បេរីយ។**

នៀកាលរម្យដីឱ្យកិច្ចិកខ្លួន ទៅរំលែក និងការស្វែងរកក្នុងកណ្តាប់ដៃព្រៃ: ពេពិស្តិ ការស្វែងរក
ក្នុងកណ្តាប់ដៃព្រៃ: ពេពិស្តិ ការស្វែងរកក្នុងកណ្តាប់ដៃព្រៃ: ពេពិស្តិ ការស្វែងរកក្នុងកណ្តាប់ដៃព្រៃ:

**៥៥-នេះ: កាលព្រៃ: ចន្ទុពេពិស្តិ ការស្វែងរកក្នុងកណ្តាប់ដៃព្រៃ: ពេពិស្តិ ការស្វែងរក
ក្នុងកណ្តាប់ដៃព្រៃ: ពេពិស្តិ ការស្វែងរកក្នុងកណ្តាប់ដៃព្រៃ: ពេពិស្តិ ការស្វែងរកក្នុងកណ្តាប់ដៃព្រៃ:**

នៀកាលរម្យដីឱ្យកិច្ចិកខ្លួន ទៅរំលែក និងការស្វែងរកក្នុងកណ្តាប់ដៃព្រៃ: ពេពិស្តិ ការស្វែងរក
ក្នុងកណ្តាប់ដៃព្រៃ: ពេពិស្តិ ការស្វែងរកក្នុងកណ្តាប់ដៃព្រៃ: ពេពិស្តិ ការស្វែងរកក្នុងកណ្តាប់ដៃព្រៃ:

**៥៥-នេះ: កាលព្រៃ: អនុបានត្រាស់ ហើយ បានដឹងដឹងបុរាណិក ដោយទូទៅសារមីទាំង
១០ប្រការ។ ប្រសិរីលួណាស់បេរីយ។**

នៀកាលរម្យដីឱ្យកិច្ចិកខ្លួន ទៅរំលែក និងការស្វែងរកក្នុងកណ្តាប់ដៃព្រៃ: ពេពិស្តិ ការស្វែងរក
ក្នុងកណ្តាប់ដៃព្រៃ: ពេពិស្តិ ការស្វែងរកក្នុងកណ្តាប់ដៃព្រៃ: ពេពិស្តិ ការស្វែងរកក្នុងកណ្តាប់ដៃព្រៃ:

នៀកាលរម្យដីឱ្យកិច្ចិកខ្លួន ទៅរំលែក និងការស្វែងរកក្នុងកណ្តាប់ដៃព្រៃ: ពេពិស្តិ ការស្វែងរក
ក្នុងកណ្តាប់ដៃព្រៃ: ពេពិស្តិ ការស្វែងរកក្នុងកណ្តាប់ដៃព្រៃ: ពេពិស្តិ ការស្វែងរកក្នុងកណ្តាប់ដៃព្រៃ:

នៀកាលរម្យដីឱ្យកិច្ចិកខ្លួន ទៅរំលែក និងការស្វែងរកក្នុងកណ្តាប់ដៃព្រៃ: ពេពិស្តិ ការស្វែងរក
ក្នុងកណ្តាប់ដៃព្រៃ: ពេពិស្តិ ការស្វែងរកក្នុងកណ្តាប់ដៃព្រៃ: ពេពិស្តិ ការស្វែងរកក្នុងកណ្តាប់ដៃព្រៃ:

ចុងភាសា ក្រោយទីបណ្តុះបោនទៀត

· นักการเมืองเจ้ากุสราชเด็จไปตามนางปภาวดี ยกแคนแสนสาหัสฯ ทำการเลวร้ายตอนต้นบันปลายภายหลังจึงดีแลฯ

៥៨-១៩: កាលនាន់បទុមវត្តិក៍តក្ខុងផ្ទាយក ព្រះមហាប្បសីយក នៅចិត្តមជ្ឈកនដិម។
ធ្វើការអ្នកលូណាស់បាន។

นักการงานปัจมุวดีถือกำเนิดในดอกบัว พระมหาฤทธิ์นำไปเลี้ยงเป็นบุตรบุญธรรมฯ ทำการอะไรดีนักแลฯ

៥៥-៩៨: កាលប្រចាំខែមិនប្រចាំខែដើម គុណភាពរាជាណចន់ព្រៃនត្រូវ នាក្រក់
ត្រួតការហេងទៅ

น้ำกากกรรยาน้อยและกรรยาหลวง คิดแค้นพยาบาท จองเรวซึ่งกันและกันฯ เลวร้ายมากนักแลฯ

៦០-នេះកាលព្រះមហាសម្ព្មគំរើដ្ឋប្រាប្រុណី។ ហើយម៉ោងនេះមានជ័យជម្លៃទាំងអស់ លួចតូមប្រជុំរបាយ។

นี้ก้าลพระมโนสตกดทับคอเกว้าภูพราหมณ์ฯ ถ้าตามทำเนียบว่า มีชัยชนะทั้งปวง ดีอุดมประเสริฐแล้ว

5. ศาสตราจารบวนไทย (ตัวบทที่ 1) จากพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ กรุงพนมเปญ ราชอาณาจักร กัมพูชา

សាស្ត្រាជាក់កម្មីរ សារមន្ទីជាតិ នឹងក្រុងក្នុងពេញ ព្រះរាជអាណាព្យាបត្រកម្ពុជា ឡើង
ក្នុងថ្ងៃទី២០១៧ (លោកស្រាវជ្រាវ) ការយុទ្ធសាស្ត្រា

១.នេះកាលមេទៀតត្រូវបានសម្រួលអម្ចាត់ការត្រួតពេញយ៉ាស្សីកម្មក្នុងគេដៃលក្ខណៈ
ព័ត៌មានរបស់ខ្លួន ក្នុងការត្រួតពេញយ៉ាស្សីកម្មក្នុងគេដៃលក្ខណៈ

น้ำกากพระเทวทัตต์ได้ผ้าคลุมอาตามาแล้วนุ่งห่มมา ถูกภิกษุทั้งหลายติเตียน เลวร้ายนัก ทำการสิงญา มากจะมีโทษ ไม่ดีเดียว

២.១៩: កាលព្រះនិមួយកដច្បេះទកនរកមានព្រះថែល្វ៉ាន្តកត្តាបនរក មិនល្អ ឡើយ
អាក្រកកំណែស់ហេង។

น้ำกากพระเนมิราชลงทอตพระเนตรนรก มีพระทัยหวานด้วน รันทด กลัวนรก ไม่ดีเลย เล่าวรัยนักแล

น้ำกานพระเวสสันดรเสด็จเข้าพระนคร ฝันแก้วมณี 7 ประการ บันดาลตกลงมาด้วยพระสมการ

พระบุณญาarmี គីវាសទី ឯធនកលោ។

៥.៤៖ កាលបុរសកំសត្តម្ភាក់ទៅសិល្បៈលសេដ្ឋិចិត្តិមជីវិត ចានដាក់ចាតព្រៃ៖
បច្ចុកពេធិសត្វ ចានដាមហាសេដ្ឋិល្អបេរាជ។

ន័ភាគ បុរុមាណការណ៍នេះគឺ បូរុយាការណ៍នេះគឺជាដំឡើងជីវិត ដោយបាតរពរប៉ាងទេក
ពិនិត្យ ដើម្បីត្រួតពិនិត្យ ឯធនកលោ។

៥.៥៖ កាលនានីបុរុម្ភាក់កែតកុងផ្តាសុក ព្រៃមហាមួគ្រិសមកចិត្តិមជាក្នុងធមិធ្វើ
ការអូរប្រសិល្បៈលណាស់បេរាជ។

ន័ភាគនានា ពេលវេលាធិតីការណ៍នេះគឺជាដំឡើងជីវិត ដោយបាតរពរប៉ាងទេកបុរុយធនរោម ទាំង
ពិនិត្យ ប្រសិល្បៈលណាស់បេរាជ។

៥.៥៖ កាលពេធិសត្វកែតជាប្រាកមាស ត្រូវបានបង្ហាញនៅពេលបុរុយធនរោម ទាំងអ្នកក្រោម
ព្រៃន មានដំណឹករោងកុំបីទៅម៉ែនយើង។

ន័ភាគពិនិត្យ សេរីរាជការណ៍នេះគឺជាដំឡើងជីវិត ដោយបាតរពរប៉ាងទេកបុរុយធនរោម ទាំង
ពិនិត្យ ប្រសិល្បៈលណាស់បេរាជ។

៥.៥៖ កាលព្រៃ៖ តែមិយនាយសារចិយកទៅកប់ អារក្រកំដើមជាប្រាកយទីបញ្ហាផ្លូវព្រៃ៖
បេរាជដូចសេចក្តីប្រាថ្មី បើដូច្នេះមានលាក បើក្តីល្អេះគេបានសំបាត់យើង។

ន័ភាគពិនិត្យ សេរីរាជការណ៍នេះគឺជាដំឡើងជីវិត ដោយបាតរពរប៉ាងទេកបុរុយធនរោម ទាំង
ពិនិត្យ ប្រសិល្បៈលណាស់បេរាជ។

៥.៥៖ កាលដនកកែហលិកសមូច្ចុះថ្វី លំបាកណាស់ ឲយចាមានដំឡើងកុំបីទៅម៉ែនយើង។

ន័ភាគ ពរមាមានកវាយនៅឯធនកលោ 7 វិនាទ តាមការណ៍នេះគឺជាដំឡើងជីវិត ដោយបាតរពរប៉ាងទេក
ប្រសិល្បៈលណាស់បេរាជ។

៥.៥៖ កាលព្រៃ៖ ចានព្រាស់បេយទេស្សាប្រាសកិត្តិក្រុមអ្នកទៅសត្វចំនួនធមិនិត្យលណាស់
និងសិរិច្ឆិត្យប្រការកុំបីចាក់ថ្វីទៅម៉ែនយើង។

ន័ភាគពិនិត្យ សេរីរាជការណ៍នេះគឺជាដំឡើងជីវិត ដោយបាតរពរប៉ាងទេកបុរុយធនរោម ទាំង
ពិនិត្យ ប្រសិល្បៈលណាស់បេរាជ។

៥.៥៖ កាលនានីបុរុម្ភាក់កែតកុងផ្តាសុក ប្រពន្ធយកបាយទៅដូចនីកី កីចានដាក់ចាតព្រៃ៖
បច្ចុកពេធិសត្វកុំបីបំណាសក្រាយទៅមាសល្អណាស់។

ន័ភាគនានា ពិនិត្យ សេរីរាជការណ៍នេះគឺជាដំឡើងជីវិត ដោយបាតរពរប៉ាងទេកបុរុយធនរោម ទាំង
ពិនិត្យ ប្រសិល្បៈលណាស់បេរាជ។

១១. នេះកាលព្រះតែមិយ នៅស្ថាប្រាសព្រះបីតានិធមាត្រូវសត្វាំងដ្ឋាយល្អុណាស់
ហេរាងនឹងបានដូចជាសច្ចាតិត្រូវសារពេតិកុបីបាក់ទៅតាក់ទៀត និងយហេរាង ។

นักประพันธ์เทคโนโลยีประดิษฐ์และประมารดา พร้อมทั้งสรรพสัตว์ทั้งหลาย ดีนักแล จะได้ตามความปรารถนาสรรพสารพัน อย่าได้เสียงไทยอึกเลยหนา

១៨. នេះកាលដឹងកសិមនានក្រស្សាតាដីលីបានហើយ នៅរឿលមកក្រសុកណ្ឌុណាស់ មានលកក មានកីឡូយេ: តែវបស់បាត់យើងវិញ កំពាក់ទៅកប់ហេរ។

นักกฎหมายแม่กัญชา พ่อชาลีได้แล้ว นำกลับคืนมาอย่างเมือง ดีนัก มีลาภ มีคติชนนexe ของ หายกลับพบ อย่าได้เสียงไทยอีกเลยหนา

១៣. នេះកាលព្រមទាំងត្រូវការគ្រប់គ្រងសេចក្តីផ្តើមការអភិវឌ្ឍន៍សែលធនបានមនុស្សរហូតដោយកម្មសេវាឌាទុក្នុងឈ្មោះ ការគ្រប់គ្រងសេចក្តីផ្តើម ។

นึกผลกระทบต่อ เศรษฐกิจในแคนมบูชาสีล เข้าจับมาเล่น เป็นทุกข์ ไม่ดีเลย
เลวร้ายมากนักแล้ว

១៤. នេះគាលកបិលយក្នាំព្រៃ: ពិធ្យរចូលមកវិញ ស្ថិចចានប្រសិទ្ធភ្រៃ: មហាមួយត្រឹម
កិរិយាងចំដែលវិញ្ញុលួយណាស់បោន ។

นักการเมืองที่ต้องการเข้าร่วมในกระบวนการทางการเมือง ต้องมีความตั้งใจที่จะเรียนรู้และพัฒนาตัวเองให้เป็นผู้นำที่มีคุณภาพ ไม่ใช่แค่การต่อสู้ทางการเมือง แต่เป็นการต่อสู้ทางความคิด ความรู้ และความสามารถ

นักการงานภาคที่ยา มีจิตเกลียดชังพระผู้มีบุญ ครั้นได้เป็นเมืองศึกษาตรี ก็สร้างความเดือดร้อนให้แก่ต้นเอง ทำการสิ่งใดๆ เลวร้ายนักแล้ว

១៦. នេះកាលសេដ្ឋិយករោគក្នុមរមកចិត្តឯមជាក្នុងដី លូណាស់កែវត្តិអ្នកដែល
បានកំណត់និត្យមានលក្ខណាស់ ពាក្យត្រូវត្រួតពិនិត្យកំបើពាក្យ។

นี้กากเศรษฐีนำไม้สักกุ้งมาเลี้ยงเป็นบุตรบุญธรรม ดีนัก มีคติความผู้ใหญ่ช่วย ค้าขายมีลักษณะดีนัก เสียงไทยถูกตรงน้อยย่าได้เสียงไทยต่ออีกหนาๆ

១៧. នេះកាលប្រចាំឆ្នាំប្រចាំឆ្នាំដីរាងទឹនត្ត ចន្ទព័ត៌មិនត្ត ធ្វើការអ្នកប្រើប្រាស់សុប័គ្គមិនលាច់ឱយ អារកក់ណាស់ហេរ៍។

นักการภรรยาท้องวิวาทกันและกัน จองเรชีงกันและกัน จะทำการสิงไดๆ มักจะ
เกลียดซึ้งกัน ไม่ดีเลย เลวร้ายนักแล้ว

១៩.១៨: កាលអនាគម្ពុជាកសដ្ឋីមានប្រព័ន្ធសម្រាតិត្រួតពេលវេលាដែលការដឹងទិន្នន័យអស់ នាំរាយទៅការ និងការប្រព័ន្ធបានបានប្រព័ន្ធទូទៅ ដើម្បីបង្ហាញពីការអភិវឌ្ឍន៍របស់ ឯ

น้ำกาก่อนถูกบินติกเศรษฐีมีทรัพย์สมบัติมาก 20 กอง ให้ทานหมด ภายหลังนั้นเหวดานำทรัพย์มาให้คืนเต็มดังเดิม ทำการได้ 7 ดีนักๆ

២០.១៨:កាលព្រះពិធីរាជៈប្រសុទ្ធរៈនគយកសម្បតិចមកបុជា ស្ថិចត្រួលយកភ្នាក់លើមកបុជា ស្ថិចការុញ្ញកដយករបស់ទម្ងន់ ស្ថិចនាគយកកែវបុជា លូណាស់។

นี้ก้าล พระวิญญาแก่ปริศนา พระอินทร์นำอาการที่พิพิญมาบูชา พญาครุฑนำดอกไม้มามาบูชา กษัตริย์โกรกภราชนำสิ่งของอย่างละ 1 พัน พญานาคนำแก้วมาบูชา ดีนักๆ

น้ำกลิ่นสกปรกได้ห่อหอง เงินจำนวนมาก ที่แม่พ่อผงไว้ให้ สตรี 4 คนเป็นแม่และลูก กษัตริย์ตั้งเป็นมหาเศรษฐี ดีนัก มีคดีมีผู้ใหญ่ช่วยเหลือ ของหายได้คืนฯ

นีกากลพระเทวทัต์ถูกพระธรณีสูบ เลวร้ายนักแล ถ้ามีความเจ็บไข้หายาก ของใดๆ หายจะสูญ
ไม่เห็นเลยหนา อย่าได้เสียงหายอึกๆ

២៣.នេះកាលយោសកកុមារសេដ្ឋិប្រើទៅឲ្យសម្រាប់សម្រាប់ជីវិតស្ថាប់ឯកនប្បសសេដ្ឋិវិញ យោសកកុមារបានសម្រាប់ចំណួន អាណាពកសក្តីរាល់ដើម្បីនូវឈាមសំហេរ។

นิการโลสกุมาร เศรษฐีล่วงไปให้ช่างปันหม้อฝ่าไม่ตาย ตายลูกชายเศรษฐีแทน โภสกุมารได้สมบัติทั้งปวง เลวร้ายมากในตอนกลาง บันปลายดินกแล

๒๔. នេះកាលពេលដីសត្វមុនប្រាប្អូណីច្បាស់នៃស្ថ្រកដើរ តាំងយុទ្ធសាស្ត្រលុខ៖ បន្ទិចចោល់
ក្រែរពី មកលើកណ្តាលប៉ុងត្រួតពេលដីសត្វ លួយឈាមសំហេរ របស់បាត់បាត់បាយីក្នុងក្រុងហេរ។

นี้ก่อให้เกิดความไม่สงบในสังคม ดังนั้น จึงต้องมีการดำเนินการทางกฎหมายที่เข้มงวดและต่อเนื่อง เพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยของประเทศชาติ

๒๔. ເຊ: ກາລືການບໍລິມວິທີບານດ້າເຄຸ້ມເហັສີ່ເສູ້ປະເກີຕົກນຊົມ ຕານໂຄສ່ຽງ:

ເຕັມສຄູ່ທີ່ນະໂຍບາດ ລົງທານສ່ວນກາຮ້າງຕານຜູ້ອະນະລົງທານສະກິດຕູ້ແກ່ພາກ

น้ำกลานงปทุมวดี ได้เป็นอัครมเหสีพระมหาภัตตริย์ ประสูติพระโอรส 500 องค์ ได้ตรัสรู้เป็นพระปจเจกโพธิสัตว์ทั้ง 500 องค์ ดีนัก ทำการได้ฯ ได้ดังใจปราบนาแลฯ

២៦. នេះការពោធិសត្វកែតជាសត្វក្រចម ត្រូវបានមកនឹងនេះសម្បកជាទុកដាក់ម៉ាមនស្សី ព្រឹយចតិធមសរប់បោះ។

น้ำกล珀ะโพธิสัตว์เสวยพระชาติเป็นนกคุ่ม ไฟป่าลามมาจะใหม้รัง เป็นทุกโภมนัส ลำบากใจนักแลฯ

นี่ก็จะพระโพธิสัตว์เป็นห้างพระฉัพท์ทันต์ พระนปมันยิงถูกพระองค์ฯ หักงาให้มาถวายราชเทวี เลวร้าย ทำให้พญมนต์ประพรเมสัญญา สนองร่าง บุชาพระพุทธบุชา ดีแล้วหนาๆ

២៨. នេះកាលស្តីចកចាប់លើយកទាញព្រៃសុវណ្ណាសាម មិនលើធ្វើយ អាភ្លាកចប្បយចត្តិរាយសំបោះ។

น้ำใจลักษ์ทรัพย์บิลยักษ์ยิ่งพระสุวรรณสาม ไม่ดีเลย เลวร้ายมาก ลำบากใจนักแล้ว

นี้ก้าพระอินทร์ พญาครุฑ พญานาคและกษัตริย์กรุงราชรักษากล่าวว่าศีลของตนเองบริสุทธิ์ ทำนายว่าทำการได้ สำเร็จดีนักแล้ว

៣០. នេះកាលពីក្នុងចំណែក ៩០០ អត្ថបទនៃករកសម្បែលយោះត្រា ព្រះអង្គមាតិមិនស្ថាប់ព្រះ
អត្ថបទនៃក្នុងចំណែក ៩០០ អ្នកស្រួលមិនដាក់បានក្នុងចំណែក ៩០០ ជាទុកឈាម ដើម្បីការអើងអាណក់
ឈាម ហើយ ។

น้ำกากิกษุหั้ง 500 รูป ในนครโกสัมพีทางเละกัน พระพุทธองค์ห้ามไม่ฟัง พระองค์หลีกไปอยู่ในป่า ชาวบ้านไม่ใส่บาตร กิกษุหั้ง 500 รูป ได้รับทุกข์หนัก ทำการไดๆ เลวร้ายนักแลฯ

៣១. នីមួយៗសារព័ត៌មានអ្នកសម្រាប់ប្រព័ន្ធដែលបានបង្កើតឡើងដើម្បីជួយអ្នកប្រើប្រាស់បានដឹងទៀត។

นี้ก้าลพระมหานกว่าญี่ปุ่นจะได้นำเงินเดือนมาอุ้มขึ้นจากน้ำ กล้ายเป็นกษัตริย์ครองราชย์
พระบิดา พระบิดาได้ฝังทรัพย์ ทอง 16 ช่อ ทำบุญทาน ดีนักแลฯ

၃၇. အေးကပါနီခုပ္ပန်မာမကင်း ဖြေးအနှစ်တော်လုံးမထိနေပေါ်ဖြေးအဟန္တ

អាណាពេជ្ជមានក្រាយទឹបណ្ឌរិត្តបាន ។

นึกถึงชีวะกินอาจมตโนง พระพุทธองค์ไปโปรด ได้บรรลุธรรมผลสำเร็จเป็นพระอรหันต์
แล้วร้ายตอนดัน ภายหลังจึงกลับดีแลฯ

៣៣. នេះកាលយោសកកុមារបានក្រឡក្រមុំសេដ្ឋិជាប្រព័ន្ធបានសម្បត្តិជាមហាសេដ្ឋិជាថ្មី ការអ៉ីវិញ្ញុ ប្រសើមានទួកទោសគេដូយស្វែងរកលាកបានលូ។

นี้ก้าลไม่สักกุมารได้ลูกสาวเศรษฐีเป็นภรรยา ได้สมบัติ กล้ายเป็นมหาเศรษฐีใหญ่ ทำการได้ฯ ประเสริฐ มีทุกข์ภัยเข้าซวย แสร้งหาลาภได้ดีนักฯ

៣៤. នេះកាលព្រមទាំងក្នុងរដ្ឋបាលនិងបុគ្គារតីកម្មបាន ដើរការអ្នក អាណាព័ត៌មាន ក្នុងការប្រើប្រាស់បច្ចេកទេស។

นี้กгал พระบาทกุตราชเสด็จตามหานางบุปผาวดี ลำบากแส่นสาหัส ทำการไดๆ เลว้ายก่อน
ภายหลังดีนักแลฯ

น้ำกลพระมโนเสถออกແສງທາກຣີຢາໄດ້ນາງອມຮາເປັນກຣີຢາ ນໍານາງກລັບຄືນມາຍັງບ້ານຕົນ
ພຣະມາກຫັກທີ່ທຽບຈັດພິເຣີມຄລສມຣສ ດີ ແສງທາລາກໄດ້ດັ່ງໜ່ວງ ດີນັກໆ

៣៦. នេះកាលល្វែងទេសប្រសាពនានៃមានពី នូវស្រើចាំឆ្នាំ២០០៩ តិចស្ថាប់អស់ អាណាពេលរដ្ឋបាល ក្នុងក្រុងពាណិជ្ជកម្ម មានដំឡើងប្រជាធិបតេយ្យ របស់បាត់ស្ទឹប ។

นี้ก้าไลไฟใหม่ปราสาทนางสาวดีและผู้หูญี่หั้ง 500 คน ก็ต้ายหมด เลวรัยนัก มีคดีแพ้เขามีโรคภัยหายาก ของหายๆ สูญฯ

ពាណ. នេះកាលព្រៃ៖ ឈ្មោះមាកដិកដ លីណាស់ ហើយកើតក្នុងឈ្មោះទៅ ហើយ កំរមកម្រាប
សត្រូមានដែលឈ្មោះទៅហេរ។

น้ำกากพระชนมาราชิราช ดีนัก ถ้ามีคิดีขนะเข้า ถ้าต่อตีศัตรุมีชัยชนะเข้าแล้ว

ពាណ.នេះកាលព្រមទាំងមិនបានដោះស្រាយមកពីរយាមកៅតែក្នុងក្រុងកំបានព្រមទាំងហាត់
ហើយនិញ្ញាន ដើម្បីការអើង អាក្រកណាស់បេរុន ។

น้ำกล珀จะขุบลไปบวช กระทำความเพียร เกิดโรคในดวงตา ก็สำเร็จอรหันต์แล้วนิพพานทำการไดๆ เล่าวร้ายนักแลฯ

၃၅. အေးကလယ်ဆက်မှုရွာယယ်ကဲ့တေလာပါနဲ့^၁ ဆုံးရေးသိမ်းမှုများ၊ အေးကလယ်ဆက်မှုရွာယယ်ကဲ့တေလာပါနဲ့^၁ ဆုံးရေးသိမ်းမှုများ၊

นักการเมืองกุมาร แม่นำไปทิ้ง เศรษฐีเก็บเอาไปเลี้ยงเป็นบุตรบุญธรรม เลวร้ายตอนดันภัยหลังจึงดีนักแลฯ

៤០.១៨: កាលទាន់ពេសាទាកាលមេដ្ឋែ: ហើបានម្រោយមាសប្រាក់យសសត្តិបរិភាគរថ្មី
សិរីចិត្តបាសចក្ខុងប្រាក់លើណាស់ កុំបីសន្តិ៍: ម៉ឺយ។

นักศึกษาสาขาวิชานี้ เมื่อไปบ้านสามี มีทรัพย์ ทอง เงิน ยศศักดิ์ บริวารมาก สัมฤทธิ์ดังความประณานิรันดร์ ดีนัก จงอย่ากังวลเลยฯ

6. ศาสตราจารบวนไทย (ตัวบทที่ 1) จากพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ กรุงเทพมหานครราชอาณาจักร กัมพชา

សារមន្ត្រីជាតិ

១-កាលសត្វហង្សទាំងពីរសត្វអណ្តឹកជាមិត្រមេលិន្ទ ព្រៃហិមពន្ល សត្វហង្សពាំ
កន្លួយលើសង្គម សត្វអណ្តឹកពាំកណ្តាល សត្វហង្សហាមសត្វអណ្តឹកជាមិត្រមិនឱ្យ
និយាយទេ បុត្រីអណ្តឹកក្រោចខ្លួន ពុគ្គលូរកិបាមាត់និយាយពេលក្រប្បត្តមាត់ឆ្នាក់បែបស្អែក
ស្ថាប់ថោយ និងឈ្មោះ ហើយសពតកប់មិត្រ។ នៅក្នុងស្ថាប់សម្បិយ៉ែន្ទោយ។

ก allen แห่งสหภาพด้วยความต่อผู้เป็นมิตรไปปล่อยที่ป่าทิมพานต์ แห่งสหภาพด้วยไม้ทั้งสองข้างเดียวครบ
ตรงกลาง แห่งห้ามต่อผู้เป็นมิตรไม่ให้พูด แต่ต่อเล่มตัว ได้ยินคนถามก็อ้าปากตอบเขาไปปากที่คำ^{อยู่}ก็เปิดอ้า ทำให้ตกลงมากระดองแตกตายฯ ทำนายว่าไม่ดีหรอก ถ้าคบมิตรฯ นั้นไม่ฟังคำ^{ตักเตือน}เราหรอกฯ

២-កាលពន្ធបទុមវត្ថិបានធ្វើជាមក្សមហេសីស្ថុច មានក្នុងបញ្ជាញ ទូទៅពន្លឺបទុមវត្ថិដល់ទៅប្រាំរយនាក់ បានប្រាស់ដឹងថាគ្រោះបច្ចេកទូទៅទាំងអស់ត្រាមីនាទីទាំងនេះ ឬប្រែសីណាស់ ហើយប្រាតុអ្នីនិងបានដួចចិត្ត ហើយជាបារបស់ទោះសុទ្ធដែលបានអស់។

กานานงปทุมวดีไดเป็นอัครมเหสีกัชติรย มีลูก 荷兰 เหلن สีบหอดวงศ์ตรະกุลปทุมวดี
มากmanyถึง 500 คน ไดตรัสรูเป็นพระป้าเจกโพธิทุกคนไปฯ ทำนายไทยว่าดีประเสริฐนัก ถ้า
ปรารถนาอะไรฯ จะได้ดังใจ ถ้าได้ขังฯ นั้นล้วนแต่งามทั้งสิ้นฯ

៣-កាលព្រះអនុរត្តន៍ចេញលក្ខណៈសារព្រះដូសកិច្ចនានសម្រាប់អារម្មណ៍ គឺជាគម្រិយាន ឬស់ អស់រហូតៗ ទៅសេរី មេហ៍ ទំនាក់ទំនង ឬប្រព័ន្ធដឹកជញ្ជូន ដែលបានរកដើរ និង

กาลพระอนุรุทธะเรื่องอกผนวก กีดี้สำเร็จอรหันต์ซึ่งเป็นธรรมขั้นสูง ปราศจากโลภ โกรธ หลงฯ ท่านายว่าดีประเสริฐ ถ้าเจ็บไข้ได้ป่วยจะหาย ถ้าข้องหายจะได้กลับคืนฯ

៥-កាលមធ្យកណ្តាលីជាទេរបុក្រ ឬ៖មកទូទានដល់អនិតបច្ចក្រាវហ្មណីជាបិតាមិត្រយ

ឯកជាមាត្រាសក្តីស្រែប្រព័ន្ធទាំងនាយក លួមដ្ឋាម ហើយដឹងគិតចំណេះដឹងអ្នកដ្ឋាមយើង
មានគេដ្ឋាមដឹងកន្លែងណាមួយ។

กalemที่ถูกกล่าวเป็นเทวบุตร ลงมาสั่งสอนอหินบุปปะพระมหาณผู้เป็นบิดาให้ถวายตัวเป็นอุบาสกในพระพุทธศาสนา ทำนายว่าดีปานกลาง ถ้าเราคิดอยากจะทำอะไรสักอย่างหนึ่งจะมีคนช่วยซักน้ำให้ดังมา

៥-កាលពារបញ្ជាកាបី បានប្រគេរបស់ដីស្អាតដល់ព្រះមិនបានប្រើប្រាស់សម្រាប់អាណាព័ត៌មានមួយទៅមិនបានសម្រាប់ព្រះមិនបាន អាណាព័ត៌មានមួយទៅមិនបានសម្រាប់ព្រះមិនបាន ហើយថា បើប្រាជ្ញបង់បានអ្នកបានពីក បុគ្គលិកបានប្រស់នោះមិនស្ថិតូចទេ

ก allenangปัญญาปีได้ประคเณสิ่งของที่สวยงามแต่พระข์มาสภาพต่ำคำพูดของนางร้ายกาจ ต่อไปในชาติน้านางได้สามบัดทิพย์แต่ใบหน้าของนางน่าเกลียดๆ ทำนายว่าถ้าประณนาอย่างได้อะไรๆได้จริงแต่สิ่งของนั้นไม่ค่อยดีนักหรอกฯ

៦-កាលសត្វសុខមានសេចត្តិផ្តែងៗបន្ថែមទៅពីរដែលជាប្រភេទស្អាត់ស្អាត់ដែលមានការបង្កើតឡើងនៅក្នុងប្រព័ន្ធទីផ្សាយ។

กาลสุนัขมีใจเลื่อมใสรักในพระปัจเจกโพธิ เมื่อตายไปแล้วได้ไปเกิดเป็นเทวบุตรซึ่งอ้วน โภสก
เทวบุตรฯ ทำนายว่าดินกาก

ពេ-កាលអទិត្យបុព្ទកញ្ចប់ណូវឃយំស្តាយក្នុងដែលស្ថាប់ម៉ោងៗ។ ទាំងនេះមួយ
ប៊ីតិតមានបំណានធ្វើអីឡូមួយ ត្រឹមតែជួបប្រទេះនឹង សេចក្តីទឹកលំបាតក។

กallocอทินบุปพกษพราหมณ์ร้องให้เสียดายลูกที่ตายไปนั้นฯ ทำนายว่าไม่ดีหรอก ถ้าคิดจะทำอะไรฯ สักอย่าง มักจะประสบพบกับความทุกข์ลำบากฯ

៨-កាលពេជិសត្វកែកជាសត្វក្រកមាស មនវច្ឆេទយក្រដាក់នាមធមុជ កីឡាជាប់
អន្តាក់ក្រប្រណុណ្ឌោ ទាំងមួយថា មិនឱ្យទេ ប្រយ័ត្នមានរឿងពីព្រៃ៖តែស្រី។

กгалพระโพธิสัตว์เสวยพระชาติเป็นนกยุงทอง มือยื่นหนึ่งลีบสาวดภาวนารธรรม ก้าไปติดบ่วงนายพราṇา ทำนายว่าไม่ดีหรือกรร wang มีเรื่องพระสารี

กาลพระเทวทัต์ ถือกำเนิดเป็นพราวนห่วงแหน ดำลงน้ำกุ้งเหที่ติดในน้ำ ถูกไม้ทิ่มatabอดหั้งสองข้างๆ ทำนายว่าไม่ดีหรอกถ้ามีข้อสงสัยในเรื่องใดเรื่องหนึ่งที่อาจเป็นเหตุ อย่าฝืนทำต่อไปเดียวจะมีเคราะห์ร้ายๆ

១០-កាលតាត្រដកសេវន៍ទៅរកសុជាលីនិមីក្រស្សាញ្យេះនូវការបង្កើតប្រព័ន្ធដោយ
និមីក្រស្សាញ្យឱ្យតាត្រដកក៏ទាំងជាលីនិមីក្រស្សាញ្យចិញ្ចប់មកស្រួលកិច្ច។ ទាំងនេះបាន
បង្កើតឡើងដែលក្នុងការបង្កើតប្រព័ន្ធ។

การตากซูชกแสงห้ามชาลีกับกัญชา พระเวสันดรผู้เป็นบิดาทรงประทานชาลีและกัญชาให้แก่ ตาซูชกฯ ก็นำชาลีและกัญชาหากลับคืนมายังบ้านเมืองฯ ทำนายว่าดีประเสริฐ ถ้าออกไปค้าขายทำมาหากินได้ดังหวังฯ

การกุมภัยสักได้ห่อทองเงิน ที่พ่อแม่ฝังไว้ให้ตั้งแต่ปีก่อน 16 หลุม แล้วกษัตริย์ก็ทรงพระกรุณาประทานหถุสวาง 2 คน ให้เป็นภรรยาและตั้งเข้าเป็นเศรษฐีฯ ทำนายว่าดีนักแล้วมีลูกจากผู้ใหญ่อีกด้วยฯ

១២-កាលថ្វីយោសកកម្មារក់តាឆ្សែងមក អ្នយយកទៅពេលកន្តែកនៃរស់កម្ម សេដ្ឋ
យើងកើតិវិស័យកទៅចិត្តមុខកដ្ឋបង្កនបត្រីតាមទាយជាលួយស៊ីវ ថ្មីអនាគតមាន
ភាសាលូណាស់។

การเจ้าโถสภากุмарถือกำเนิดมา แม่นำไปทั้งในกองขยะ เศรษฐีเห็นก็เก็บมาเลี้ยงเหมือนลูกแท้ๆ ทำนายว่าดีประเสริฐ ในอนาคตมีวานาดีนักๆ

១៣-កាលព្រះបាទកុសកដិជ្ជជំណើរទៅតាមនានបុញ្ញារគឺជាអគ្គមហេសីដែលបែកបាក់
មេដាយូរហ៊ីយ ធ្វើជំណើរដាយដើម្បីមេដាយកម្រ បានដួរបានហ៊ីយកីឡាំត្រឡប់មកស្រុក
វិញ្ញា ទំនាក់ទំនងបាន ល្អជាមួរម ពាល់គឺប្រើនឹងខ្សោះនៅឯធម៌បានសម្រេច។

กгалพระเจ้ากุสราห์เดินทางไปตามหนทางบุบผัวดีผู้เป็นอัครมเหสีที่ได้พลัดพรากจากกันนานนานแล้ว เดินทางด้วยเท้าอย่างยากลำบาก ได้พบแล้วก็พากลับคืนมาบ้านเมืองฯ ทำนายว่าดีปานกลาง เมื่อมีความพยายามสูงจึงจะสำเร็จฯ

១៤-កាលពេជ្យយោសក: បានក្នុងក្រមុខក្នុងស្ថិនឡើងដើរប្រពន្ធផ្សែកបៀយគាត់បានឡើង
ដើរសែដ្ឋិតុកដឹង។ ទាំងនេះ ល្អប្រសើរណាស់ តាមមួននឹងមានភាសាខ្មែរសំខ្លួស។

กลเจ้าโโซสกได้ลูกช่างปั้นหม้อเป็นกรรยาแล้วท่านก็ได้ขึ้นเป็นเศรษฐีอีกด้วยฯ ทำนายว่าดี
ประเสริฐนัก ต่อไปภัยหน้าจะมีวะสนาสุงส่งฯ

១៥-កាលក្នុងសេដ្ឋកិច្ចនាក់ប្រព័ន្ធគម្ពុជាបាយមួយ មិនស្តាប់ដំបូងទាន់ពីមាតាបិតា សេចក្តីអនុករណីនាសមកដល់ទីនៅក្នុងប្រព័ន្ធ ទំនាក់ទំនង មិនល្អទេ ត្រូវស្តាប់បង្កាប់អ្នកដែលប្រប្រសើរ។

กลุ่มศรี 4 คน ประพฤติสิ่งที่เป็นอย่างมุ่งไม่ฟังคำสั่งสอนของบิดามารดา ความอันตรายพินาศกลับมาถึงตนฯ ทำนายว่าไม่ดีหรอก ต้องฟังคำแนะนำของผู้ใหญ่จึงจะประสบธุรุษ

១៦-កាលព្រះពោធិសត្វជាសមណោ៖ បានឱ្យទានសេវកដើមទិន្នន័យឯងគ្រប់ត្រួតពីរដ្ឋូរដើរដើរដើរ

ก้าลพระโพธิสัตว์เป็นสมณะ ได้ให้ทานรองเท้าและร่มฉัตรและวัตถุอื่นๆ เป็นจำนวนมากแก่คุณยายจนทั้งหลาย ไม่นานนักแก้วทั้ง 7 ประการ ตกลงมาจากเทวโลกมาถึงพระองค์ฯ ทำนายไทยว่า ดีประเสริฐนักฯ

១៧-កាលនានុបទម្រវត្តកែតក្នុងផ្លូវក លោកភាគស៊ីយិត្សាបៀយកីរឿយកទៅ
ចិត្តធម្មា ទំនាក់ទំនងបានបង្ហាញក្នុងមានអគ្គជំដូយ។

กานงปทุมวีถือกำเนิดในดอกบัว ท่านตาที่เห็นแล้วก็เก็บไปเลี้ยงฯ ทำนายทายว่าดีนัก ถ้ามีเหตุอะไร เกิดขึ้นมีผู้ใหญ่คอยช่วยเหลือฯ

ก.alohทิngสกุมการผ่าคนไปแล้ว 999 คน เสร็จแล้วก็ได้พบกับพระพุทธเจ้าทรงตรัสรสเหนาอหิงสกุมการได้ฟังแล้วก็มีใจเลื่อมใสขอ版权归กิกขุฯ ทำนายไทยว่า Lewร้ายในตอนต้น ต่อไปในภายหน้าจะมีศูนย์ช่วยนำพาให้ได้ดังเดิมๆ

กานายปุณณะໄປໄດນາ ກරຍາຖຸນຂ້າວໄປໃຫ້ສາມີ ໄດ້ພບກັບພຣະປ່ຈເຈໂພຣິກີໄດ້ຕັກຈັງທັນ
ບັນຫາຕາຕະລາຍແດ່ພຣະປ່ຈເຈໂພຣິຈນໝາດ ຝ່າຍສາມີທີ່ກຳລັງໄດນາອູ້ນັ້ນ ຮອຍໄດ້ຜູດຂຶ້ນລ່ວນແຕ່ທອງເປັນ
ກົອນໆ ເຕັມຫົ່ວໜ້ວທັງທອງນາໍ ທໍານາບທາຍວ່າດືນກໍາ

๒๐-ການເຫັນເຫຼືອທີ່ຕາງໆຢ່າງດູ້ການເກົ່າສະບົບໆ ສະໜູສະໜູ ລູ: ພສບໍ່ເກີດຕິໄລ: ຕ
ເຫຼືອເກີດຕິມູ້ ເກີດຕິເຫຼືອຕາງໆ ດໍ່ກາຍເຫຼືອລູ້ນາສ່ ເບີໂງຕູ້ອັນຕາງຮບສໍ່ສູງຕາງຜູ້ປະຕິຄຸນໆ

галอโนชาเทวีได้ถวายดอกบัวแด่พระสัมมาสัมพุทธเจ้า เมื่อจะจากชาตินี้ต่อไปชาตินext เกิดเป็นเทวดาฯ ทำนายว่าดีนัก ถ้าประณนาอยากได้สิ่งอะไรได้ดังใจฯ

២១-កាលនាន់បង្ការកែតុក្ខព្រឹមចិត្ត ដោយការព្យាព័ត៌មាសីទុកម្មាយ ហើយនិងក្នុង

របស់នាងដែលស្ថិតចំណេះទៅការជាយថមិនល្អទេ ហើយតាមការអ្នកគ្រប់បង្កើតសិទ្ធិ។

การนางปภาจารมีทุกช่องทางที่ต้องไป จากการผลักพากพ่อ แม่ สามีและลูกของนางที่ติดไปทั้งหมดนั้นฯ ทำนายว่าไม่ดีหรอก ถ้าคิดการงานอะไร ต้องพิจารณา ก่อนฯ

២៤-កាលព្រះវិជ្ជរបុណ្យកយក្សវិលត្រឡប់អំពីបានទាកមកនគរបស់ព្រះអង្គរឲ្យ។ ទាំង
មានប្រសើរ ហើយធ្វើដំណឹងរកសីប្បរកបកចិត្តការអ៉ូមានតេដ្ឋីយដឹកនាំ

กานพระวิธูร บุณณายักษณ์วนกลับมายังสถานนาคสุ่นของพระองค์คืนๆ ทำนายว่าดีประเสริฐถ้าเดินทางไปทำมาหากินหรือประกอบกิจการอะไรๆ มีคนช่วยชักนำฯ

២៣-កាលអហិន្យ ចេញទៅរៀនសិល្បៈទៅមនុ បានពួកអង់គេងចិត្តដែលសិស្សប្រាំ
រយនាក់។ ទាំងយ៉ាលូណាស់ ហើយប្រាថ្មីកនឹងការរៀនសូត្រកីឡាសម្រេច ហើយប្រឡងប្រែជ
នីតិវិធី ហើយលួយ៖កន្លែងរៀនអស់ទៀតដោយ។

การอพิงสกอต์ไปเรียนศิลปะเวทมนตร์ได้อย่างฉลาดอาจกว่าบรรดาศิษย์ จำนวน 500 คนฯ ท่านายไทยว่าดีนัก ถ้าปราณາในการศึกษาเล่าเรียนก็ได้สำเร็จ ถ้ามีการสอบแข่งขันก็จะสอบติด และชนะในเรื่องต่างๆ ทั้งหมดอีกด้วยฯ

២៤-កាលព្រះមេត្តិល្អានគ្រប់ពេរព្រំរយនាក់ បាប់រាយពោកម៉ែលីដ្ឋានខ្មែរចិត្តជំនួយជាមិនល្អទេ។

กาฬพระโนมคัลลาน์ถูกโจรสoldier 500 คน จับตีเหวี่ยงลงบนหินคำ กระดูกแหลกละเอียดหมัดสันฯ ท่านายว่าไม่ดีหรอกฯ

២៥-កាលព្រះដែនកដ្ឋាយសំពោលជ័ែក បាននាន់ទេពីតារក្សាសម្បទ្រស្រួលចិត្តក
ហើយគឺបានធ្វើឱ្យសោយកដ្ឋានអភិវឌ្ឍន៍អភិវឌ្ឍន៍អភិវឌ្ឍន៍អភិវឌ្ឍន៍អភិវឌ្ឍន៍
កំណប់ថ្មីព្រៃតិវរណ៍ដែលស្ថិតិកដ្ឋានមុនកប់ទុក។ ទាំងយុទ្ធភាពសំរួលហើយ
បានលាក់ឡើងដែរ។

ก allen ประชาชนสำเร็จตามน้ำ ได้นางเพพธิดารักษามุทรายกขึ้นจากน้ำ แล้วก็ได้ขึ้นเสวียราชย์ และได้อภิเษกบันงสิมปลีเทวีเป็นอัครมเหสี จะได้ห่อสมบัติ 7 หลุม ซึ่งกษัตริย์องค์ก่อนฝังไว้ฯ ทำนายว่าดินก อีกทั้งมีลางอีกด้วยฯ

២៦-កាលព្រះមហាក្សត្រនិមួលពេជ្រមីនិភ័យនា បានសម្រេចអរបាត្ហ ដាចមិជាន់
ទីសំអគ្គិសាកកកេគគំយ។ ទាំងយ៉ាងណាមួយ បើឱយីនិវជានិព្វ។

กalemahakremonimantipapejiruyipassana ได้บรรลุธรรมทันต์ เป็นธรรมขั้นสูง หมดทุกชีวิค
โรคภัยฯ ทำนายว่าดีนัก ถ้าเจ็บไข้จะหายดีดังเดิมฯ

២៧-កាលចុល្យបន្ទុកកិច្ចចញទេប្បស ព្រះសម្តាសម្បួនលាកទីរឿងអក្សរ ដីអាមេ

អូរកិច្ចបេងប៉ុន្មានសម្រាប់ប្រព័ន្ធដែលត្រូវបានបង្កើតឡើងនៅក្នុងប្រទេសខ្លួន។

กาลจุลปัณฑกภิกษุออกไปบวช พระสัมมาสัมพุทธเจ้าให้เรียนอักษรธรรมไดๆ ก็ไม่เก่ง ไม่จำขอสักกลับคืน พระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงทราบ พระองค์ก็ทรงเรียกมาให้ภาวนารูมอีกรั้ง ก็ได้บรรลุธรรมทันต่อไปฯ ทำนายหมายว่าเดี๋ยวกา

២៨-កាលស្វែចចាំងបុនរក្សាសីល តីស្វែចមនុស្សមួយ ស្វែចព្រះនាទិញមួយ ស្វែចនាក់
មួយ ស្វែចគ្រូឌីមួយ មានថ្វីមួយ ស្វែចចាំងបុនមកដូចជាតាំង ហើយកីស់ណែន: សំណាលស្ថា
សុទ្ធផ្លូវក្នុងមិនិត្យ មកអំពីសីលរបស់ខ្លួន វិចហើយយកត្រាដើម្បីត្រា ទំនាក់ទំនាក់
ណាកស់ ហើយសេចក្តីបិទ្យានោះ ចិត្តស្មោះត្រូវឱ្យឯកត្រា។

กากษัตริย์ทั้งสี่ องค์ รักษาศิล คือกษัตริย์มนุษย์หนึ่งองค์ พระอินทร์หนึ่งองค์ กษัตริย์นาคหนึ่งองค์ กษัตริย์ครุฑหนึ่งองค์ อยู่มาวันหนึ่งกษัตริย์ทั้งสี่องค์ มาพบกันแล้วก็ได้ถวามสารทุกข์สุดดิบชีวันและกันในเรื่องศิลของตนเอง แล้วก็นับถือกันและกันว่าเป็นมิตรฯ ทำนายว่าวัดนัก ถ้าคบมิตรฯ นั้นจะเชื่อต่องต่อ กันฯ

២៩-កាលតេមិយាគដិសក្តុ សម្បជិចមិទេសនា ព្រោសមាតបិតានិវបរិស់ទៅនឹងរាយ ឱ្យប្រចុះតិការណ៍បាកត្រប់បូបយ៉ាវ។ ទាំយចាល្សប្រសើរ ម្ប៉ាវទៀតមានគេចូលចិត្តស្ថាប់ពាក្យសម្បិយ៉ុងជាប្រើប្រាស់ ហើយពីនេះការកំអកដែលនឹងបានសម្រេចចំនួន។

การเติมเม็ดสีตัวร์ แสดงธรรมเทศนาโปรดบิดามารดาและบริษัทห้างหุ้นจำกัดพื้นจากความ
ยกสำนักห้างหุ้นจำกัดปวงฯ ทำนายว่าดีประเสริฐ อีกอย่างนั้นมีคนชอบฟังคำพูดเราเป็นจำนวนมาก
ถ้าไปขอความช่วยเหลือจากผู้หลักผู้ใหญ่ จะได้สำเร็จทุกอย่างฯ

၃၀-က လက်နှစ်လုံမာရမီမဲ့ ဖော်လျှော့တာ အား အုပ်စြုက ယော်လျှော့ ပေါ်ရတဲ့ အား အုပ်စြု

187 การกิกขุองค์คุลีมานนิมนต์ไปบินบาท ชาวบ้านเห็นแล้วก็วิ่งหนีไป ไม่ได้จังหันบินบาทเลยฯ
ทำให้เจ้าเมืองเอียงเรือ ต้องสูบหม้อครอบไว้ก่อนไปอีกหนึ่งเรือ

៣១-កាលពេធិសត្វកៅតជាសត្វដ៏មានលេហ្បៈថា នទ្ទេនីតិ ត្រូវមួយមានព្រាណម្នាក់លេហ្បៈ
សុខនីតិ បានបានយកក្នុកទៅបាត់។ ទំនាក់ទំនងលើទេ ហើយគឺតចង់ដឹងដោរទៅឱធម្មានត្រូវ
តែបានដែលសិទ្ធិ។

การโพธิสัตว์เสวยพระชาติเป็นข้างซื่อว่า ฉัททันต์ วันหนึ่งมีพราณป่าหนึ่งคนซื่อว่า สุนันต์ ได้ยิงเข้าไปฯ ทำนายว่าไม่ดีหรอก ถ้าคิดจะเดินทางไปที่ใดต้องพิจารณาก่อนฯ

៣២-កាលទេវចន្ទប់បែបសង្ឃឹមកិត្យប្រាំរយអគ្គនោះនៅក្នុងវិញ ព្រះសារូបុប្បន្ន ព្រះមេត្តាល្អាច នៅកិត្យបានសំឡោះត្រឡប់មកវិញ ទេវចន្ទយើងិត្តល្អស្ថីរតែក្នុងតុលាយមាម។ ទៀតយើងិត្តមិនស្រួលបាន ហើយតុលាយមិនសម្រេចឡើយ ប្រើនវិញតែដូចប្រួល៖ការលំបាតកនិងប្រើយិត្តយ៉ាងប្រើន។

กາລເຫວທັດຕັ້ງແບ່ງແຍກສ່ນໍ້າ ນຳກົກຂູ້ 500 ອົງຄ ໄປໃນປ່າ ພຣະສາກົມບຸດຮ ພຣະໂມຄຄລານ໌ ໄປພາ
ກິກຂູ້ທັງໝົດນັ້ນກັບມາຄືນ ເຫວທັດຕັ້ງຈີນກຽກທັງອາເຈີນເປັນເລືອດ໏ ທໍານາຍວ່າໄມ້ຄ່ອຍດີທຽກ ຄ້າ
ດີດກາງງານອະໄຮ້ ໂີສໍາເລົງເລີຍມັກຈະປະສົບກັບຄວາມຍາກລໍາບາກແລະລໍາບາກໃຈອ່າງມາກໍາ

กานานงอมาทันตีประเคนผ้าซึ่งสาวยิเศษถึงพระปัจเจกโพธิเมื่อถึงอนาคตกาล นางนั้นมีรูปงามยิ่งนัก หนุ่มๆทั้งหลายเห็นรูปนางแล้วก็ล้มสลบสิ้นสติไป ทำนายว่าดินัก อีกอย่างหนึ่งถ้าประณนาอย่างใดก็ได้อย่างนั้นไม่ขาดๆ

៣៤-កាលព្រះចក្ខុណាលន្ត្រសាធារណៈជួសហើយ ទំព័រយាមចម្រើនដមិ ឈាល់តែបែក
ផ្លូវការកំពង់ចំនួនពីរដើម្បីបានសម្រេចអរកញ្ញា ទំនាក់ទាយថាបើគឺតារាងីទៅប្រើប្រាស់ខ្លួនដែលមកវិញ។

กฤษณะจักขุบาลกระออกพนวนแล้ว มุ Mana พยาญามจำเริญธรรมจนกระทั่งท้าทั้ง 2 ข้างแตกบอดจึงได้บรรลุรหันต์ฯ ทำนายว่าถ้าคิดงานอะไรๆ มามาอย่างมากจึงจะได้ผลกลับคืนฯ

៣៥-កាលព្រះស្ថិតិថ្មីនៃមកអធិដ្ឋានសីលនោះបានមនុស្ស ត្រូវពាត់ការយលម្អាយ
បាប់ដាក់កន្លែងត្រការ ទាំងយាយចាមិនល្អ ទៅ ប្រើបានកែវតុក្រពួយចិត្ត។

กานพะภูริหตตขົນມາອີຈຸດສູນສີໃນສຕາມນຸ່ງຢູກພວກຮມອງ (ອາຍລັ້ມພາຍ) ຈັບປິໄສໃນກຽງฯ
ທໍານາຍວ່າໄມ້ດີຫຮອກ ມັກຈະເກີດທຸກໆລຳບາກໃຈ

การนับชัยชนะของทีมที่ได้รับคะแนนสูงสุดในแต่ละรายการ คือ ทีมที่ได้รับคะแนนมากที่สุดในแต่ละรายการ

ពាណ-កាលដម្ចីការដើរក សិលាមកដ្ឋីជាអាជាហារ បានព្រៃ: សម្បាសម្បទ្រដែលសម្បជិ

กาลชั้มพุก้าซีวิก กินอาจมเป็นอาหารได้พบทรัพย์สัมมาสัมพุทธเจ้าทรงแสดงพระธรรมเทศนาโปรดชีวันนี้ ก็สำเร็จอรหันต์ฯ ทำนายว่าลำบากก่อนจะมีผู้ใหญ่ช่วยในภายหลังฯ

៣៨-កាលទីក្រុងបុរសបានដាក់ចន្ទាន់បិណ្ឌាបាត្រជាគល់ព្រះសម្បាសមួន តាមខាងមុខ
បានធ្វើឯកសារសង្ឃឹម និងនាយកសារប្រជុំរាជការ ហើយបានដាក់ចន្ទាន់បិណ្ឌាបាត្រជាគល់ព្រះ

ก allen ทุรคบุรุษได้ตักจังหันบินหาดแเด่พระสัมมาสัมพุทธเจ้า ต่อไปในภายหน้าได้ขึ้นเป็นเศรษฐีฯ ทำนายว่าดีประเสริฐนัก ถ้าบรรดาคนาอย่างไรๆ ได้ดังหวังฯ

៣៤-កាលព្រះបាទកោសក្តីការបានទូទៅដើម្បីជាស្ថិចចក្រឹត ដែលស្ថិចនៅក្នុងខ្លួនបានការងារជាមួយនឹងជាមួយនឹងមិនាសំម្រោះទៀតប៉ុណ្ណោះបានបំណងអ្នក បានដូចជាព្យាយា។

กัลพระบาทโกสิกธรรมได้ขึ้นเป็นกษัตริย์จักรี ในญี่ปุ่นกษัตริย์ในทวีปโลกฯ ทำนายว่าดีอุดคงคุณนัก อึกอย่างหนึ่งถ้ามีความหวังอะไรฯ ได้ดังประณญาฯ

ก allenang samawadi lanang sdn m 500 คนถูกไฟไหม้ปราสาทตายทุกคนฯ ทำนายไทยว่าไม่มีดี หรอกฯ

၈၉-ကလကပါလမွှား၊ အေလတ္ထကြီးတိုး၊ နေ့လမွှားပန်းဖဲ့တွေ့ကြော်၊ လူးဆွဲပဲ့မော်
ကိုကိုယ်စာရင်း၏ ခံစာယူပေါ်မြှုပ်နည်း၊ ချုပ်ဆာတွေ့ပြုသူများ၏ တို့၏

กลากปีล้มจฉะเอี่ยคำตำหนิตเตียนใส่ร้าย คำสั่งสอนของพระพุทธเจ้า เมื่อตายไป เกิดในรกรอเวจีฯ ทำนายว่าไม่ดีหรอก ทรัพย์สมบัติเสียหายเนื่องจากคำพูดฯ

៥២-កាលព្រះមហាក្សត្រនានសម្រួលបានដិបារិយ៍បោះហើរទៅយកបានត្រីមចន្ទកែវ ដែល
គេដាក់ថាៗលីដើមណើយើងទូសំយកបានដោយបានរីរស់ព្រះអគ្គុម្ភៈនាយកបានសំ
រួចហើយនឹងមានលាក់មានជំយដម្បៈជន។

กาลพระโมคคัลลาน์แสดงปาฏิหาริย์ เหาะเหินไปนำบารträแก่นจันทน์ที่เขาได้นำไปไว้บนดันไม้สูง เอาไปได้ด้วยการมีของพระองค์ฯ ทำนายว่าดีนัก แล้วจะมีคลาก มีชัยชนะด้วยฯ

ពេរ-កាលព្រះជាម្នាស់ ព្រះអង្គិយេះ មាកដិកដ ព្រមទាំងសេវាតា ត្រីនីយទាំង
ណាស់ និងឈុយេះ អស់សត្វវិធីនិងឆ្នាយ។

กาลพระผู้มีพระคุณเจ้า พระองค์ชัชนาธิราช พร้อมทั้งเสนาเป็นจำนวนมากฯ
ทำนายว่าดีนัก จะชนะเหล่าศัตรูทั้งหลายฯ

៤៤-កាលទុកតបុរសសីល្បូលសេដ្ឋិ បានដាក់ចន្ទាន់បិណ្ឌាបាគ្រួជល់ព្រះបាអ៊ូកពុទ្ធតែ ក្រោយមកមិនយុបប៉ុន្មាន គាត់កើតបានឡើងធ្វើជាសេដ្ឋិ ទាំងយុជាលុណាស៊។

กานทุรคตบุรุษรับจ้างเศรษฐี ได้ตักจังหันบินบาทแต่พระป้าเจกโพธิ ภายหลังไม่นานเท่าไร ท่านได้ขึ้นเป็นเศรษฐีฯ ทำนายว่าดีนักๆ

៤៥-កាលសោមទ្វាគ្យារណ៍បន្ទីរតានដូចខិស្សទ្រ:សម្បសម្បទិន្នន័យចំណាំនៃលំព្រះអភិវឌ្ឍន៍លុះក្រោយមកមិនយុទ្ធប់ទ្រនេះ សោមទ្វាគ្យារណ៍បន្ទីរតានកំណត់ថ្ងៃទី២៩ មេធ្ញា ឆ្នាំ២០១៨ នៅក្នុងការបង្កើតរឹងការនៃក្រសួងការពាណិជ្ជកម្ម នគរបាល រាជធានីភ្នំពេញ។

กลไกใหม่ที่ต้องการให้เกิดขึ้นคือ “การจัดการความไม่สงบทางการเมือง” ที่จะต้องดำเนินการอย่างเร่งด่วนโดยไม่คำนึงถึงผลประโยชน์ของประเทศชาติ

- ៤៦-កាលអម្ចិទត្វព្រោហ្មណ៍មេសំគាល់ស្ថុចា កីឡូនីប្រពានឱ្យដួចចិត្តបំណងប្រចាំឆ្នាំ។
ទាំងយើងជាល្អឈានសំបើបំណងប្រចាំឆ្នាំយ៉ាងណានឹងបានយ៉ាងនៅ៖មិនបានទីយោ។

กalemพิทัตพารามณไปขอโภคธิรยฯ กีทรงประทานให้ดังใจปราณฯ ทำนายว่าดีนัก ถ้ามีความหวังปราณaoอย่างโดยอย่างหนึ่งไม่พลาดเลยฯ

กalogikoğal sünəxpranı dıe pınbıgab pırcı xımaşpı yuñma hıwıg kıd pırcı xımaşpı tıñan gıklañ jıngıwıñxın tıñanı meñ
fıøyıpranı eøa meñ tıengı jıçak xıang lıgın jıwıprı xımaşpı kıllıñ lıgnıaclımuñyıpranı jıçak xıang bın hımañkıçexıa jı
pıd kıd pırcan tıçayı pıa tıñanıyı wıñmeñ tıroka pıa

៤៨-កាលចចកព័ត៌មានផ្សេង លុះយើញត្រូវសំគិទម្ចាក់សាប់ពោល សន្តិសិទ្ធិ
យើញបាយកសាប់ថាគាត់ សត្វចចកនោះកើឡូរ សាប់កើតាតត្រីក្រឹម។ ទាំយចាមិន
លើទេ បើធ្វើកិច្ចការអីទេ កុំដោសប្រើហេស ប្រយ័ត្នុចប្រយោជន៍។

ผลสุนัขจึงจากงานเนื้อเดินริมบึง เมื่อเห็นปลาช่อนใหญ่ก็ทิ้งเนื้อไป เหี้ยวยเห็นโจรคนเนื้อนั้น
หายไป สุนัขจึงจากนั้นก็วุ่นวายใจ เนื้อก็หายไปแล้ว หลุดๆ ทำนายว่าไม่ดีหรอก ถ้าทำทำงาน
อะไรๆ อย่าประมาท ระวังจะเสียประโยชน์นะ

៤៩-កាលព្រះសម្បាសមួនប្រជុំសម្បជិតមិនទានាប្រាសបញ្ញរគិយភីក្នុងប្រាំអគ្គ នៅក្នុងវិចិត្តិការឃើញវិនិយោគ ព័ត៌មានប្រសើរ ពាក្យសម្បិតិលិខិនិយាយនៅមានគេចូលចិត្តស្ថាប់ជាប្រើប្រាស់។

ก allen ประชุมสัมมนาเจ้าหนูและผู้ทรงเครื่องประชุมเทคโนโลยีปัจจุบันวิศวกรรมศาสตร์ 5 องค์ อยู่ในป่า

มตุคทายวันฯ ทำนายว่าดีประเสริฐ คำพูดที่เรารู้ดีมีคนชอบฟังเป็นจำนวนมาก

៥០-កាលប្រះ: ពោធិសត្វកៅតជាសត្វក្បចច្បរវភ្នៀនទេសមុក។ ទាំងនេះ មិនលើកាលរប់ឡើតគេតាមរបៀបដែលបានរៀបចំឡើង។

៥១-កាលនានម្រីសុបិននិមិត្ត យើង្វាប្រហុណីម្នាក់មកពុំទ្រូវនានយកប្រមាត់ថ្មីមេ
បេ:ដួរបស់នាន។ ចាំយច្ចាមិនល្អោះ។

กานานงมทรีสุบินนิมิตเห็นพระมหาณ์หนึ่งคนมาแหวกอกนาง เอ้าดี ตับ หัวใจของนางฯ ท่านายว่าไม่ดีหรอกฯ

៥២-កាលពាយក្នុងមិត្តបរវតេ:ដើម្បីសាច់លក់ ក្នុងក្រមុំសេដ្ឋីយើងីមានចិត្ត ស្រឡាញ់តែមួនក្នុងមិត្តកិច្ចលទាហ៍នោះ:ដើម្បីជាករិយាត្រូវឯកទៅ ទាំងនាយកិណ្ឌ ឬដើម្បីដៃរៀបការស្ថិតិនានិភ័យ។

กานายกุกกดมิตขับเกวียนขนเนือเร่ขาย ลูกสาวเศรษฐีเห็นก้มใจรักวิงตาม ฝ่ายกุกกดมิตก์รับนางนั้นเป็นภริยาดังแต่นั่นมา ทำนายว่าดีนัก ถ้าเดินทางไปทำมาหากินจะมีลักษณะด้วยๆ

៥៣-កាលទេវទួតបង្កំហើនគុំភូមិព្រៃសម្រាតមួយ រហូតដល់ទៅប្រមូលបច្ចី
លើកំពូលភ្នំឱ្យកិនព្រៃអនុលុខដល់ប្រាំពីរថ្មី ត្រូវធរណីប្រុបទេវទួតចំនួនអស់ទោះ ទៅ។
ទៅយើងមិនល្អទេ កំប្រាប់នីមួយៗ

กгалเทวทัตต์ผู้ก่อจักร ผู้กพยาบาทพระสัมมาสัมพุทธเจ้า จนกระทั่งไปกลิ้งหินจากยอดเขาให้บดทับพระองค์ เมื่อผ่านไปเจ็ดวัน ถูกกระถลปีศาจ ทำนายว่าไม่ดีทรงอก อย่าขัดแย้งกับผู้ใหญ่ฯ

การสังกิจกรรมเอนรอยด์ในห้องมารดา เขาจำแม่ไปบูชาแต่บริเวณครรภ์ไม่ใหม้ สังกิจจซึ่งอยู่ในห้องมารดาไม่ใหม้ ไม่ต่ายฯ ทำนายว่าดีประเสริฐ ถ้าศัตรูไหนอยากเบี้ยดเบี้ยนเราต้องชนะ แล้วมีโชคชัยดีแนกฯ

៥៥-កាលអនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋចំណាយទ្រព្យសម្បត្តិអស់ប្រព័ន្ធគេដិជ្ជិទានលាប់តែ
អស់ពីយុវជន ត្រូវយកទៅយកទ្រព្យសម្បត្តិមកដាក់បំពេញកួនយុវជនដើម្បីព្រមទាំង
ទំនាក់ទំនងរបស់ខ្លួន និងប្រើប្រាស់ប្រព័ន្ធដែលមានការរៀបចំឡើង។

การอนุมัติเงินเดือนรายเดือนของบุคลากรที่ได้รับแต่งตั้งเป็นผู้อำนวยการห้องเรียน ให้ดำเนินการตามที่ระบุไว้ในประกาศนี้

៥៦-កាលនាន់អសន្តិមត្តាបន្ទូលប្រាប់ដូរព្រះបច្ចេកទួទ ដែលលោកនិមន្តរកចិកយុទ្ធម៌ ដូចជាការប្រព័ន្ធមួននានា ដើម្បីប្រព័ន្ធសេដ្ឋចចក្រឹម មានរូបពោមនោះ លូណាស់ រកស្រីប្រើបង្កើមពីបានធ្វើយ។ ទាំងនេះ នូណាស់។

การนางอสันติมิตตาซึ่งทางบกพระปัจเจกโพธิ ซึ่งท่านนิมนต์หน้าผึ้ง เมื่อถึงเชิงชาติน้านางได้เป็นชายากษัตริย์จักรี มีรูปโฉมที่งามยิ่งจะหาณุสิ่งประดับเทียบไม่ได้เลยฯ ทำนายว่าดีนักๆ

៥៧-កាលនាន់ក្នុងរឿងបានប្រគល់លាងដែលបំព្រៃ៖កសុវត្ថិភាព ឬអស់អំពីជាតិទាំងនេះ បានមេត្តាកៅ ឬប្រើប្រាស់ជាទំនាក់ការ ឬប្រើប្រាស់ជាអនុវត្តន៍ នៅក្នុងរឿង។

กานานงกุมาริกาได้ประเคนข้าวตอกแด่พระมหาภักสปะ ลุลจะจากชาตินี้ ต่อไปก็ได้เกิดเป็นเทวดา ชื่อนางข้าวตอกธิดา ทำนายว่าดีนักๆ

៥៨-កាលនានមាត្រិយាចនកំហើនតាំងគ្នា ហើយដោរប្រមាណព្រះមានព្រះភាគ ដល់
បានជាអគ្គមហេសីនិមសកដក់ហេរអស់ស្រីស្អែកដូចយដោរថែមទៀត មិនយុទ្ធប៉ុន្មាន
សេចក្តីអនុករយវិនាសម្ព័ន្តការទៅនរក។ ទាំងយើងមិនលើទេ ក្នុងប្រព័ន្ធឌីជីអ្នកជា។

กAlanangmacannthiyapukjigkorcadnpabat แล้วด่าทอใส่ร้ายพระผู้มีพระภาคเจ้า เมื่อได้เป็นอัครมเหสีอุเทนสรากจิเริกสนมทั้งหมดให้ม้าช่วยด่าทออึก ไม่นานเท่าไหร่สิงขันตรายชั่วรายเข้ามาสู่ตน ตกไปในกรา ทำนายว่าไม่ดีหรอก อย่าชัดแจ้งกับผู้ใดใหญ่ๆ

៥៥-កាលកោកុលកុមារលើកទី៣ខេត្តបង្កើមយកនគរដូមគជ្រុំណាំដំណុំ: កីមានជំយដម្បែ: ដូចបំណានប្រាស្តា ទំនាយចាលបុណ្យស៊ មានជំយដម្បែ: ប្រចំហើយមានហាកដង្ហា

กาลไก่กลุกมารีย์หพไปสู้รบแย่งชิงอาณาครองอีนๆ มาเป็นของตนเอง ก็ได้ซัยชนะดังหวัง
ประณานฯ ทำนายว่าดีนัก มีซัยชนะแล้วก็มีลาภด้วยฯ

៦០កាលប្រចាំឆ្នាំដើម្បីជិនប្រចាំឆ្នាំចុងចែកទៅព្រៃរព្រៃរបានឡាតាំងការទៅលើ
៨១ ហើសពេកប៉ុម្ភគ្រក់គឺចិត្តមិនគ្រប់វិនិយោគ។

การภารรยาหลงกับภารรยาน้อยของเวรพยาบาทซึ่งกันและกันฯ ทำนายว่าไม่ดีหรอก ถ้าคบมิตร
ใจไม่ซื่อตรงต่อ กันเลยฯ

៦១-កាលព្រះជនកសិចសំពោះ ហេតុកប្រាំពីរយបច្ចៃពីវិថី សែនលំបាកពន្ល់ពេក ក្នុងការបរិភ័យជាមិនល្អទេ ហើយប្រកបរបសីលំបាកខ្ពស់ កើចុងផ្ទះបើណើមិនស្ថាប់ គ្រាត់តែលំបាក។

กาลพระชนกสำาเภาล่ำ ว่ายน้ำเจ็ดคืนเจ็ดวัน ลำบากแส้นสาหัสฯ ทำนายว่าไม่ดีหรอก ถ้าประกอบอาชีพทำมาหากิน ลำบากนัก แต่ว่าเจ็บไข้จะไม่ตายเพียงแต่ลำบากเท่านั้นฯ

៦៦-កាលនាថ្មីសុំសានសម្បាប់ដីជន្លួចហើយ ឡើរមសហាយជាមួយនឹង ពារា
ទំនាក់ទំនងល្អទេ បើមានមិត្តភាពៗចិត្តមិនស្មោះគ្រប់គ្រងគ្នា។

กานานงส่วนจะสามีของตนแล้ว ไปร่วมชักกับโจรา ทำนายว่าไม่ดีหรอก สามีเพื่อนๆ นั้นจะไม่เชื่อตรงต่อ กันๆ

៦៣-កាលអធិមុត្តកសាមណេរប់ពេញខសម្បទាត់ភីកុ មានចោរជ្រំរយនាក់ចូលមកប្រើនឹងសម្បាប់លោក បុន្ញដោយសម្បតុណា ចោរទាំងនេះ:កើសុំបសវិញ្ញុចហើយកើតានសម្រេចអរបាត្តទាំងអស់គ្មានទាំងនេះ និងឈ្មោះអស់សត្វជ័យនាយក

กล่าวอีกมุมก็สามเณรได้อุปสมบทเป็นภิกษุ มีโจร 500 คน เข้ามารุ่มล้อมจะฆ่าพระท่าน แต่ด้วยสักดิจ ใจทั้งหมดนี้ก็ขอวาชแทน จากนั้นก็ได้สำเรื่องรหันต์ทุกคนไปฯ ทำนายว่าดี จะชนะเหล่าศัตรูทั้งผองนานๆ

៦៤-កាលព្រះវិថីបរណិតដោះប្រសើនីស្រែៗតម្លៃបុគ្គលិកសំពាត់ទី៣ ដោះប្រសើនីស្អែចនា
គ្នាបុគ្គលិករមណី ដោះប្រសើនីស្អែចត្រូវបុគ្គលិករត្រួតពិនិត្យមុខយកនៅទី១ ទាំងនាយករដ្ឋបាលសំ
នីស្រែៗមានលកមានដំយដ្ឋម្មៈជន។

กากลพระวิชูรบันพิทักษ์แก้ปริศนาของพระอินทร์ฯ บุชาผ้าทิพย์ แก้ปริศนาภัตตริย์นาคฯ บุชาแก้วมนี แก้ปริศนาภัตตริย์ครุฑฯ บุชา Wat ถืออย่างละเอหะหนึ่งพันชั้นฯ ทำนายว่าดีนักจะมีลาภมีชัยชนะด้วยฯ

៦៥-កាលមាត្រាបាស៊ីជាបុរសចិត្តមាត្រាបាន ដើរក្រឡេង: ព្រៃនបស់កិរិយក និងក្នុងក្នុងរាជរដ្ឋបាល។ ទាំងនេះ ការងារអ្នកកំណើនដែលបានប្រើប្រាស់ គឺជាប្រយោជន៍ខ្លួនឯង។

“ กลามาตูโปสสะเป็นผู้ชายที่เลี้ยงดูมารดาบิดา เชือคำยุงของภริยา ก็นำพ่อแม่ไปฝ่าทึ้งๆ ทำนายว่าไม่ดีหรอก การงานอะไรๆ อย่าเชื่อเขามาก ระวังเสียประโยชน์ของตนฯ ”

៦៦-កាលនានសុជាតាមបច្ចេកទេវការណ៍លើដីមិត្តច្បាស់បានបឹងក្រញ្ញន លុះបានដូចបំណងរបស់នានហើយ នានកើតឡើមធម្មបាយស គឺជាបន្ទាន់យកមកថ្មាយលាប់ណាន់។ ទាំងមួយចោលូណាស់ មិនបានដូចបំណង។

ก allenang สุชาดาไปบนบานรุกษาเดาที่สกิตอยู่บันดันไทย อยากได้สามีและลูก เมื่อได้ตามที่นางหวังแล้ว นางก็ทำธุปายาสเป็นจังหันนำมารวยแก้บันฯ ทำนายว่าดีนัก ถ้าประณานสิงอะไรๆ ได้ดังหวังฯ

ก allenพระพหเจ้าพระองค์ทำปฏิหาริย์ผจญพวgnิครนท่อนยติตรียให้หาดกลัว บารมีพระองค์

ໄດ້ສໍາເລັງ ທໍານາຍວ່າດີປະເສົາແລະໄດ້ຂໍ້ມູນນະດ້ວຍໆ

໬ດ-ກາລທາສົມຜູ້ສູງຮອບເບະ:ໄຜ້ເໝີ້ເຫຼັກຜູ້ໄຕບົມຕັດ ມານສູ່ລາຍພົກພັນທຶນ
ຕື້ອຳນົດບັນດາບໍ່ມີກຳນົດຜູ້ໄຕ ດໍ່ຫາຍ໌ເມືອນນູ້ເຖິງ ກາຣັກຮູ້ງເຕີ້ອມານຂອບສູດກຳນົດ

ກາລນາງມັກທີແສງທາເກີບຜລໄມ້ອຸ່ນໃປຕິມພານົດ ມີເສື່ອໃຫ້ຢູ່ທີ່ນີ້ຕົວ ຈຶ່ງເປັນເສື່ອຈ່າຜູ້ງຣາຊສີ່ມາ
ຂາວທາງໆ ທໍານາຍວ່າໄມ້ດີທຽກ ກາຣນອ່ໄຮໆ ນັກຈະມີອຸປະກອມາຂາວກັ້ນໆ

໬ສ-ກາລຕູ້ມະເບາສົມຜູ້ເຫຼັກຜູ້ໄຕບົມຕັດ ສູ່ລົກໍຍກ
ເຫຼັກຜູ້ໄຕສູ່ລົກຜູ້ໄຕຜູ້ຜົນເຫຼັກຜູ້ໄຕບົມຕັດ ຢາສົມຜູ້ໄຕ

ກາລພຣມໂທສົດແກ້ປະກິບສົນາຂອງພຣະບາທທຄຣາໄດ້ທຸກປະກາດ ພຣະອົງກົນນຳໄປຕັ້ງໃຫ້ເປັນ
ນັກປະຊາຍຜູ້ຍິ່ງໃຫ້ຢູ່ໃປຕັ້ງໃຫ້ເປັນປະເທດ ທໍານາຍວ່າດີນັກໆ

໭໐-ກາລທາສົມຜູ້ລະເກສົມເບີ້ຕູ້ເຫຼັກຜູ້ໄຕບົມຕັດ ສູ່ລົກໍຍກ
ເຫຼັກຜູ້ໄຕຕົກຍກມະກົງທາສົມຜູ້ໄຕບູ້ ລຸ:ຍູ້ຮບສູ້ຕິເກຣາຍຍກ ເຫຼັກເຫຼັກ:ກົງລູງຈົກຍກ
ເຫຼັກສູ່ລົກຜູ້ໄຕບົມຕັດລົງຈົກສູ່ລົກຜູ້ໄຕບົມຕັດ ດໍ່ຫາຍ໌ເຫຼັກຜູ້ໄຕບົມຕັດ ເບີ້ມາທ
ເຫຼັກຕູ້ກົງເຍື້ອຮັບຜູ້ດູ້:ໆ

ກາລນາງກຸນຫລເກສື່ເທິ່ງໃຈຕົກ ມີໃຈຮັກໃຈ ເສຣູ້ຜູ້ເປັນພ່ອກື້ໄປໄດ້ໃຈຈາກຄຸກນຳນາໃຫ້ເປັນສາມີ
ຂອງນາງ ໄມ່ນານັດຕ່ອມາໂຈນນັ້ນກີ່ລວງນາງໄປໜ່າແຕ່ນາງກັບທາກລອບາຍ່າໂຈຜູ້ເປັນສາມີໄດ້ແທນໆ
ທໍານາຍວ່າດີປະເສົາ ຄ້າມື່ເຫຼຸດກາຮັບອ່ໄຮໆ ເຮົາຈະໜະໆ

໭່-ກາລເຕັມສູ່ເກີ້ຕັ້ງສູ່ເສົກ ເຫຼັກຜູ້ໄຕບົມຕັດ ມານ
ໄປໝູ້ຍກເຫຼັກຜູ້ບໍລະເກຣານ ສູ່ເສົກກົງສູ່ເໝັ້ນກົດຕູ້ຜລ່ມໍາຄັບຕົກ ເກຣານກົງເຫຼັກ:ໄບສູ້ຈົງ
ງູ້ຕິຕູ້: ດໍ່ຫາຍ໌ເຫຼັກຜູ້ໄຕບົມຕັດ ເບີ້ຜູ້ຜົນເດັກກົນສູ່ເຫຼັກຜູ້ໄຕບົມຕັດ ພຣະເກົດຮູ້ງເກີ້ຕັ້ງຜູ້ໄຕບົມຕັດ
ຜູ້ຕິຕູ້ກົ່ນຍັດຕູ້ຍາຍໆ

ກາລພຣມໂພຮີສັດວ່າເສຍພຣະຫາຕິເປັນນັກແກ້ໄປຄານເຂົ້າວ່າເປີລືອກມາເລີ່ມມາຮັດແລະບົດ ອູ່ນາ
ວັນທີນີ້ໄປຕິດບ່ວງແຮວ່າຍພຣານ ນັກແກ້ວັນແສດງຄວາມກົດໝູ້ງົງມາຮັດບົດ ພຣານກົບລ່ອຍໃຫ້ເປັນອີສະຮະ
ດັ່ງເດີມາ ທໍານາຍວ່າດີປານກລາງ ຄ້າເດີນທາງທຳນາທາກິນໄປໃນທີ່ໄກລ ມີເຫຼຸດວ່ໄຮໆ ເກີດຂຶ້ນ ຈະຮອດພັນ
ຈາກທຸກໆໜ້າທີ່ກັບທັງໝາຍໆ

໭໯-ກາລອອກກົດກົດຕູ້ຕານເກຣານກົດຍາຍກບາ ບະກາ:ບັນຫຼັກກົງຕິຕູ້ ໂຕຕານຕູ້:
ສູ່ລົກຜູ້ໄຕບົມຕັດ:ມັນຜູ້ຜົນສູ່ເໝັ້ນຜົນມີເກຣານກົດຕູ້ຕານເສົກເຫຼັກ: ດໍ່ຫາຍ໌ເຫຼັກຜູ້ໄຕບົມຕັດ
ເກົ່າງເກົດຮູ້ງເກີ້ຕັ້ງຜູ້ໄຕບົມຕັດ ມານສູ່ລົກຜູ້ໄຕບົມຕັດ

ກາລອອກກົດກົດຕູ້ຕິຕູ້ໄດ້ເຈີນນີ້ຮ້ອຍກຫາປານະອຍາກຈະສຶກແຕ່ໄດ້ພຣະສັນມາສັນພູທອເຈົ້າ ພຣະອົງກົນ
ແສດງຮຣມໂປຣດ ກີ່ໄດ້ບຣລຸສົດາບັນໆ ທໍານາຍວ່າດີປະເສົາ ຄ້າມື່ເຫຼຸດກາຮັບອ່ໄຮໆເກີດຂຶ້ນ ມີຜູ້ໃຫ້ຢ່ວຍຫຼຸດ

เป็นนิจๆ

ពេញ-កាលសេដ្ឋិកឱ្យសាច់ចោរយោសក៍អំពីគំនិតរសំរាយកម្មការមកចិត្តមទុកដឹងជាក្នុងបង្កើត។ ទាំងនេះបានស្វែងរកដោយបានស្វែងរកដោយមានលក្ខណៈសំណង់មេត្តិតាមវិធី

ก allen เศรษฐีเก็บเจ้าไม่สักจากกองขยะ นำมาเลี้ยงเหมือนลูกคนเงาฯ ทำนายว่าเดี๋นัก อีกทั้งมีลักษณะน่าอึกด้วยฯ

៧៤-កាលជាន់កែវមណីមត្តប្រព្រះដឹងក្រសួងកនាទំចង្វាន់ពេរកល់ថ្មី មានថ្មីមួយ
សញ្ញប្រព្រះលីកលេបកែវមណីបាត់ទៅ ឯជាន់ស្ថានប្រព្រះដឹងក្រសួងល្អបៀវបស់
ភាគទាំងកើតបាបប្រព្រះដឹងក្រសួងការយុទ្ធសាស្ត្រ លូខោជាន់កែវស្ថាប់ទៅការកើតរក្សា ទំនាក់
ថ្មីមួយទេ ធ្វើការអ្នកកំស្ថាន។

กล่าวช่างแก้วมณี nimon พระขามาฉันจังหันเป็นประจำทุกวัน อยู่มาวันหนึ่งนกกระเรียนจิกกลืนแก้วมณีหายไป ฝ่ายนายช่างเข้าใจผิดคิดว่าพระขามาพพ์ไม่มีแก้วมณีของแก่ๆ ก็จับพระขามาพตีจันกระหั่งมรณภาพ เมื่อช่างแก้วมณีตายก็ไปตกนรกฯ ทำนายว่าไม่ดีหรอก ทำงานได้ๆ อย่าเข้าใจเอองๆ

ពិត-កាលនៃមិកដែលបាននរក ព្រះអង្គមានព្រះទេរន្តកំពង់ព្រោះហើយ
វិលត្រឡប់មកវិញ គឺចេញទៅសាស្ត្រជាផ្លូវការ សម្រាប់បង្ការ សម្រាប់ប្រជែង
រាយការណ៍។

ก allenmirach ย่างไปดูสถานนรก พระองค์มีพระทัยรันทดสั่นสะท้านแล้วเมื่อย้อนกลับคืนก็อกไป พนวน ละทิ้งราชสมบัติฯ ทำนายว่าดีประเสริฐนักฯ

การแพะมีลูก นางวิสาขากุดไฟไปดูข้างหลังบ้าน เศรษฐีผู้เป็นพ่อสามีป้ายความผิดๆ ทำนายว่า ดีปานกลาง ถ้าคิดการทำงานอะไรฯ มักจะมีเรื่องวิพาทต่อกัน แต่ไม่เสียประโยชน์อะไรหรอกฯ

ពេលពេជ្ជសត្វកែតជាក្នុងសម្រាប់ទីកន្លែង និងការប្រើប្រាស់សម្រាប់ការអភិវឌ្ឍន៍ និងការរំភាពក្នុងប្រទេស និងការប្រើប្រាស់សម្រាប់ការអភិវឌ្ឍន៍ និងការរំភាពក្នុងប្រទេស

กาลพระโพธิสัตว์เสวยพระชาติเป็นลูกช่างปั้นหม้อไปบรรทุกดิน เก็บได้เต่าใหญ่หนึ่งตัว ทำนายว่าดีประเสริฐมาก

ធន-កាលព្រះបានបានដែលមិនមែនជាប្រជាពលរដ្ឋទេ ត្រូវបានគ្រប់គ្រងដោយសង្គម

ເມ្រិនទៅទាយថាបុប្ផប្រសើរណកស្តី

ກາລພະບາທປເສັນທິໂກສລຸງຈາສຶ່ງຂອງໃຫ້ອັນັມສ້າງເສດຖະກິດ ວັດຖຸນັ້ນມີຄາວຍ່າງສູງໆ ທໍານາຍວ່າດີ
ປະເສົາຮູ້ນັກໆ

กานานสุชาดาออกไปอยู่หมู่บ้านของสามี พ่อแม่ได้แจกรพยสมบัติให้นางมากมายล้นหลามฯ ทำนายว่าเดี๋นัก ประณานหาลาภวารณาได้ดังหวงฯ

៨០-កាលព្រះអេស្សីនុរត្ត្រធំស្ថិចយានត្រឡប់មកអំពីភ្នំគិរីភ្នំតុលមកនគរបស់ព្រះអង្គរវិញ ពេលនោះមានបន្ទុរដឹកក្រោះន្លាក់កែវត្រា ពីរប្រការដៃរដាសពាសពេញដើម្បីដោយសារចារមីនេត្រះអង្គរ ទាំងយុណុណាសំ។

กฤษณะเวสสันดรเสตีจย่างกลับมายังเชาคีริงกต เข้ามาในนครของพระองค์คืน ขณะนั้นมีสายฝนตก 7 ประการ ตกลงมาเดียรดาทั้งทั้งผืนดินด้วยบำรุงพระองค์ฯ ทำนายว่าดีนักๆ

៨១-កាលព្រះមហាក្សត្រដើរស្វែនរកកិច្ច បានដឹងបន្ថីនទានអមរកីស្តី ដណ្តើស្ម័គ្រប់
អាពាហ៍ពិតាប់ ហើយនាំនានត្រឡប់មកក្រុកវិញ្ញា ទៅយកលូណាស់ ហើយស្វែនរកលាក
នីនិងបានដឹងបន្ថីនទានដ្ឋាន។

ก allenrom ให้สอดคล้องกับนักเรียนที่มีความสามารถทางด้านภาษาต่างๆ ที่หลากหลาย จึงเป็นการสนับสนุนให้เด็กๆ สามารถแสดงออกและพัฒนาความสามารถทางภาษาของตนได้อย่างเต็มที่

៨២-កាលកិត្យប្រាំរយអគ្គនោកធនក្រាសម្នូល មានចំណាស់ទាស់ទេស្ថាប្រៃ:អគ្គប្រជុំហម
យកតំមិនស្ថាប់ ប្រជុំយានដេញទៅកាន់ព្រៃបាលិលេយ្យក៖ ពេលនោះ ធយករាយការលេង
ដោកបច្ចុប់ដល់កិត្យប្រាំរយអគ្គនោកធនក្រាសម្នូល មានចំណាស់ទាស់ទេស្ថាប្រៃ:អគ្គប្រជុំហម

การกิกษุห้าร้อยองค์ อยู่ในนครโกสัมพี มีเรืองบادหามากัน พระองค์ทรงห้ามปราบไม่พัง ทรงย่างออกไปจำพรรษาในป่าเลไลยกะ ครานั้นทายกทายิกาเลิกตักจังหันแผลกิษุฯ เหล่านั้นไม่มีจังหันฯ ทำนายว่าไม่ดีหรอก

ជំពូកសុវត្ថិភាពមានដងទីក មានសត្វចតប្បាង ទួលាទីហេរមជាបរិភាគមាន
ផ្លូវ ពេលនៅកបិលយកុយធម្មាត្រៃំពើ ពេជិសត្វដលក្រាបម៉ែនីដែនដី។ ខ្សែជីតមិន
ល្អទេ កំពើដែរក្នុងត្រាយ ត្រាយក្រោមមានក្រោះថ្មកំ។

กгалสวรรณสามไปตักน้ำ มีสัตว์สีเทา ส่องเท้า แท้ท้อมเป็นบริวารไปตามถนน ขณะนั้นกบล

ยกย่องรัฐบุรุษพระโพธิสัตว์ล้มลงบนผืนดินฯ เส้นชีวิตไม่ดีหรอก อย่าเดินทางไกล เกรงว่าจะมีเคราะห์ร้ายๆ

៨៦-កាលព្រៃងប្រាក់ធ្វើដែរដល់ពាក់កណ្តាលជ្រោះ គីដ្ឋបនិន្ទ័រ៖សម្រាមមួយ
បានច្បាយច្បាស់និន្ទ័រ៖សម្រាមបំពេញដឹងទិន្នន័យ កីបានសម្រេចសោភាពទាំងអស់ត្រាមទៅ ទាំងនាយ
ថាលូប្រសើរណាស់ និន្ទ័យមានអ្នកដែលយកចិត្ត។

กาลพราหมณ์ทัคคัน ออกเดินทางได้กลางทางกีบพงกับพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ได้ถวายจังหันและฟังพระธรรมเทศนา ก็ได้บรรลุโสดาบันทุกคนฯ ทำนายว่าดีประเสริฐนัก จะมีผู้ใหญ่ช่วยเหลือเป็นนิจฯ

៨៥-ពារ៉ា: ពុទ្ធប្រាំបុករ

- ១-ឯកចានមានសេចក្តីសុខបម្រើនគ្រប់ប្រការ,
 - ២-ឯកមានសិរីស្សស្តីគ្រប់ពេលវេលា,
 - ៣-បៀវកសីដំឡូលក់ចេញទិញចូលចំណោញបានហិរួណិ,
 - ៤-បៀធ្ញូកសិកម្ម ឯកចានកែវបម្រើនគ្រប់គោតជុល,
 - ៥-បៀធ្ញូករក្សាទុក្សសិកម្មឯកចានបុណ្យសក្ខិតិនិងសំខាន់។

พระราชบัญญัติฯ

- ให้เจ้ามีความสุข ความเจริญทุกประการ
 - ให้มีศรีสวัสดิ์ทุกกาลเวลา
 - ถ้าหากินด้านการค้าขายให้มีกำไรบริบูรณ์
 - ถ้าทำเกษตรกรรมให้ได้โภคผลจำเริญ
 - ถ้าทำงานในกระทรวงไหหนึ่กตามให้มีบุญศักดิ์สูงส่ง

៨-កាលពេជិសត្វកែវតាមសត្វកំប្រុកពីលោយាល រសទៅលើចុងឈើ កណ្តាលស្ថិន
ឯកនិងលោកលេខចុះទីនឹងកិត្យាកំមេគុណទីកលិចបាត់មេ កំប្រុកលោយាលយើង្ហាគើយកី
យកកន្លឹមដ្ឋលកំមេគុណទីក ដើម្បីបានស្រួលឯកនិងលោកកំមេគុណទីកនៅទៅ។ ទាំងនេះ
មិនលើមិនយុទ្ធសាស្ត្រ។

กาลโพธิสัตว์เสวยพระชาติเป็นกระอกเมียผู้ อาศัยอยู่บนยอดไม้ กลางบึง ฝ่ายลูกกระโดดขึ้นลงเล่นก็ตกลงไปในน้ำจมหายไป กระอกตัวผู้เห็นแล้วก็เอาหางจุ่มลงไปในน้ำ เพื่อวินน้ำยกเอาลูกที่ตกลงไปในน้ำนั่นฯ ทำนายว่าไม่ได้เลยฯ

៨៧-កាលព្រះបាទបសនទិកកាសល បានក្រែងបម្រើបម្រាករដ្ឋម្មយនឹងនានការសកន្តី
យា ជាក្នុងទាត់បាស់មហាផ្ទៃ លូ:បានដឹងហើយកីឡើងបាយកលិចមហាផ្ទៃមួច:បាន
ទៅយកចាមិនល្អទេ បុយ៉ែតាតំពាកគោ។

กາລພຣະບາທປເສນທິໂກສລໄດ້ເຂົ້າພືອກີເຫັກສມຮສກບັນນາງວາສກັດຕິຍາສຶ່ງເປັນລູກສາວາຫາສີຂອງມහານາມະ ເນື່ອດີຮູ້ແລ້ວກີທຳກລອຸບາຍໃຫ້ມහານາມພ່າຍແພ້າ ທໍານາຍວ່າໄມ້ດີໂຮກ ຮະວັງແພ້ອບາຍເຫຼາ

៥៥-ກາລສຸມສູດເທິ່ງຕາ ກາປັບຍເຫຼົາເລີ້ມເຫຼັກຜູ້ຮູ້: ພາບບົດຸກເສັ້ນໄຟ ໄປໝູ້ຍເຫຼົາຕາເຫາ: ເຕັບຕາກູ່ມືອຕະບູ້ຕູ້: ຕັ້ງຊີ່ງເຄົ່າເກົ່າຕົກຕູ້ມີມະນຸຍບໍ່ຊີ່ງເຫຼັກຜູ້ຮູ້: ເຕັກເຖິງຕະເບີຍາ ດໍ່ກາຍຕ່າມືອລູ້ເທ ປະຍູ້ຫຼູ້ປະເມັດຮັບຕິ່ງເຕັກ: ສູ້ໆ

ກາລສຸມນັດເຫວດາວາສີຍູ້ໃນຊັ້ນປະຕູບັນອນາດບິນທິກເຄຣະ ວັນທີນີ້ເຫວດານັ້ນກ່າວຄໍາຢູ່ຍັງໄມ້ສົມຄວາ ອຸກເຫາໄລ່ອອກໄມ້ໄຟ້ຍູ້ໃນບັນເຫາອີກເລີຍາ ທໍານາຍວ່າໄມ້ດີໂຮກ ຮະວັງເສີຍປະໂຍ່ນໆພຣະຄໍາພຸດໆ

៥៥-ກາລເອງມີກັດຍານເຫຼົາເມື່ອບ່ານສູ່ຕິຜູ້ບຮັບຕິ່ງເຕັກ: ສູ້ໆ ກີ່ຕູ້ຍົກ່າມນັກ້ວິຊີ່ງສູ່ມາບໍ່ກາຣາສູ່ຕູ້ ດໍ່ກາຍຕ່ານູ້ມາກສ່າ

ກາລເນັມີຮາເສດັ່ງໄປປະພາສສຖານສວຣົກພົບກັບພຣອິນທຣາ ກີ່ຄວາຍແກ້ວມນີ້ໄຟ້ສໍາຫັບປ້ອງກັນສົດຮູ້ ທໍານາຍວ່າດີນັກາ

៥៥-ກາລເຫຼົາຫຼູ້ຕູ້ຕົກສົ່ມຕໍ່ຕິ່ງເສັ້ນ ກີ່ຕູ້ທຳນັກຍເພື້້ນເທິງກີ່ຕູ້: ຕີ: ເຜົ່ງລາ ດໍ່ກາຍຕ່າມືອລູ້ເທ ກີ່ຫຼູ້ກາຣັກສູ້ໆໄຟ້ມາເພື້້ນປະເປົ້າຫຼູ້ເຫຼົາຍ ເຕັກຕົກໄຕວິ: ຕີ: ດໍ່

ກາລເຫວັດຕໍ່ຄຣອງຜ້າສຶ່ງວິເສະ ກີ່ກຸ່ຫັ້ງຫລາຍເຫັນກີ່ຕໍ່ທຳນິດເຕີຍນາ ທໍານາຍວ່າໄມ້ດີໂຮກ ກິຈການອະໄຮ່ ທີ່ເຮົາໄດ້ທຳໄປແລ້ວເຂັ້ມຈະດູດູກຸ່ແຄລນາ

៥៥-ກາລສຸ່ມເຜົາບສູ່ຜູ້ມືອຕາທ່າຍ ກີ່ເພື້້ນຕູ້: ຕູ້ອີ່ມສູດມກ ສຸ່ມເຜົາບສູ່ມກເຫຼົາເລີ້ມກກໍ ເຜົ້າສູ່ນັກຕູ້ຍັດລ່າຕູ້: ຕູ້ອີ່ມສູດສູ່ ດໍ່ກາຍຕ່ານູ້ມາກສ່າ ຕາເທິ່ງມາຮັກກ່ອນຫຼູ້ສູ່ສ່ວນເຫຼົາ

ກາລສຸມຮັດບັດທຳນັນຍັງໄມ້ເສົ່າຈີ ກີ່ເຫັນພຣພູທເຈັນນິນຕໍ່ມາ ສຸມຮັດບັດສກຽບໄປບັນໂຄລນ ທຳເປັນສະພານຄວາຍແດ່ພຣພູທເຈັນແລະສາວກໃຫ້ນິນຕໍ່ໜ້າ ທໍານາຍວ່າດີນັກ ຕ້ອໄຈະມີວາສນາສູງສ່ອງອີກດ້ວຍນາ

៥៥-ກາລທານເກີດກີ່ຕານສານກຸ່ມູຍເຕູ້ຍຕູ້: ສູ້ໆສູ່ລູ່: ມສ່າດັກຕິມໍຕິ: ເຕ: ຕາເຫຼົາເກີ່ຕັກຕິ່ງ ຕານເຜົ້າປະຕູ້ຕູ້ຕົກ: ສູ້ໆ ດໍ່ກາຍຕ່ານູ້ມາກສ່າ

ກາລນາງໂຮທີໄດ້ສ້າງກຸ່ຫັ້ງຫລັງ ຄວາຍພຣສັນມາສັ້ມພູທເຈັນ ເນື່ອລະຈາກຫາຕິນີ້ໄປເກີດໃນຫາຕິໃໝ່ ໄໝ່ ໄດ້ເປັນຫາຍາຂອງພຣອິນທຣາ ທໍານາຍວ່າດີນັກາ

៥៥-ກາລຄາຜູ້ຜົກເຜົ້າສູ່ສູ່ລົບຕິ່ງຕູ້ຕົກສູ່ ຕານຜູ້ບຮັບຕິ່ງເຜົ້າບຸຕູ້ຕູ້ກີ່ບຸຕູ້ຕູ້ຜູ້ໄຟ້ ຄາຜູ້ຜົກຊີ່ງເຫຼົາເກີ່ຕັກຕິ່ງຕູ້ຕົກ: ດໍ່ກາຍຕ່ານູ້ປະເມັດຮັບຕິ່ງຕູ້ຕົກ: ສູ້ໆ

การติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของอาชีวศึกษา ให้เป็นไปตามที่ได้ระบุไว้ในแผนพัฒนาฯ ทั้งในส่วนของการดำเนินงานและการรายงานผล

៩៤-កាលនានីមណាមីចនីបរិការត្រួមព្រះរាជរដ្ឋាភិបាលនានីជូនប្រចាំឆ្នាំ

กานานงวิมลาเทวอยากบริโภคตับพระวิฐอรบันชิตได้ดังปรารถนาของนางฯ ทำนายว่าดีนัก ถ้า
ปรารถนาอะไรๆ ได้ดังใจ

ສະ-ກາລເຕີ: ມເບາສະຫວຼນຕໍ່ກາຕາງເກົ່າຜູ້ບຸ້ໄສແລ້ວບຸ້ດັ່ງນີ້ທີ່ມີຄວາມຮັບຜູ້ຕີເສດຖະກິດ
ສູງບໍ່ພື້ນມານີ້ເຕັມເຊີ້ນເປົ້າໃຈ

กฤษณะให้สักดิ์ทับค้ออาจารย์เกเวตตะเต่พราหมณ์ได้รอดพ้นจากความตาย แล้วมีโชคชัยอีกด้วยดังปรารถนาของพระองค์ฯ ทำนายว่าดีนักๆ

៩៦-កាលព្រះនាកសេន ដោះប្រសុទ្ធប្រចាំមិថុនាន ដោកដៃយក្រប់ជ័យការ
ទនាយក្រុណាស៊ី

กลพระนากเส้นแก้ปริศนาภัยตรีย์กรุงมลินท์ได้โชคชัยทุกประการฯ ทำนายว่าดีนักๆ

การจันทกุมารและสุริยกุมารไปเล่นน้ำ อารักษ์น้ำจับห่วงจะบริโภคแต่ได้มหิศสะกุมาผู้เป็นพี่ไปช่วยให้รอดพ้นจากความตาย ทำนายว่าดีนักๆ

ផែ-កាលសង្គមស្ថិតមេរបច្ឆេទ ឬ៖មកចាប់បងិសនឹងដោយសិរិមហាមយាដព្វ មាតាំព្រះ។ ទាំងយ៉ាលូណាស់ តម្រូវការមួននឹងមានភាសាអីស្ស់សៀវភៅ។

ก้าลสันดุสสิตเทวบุตรลงมาปฎิสนธิในครรภ์นางสิริมหามายาเป็นพระพุทธมารดาฯ ทำนายว่าดีนัก ต่อไปในภายหน้าจะมีวاسนาสังส่งฯ

การกักขุนเงินคงที่นับติดอยู่ในถ้าเจ็ดคืนเจ็ดวัน อดอาหารฯ ทำนายว่าไม่ดีหรอกฯ

7. ศาสตราจารย์บวนทายจากปราสาทพระอุณาโลม วัดอุณาโลม ราชอาณาจักรกัมพูชา
សាស្ត្រាអ៊ូច្រាសាគន្ទេះឧណ្ណាងោម វេត្ថុឧណ្ណាងោម
១-៩:កាលព្រះពោធិសត្វកៅតជាសត្វក្រប ត្រីវិសេលមកនីមួយៗ:សំបុរិជាពោធិសត្វក្រប
ហើយព្រៃយចិត្តឯកសំបោរី។

นึกก้าล พระโพธิสัตว์เสวยพระชาติเป็นนกคุ่ม ไฟลามมาจะไหม้รัง เป็นโภชนก แล้วลำบากใจนักแลฯ

២-៤: កាលព្រះឈ្មោះមាកដិកដ លូណាស់ ទាយថា បៀវីតត្តិនិជស្សែ: គ និជបច្ចាឆេកម្រាបស្រី មានដៃយុជម្នែ: ហេរី។

นี้ก้าล พระชนมาราธิราช ดีนัก ทายว่าถ้ามีคิดีจะชนะเขา ถ้าจะไปกำราบศัตรู มีชัยชนะแล้ว

៣-១៩: កាលបុណ្យកយក្ស ទាំងព្រះវិធីរដ្ឋនមកវិញ ស្ថូចប្រសព្វបន្ទូលព្រះមហាក្សត្រ នឹងបុគ្គលិក កិច្ចការជាតិ ដែលវិញ្ញាបាន នៃពេលបាន នៅពេលបាន នៅពេលបាន

น้ำกล ปุณณกษัตริย์ พาพระวิธูรกลับมาคืน ทรงประஸบพงกับพระมหากษัตริย์และบุตรภริยา ดังเดิมแล นี้ทายว่าดีนักแล

៥-៤៩: កាលព្រះមេត្តិល្អាច ពារករយដែលប្រាកាសនឹងកត់ពេក និងយាយទាយថា អាណក់
មានការពេញ។

น้ำใจ พระโมคคลาน์ ใจดีทันทั่วทั้งร่างอย่างหนักหน่วง ทำนายไทยว่า เกรวายนักเลา

៥-១៤: កាលព្រះនៅចម្បុជ ស្ថិចទាត់ ស្ថិចគារឆ្លងចាំសីល ស្ថិចឆ្នាំ៦៣៩ បានយើង
បរិសុទ្ធស្ថិចឆ្នាំ៦៣៩ បានយើងអញ្ចបិសុទ្ធទាយថ្មូណាស់ហេរិវ ហើយត្រួតពិនិត្យការសារពីភ្លើង និងបានសម្រេច
ដែកពីព្រៃងបានហេរិវ។

นี้ก้าล พระอินทร์ พญาครุฑ พญานาค กษัตริย์กรภราชน้ำศีล บางพระองค์ว่า ศีลเรา
บริสุทธิ์ บางพระองค์ว่าศีลข้าบริสุทธิ์ ทายว่าดีนักแล ถ้าทำการสรรพสารพันไดๆ จะได้สำเร็จตาม
ความปรารถนา

ເບ-ເຣ: ກາລຸປະຕູອົກບອນິຈີ ປະຕູອົກຜົກກ່າວທີ່ສົກ ດັບຕົກໄວ ມືນລະເຫຼີຍ ພາກກົດໝາສ່ເບານ

น้ำใจ ภรรยาน้อยกับภรรยาหลังวิวาห์ทั้นและกัน อกพยานบท ไม่ดีเลย เจ้าร้ายนักแล

น้ำกalem พระมหสุตประสุติ พระอินทร์นำโอสถทิพย์มาประทาน มีความสุขสบายนี่แล้ว

ជ.-ន: កាលទាយចុះសុករ: សម្បាប់ដ្ឋកល័រដីវិភាគអង្គនុវត្តន៍ លើ: ស្ថាប់ឆ្នាំកំឡុងនៃកេ
ទល់ទីក្រោះនាមហិមាន ធ្វើការអ៊ីនិនអនុកាយ ការណាស់បេរិយា

นักก่อ นายจุณทรุกริก ผ่าหมูเลี้ยงชีวิตเป็นระยะเวลานานถึง 55 ปี เมื่อตายตกลงไปในรกรากที่ต้นไม้ใหญ่ในบ้านที่อยู่อาศัย จังหวัดเชียงใหม่ ประเทศไทย

ស-ន: កាលព្រះជនកត្តាយសំព័ធានវិច្ឆិក ហើយនានទេពដីតាមក្រសួងយកនៅ ហើយ
សោរយកដ្ឋាន សម្រាប់បោះឆ្នោត។

นีกາລ ພຣມຫາໜກສໍາເກາແຕກເປັນຮະຍະເວລາ 7 ວັນ ແລ້ວນາງເທິດມາອຸ້ມື້ນໄປຈາກນ້າ ແລ້ວໄດ້ເສຍຮາຍໝ ດີນັກແລ່າ

๑๐-ເຮ: ກາລ ປະກູງໃຫ້ ເສູ້ຕ່າງໆ ສະໜັບສະໜັບ ທະນູນ ພົມ ຕະບ່າຍ ດ່າວະນັກ ດ້າວະນັກ ມາສ ມີໂຄງ ເຊິ່ງ ດ້າວະນັກ ດ້າວະນັກ

ນຶກາລ ພຣະງົງທັດຕ ເສົ່ງຂຶ້ນມາກຳສີລິນ ໂຄມນຸ່ມ ເຊິ່ງ ດ້າວະນັກ ໄມ ມີເດືອຍ ເລວ້າຍັນກໍາ

๑๑-ເຮ: ກາລ ອານ ບຸ່ມ ຮົ້າ ຕີ້ເກີກ ດ້າວະນັກ ປະກູງ ປະກູງ ສະໜັບສະໜັບ ດ້າວະນັກ ມີ ເຊິ່ງ ດ້າວະນັກ ດ້າວະນັກ ດ້າວະນັກ

ນຶກາລ ນາງປົກກົດ ເກີດ ໃນ ດອກນ້າ ພຣມຫາຖານ ເປັນ ເລື່ອງເປັນ ອິດາບຸ່ນຮຽມ ທຳກາຣສຣພາຣພັນ ໄດ້ ປະເທດ ເສົ່ງ ແລ້ວ ດີນັກແລ່າ

๑๒-ເຮ: ກາລ ປະກູງ ເສູ້ຕ່າງໆ ເສູ້ຕ່າງໆ ຕີ້ເກີກ ຕີ້ເກີກ ດ້າວະນັກ ດ້າວະນັກ ດ້າວະນັກ ດ້າວະນັກ

ນຶກາລ ພຣະເວສສັນດຣ ເສົ່ງ ຈົກຈົກ ພຣະນຄຣ ໄມ ມີເດືອຍ ລຳບາກນ້າ ລຳບາກໃຈ ລຳບາກກາຍນັກແລ່າ

๑๓-ເຮ: ກາລ ປະກູງ ເສູ້ຕ່າງໆ ກ່າວ ອ່າຍ ດ້າວະນັກ ດ້າວະນັກ ດ້າວະນັກ

ນຶກາລ ພຣະນມີຮາທຽງ ໄດ້ ແກ້ວ ທຳນາຍທາຍວ່າ ດີນັກແລ່າ

๑๔-ເຮ: ກາລ ປະກູງ ວິຊາ ເກີກ ເສູ້ຕ່າງໆ ປະກູງ ສະໜັບສະໜັບ ດ້າວະນັກ ດ້າວະນັກ ດ້າວະນັກ ດ້າວະນັກ

ນຶກາລ ພຣະວິຫຼຸງ ແກ້ປັບນາ ພຣະອິນທີ ນາງກວ່າງ ພູ້າກວ່າງ ດ້າວະນັກ ດ້າວະນັກ

๑๕-ເຮ: ກາລ ອານ ປະກູງ ອ່າຍ ຕີ້ເກີກ ດ້າວະນັກ ດ້າວະນັກ ດ້າວະນັກ ດ້າວະນັກ ດ້າວະນັກ ດ້າວະນັກ

-ນຶກາລ ນາງພ້ອມ ຫາລູກທັງສອງໄນ່ພົບ ລັ້ມສົບໜັນພະພັກຕົວປະອົງການ ທຽນນຳນົມປະພຽມ ພຣະພັກຕົວຈົງໄດ້ພື້ນຄືນສົດ ທຳນາຍທາຍວ່າ ດີນັກແລ່າ

๑๖-ເຮ: ກາລ ປະກູງ ເສູ້ຕ່າງໆ ເສູ້ຕ່າງໆ ດ້າວະນັກ ດ້າວະນັກ

ບໍ່ມີການ ດ້າວະນັກ ດ້າວະນັກ ດ້າວະນັກ ດ້າວະນັກ ດ້າວະນັກ ດ້າວະນັກ

ນຶກາລ ພຣະເວສສັນດຣ ເສົ່ງ ເຂົ້າມານຄຣືນ ຝົນແກ້ວ 7 ປະກາຣ ບັນດາລົດກົງມາດ້ວຍບາມມີສົມກາຣ ສຸຂສວສົດ ທາຍວ່າ ດີນັກແລ່າ

๑๗-ເຮ: ກາລ ເສູ້ຕ່າງໆ ດ້າວະນັກ ດ້າວະນັກ ດ້າວະນັກ ດ້າວະນັກ ດ້າວະນັກ

ນຶກາລ ກົດຕົວ ດ້າວະນັກ ດ້າວະນັກ ດ້າວະນັກ ດ້າວະນັກ ດ້າວະນັກ

๑๘-ເຮ: ກາລ ອານ ປະກູງ ດ້າວະນັກ ດ້າວະນັກ ດ້າວະນັກ ດ້າວະນັກ ດ້າວະນັກ

นึกถึง อาจารย์กัณฑาลาพราหมณ์นำพระจันทกุารไปบูชาไฟ พระอินทร์มาช่วยป้องกันไว้ได้ ทำนายว่าดีนักแล้ว

១៩-នេះកាលបានយើង្ហរណ៍កន្លែកដំឡើង នេះទីផ្សារកម្ពុស់ដើមត្រូវតាមលក្ខិតព្រមទាំងក្នុងខ្លួន
ពីជាមួយ អាណាព័ត៌មាន ការចាប់បើក ការបានសំរាប់ខ្លួន

นักการได้เห็นนรกใหญ่ทั้ง 4 ขุมใหม่ขึ้นสูงเท่าต้นตาล ตกใจสั่นรันทดในปราณ ไม่ดีเลย เล่าวร่ายทุกประการ ร้ายแรงนักแล

២០-៤៨: កាលព្រះបានកុត្តាកដល់តាមនានបុញ្ញារតី នៅដោយកម្រមហិមា ធ្វើការអីវី ក្រដាមុន
មក ឯក្រាយទិបជាលួសម្រមចុងគីប្រាប្បា ហេរន។

นี้ก้าล พระบาทกุตตราชาไปตามนางบุปผาวดี ไปอย่างสำบากยิ่งนัก ทำการเดา สำบากในตอนดัน มากายหลังจึงดี สำเร็จดังความปรารถนา

นักการ ราษฎร์คลั่งลงก้า ทำนายไทยว่าจะไปที่ไกลไม่ดี เกรงว่าสามี ภรรยา ลูกหนี้หายจาก
ว่าต้องทำบุญ ให้ทานจึงจะดีๆ

២២-នេះកាលព្រះមេវត្ថុជរណីស្រួល អាណាពក់ណាស់ ហើយនឹងដីក្រជាមាស់ ហើយសារពើរបស់
បាត់ទិន្នន័យតុំយើងនូវឯកចិត្តយករាយ។

นึกภาพพระเทวทัต์ธรณีสูบ เลวร้ายนัก ถ้ามีความเจ็บไข้ทางยกนัก ถ้าสารพันของหายจะสูญ ไม่เห็นอีกเลยหนา

២៣-នេះកាលយោសកុមារបានក្នុងសេដ្ឋជាប្រព័ន្ធ ហើយបានជាសេដ្ឋ ធ្វើការអូរកីឡា ត្រួតពិនិត្យការងារ

นี้ก่อให้สภากุฎารได้ลูกเศรษฐีเป็นภรรยาแล้วได้เป็นเศรษฐี ทำการได้ ก็ต้องมีคนเมตตาถ้าแสวงหาลาภ ทายว่าได้ดังความปรารถนาแล้ว

นี้กгал พระโพธิสัตว์เสวยพระชาติเป็นพญาช้างฉัททันต์ พระมหาณิยทรงองค์ ดึงงามาถวายพระราชนิเวศน์ เล่าวร้ายนักแล ว่าต้องรถน้ำมนต์ ขึ้นสัตว์มีชีวิตปล่อยและถวายภัตตาหารเจ้าจะพ้นเคราะห์ฯ

២៥-នេះកាលព្រះបានស្រើសព្វ័យទូលាប្រះថាគំនតី ឬយុទ្ធសាស្ត្រិនបានត្រួរបស់ប្រជុំរបៀប។

นึกก้าว พระบาทศรีสัญชัยทรงรับพระนัดดาทั้ง 2 องค์ ทายว่าจะได้ทรัพย์สิ่งของประเสริฐนัก
แล้ว

២៦-នេះកាលដូចម្នេរការដីកសុលាមក ព្រៃដីមានបុណ្យរោគប្រាសលុះមតិដលអរហត្ថភាពកំ
ទានដើម្បីមកចុះនូវឯកសារសំខាន់។

นึกถึง ซัมภาราก็รักกินอาจมี พระผู้มีบุญเสด็จไปโปรดบรรลุณรรคผลอหันต์ เล่าวิรายในตอนต้น
มาตอนท้ายดีนักแล้ว

២៧-នេះកាលព្រមទៅដីសត្វទុំខ្លួនយកដើមឆ្នូតនាប្រចាំ ពីរដីឡើយ ប្រុយចិត្តណាស់ហេ

นี้ก้าวพระโพธิสัตว์ผ่านพระอุรุควกพระบับผาสະ(ตับ) ให้ทานเปรต ไม่ตีเลียลำบากใจนักแล้ว
๒๙-๔๘: กាលตີເກບຕາຍເສາຍກັດສະໜັກື້ ທ່າຍຕາຍຫ່າ ລົກສະໜະກົງ

น้ำใจภิกไกได้สิ่งราชสมบัติ ทำนายไทยว่า ตีนักแลฯ

២៩០៨:កាលព្រះសម្បទានត្រាស់ហើយ ព្រះអគ្គនាយកដ្ឋានព្រះមាត្រាថ្មី ដោយព្រះទស្សនរដ្ឋបាន

นึกถึง พระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงตรัสรู้แล้วพระองค์ได้แจ้งภาระเชิญราชโดยพระศบามีทั้ง 10 ประการ ประเสริฐนักแลฯ

៣០-នេះកាលក្នុងយោសក៍ បានកំណប់មាសប្រាក់ថ្មីដែលទិញតុកអ្នកយកប៉ុទ្ទកិច្ច ស្ថូចិច្ច ស្រី គឺអ្នកយកនិងក្នុងហេរិយភាគនៃសង្គមឈានសំរាប់បាន ហើយក៏ពីតុកអ្នកដែលបានប្រាក់ថ្មី បានប្រាក់ថ្មី និងយោសក៍។

น้ำกลุ่มภูเขาได้ ห่อทอง เงิน จำนวนมากที่พ่อแม่ฝังไว้ให้ พระมหาเกี้ยติริโยทัยเหล่าสตรี คือ แม่ลูกแล้วตั้งเป็นเศรษฐี ดีนักแล ถ้ามีคดีจะมีผู้ใหญ่คอยช่วยเหลือ ถ้าของหายหายว่าจะได้คืนแล้ว

នៅកាល ព្រះមេរីភូកសុន្យនទារភីនាໄប់ដឹង ព្រះអងគៀត្រូវបានគ្រប់បាន ព្រះសិរីនីកលេ តាំងការ
ពួនពាណិជ្ជកម្មនៃប្រព័ន្ធទៅក្នុងប្រទេសឥណទាន និងប្រទេសខ្មែរ និងប្រទេសឥណទាន និងប្រទេសខ្មែរ

นักก่อการประมูลเจ้าของที่ดิน 4 คน ด้วยปัญญาเรื่จแล้วพระมหาภักติธรรมเปล่งพระสารเสียงสากล ดีนัก ปรารถนาสิ่งใดๆ ก็ได้ดังใจปรารถนาทั้งหลายแลฯ

ពាណ-នេះកាលចក្ខុបាលមេដ្ឋាសធ្វើតិញយាម លំបាតកដោយកេវត្រក កីចានដល់អរហត្ថិប្រិទិន្យ ធ្វើការអីងារកក់ណាស់បោន្ន។

น้ำกลั่กขบากไปบวชทำความพยาຍາมลำบากด้วยโรคตากีได้สำเร็จรหันต์แล้วปรินิพพาน ทำ
การงานใด เจวรัยนักแลฯ

៣៤-១៨: កាលយោសកកុមារ អ្នយយកមេកប់ពោលបន្ទះម្យែត សេដ្ឋីយកមេកចិត្តីមជ្ឈក្យ ធមិកក្រកជាមន ឯករាយលុណាស់បេរង។

นี้ก่อให้สกุมารามารดานำไปทิ้ง เศรษฐีนำไปเลี้ยงเป็นบุตรบุญธรรม เลวร้ายในตอนต้น
ภายหลังดีนักแล

៣៥-៤៨: កាលព្រះពេជិសត្តិថាប្រាកម្មស នគរបាស គ្រួចសុគ្រឹមទេតយព្យ ហើយដើរកចំណីអាហារ
បរិភោគត្រូវអនុញ្ញាតកំព្យុទន្លេ បើមានដំណឹងរាយទៅឯណាង កុំបីទៅធ្វើយហេង។

นี้ก้าล พระโพธิสัตว์เสวยพระชาติเป็นนกยุงทอง ลีมสวัดอุเททัยญี่ แล้วเดินหาอาหารบริโภคถูก
บ่วงนายพرانไพร ถ้ามีการเดินทางไปที่ใดๆ จงอย่าไปเลยหนาฯ

၃၄-၁၇: ကန်တွေ: အခိုင် အယ်စာရွှေ့ယက္ခကာဇာကပဲ အကြက်တဲ့မှုဆင်ရာယခါးပူ
ဒီနမာနလာက အေး: ဂေါ်ဆူးတဲ့အိန္ဒိယူး: အေး: ဗြိုဟ်ပေးတဲ့ ထယ်တဲ့အိန္ဒိယူးပူ

น้ำกากพระเตเมี่ยนนายสารถินนำไปฟัง เลวร้ายในตอนต้น ภัยหลังจึงดี ถ้าค้าขายจะได้лага ถ้ามีคดีจะชนะเขา ถ้าทรัพย์สิ่งของหายหายว่าจะได้กลับคืนแลฯ

น้ำใจพระมหาโพธิเดินทางไปหาภรรยา ได้นางอมราบ้านของตน พระมหากษัตริย์ทรงให้จัดพิธีแต่งงานเป็นมงคลสุขสวัสดิ์ ดีนัก ถ้าแสวงหาลาภได้ดังใจบรรณาดา ทำการใดๆ ก็ประเสริฐนักแล้ว

ពាណ-នេះកាលទៅទីត្បូនបែកចុងឯកជាងបាន ព្រះសារិបុត្រ ព្រះមេគ្រួញ នៅទាំងបីរាជធានី៣០មកអំពីទៅទីត្បូនជាទុក ចេញឲ្យមានមិនិត្យ ដើម្បីការអើងការចុណាស់ហេតវា

น้ำเงาเทวทัตต์ยกตนเองเป็นพระผู้มีบุญ พระสารีบุตร พระโมคคัลลาน์ ไปพำนิช 500 รูป^๑
มาจากเทวทัตต์ฯ เป็นทักษิณรักษอักเสดดือกจากปาก ทำการงานได้ฯ เล่าวรัยนักแลฯ

นักศึกษา พระวิชูรเทศาให้นางวิมาลาและบุญญักษ์ได้ฟังแล้วนำแก้วมาบูชา พากลับคืนมา
พระนคร ได้พนบันตรกริยะและพระมหาชนกตริย ทายว่าดีนักเหลา

៤០២:កាលពេជិសត្តិសំណងកំឡុងនៃស្បែកដើម កំនួយធនគ្របោះបត្រិចធេករំពេករបស់កណ្តាប់ដើមពេជិសត្តិ ល្អណាស់ហេរិបស់តាតំបាយជានឹងយើងឱ្យរីករាយ។

น้ำกากพระโพธิสัตว์หยุดรอให้ทานรองเท้า ร่ม ฉัตร ในบัดดลนั้นแก้วทั้ง 7 ประการ มาอยู่ในคั่งมีค่าของพระโพธิสัตว์ ดีนัก哉 อ้าวคงหมายเหยาไว้จะได้คืนแลฯ

៤១-៩: កាលព្រះក្នុងការបង្កើតរួមចិន-សាមូគ្រីជាស្ថឹកដែលមិនមែនជាប្រជាពលរដ្ឋទេ

นี้ก้าลพระกสราชได้ครองราชสมบติเป็นพระบรมอดมมหาภัตติย ทำนายว่าดีนักแล

၄၇-အေးကလ္မားကမလော်ကြော တန်ဆုံးပုံတွန် ခဲ့အယ်တယ်၊ လူမျှနေဆုံးပေါ်။

น้ำกล พระรามยกน ได้นางสีดาเป็นพระชายา ทำนายทายว่าดีนักแล

៤៣-នេះកាលបុណ្យរដ្ឋមន្ត្រីស្របតាមធនធានកំណត់ដោយពេទ្យនិងការច្បាស់បានបញ្ជាក់ពេលដែលបានបង្ហាញដោយជាមាស ស្ថិតិយវិធីដែលបានបង្ហាញដោយជាមាស

นี้ก้าลปุณรัตน์ไปโภนา ภารยานำข้าวไปส่งก็ได้ตักบารพระปัจเจกโพธิ ดินรอยไถกลายเป็นทอง พระมหา kaztiriy ทรงแต่งตั้งเป็นมหาเศรษฐี ดีนักแล

៥៥-នេះកាលព្រះសុជនបានប្រាស់ហើយ បានទេសទាប្រាសសត្ថជនទាំងធ្វាយ ឲយថា សុខ
សហរាយ សំបុត្របំប្រើការហេរី។

น้ำกากพระสิทธิ์ตั้งแต่ได้ตรัสรู้แล้ว ได้เทคโนโลยีโปรดสารุชนทั้งหลาย ทายว่าสุขสบาย สัมฤทธิ์ทุกประการแล้ว

៥៥-៩៣: កាលព្រះដែលកាលពាន់ទៅជីវិតថ្មី អំពីទីកសម្បទ្រ មកបានជាស្អុចស្អិត: រហូត ហើយបានកំណាយមាសទាំងទីបន្ទាត់ ធ្វើបុណ្យឱ្យចាន់ ស្ថាបាស់ហេន។

นักการประมงชาวชนก เมืองทางใต้อุ้มขึ้นจากน้ำทะเล ได้กล่าวเป็นพระมหากษัตริย์ ครองราชย์ต่อจากพระบิดาแล้วได้นำท่อทองทั้ง 16 หลุม ทำburyให้ท่าน ดีนักและ

၂၆-၁၃: ကလန်မြို့ပြားကိုစံသော တုန်ချို့ယင်္ခာစွဲက ဖြယ်ပို့ဆောင်

นักประพันธ์มีได้ตัวสหศึกษาแล้ว ได้เทคโนโลยีประมวลผลทางบิดาและสรรพสัตว์ทั้งหลาย จงอย่าเสี่ยงหายคือเลย ดีนักแลฯ

ໄຕແ-ເຣ: ດາລຊຖືກຕະໂກງ: ອ້ອນຕານີ ສູບຕົກຄວາມ ທ່າຍຫາຍຸ້າ ກາງກົດລາສ່ເບານ

น้ำก่อทรัพย์ก่อพระครรค์พาลีต้ายในถ้ำ ทำนายทายว่า เกรว์รัยนักแลฯ

៥៥-ន: កាលអនាគម្ពុកសេដ្ឋិមនទ្រព្យសម្បត្តិថ្លែងជាការិយាល័យអស់ ឯករាយនៅ: នៅក្នុងក្រុមការងាររបស់ខ្លួន ដើម្បីបង្ហាញពីការងារ ឬការងាររបស់ខ្លួន។

นี้ก่อ大局บันทึกเศรษฐี มีทรัพย์สมบัติมากถึง 80 โกดังให้ท่านจนหมด ในภายหลังนั้นเพียงดำเนินการพัฒนามาใส่ให้เต็มคืนดังเดิม ทำการได้ฯ ดีนักแลฯ

៥០-៨៩: កាលព្រះអគ្គនាយករាជាណាចក្រកម្ពុជាដែលបានបង្កើតឡើងដោយ
ពាយថា ឈុណាស់ និងសំបុត្រិសំភីបានបង្កើតឡើង។

นี้ก้าลพระองค์ได้ตรัสรู้แล้ว ทรงเทคโนโลยีป्रดภิกขุทั้ง 5 องค์ และสรรพสัตว์ทั้งหลาย ทายว่าดี นัก จะสัมฤทธิ์ศักดิ์ทกประการแลฯ

น้ำกาก นางมาคันทิยาเมจิตเกลียดชังพระผู้มีบุญ เมื่อได้เป็นพระมหาเสีย พระนางก็มีอันตรายมาสู่ตนเอง ทำการใดๆ ไม่ดี เลวร้ายนักแล้ว

៥២-១៨: កាលពន្លីសាធារណៈដូចមានប្រព័ន្ធមាសប្រាក់យសសំគិតិបរិភោជ្ជៈ សំបុត្រិដួចចិត្ត ប្រាថ្ញា លើឯកសារបេហន៍។

นักกิจ นางวิสาขาไปบ้านสามี มีทรัพย์ ทอง เงิน ยา ศักดิ์ บริวาร มาก ส้มฤทธิ์ดังใจ ประณานา ดีนักแลฯ

៥៣-១៤: កាលបុរស កម្មត់ម្នាក់ ទៅដូល ជីវិមហា សេដ្ឋិចពីធមជីវិត ពានជាក់ពាន ត្រព្រៃ: បច្ចេកពោធិ ពានជាសេដ្ឋិ ស្អាតាសំបេភនា។

นักกลบุรุษยากจนหนึ่งคนได้รับจ้างมาเศรษฐีเลี้ยงชีวิต ได้ตักบาตรพระปัจเจกโพธิ กล้ายเป็นเศรษฐี ดีนักแลฯ

៥៥-៩: កាលពេលនៃប្រព័ន្ធឌាន់សមាជិកទីផ្សារស្រីចំនួន៥០០ក្នុងស្ថាប័អស់ អាណាពាណាស់ ហើយ
ពាយជាបើមានក្នុងបាត់បាត់ បើដែលក្រុមបាត់បាត់ បើមានរបស់បាត់ក្នុងបាត់បាត់ ស្មូល្យហើយ។

นักก่อไฟใหม่ปราสาทนางสาวดีและสตรีทั้ง 500 คน ก็ตายหมด เลวร้ายนักแล ทายว่าถ้ามีคดีแพ้เข้า ถ้าเจ็บไข้หายยาก ถ้ามีของหายก็หายสูญแลฯ

៥៥-១៨: កាលព្រះចន្ទិកព្រៃនីមួយៗ កើតុអស់ដើរប្រជាមួយណាស់ កូលិចាកំទោរកដើរដើរ

น้ำกานพระจันทร์เต็มดวงส่องสว่างทั้งทั้งพสรฯ ดินัก จงอย่าเสียเวลาอีกเลยหนา

น้ำกากพระภิกษุทั้ง 500 รูป ที่นครโภสัมพีทะເລາກັນ ພຣະອງຄ່າທຽບທໍາມປຣມໄມ່ພັງ ພຣະອງຄ່າທີ່ໄປຈຳພຣະຫານຢ່າງ ຈາວເມືອງທັງໝົດໄມ້ຕັກບາຕາ ພຣະກົກຂຸ້ທັງ 500 ຮູບນັ້ນເປັນທຸກໆ ທ່ານການໃດໆ ຜົດຄົນໄມ້ນັບຄືວເລຍ ເລວຮ້າຍນັກແລ້ວ

៥៧-១៨:កាលព្រះមហាឌសច អ្នកប្រធ្លើមានអំណោមផ្ទាល់ ក្រោងព្រៃល្អុណីឈ្មោះពានអំណោម
ត្រូវក្រោក ក្នុងពេលវេលាដែលមានការប្រើប្រាស់

นักการเมืองท้องถิ่นก็ประชันว่า มีอำนาจผูกขาดอำนาจหน้าที่ด้วยตัวเอง ไม่สามารถดำเนินการตามกฎหมายได้ แต่ในทางกลับกัน ก็มีอำนาจมากกว่า อย่างเช่น อำนาจในการจัดตั้งและยุบสหกรณ์ หรืออำนาจในการจัดตั้งและยุบสหภาพแรงงาน

៥៨-១៩: កាលព្រះនិមួយដើម្បី: ទៅមិលសត្តនរក ស្អែចកំយក្សំរក្សាត់ខាងសត្តនរក មិនណូម្ខីយការក្រកណាស់ហេរី។

ນໍາກາລພຣະເນມີຮາຍເສດຖະກິດຈົງໄປປະຫວັດສັນຕິພາບ ພຣະອອກທຽບທາງວາດກລັວ ຕັ້ງສັນນັກທຳ ກລັວສັນຕິພາບ ໄມດີເລີຍ ເລວ່ມຢັນນັກແລ້ວ

៥៨-៩៩: កាលយោសកកម្ម សេដ្ឋីប្រើទៅឱ្យសុទ្ធតែនសម្បាប់មិនស្ថាប់ឡើយ ស្ថាប់នូវនេដ្ឋី ឱ្យយោសកកម្មរាយកសម្បត្តិចំនួន អាណកស់ដើម មកខាន់ចុនុលូណាស់ហេរ។

นี้ก่อให้สกุลการเศรษฐีลงไปให้ช่างปันหม้อซึ่งไม่ตายกลับตายลูกเศรษฐีแทน ไม่สกุลการได้สมบัติทั้งปวง เครวัยในตอนต้น มาตอนปลายดีนักแล้ว

េែនទេ:កាលព្រះសិទ្ធិ:សមាជិកដ្ឋី:កេសា កំហើនបិសាទាប់យកទៅប្រជាធិបតេយ្យ:ត្រូវព្រះអង្គភាព និងសាធារណរដ្ឋបាន ហើយដឹងទុកសាយកដ្ឋី ពាយជា អាណាព័ត៌មានលម្អិតរបស់ហេរង។

น้ำกาน พระสิทธิโสมเสด็จไปสระพระเกศา ปีศาจໂගຣແຄນຈັບໄປບູຫາທີ່ຕັ້ນໃຫຍ່ ພຣອງຄ່ເທສະນາ ສັ່ງສອນແລ້ວຈຶ່ງສ່າງຄືນມາເສວຍຮາຊສົມບັດ ທາຍວ່າເລວ້າຍິຫອນຕັ້ນ ເມື່ອຄົງຫອນປລາຍດີນັກແລ້ວ

៦១-៩៤: កាលមេវត្ថុបានសំព័ជ្រលកកំអម្បត់មិនគូរឱ្យអាជ្ញាច្បឹះយោ ហើយស្ថិកដែរមករកកិច្ច ទាំងធ្វាយយល់ តាមតិះដៃីល ដើម្បីក្រៀមកែតាមទេស មិនណូច្បឹះយោហេ។

นักการเมืองที่ได้ผ่านมาโดยไม่คุ้มครองจากอาชญากรรม แล้วบุ่งห่มมาหาภิกษุฯ ทั้งหลายรู้เรื่องตามดีฉันนินทา ทำการใดๆ มักมีโทษ ไม่ดีเดียวนานา

៦២-នេះកាលប្រែ: គម្រិយប្រាស់ទេសទាំងប្រាសប្រែ: វរមាតាបិតា នូវសត្វដែលចំណាំយក កុហិតក់
ឡើងទីផ្សេងៗ លួយពាណិជ្ជកម្ម បានដឹងថាសម្រាប់សត្វសារពីហេរង។

น้ำกากพระเตเมี่ยต์รัศเทคโนโลยีโปรดพระวราธรรมราดาพพระวรบิดาและสรรพสัตว์ทั้งหลาย อย่าเสี่ยงตาย
อีกเลย ดีนัก ได้ดังใจปรารถนาสรรพสารพันแลฯ

៩៣-៨៩: កាលបុរសកម្មគំនិតចូលដើរបុណ្យនឹងមហាស៊ី ព្រះអនុមិត្តសាធារកក្រៅកទាំង
នៅ សូណាស់ ពានឈ្មោះសត្វវជនទាំងធ្វាយបារិយា

นี้ก้าลบุรุษยากจนได้ร่วมทำบุญกับมหาเศรษฐี พระอินทร์ประทานสาสุการดังก้องทั่วทั้งนคร ดีนัก ได้ชูนะศัตรูชนทั้งหลายแล้ว

៦៤-នេះកាលព្រះភ្នំពេញ អាយុលម្ចាយបាប់យកទៅ ពីជាតិដើរ ព្រឹមចិត្ត លំបាកខ្លួនឯណាស់
ហេងជី។

น้ำกล珀ะภรทัตต์หม่อง (อายุล้มพาย) จับเอาไป ไม่ดีเลย ลำบากใจลำบากกายนักแล้ว

៦៥-នេះកាលព្រះមហាវិបាទនគរព្រះបានចូលឲ្យព្រហ្មទំនាក់ទាយទាមទ័រ ឬណាស់បោរិយា

น้ำกากพระมหสุตได้นครพระเจ้าจลลณีพรหมทัตต์ทำนายไทยว่าดีนักแลฯ

ၬ၁-အေးကလ္မားနောက်စီကျမှုပြုခြင်း၊ လုပ်သူများ၏ အကြောင်းအရာ

นี้ก้าลพระมหานกวายน้ำสมุทร 7 วัน ลำบากนัก ไม่ดีเลย เลวร้ายนักแล มีการเดินทางไปไหนมาไหน อย่าไปเลยหนา

นักกฎหมายแม่กัญหาพ่อชาลีได้แล้วพามานคร ดีนัก ทายว่าจะมีลากสรรพารพันทั้งปวง ถ้ามีคดีทายว่าชนะเขา ถ้ามีทรัพย์สิ่งของหาย ทายว่าจะได้คืน ดีนักแลฯ

៦៨-៩៩: កាលព្រះវិច្ឆីបណ្ឌិត ឬណ្ឌិតយកដ្ឋានទៅមេដ្ឋាន គាត់បាប់ពាក ពុំជាមីយ ព្រឹមចិត្តលំពាកដ្ឋាន ការណាស់ហេរី។

นี้ก้าพระวิญญา ปุณณยักษพาขึ้นไปบนเขา มันจับทุ่มหัวง ไม่ตีเลย ลำบากใจลำบากกาย เลวร้ายนักแล

៦៤-នេះកាលសេដ្ឋិយករោគកម្មាធិធីបង្កើតជាក្នុងផែនក្រោមភេទបេតកំត្រូវណ៍ដែល
ក្នុងការបង្កើតរបស់ខ្លួន។

น้ำกลเสริชชีน้ำโโซกุมาร มาเลี้ยงเป็นบุตรบุญธรรม ดีนักแล ถ้าเสียงไทยถูกทรงนี้ อย่าเสียงไทยอีกเลย

សៀវភៅ: កាលបរិច្ឆេទនិមួយៗ ឬតាមលក្ខណៈ ឬយោង ឬណាស់ហេរ។

นี้ก้าลพร้อมเพรียงมวลมิตรกัน ทายว่า ดีนักแลฯ

ภาคผนวก ค
รายชื่อผู้ให้สัมภาษณ์

ตารางที่ ค1. รายชื่อหมวดศาสตราจาระบวนไทย

ชื่อ	สถานที่ประกอบพิธีกรรม	วันที่สัมภาษณ์
นายโซรน ปោ (ក្រុមុន ពោ)	วิหารวัดพนมໂភ្នែល กรุงพนมເປ័យ ราชอาณาจักรកម្ពុជា	23 มิถุนายน 2554
นาย Jin បើរ (តិន មេឡិន)	วิหารวัดพนมໂភ្នែល กรุงพนมເປ័យ ราชอาณาจักรកម្ពុជា	23 มิถุนายน 2554
นายดุจ គីម (ខ្មែង ឌីម)	ปราสาทพระគោ พระប្រមាធង់ចុមុខមកល ក្រុងພន្ទំ រាជអាណាពាញកម្ពុជា	23 มิถุนายน 2554
นายឃុំ មានិន (មិន សារិន)	ปราสาຫទេវាក្រុង ព្រះប្រមាធង់ចុមុខ មកល ក្រុងພន្ទំ រាជអាណាពាញកម្ពុជា	
นายឈុំ ខោន ខោន (ខោន សុខ)	ពិធីវណ្ណាតាមពាល់ ក្រុងພន្ទំ រាជអាណាពាញកម្ពុជា	24 มិត្តុនាយន 2554
นายមីមី ផុំ (មីមី ឃីមី)	ពិធីវណ្ណាតាមពាល់ ក្រុងພន្ទំ រាជអាណាពាញកម្ពុជា	24 มិត្តុនាយន 2554
นายការ ពិ (កុំពិ ថុំ)	ปราសាពរអូណាលូម វិគូណាលូម ក្រុងພន្ទំ រាជអាណាពាញកម្ពុជា	25 มិត្តុនាយន 2554

ตารางที่ ค2. รายชื่อผู้มาเสียงทาง

ชื่อ	อายุ (ปี)	จังหวัด
นางรัฐา данី (នន្តិថា បានី)	40	สวางเรียง (ស្វាយដីឡូ)
นายមេី ចាន់ (មេី ចាន់ថាន់)	46	សวางเรียง (ស្វាយដីឡូ)
นายកែវ ចំណា (កុ ចំណាត់ថា)	42	សวางเรียง (ស្វាយដីឡូ)
นางសារិក មេីវិមុន (សុខ សិរិធម៌)	26	កំពងចាម (កំពងចាម)
นางមែន ចំណា (មេី ចំណាត់ថា)	43	កំពងចាម (កំពងចាម)
นางសារិក ចំណា (មេី ចំណាត់ថា)	20	កំពងចាម (កំពងចាម)
นางសារិក ចំណា (មេី ចំណាត់ថា)	22	កំពងចាម (កំពងចាម)
นายឈុំ ធម៌ (ឈុំ ធម៌)	30	ពន្ទំ (តុំពេញ)
นายពិនិត្យ ចំណា (ពិនិត្យ ចំណាត់ថា)	46	ពាក់ព័ន្ធ (ពាក់ព័ន្ធ)
นางពន្លឹន ចំណា (ចំណាត់ថា ពេជ្យ)	59	កំពង (កំពង)
นางបុត លីយេជាមួយ (បុត ឯកសុខិត្តិ)	35	កំពង (កំពង)
นางពេជ្យ ធម៌ (ពេជ្យ ធម៌)	58	ពាក់ព័ន្ធ (ពាក់ព័ន្ធ)
นางសារិក កំពង (កំពង ធម៌)	22	កំពង (កំពង)

ตารางที่ ค2. รายชื่อผู้มาเลี้ยงไทย(ต่อ)

ชื่อ	อายุ (ปี)	จังหวัด
นางสาวยิน ใจยิ่ง (ເຍື້ອ ເສົາເຍື້)	21	กำแพงเพชร (ກຳປະເຮມ (ກຳຕົວໜ່ວັດ))
นางสาวบัว เจริญ (ບູນ ສົມືອງ)	20	พระตะบอง (ບູນຄົ່ນຫະພາບ)
นายโนน ปอง (ໂນນ ປິບີວັດ)	47	ตาแภົວ (ຕາເນັດ)
นางสาวรี ขอมอาท (ຣີ ສົມຄະດັບ)	20	ໄພແວງ (ເມືອງທີ່ເຫັນ)
นางเยือง เรด (ເຢົງລັດ ແກ້ວ)	48	กระແຈະ (ກຽບເຕະ)
นางเต็ม เสรีຍເມີຍ (ຕື່ອນ ຖຸເຕີຍທີ່ເຫັນ)	36	สตึงແຕງ (ສູງລັດຖະບານ)
นางสาวกា ແກ້ວຍາ (ກຳ ສູາວີ)	24	ໂພຮັດຕົວ (ຕາເຈັບຫາຕົວ)
นางยิ่น ເຈີນມື (ເຈົ້າ ເສົ່າງເຈົ້າ)	34	ມະນາຄົມ (ມະນູນຮະຫວີ)
นางเลน ກຸຫລາບ (ເນັດລະ ຂຸ່ງຫາບ)	54	รัตนคົມ (ຮັດລະສົມ)
นายໄຄ ກອອິທີ່ (ໄຄ ດັສີນິຫຼື)	33	พระตะบอง (ບູນຄົ່ນຫະພາບ)

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อและสกุล	นางสุวชัญ ชาญเชี่ยว
ประวัติการศึกษา	พ.ศ. 2534 ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นจากโรงเรียนสังขะ อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์
	พ.ศ. 2537 ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายจากโรงเรียนสังขะ อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์
	พ.ศ. 2551 ระดับปริญญาตรี คณะศึกษาศาสตร์ วิชาเอกภาษาไทย วิชาโทภาษาอังกฤษ จากมหาวิทยาลัยมหาสารคาม อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม
ประวัติการทำงาน	พ.ศ. 2541 โรงเรียนตากวิทยารัชมังคลากิจेक อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์
	พ.ศ. 2542-2543 โรงเรียนเทพอุดมวิทยา อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์
	พ.ศ. 2544 – ปัจจุบัน โรงเรียนบ้านศรีเมืองคล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา สุรินทร์ เขต 3 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้น พื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ
ตำแหน่ง	ครูชำนาญการ
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนบ้านศรีเมืองคล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สุรินทร์ เขต 3 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้น พื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ

